

TS'ÔNG-SHŪ KYI 創 世 記

NYING-PO T'U-WŌ
寧 波 土 話

GYIU-IAH-SHŪ
舊 約 書

FÆN NYING-PO T'U-WŌ
翻 寧 波 土 話

FENG P'IN P'IN
分 篇 打 篇。

YIH-PIN CŪ SIANG-TE-GO TSIH-TSŌNG
頁 邊^[1]註 相 對 個 節 章。

DA-ING PENG-KOH TENG WÆ-KOH SING-SHŪ-WE
大 英 本 國 等 外 國 聖 書 會

ING-GO
印 個。

1899.

[1] 原書錯印爲 YIN-PIN

ZÔNG-HÆ

上海

ME-WÔ SHŪ-KWUN

美華書館

ING-SHIH

印刷。

TS'ÔNG-SHŪ KYI. 創世記

Ts. I.

Ky'i-ts'u Jing-ming ts'ông-zao t'in teng di Di m-neh soh-go siang-mao tu z
起初神明創造天等地。² 地無得^[1] 啥個相貌，都是

hyü-k'ong-go 'ong-shü min-teng heh-en Jing-ming-go Ling yüing-dong læ shü-go min-teng
虛空個。洪水面頂黑暗。神明個靈運動來水個面頂。³

Jing-ming wô Kæ yiu liang-kwông liang-kwông ziu yiu-de Jing-ming k'en keh
神明話：「該有亮光。」亮光就有了^[2]。⁴ 神明看箇^[3]

liang-kwông z hao Jing-ming ziu feng-c'ih liang teng en læ Jing-ming eo liang z Nyih-li
亮光是好，神明就分出亮等暗來。⁵ 神明謳亮是日裏，

eo en z Yia-li Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z deo ih-nyih
謳暗是夜裏。有夜頭，有天亮，箇是頭一日。

[1] m-neh, 現代寧波話說 mhiq7, 一般作「無沒」, 本字或為
「無得」。

[2] de, 現代寧波話說 lei2, 通作「了」, 本字或為「著」。

[3] keh, 指示詞。現代寧波話說 kiq7, 一般作「該」, 本字爲「個(箇)」。

6 Jing-ming yi wô Shü cong-nyiang kâ yiu ky'üong-ts'ông s-teh shü teng shü hao
神明又話：「水中央該有穹蒼，使得水等水好
feng-leh-k'æ
分勒開。」7 Jing-ming ziu zao-c'ih ky'üong-ts'ông feng-k'æ ky'üong-ts'ông 'ô-deo-go shü teng
神明就造出穹蒼，分開穹蒼下頭個水等
ky'üong-ts'ông zông-deo-go shü ziu yiu de
穹蒼上頭個水。就有了。8 Jing-ming eo ky'üong-ts'ông z T'in Yiu
神明謳穹蒼是天。有
yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-nyi nyih
夜頭有天亮，箇是第二日。

9 Jing-ming yi wô T'in-'ô-go shü kâ jü-long læ ih-t'ah s-teh sao-go
神明又話：「天下個水該聚攏來一埕，使得燥個
di-fông hao lu-c'ih-læ ziu yiu-de
地方好露出來。」就有了。10 Jing-ming eo sao-go di-fông z Di eo
神明謳燥個地方是地。謳
jü-long-tong-go shü z Hæ Jing-ming k'en-k'en z hao-go
聚攏東個水是海。神明看看是好個。11 Jing-ming yi wô
神明又話：
Di-nyang kâ sang-c'ih ts'ing-ts'ao teng kyih ts-go su-ts'æ wa-yiu ko-ts jü we kyih
「地埕該生出青草等結籽個蔬菜，還有果子樹，會結
koh-cong ko-ts læ di min-teng ko-ts li-hyang yiu weh ziu yiu-de Di-nyang ziu
各種果子來地面頂，果子裏向有欄。」就有了。12 Di-nyang ziu
sang-c'ih ts'ing-ts'ao teng koh-cong kyih ts-go su-ts'æ wa-yiu koh-cong kyih ko-ts-go jü-moh
生出青草等各種結籽個蔬菜，還有各種結果子個樹木，
ko-ts li-hyang yiu weh Jing-ming k'en-k'en z hao-go Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang
果子裏向有欄。神明看看是好個。13 Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang
有夜頭，有天亮，
keh z di-sæn nyih
箇是第三日。

14 Jing-ming yi wô T'in-k'ong-li kâ yiu sæn kwông hao feng-c'ih nyih yia yi hao
神明又話：「天空裏該有散光好分出日夜。又好
tso z-tsih nyih-ts nyin-kang-go kyi-'ao
做時節，日子年庚個記號。15 yi hao fah-c'ih kwông læ t'in-k'ong-li tsiao-djoh
又好發出光來天空裏照着
di-nyang ziu yiu-de
地埕。」就有了。16 Jing-ming ziu zao-c'ih liang-go do-do kwông do-go kwông hao
神明就造出亮個大大光。大個光好

dzih nyih siao-go kwông hao dzih yia yi zao-c'ih sing-siu læ 17 Jing-ming fông gyi læ
 值日，小個光好值夜。又造出星宿來。
 t'in-k'ong-li hao tsiao-djoh di-yiang 18 yi hao dzih nyih dzih yia feng-c'ih liang teng en
 天空裏好照着地垵。又好值日，值夜，分出亮等暗。
 Jing-ming k'en-k'en z hao-go 19 Yiu yia-deo yiu t'in-liang keh z di-s nyih
 神明看看是好個。有夜頭，有天亮，箇是第四日。

20 Jing-ming yi wô Shü-li kâ sang-c'ih hyü-to weh-go tong-si tiao yia kâ læ
 神明又話：「水裏該生出許多活個東西，鳥也該來
 di zông-deo-go t'in-k'ong-li fi-læ-fi-ky'i 21 Jing-ming ziu ts'ông-zao koh-cong do-do ng
 地上頭個天空裏飛來飛去。」神明就創造各種大大魚
 teng shü-li sô sang-c'ih-go hyü-to weh-go tong-si wa-yiu koh-cong fi-gying Jing-ming k'en-k'en
 等水裏所生出個許多活個東西，還有各種飛禽。神明看看
 z hao-go 22 Jing-ming coh-foh peh gyi-lah wô Ng-lah hao meo-meo-zing-zing
 是好個。神明祝福撥其拉話：「爾拉^[1]好茂茂盛盛
 to-ky'i-læ c'ong-mun hæ-li-go shü fi-gying læ di-li hao to-ky'i-læ 23 Yiu
 多起來，充滿海裏個水。飛禽來地裏好多起來。」有
 yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-ng nyih
 夜頭，有天亮，箇是第五日。

[1] ng-lah 「爾拉」，第二人稱複數，你們。現代寧波話說 naq8，
 寫作「僚」。

24 Jing-ming yi wô Di kâ sang-c'ih koh-cong weh-go tong-si lin pah-yiang
 神明又話：「地該生出各種活個東西，連百樣
 sang-k'eo djong-dzi yia-siu keh-sing ziu yiu-de 25 Jing-ming ziu zao yia-siu
 牲口、蟲豸、野獸箇星。」就有了。神明就造野獸
 keh-le sang-k'eo keh-le teng di-yiang-li djong-dzi keh-le Jing-ming k'en-k'en z hao
 箇類，牲口箇類，等地垵裏蟲豸箇類。神明看看是好
 go
 個。

26 Jing-ming yi wô Ah-lah hao zao nying siang-mao ziang ah-lah ka hao djü
 神明又話：「阿拉好造人，相貌像阿拉介。好治
 hæ-li-go ng t'in-li-go tiao lin sang-k'eo teng 'en-t'in-ô di-fông wa-yiu væn-pah
 海裏個魚，天裏個鳥，連牲口，等咸天下地方，還有凡百

di-yiang-li bô-go djong-dzi
 地垵裏爬個蟲豸。」²⁷ Jing-ming ziu tsiao Zi-go siang-mao ts'ông-zao nying læ
 神明就照自個相貌創造人來。
 ts'ông-zao ziang Jing-ming-go siang-mao ka ping-ts'ia ts'ông-zao gyi-lah ih-nen ih-nyü
 創造像神明個相貌介。並且創造其拉一男一女。²⁸
 Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah Jing-ming teng gyi-lah wô Ng-lah hao meo-meo-zing-zing
 神明賜福氣撥其拉。神明等其拉話：「爾拉好茂茂盛盛
 to-ky'i-læ c'ong-mun di-yiang cü-voh gyi yia hao djü hæ-li-go ng t'in-li-go tiao
 多起來。充滿地垵制服其。也好治海裏個魚，天裏個鳥，
 teng di-zông 'ang-dong ih-ts'ih weh-go tong-si Jing-ming yi wô Ngô s-peh ng
 等地上行動一切活個東西。」²⁹ 神明又話：「我賜撥爾
 pin-di we kyih ts-go su-ts'æ teng yiu weh-go ko-ts jü tu k'o-yi tso ng-go
 遍地會結籽個蔬菜，等有欄個果子樹。都可以做爾個
 ky'üoh-zih
 喫食。」³⁰ Wa-yiu væn-pah di-yiang-li tseo-siu t'in-k'ong-li fi-gying teng di-zông-go
 還有凡百地垵裏走獸，天空裏飛禽，等地上個
 djong-dzi ih-ts'ih weh-go tong-si Ngô s-peh gyi-lah ts'ing-ts'ao tso ky'üoh-zih ziu
 蟲豸，一切活個東西，我賜撥其拉青草做喫食。」就
 yiu-de
 有了。³¹ Jing-ming k'en-k'en Gyi væn-pah sô zao-go tong-si tu hao-leh-kying Yiu
 神明看看其凡百所造個東西都好勒緊。有
 yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-loh nyih-de
 夜頭，有天亮，箇是第六日了。

Ts. II.

Z-ka-go t'in teng di lin gyi-lah væn-veh tu djün-djün-be-be
 是介個天等地連其拉萬物都全全備備。² Tao di-ts'ih nyih
 到第七日
 Jing-ming sô zao-go yi-kying wun-kong sô-yi di-ts'ih nyih long-tsong wun-kong ts'eo ziu
 神明所造個已經完工。所以第七日攞總完工之後就
 en-sih-de
 安息了。³ Jing-ming coh-tsæn di-ts'ih nyih peh gyi tso tseng-ky'i-go nyih-ts ing-we
 神明祝讚第七日，撥其做尊起個日子。因為
 keh-ih-nyih væn-veh tu zao-dzing Jing-ming ziu en-sih-de
 箇一日萬物都造成，神明就安息了。

4 Ts'ông-zao t'in-di-go læ-lih Yiæ-'o-wô Jing-ming zao t'in-di keh z-'eo læ
創造天地個來歷。耶和華神明造天地箇時候，來

'ô-veng
下文。5 Di-t'u wa feh-zing sang-c'ih ts'ao-moh yia m-neh fah-c'ih su-ts'æ
地土還弗曾^[1]生出草木，也嘸得發出蔬菜。

Yiæ-'o-wô Jing-ming feh-zing loh-yü læ di-yiang-li kang-cong-go nying yia m-neh tæh-tsih
耶和華神明弗曾落雨來地垵裏，耕種個人^[2]也嘸得。單只

vu-lu dzong di-yiang sing-zông ts-jing pin-di min-teng
霧露從地垵升上滋潤遍地面頂。7 Yiæ-'o-wô Jing-ming do-leh di-go
耶和華神明馱勒地個

hwe-dzing zao nying pô seng-ky'i c'ü-tsing gyi bih-deo-kwun nying ziu yiu weh-ming go
灰塵造人^[3]，把生氣吹進其鼻頭管。人就有活命個

ling-weng
靈魂。

[1] 不曾

[2] Peng-veng wô Üô-tông. 本文話亞當。（原註）

[3] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

8 Yiæ-'o-wô Jing-ming læ Yiæ-din tong-pin cong ih-go yün ziu pô sô zao-go
耶和華神明來埃田^[1]東邊種一個園，就把所造個

nying fông-læ keh-deo
人^[2]放來箇頭。9 Yiæ-'o-wô Jing-ming s-teh di-t'u fah-c'ih ih-ts'ih hao-k'en
耶和華神明使得地土發出一切好看

hao-ky'üoh-go jü-moh yün cong-nyiang yiu ih-cü weh-ming-go jü wa-yiu ih-cü sih-teh
好喫個樹木。園中央有一株活命個樹，還有一株識得

jün-ôh-go jü Yiæ-din di-fông yiu ih-da 'o liu-c'ih-læ hao kyiao keh-go yün dzong
善惡個樹。10 埃田地方有一埭河流出來好澆箇個園。從

keh-deo feng-k'æ s-ts'ô-sang
箇頭分開四汊生。

[1] 現譯為「伊甸」

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

11 Deo-ih-da kyiao-leh Pi-seng dön-ky'ün liu-cün Ha-fi-lah keh di-fông c'ih
 頭一埭叫勒比遜。團圈流轉哈腓拉。箇地方出
 kying-ts
 金子。12 Gyi kying-ts ting hao yia yiu cü-ts teng pih-nyüoh
 其金子頂好。也有珠子等碧玉。13 Di-nyi kyiao-leh
 其訓，團圈流轉古實地方。14 Di-sæn kyiao-leh Hyi-ti-kyih liu-tao
 第三叫勒希底結，流到
 Üô-jih-go tong-pin di-s kyiao-leh Pah-lah
 亞述個東邊。第四叫勒伯拉。15 Yiaë-'o-wô Jing-ming pô keh-go nying
 耶和華神明把箇個人^[1]
 fông-læ Yiaë-din yün-li hao kang-cong kwun-siu
 放來埃田園裏好耕種管守。16 Yiaë-'o-wô Jing-ming feng-fu keh-go
 耶和華神明吩咐箇個
 nying wô Yün li-hyang-go ko-ts ng tu hao ze-i ky'üoh Tsih-yiu sih-teh
 人^[2]，話：「園裏向個果子，爾都好隨意喫。17 只有識得
 jün-ôh jü-go ko-ts ng feh-k'o ky'üoh ziah-z ky'üoh-ts keh nyih ng pih-ding we
 善惡樹個果子，爾弗可喫。若是喫仔，箇日爾必定會
 si
 死。」

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。(原註)

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。(原註)

18 Yiaë-'o-wô Jing-ming yi z-ka wô Nying doh-zi læ-kæn m-neh hao Ngô
 耶和華神明又是介話：「人^[1]獨自來間嘅得好。我
 we tso ih-go te-siu hao pông-dzu gyi Yiaë-'o-wô Jing-ming dzong di-t'u zao-c'ih keh-sing
 會做一個對手好幫助其。」耶和華神明從地土造出箇星
 din-li-go tseo-siu t'in-li-go fi-gying ling-tao Üô-tông min-zin k'en gyi eo soh-go
 田裏個走獸，天裏個飛禽，領到亞當面前，看其謳啥個
 ming-z væn-pah weh-go tong-si ming-z tu tsiao Üô-tông sô eo-go Keh-sing sang-k'eo
 名字。凡百活個東西名字都照亞當所謳個。20 箇星牲口，
 fi-gying yia-siu Üô-tông tu c'ü gyi ming-z tsih-yiu Üô-tông wa m-neh te-siu pông-dzu
 飛禽，野獸，亞當都取其名字。只有亞當還嘅得對手幫助
 gyi Yiaë-'o-wô Jing-ming s-teh Üô-tông sah-kao kw'eng-joh kw'eng-joh z-'eo Jing-ming
 其。21 耶和華神明使得亞當煞覺睏熟。睏熟時候，神明
 do-c'ih ih-keng leh-ba-kweh ziu pu-hao gyi-go nyüoh Yiaë-'o-wô Jing-ming pô sô
 馱出一根肋排骨，就補好其個肉。22 耶和華神明把所

do-c'ih-go Üô-tông keh-keng leh-ba-kweh zao ih-go nyü-nying ling gyi tao Üô-tông di-fông 23
馱出個亞當箇根肋排骨造一個女人，領其到亞當地方。

Üô-tông wô Keh z ngô kweh-deo-go kweh-deo z ngô nyüoh-go nyüoh ing-we dzong
亞當話：「箇是我骨頭個骨頭，是我肉個肉。因為從

nen-nying-go sing-zông do-c'ih-go keh-lah eo gyi Nyü-nying Sô-yi ih-go nying hao
男人個身上馱出個，箇勒謳其女人。」²⁴ 所以一個人好

li-k'æ gyi tia-nyiang ts'ing-gying gyi ts'i-ts keh liang-go dzing-we ih-t'i Keh liang
離開其爹孃，親近其妻子。箇兩個成爲一體。²⁵ 箇兩

fu-ts'i ziu-z dô-kô c'ih-sing-lu-t'i yia m̃-kao p'ô wông-k'ong
夫妻^[2]就是大家出身露體，也嘸告怕惶恐。

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或話亞當。（原註）

[2] 'Ôh-wô Keh liang-go nying, ziu-z Üô-tông teng gyi ts'i-ts dô-kô.
或話，箇兩個人，就是亞當等其妻子大家。（原註）

Ts. III.

Yiæ-'o-wô Jing-ming sô zao ih-ts'ih weh-veh z dzô ting diao-bi Gyi teng nyü-nying
耶和華神明所造一切活物，是蛇頂調皮。其等女人

wô Yün li-deo keh-sing jü næn-dao Jing-ming feng-fu ng-lah tu feh-k'o ky'üoh
話：「園裏頭箇星樹，難道神明吩咐爾拉都弗可喫

ma Keh nyü-nying teng dzô wô Yün li-deo jü-go ko-ts ah-lah tu hao
嗎？」² 箇女人等蛇話：「園裏頭樹個果子，阿拉都好

ky'üoh Tsih-yiu yün cong-nyiang keh-cü jü-go ko-ts Jing-ming wô Ng-lah feh-k'o
喫。³ 只有園中央箇株樹個果子，神明話：『爾拉弗可

ky'üoh gyi yia feh-k'o moh gyi sæn-leh we si Dzô teng nyü-nying wô
喫其，也弗可摸其，省勒會死。』」⁴ 蛇等女人話：

Ng vi-pih we si-go Jing-ming hyiao-teh ng-lah ky'üoh-ts keh-nyih ngæn-tsing ziu
「爾未必會死個。⁵ 神明曉得爾拉喫仔箇日，眼睛就

liang we ziang Jing-ming ka sih-teh jün-ôh Keh-tsau nyü-nying k'en-k'en keh-cü jü z
 亮，會像神明介識得善惡。」⁶ 箇遭女人看看箇株樹是
 hao-ky'üoh hao-k'en yi hao ky'i-mo neng-keo kô-ts'eo ts'ong-ming ziu tsah-tin ko-ts
 好喫好看，又好企慕能夠加湊聰明，就摘點果子，
 ky'üoh-de yi peh gyi-go dziang-fu dziang-fu yia dô-kô ky'üoh-de Keh liang-go nying
 喫了。又撥其個丈夫。丈夫也大家喫了。⁷ 箇兩個人
 ngæn-tsing k'æ-de dzæ-s teh-cü c'ih-sing-lu-t'i ziu pô vu-hwô-ko yih gao-tæn-long tso
 眼睛開了，纔始得知出身露體，就把無花果葉絞帶攏做
 gyüing ky'i Keh nyih lang-ing z'eo gyi-lah t'ing-meng Yiaë-o-wô Jing-ming sing-hyang læ
 裙去。⁸ 箇日冷陰時候，其拉聽聞^[1]耶和華神明聲響來
 yün li-hyang tseo-tseo Üô-tông teng gyi ts'i-ts iu-læ yün-go jü-vong-li iao bi-ko
 園裏向走走。亞當等其妻子幽來園個樹縫裏，要避過
 Yiaë-o-wô Jing-ming-go min-zin Yiaë-o-wô Jing-ming eo Üô-tông teng gyi wô Ng læ
 耶和華神明個面前。⁹ 耶和華神明謳亞當等其話：「爾來
 'ah-li Gyi wô Ngô ih t'ing-meng Ng-go sing-hyang læ yün-li p'ô
 何裏^[2]？」¹⁰ 其話：「我一聽聞爾個聲響來園裏，怕
 c'ih-sing-lu-t'i ziu iu-ko-de Gyi wô Jü wô ng z c'ih-sing-lu-t'i
 出身露體，就幽過了。」¹¹ 其話：「誰話爾是出身露體？
 Ngô sô kying ng feh-hyü ky'üoh-go jü ng ky'üoh-ko-de ma Üô-tông wô Ng
 我所禁爾弗許喫個樹，爾喫過了嗎？」¹² 亞當話：「爾
 p'e-peh ngô-go nyü-nying gyi coh-tin keh-cü jü-go ko-ts peh ngô sô-yi ky'üoh-de
 配撥我個女人，其給點箇株樹個果子撥我，所以喫了。」
 Yiaë-o-wô Jing-ming teng nyü-nying wô Ng sô tso dza-go yia Nyü-nying wô
¹³ 耶和華神明等女人話：「爾所做咋個耶？」女人話：
 Dzô yiu-oh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiaë-o-wô Jing-ming ziu teng dzô wô Ng
 「蛇誘惑我，所以喫了。」¹⁴ 耶和華神明就等蛇話：「爾
 kyi-jün ka tso z pi væn-pah-go sang-k'eo yia-siu yü-kô ziu tsiu-mô ng iao du-bi
 既然介做，是比凡百個牲口野獸愈加受咒罵。爾要肚皮
 tseo-lu ih-sang-ih-si ky'üoh hwe-dzing Ngô we s-teh nyü-nying teng ng kyih ün-dziu
 走路，一生一世喫灰塵。¹⁵ 我會使得女人等爾結怨仇，
 nyü-nying-go 'eo-dæ teng ng-go 'eo-dæ yia dô-kô kyih ün-dziu Gyi tsiang-læ we sông ng-go
 女人個後代等爾個後代也大家結怨仇。其將來會傷爾個
 deo ng tsiang-læ we sông gyi-go kyiah-'eo-keng Yi teng nyü-nying wô Ngô we
 頭，爾將來會傷其個腳後跟。」¹⁶ 又等女人話：「我會
 djong-djong kô-ts'eo ng yiu sing-yüing-go næn-deo ng sang ng-nô pih-ding ky'üoh-kw'u ng
 重重加湊爾有身孕個難頭，爾生兒因必定喫苦。爾

tsiang-læ we voh dziang-fu kæ-kwun dziang-fu tsiang-læ we kwun-li ng Yì teng Üô-tông
將來會服丈夫該管，丈夫將來會管理爾。」¹⁷ 又等亞當

wô Ng kyi-jün t'ing ts'i-ts-go shih-wô ky'üoh Ngô sô kying ng feh-hyü ky'üoh-go jü
話：「爾既然聽妻子個說話，喫我所禁爾弗許喫個樹，

keh-lah di-t'u we-leh ng ziu tsiu-mô ng ky'üoh gyi-go t'u-ts'æn pih-iao ih-sang-ih-si
箇勒地土爲了爾受咒罵，爾喫其個土產，必要一生一世

sing-kw'u Ts'-bang yia-ts'ao we fah-c'ih-læ peh ng ng tsiang-læ iao ky'üoh din-li-go
辛苦。¹⁸ 刺棚野草會發出來撥爾。爾將來要喫田裏個

su-ts'æ Min-k'ong 'en-c'ih-t'ô-liu hao yiu ky'üoh-zih teng-tao ng kwe-t'u ing-we ng
蔬菜。¹⁹ 面孔汗出湯流好有喫食，等到爾歸土。因爲爾

z dzong di-t'u c'ih-læ-go ng z-go hwe-dzing dzing-gyiu iao kwe-tao hwe-dzing ky'i
是從地土出來個。爾是個灰塵，仍舊要歸到灰塵去。」

Üô-tông c'ü gyi ts'i-ts ming-z Yüô-wô ing-we gyi z væn-pah weh-nying-go ah-nyiang
²⁰ 亞當取其妻子名字夏娃^[3]，因爲其是凡百活人個阿孃。

Yiæ-'o-wô Jing-ming tso bi-go i-zông peh Üô-tông teng gyi ts'i-ts c'ün
²¹ 耶和華神明做皮個衣裳撥亞當等其妻子穿。

[1] t'ing-meng 「聽聞」，現代寧波話說 thin min，一般作「聽明」。

[2] 'ah-li，現代寧波話說 aq li，一般作「阿裏」，本字爲「何裏」。

[3] Ziu-z Weh-ming ka-shih. 就是活命解說。（原註）

Yiæ-'o-wô Jing-ming z-ka wô Næn-kæn gyi nying z yi-kying ziang ah-lah ka
²² 耶和華神明是介話：「難問其人是已經像阿拉介

we sih-teh jün-ôh k'ong-p'ô gyi yin-dzæ sing-c'ih siu yia tsah keh weh-ming jü-go ko-ts
會識得善惡，恐怕其現在伸出手，也摘箇活命樹個果子，

ky'üoh-ts üong-yün weh keh-lah Yiæ-'o-wô Jing-ming eo gyi tseo-c'ih Yiæ-din yün peh gyi
喫仔永遠活。」箇勒耶和華神明謳其走出埃田園，撥其

kang-cong gyi sô c'ih-læ-go di-t'u Ziu ken-c'ih keh-go nying yi læ Yiæ-din yün tong-pin
耕種其所出來個地土。²⁴ 就趕出箇個人，又來埃田園東邊

lih-leh Kyi-lu-ping wa-yiu ho-yin-go pao-kyin yüih-læ yüih-ky'i lah-djü weh-ming jü keh-da
立了基路賓，還有火延個寶劍朥來朥去攔住活命樹箇埭
lu
路。

Ts. IV.

Üô-tông teng gyi ts'i-ts Yüô-wô dong-zông Yüô-wô yiu sing-yüing sang Kæ-ing ziu
亞當等其妻子夏娃同牀，夏娃有身孕，生該隱^[1]，就
wô Næn-kæn ngô yiu ng-ts ziu-z Yiaë-'o-wô pao-yiu ngô teh-djoh-go Yi
話：「難間我有兒子，就是耶和華保佑我得着個。」² 又
sang gyi ah-di Üô-pah Üô-pah k'en yang Kæ-ing kang din Tao 'eo-deo Kæ-ing do-leh
生其阿弟亞伯。亞伯看羊，該隱耕田。³ 到後頭該隱馱勒
t'u-ts'æn ky'i hyin peh Yiaë-'o-wô Üô-pah yia hyin gyi deo-sang-go siao-ying lin yang-yiu
土產去獻撥耶和華。⁴ 亞伯也獻其頭生個小羊，連羊油。
Yiaë-'o-wô k'en cong-i Üô-pah teng gyi tsi-veh dæn-z feh cong-i Kæ-ing teng gyi-go
耶和華看中意亞伯等其祭物。⁵ 但是弗中意該隱等其個
tsi-veh Keh-lah Kæ-ing do-nyiang sang-ky'i min-k'ong pin-seh Yiaë-'o-wô teng Kæ-ing
祭物。箇勒該隱大樣生氣，面孔變色。⁶ 耶和華等該隱
wô Ng dza-we sang-ky'i min-k'ong pin-seh Ng ziah-z 'ang-jün næn-dao feh kyü
話：「爾咋會生氣，面孔變色？」⁷ 爾若是行善，難道弗舉
ng zông ma Ng ziah-z tsoh-ôh ze-nyih ziu voh-læ meng-k'eo Gyi pih-iao voh ng
爾上嗎？爾若是作惡，罪孽就伏來門口。其必要服爾
kæ-kwun ng we djü gyi 'Eo-deo Kæ-ing teng ah-di Üô-pah kông-kông k'eo-k'eo
該管，爾會治其。」⁸ 後頭該隱等阿弟亞伯講講，扣扣
tseo-tao din-li Kæ-ing ziu lih-ky'i long-sah gyi ah-di Üô-pah
走到田裏，該隱就立起弄煞其阿弟亞伯。

[1] *Kæ-ing-go i-s Ziu-z teh-djoh.* 該隱個意思就是得着。（原註）

9 Yiaē-‘o-wô teng Kæ-ing wô Ng ah-di Üô-pah læ ‘ah-li Gyi wô
耶和華等該隱話：「爾阿弟亞伯來何裏？」其話：

Feh-hyiao-teh ngô næn-dao z kwun ah-di go ma Yi wô Ng tso soh-go
「弗曉得，我難道是管阿弟個嗎？」¹⁰ 又話：「爾做啥個

z-ken ko-de Ng ah-di-go hyüih yiu sing-hyang dzong di-yiang-li eo Ngô Næn-kæn
事幹過了？爾阿弟個血有聲響從地垵裏謳我。¹¹ 難間

di-yiang k’æ-k’eo t’eng-loh ng ah-di-go hyüih ziu-z ng ts’ing-siu sô liu-c’ih-go keh-lah ng
地垵開口吞落爾阿弟個血，就是爾親手所流出個。箇勒爾

be di tsiu-mô Ng kang-din z-‘eo di feh-k’eng teng ng c’ih-lih ng læ shü-kæn-zông
被地咒罵。¹² 爾耕田時候，地弗肯等爾出力。爾來世間上

pih-iao tso lôn-g-dông ts Kæ-ing teng Yiaē-‘o-wô wô Ngô ying-vah jih-dzæ
必要做趟趟子。」¹³ 該隱等耶和華話：「我刑罰實在

djong-djong tông-feh-ky’i Ng kyih-mih ken ngô c’ih keh di-fông feh-hyü tsæ kyin Ng-go
重重，當弗起。¹⁴ 爾今末趕我出箇地方，弗許再見爾個

min ngô læ shü-kæn-zông kyi-jün tso lôn-g-dông ts k’ong-p’ô p’ong-djoh-go nying iao long-sah
面。我來世間上既然做趟趟子，恐怕碰着個人要弄煞

ngô Yiaē-‘o-wô teng gyi wô Long-sah Kæ-ing go pih-iao kô ts’ih-be ziu
我。」¹⁵ 耶和華等其話：「弄煞該隱個必要加七倍受

ying-vah z-ka Yiaē-‘o-wô s kyi-‘ao peh Kæ-ing sæn-leh p’ong-djoh gyi go long-sah
刑罰。」是介耶和華賜記號撥該隱，省勒碰着其個弄煞

gyi
其。

16 Kæ-ing ziu tseo-c’ih li-k’æ Yiaē-‘o-wô min-zin deng-læ Yiaē-din tong-pin Nô-teh
該隱就走出離開耶和華面前，庵來埃田東邊挪得

di-fông Kæ-ing teng ts’i-ts dong-zông gyi ts’i-ts yiu-sing sang Yi-noh Gyi zao ih-zo
地方。¹⁷ 該隱等妻子同牀，其妻子有身生以諾。其造一座

dzing-ts c’ü gyi di-ming tsiao ng-ts Yi-noh-go ming-z Yi-noh sang Yi-lah Yi-lah
城子，取其地名照兒子以諾個名字。¹⁸ 以諾生以拉。以拉

sang Mi-wu-yüô-li Mi-wu-yüô-li sang Mô-t’u-sah-li Mô-t’u-sah-li sang Lah-mah
生米戶雅利。米戶雅利生瑪土撒利。瑪土撒利生拉麥。¹⁹

Lah-mah dæ liang-go ts’i-ts ih-go ming-z Üô-da ih-go ming-z Si-lah Üô-da
拉麥抬兩個妻子，一個名字亞大，一個名字洗拉。²⁰ 亞大

sang Yüô-pah ziu-z deng-læ tsiang-bong-li k’en sang-k’eo nying go tsu-tsang Gyi ah-di
生雅八，就是庵來帳篷裏，看牲口人個祖宗。²¹ 其阿弟

ming-z Yiu-pah ziu-z keh-sing dæn-gying c’ü dih-ts nying-go tsu-tsang Si-lah sang
名字猶八，就是箇星彈琴吹笛子人個祖宗。²² 洗拉生

T'u-pah-kæ-ing ziu-z keh-sing dong-ziang t'ih-ziang go s-tsu T'u-pah-kæ-ing tsi-me
土八該隱，就是箇星銅匠、鐵匠個始祖。土八該隱姊妹
 ming-z Nô-mô Lah-mah teng gyi liang-go ts'i-ts Üô-da Si-lah wô Yüong
名字拿瑪。²³ 拉麥等其兩個妻子亞大、洗拉話：「用
 t'ing-meng ngô sing-hyang Lah-mah go ts'i-ts yüong liu-sing ngô-go shih-wô ngô long-sah
聽聞我聲響，拉麥個妻子，用留心我個說話。我弄煞
 ih-go nying ing-we gyi tang-sông ngô ziu-z ih-go 'eo-sang ing-we gyi 'æ ngô-go
 一個人，因為其打傷我，就是一個後生，因為其害我個。
 Ziah-z long-sah Kæ-ing iao kô ts'ih-be ziu ying-vah ka long-sah Lah-mah pih-iao kô
²⁴ 若是弄煞該隱要加七倍受刑罰，介弄煞拉麥，必要加
 ts'ih-jih-ts'ih be
 七十七倍。」

Üô-tông yi teng gyi ts'i-ts dong-zông sang ng-ts c'ü gyi ming-z Shih ing-we gyi
²⁵ 亞當又等其妻子同牀生兒子，取其名字設，因為其
 wô Jing-ming tsæ s-peh ngô ng-ts hao dæ Kæ-ing sô sah-diao-go Üô-pah Shih yia sang
 話神明再賜撥我兒子，好代該隱所殺掉個亞伯。²⁶ 設也生
 ng-ts c'ü gyi ming-z Yi-no-z Keh-go z-'eo nying ky'i-deo æ-gyiu Yiaæ-'o-wô-go
 兒子，取其名字以挪士。箇個時候人起頭哀求耶和華個
 ming-deo
 名頭。

Ts. V.

Üô-tông-go shü-dæ kô-pu læ 'ô-veng Jing-ming ts'ông-zao nying-go z-'eo tsiao
亞當個世代家譜來下文。神明創造人個時候，照
 Jing-ming-go siang-mao ka ts'ông-zao gyi c'ih-læ Ping-ts'ia ts'ông-zao-ih-nen ih-nyü wa-yiu
神明個相貌介創造其出來。² 並且創造一男一女，還有
 ts'ông-zao gyi keh nyih Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah c'ü gyi-lah ming-z Üô-tông
 創造其箇日，神明賜福氣撥其拉，取其拉名字亞當^[1]。

[1] Ôh-tsia Nying. 或者人。（原註）

3 亞當年紀一百三十歲生兒子照其自個相貌，取其
ming-z Shih 名字設。4 亞當生設以後有八百年，還生兒子因。5 亞當
ziu-shü kyiuh-pah sän-jih shü si-de
壽歲九百三十歲，死了。

6 設年紀一百零五歲生以挪士。7 設生以挪士以後有
pah-pah ling-ts'ih nyin wa sang ng-ts nön
八百零七年，還生兒子因。8 設個壽歲九百十二歲，
si-de
死了。

9 以挪士年紀九十歲生該南。10 以挪士生該南以後有
pah-pah jih-ng nyin wa sang ng-ts nön
八百十五年，還生兒子因。11 以挪士壽歲九百零五歲，
si-de
死了。

12 該南年紀七十歲，生瑪勒列。13 該南生瑪勒列以後
yiu pah-pah s-jih nyin wa sang ng-ts nön
有八百四十年，還生兒子因。14 該南壽歲九百零十歲，
si-de
死了。

15 瑪勒列年紀六十五歲，生雅列。16 瑪勒列生雅列
yi-'eo yiu pah-pah sän-jih nyin wa sang ng-ts nön
以後有八百三十年，還生兒子因。17 瑪勒列壽歲八百
kyiu-jih-ng shü si-de
九十五歲，死了。

18 Yüô-lih nyin-kyi ih-pah loh-jih-nyi shü sang Yi-noh 雅列年紀一百六十二歲，生以諾。 19 Yüô-lih sang Yi-noh 雅列生以諾

yi-'eo yiu pah-pah nyin wa sang ng-ts nön 以後有八百年，還生兒子因。 20 Yüô-lih ziu-shü kyi-pah loh-jih-nyi shü 雅列壽歲九百六十二歲，
si-de 死了。

21 Yi-noh nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Mô-t'u-sah-lah 以諾年紀六十五歲，生瑪土撒拉。 22 Yi-noh sang 以諾生

Mô-t'u-sah-lah yi-'eo teng Jing-ming læ-wông yiu sæn-pah nyin wa sang ng-ts nön 瑪土撒拉以後等神明來往有三百年，還生兒子因。 23 Yi-noh 以諾
læ shü-kæn-zông sæn-pah loh-jih-ng nyin Yi-noh teng Jing-ming læ-wông 'eo-deo m-neh 來世間上三百六十五年。 24 以諾等神明來往。後頭嘅得

læ-tong ing-we Jing-ming ta-leh ky'i-de 來東，因為神明帶勒去了。

25 Mô-t'u-sah-lah nyin-kyi ih-pah pah-jih-ts'ih shü sang Lah-mah 瑪土撒拉年紀一百八十七歲，生拉麥。 26 Mô-t'u-sah-lah 瑪土撒拉

sang Lah-mah yi-'eo yiu tsih-pah pah-jih-nyi nyin wa sang ng-ts nön 生拉麥以後有七百八十二年，還生兒子因。 27 Mô-t'u-sah-lah 瑪土撒拉
ziu-shü kyi-pah loh-jih-kyiu shü si-de 壽歲九百六十九歲，死了。

28 Lah-mah nyin-kyi ih-pah pah-jih-nyi shü sang ng-ts 拉麥年紀一百八十二歲，生兒子， 29 c'ü gyi ming-z 取其名字

Nô-üô z-ka wô Ah-lah siu-li-go lao-kw'u we-leh Yäe-'o-wô tsiu-mô-go 挪亞^[1]，是介話：「阿拉手裏個勞苦，爲了耶和華咒罵個

di-t'u keh-go ng-ts pih-ding we en-ŵe ah-lah 地土，箇個兒子必定會安慰阿拉。」 30 Lah-mah sang Nô-üô yi-'eo yiu 拉麥生挪亞以後有

ng-pah kyi-jih-ng nyin wa sang ng-ts nön 五百九十五年，還生兒子因。 31 Lah-mah ziu-shü ts'ih-pah ts'ih-jih-ts'ih shü 拉麥壽歲七百七十七歲，
si-de 死了。

[1] Nô-üô i-s Ziu-z en-ŵe. 挪亞意思就是安慰。（原註）

Ts. VI.

Nying læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ z-'eo yia yiu sang nön-go Jing-ming-go ng-ts
人來世間上多起來時候，也有生因個，² 神明個兒子
keh-pæn k'en-kyin nying-go nön hao-k'en tsiao sing-li sô ky'i-mo-go dæ gyi tso ts'i-ts
箇班看見人個因好看，照心裏所企慕個抬其做妻子。

Yiæ-'o-wô wô Ngô-go Ling feh-we djông-djông teng nying tsang-leng gyi z-go
³ 耶和華話：「我個靈弗會常常等人爭論，其是個
nyüoh-sing ts'ia kw'un-'æn-gyi ih-pah-nyien nyin
肉身。且寬限其一百廿年。」

Keh-go z-'eo yiu dziang-do nying læ shü-kæn-zông 'eo-deo keh-sing Jing-ming-go ng-ts
⁴ 箇個時候有長大人來世間上。後頭箇星神明個兒子
teng nying-go nön dong-zông sang-c'ih ng-ts z hao-lao ziu-z kwu-z-tsin yiu ming-sing-go
等人個因同牀，生出兒子，是好佬，就是古時節有名聲個
nying
人。

Yiæ-'o-wô k'en-k'en shü-kæn-zông nying ôh-kwun-mun-ying gyi væn-pah sing-li
⁵ 耶和華看看世間上人惡貫滿盈，其凡百心裏
dzeng-tih-go sing-siang tsih-z tsoh-ôh Yiæ-'o-wô ao-hwe Zi zao-c'ih nying læ di-zông
存的個心想只是作惡。⁶ 耶和華懊悔自造出人來地上，

sing-li iu-meng Yiæ-'o-wô wô Ngô sô ts'ông-zao-go nying iao djü-mih gyi læ
心裏憂悶。⁷ 耶和華話：「我所創造個人，要除滅其來
di-zông ziu-z nying teng tseo-siu djong-dzi fi-gying keh-sing ing-we ts'ông-zao gyi Ngô
地上，就是人，等走獸、蟲豸、飛禽箇星。因為創造其我

ao-hwe-de Tsih-yiu Nô-üô læ Yiæ-'o-wô-go ngæn-zin teh-djoh eng-we
懊悔了。」⁸ 只有挪亞來耶和華個眼前得着恩惠。

9 Nô-üô 'ang-jih læ 'ô-veng Nô-üô læ keh shü-dæ tso djün-be nying kong-yi go
挪亞行實來下文。挪亞來箇世代做全備人，公義個
ning Nô-üô teng Jing-ming læ-wông Nô-üô sang sæn-go ng-ts ziu-z Sin 'En
人。挪亞等神明來往。10 挪亞生三個兒子，就是閃、含、
Yüô-feh
雅弗。

11 'En shü-kæn-zông læ Jing-ming-go min-zin z pin-wæ-de tao-c'ü
咸世間上來神明個面前是變壞了，到處
gyiang-wang-pô-dao Jing-ming k'en-k'en shü-kæn-zông tu pin-wæ de ing-we 'en-t'in-ô nying
強橫霸道。12 神明看看世間上都變壞了。因為咸天下人
yi-kying pin-diao gyi-go 'ang-we
已經變掉其個行爲。

13 Jing-ming teng Nô-üô wô Væn-pah nyüoh-sing meh-go nyih-ts yi-kying tao Ngô
神明等挪亞話：「凡百肉身末個日子已經到我
min-zin de ing-we shü-kæn-zông nying tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao Ngô ziu lin nying lin di
面前了，因為世間上人到處強橫霸道。我就連人連地，
tu iao mih-diao
都要滅掉。

14 Ng yüong pô song-jü tang ih-tsah jün jün-li hao feng-k'æ tso vông-kæn pô
「爾用把松樹打一隻船，船裏好分開做房間，把
song-hyang li-nga tu nyi-hao Keh-tsah jün ng iao ka tang-fah jün dziang sæn-pah
松香裏外都泥好。15 箇隻船爾要介打法：船長三百

ah-ma kw'eh ng-jih ah-ma kao sæn-jih ah-ma Jün-li hao k'æ c'ông zông-deo
阿買^[1]，闊五十阿買，高三十阿買。16 船裏好開窗。上頭
hao tso ih ah-ma kao jün bông-pin hao k'æ meng feng-c'ih zông cong 'ô sæn-zeng
好做一阿買高。船旁邊好開門，分出上、中、下，三層

sang Ngô pih-iao s 'ong-shü fæn-tsiang mih-diao læ di-zông t'in-ô long-tsong yiu
生。17 我必要使洪水氾漲滅掉來地上，天下攏總有
seng-ky'i-go nyüoh-sing væn-pah læ di-zông-go pih-ding we si Dæn-z Ngô teng ng lih
生氣個肉身，凡百來地上個必定會死。18 但是我等爾立

Ngô-go iah ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-tsing jün-li
我個約，爾好等妻子、兒子、新婦，大家走進船裏。19
Væn-pah yiu hyüih-ky'i weh-go tong-si me-kiang liang-tsah ih-ts' ih-yüong ng pih-iao ta gyi
凡百有血氣活個東西每樣兩隻，一雌一雄，爾必要帶其

tsing jün teng ng dô-kô pao-djün sing-ming 20 Fi-gying keh-le tseo-siu keh-le
進船。等爾大家保全性命。飛禽箇類，走獸箇類，
di-zông-go djong-dzi keh-le me-yiang liang-tsah teng ng dô-kô tseo-tsing pao-djün sing-ming
地上個蟲豸箇類，每樣兩隻等爾大家走進，保全性命。

21 Ng yia iao tsih-loh pah-yiang liang-ts'ao hao kong-ing ng-zi teng gyi-lah-go ky'üoh-zih
爾也要積落百樣糧草，好供應爾自等其拉個喫食。」

22 Nô-üô ziu i-dzong Jing-ming ih-ts'ih sô feng-fu gyi-go ka tso
挪亞就依從神明一切所吩咐其個介做。

[1] *Ih ah-ma da-iah* Lu-pæn-ts'ih nyi-ts'ah. 一阿買大約魯班尺二尺。(原註)

Ts. VII.

Yiaë-'o-wô teng Nô-üô wô Ng-zi teng 'o-kô hao tseo-tsing jün-li ing-we Ngô
耶和華等挪亞話：「爾自等和家好走進船裏，因為我
k'en keh-go shü-dæ cong-nyiang tsih-yiu ng læ Ngô-go min-zin tso kong-yi nying Ng yüong ta
看箇個世代中 央 只有爾來我個面前做公義人。2 爾用帶
kyih-zing-go sang-k'eo me-yiang ts'-yüong ts'ih-te feh-kyih-zing-go sang-k'eo me-yiang ts'-yüong
潔淨個牲口每樣雌雄七對，弗潔淨個牲口，每樣雌雄
ih-te Wa-yiu t'in-k'ong-li tiao me-yiang ts'-yüong ts'ih-te hao pao-djün gyi sing-ming tso cong
一對。3 還有天空裏鳥每樣雌雄七對，好保全其性命做種
læ 'en shü-kæn-zông Ing-we tao di-ts'ih nyih Ngô we loh-yü læ di-yiang-li s-jih nyih
來咸世間上。4 因為到第七日我會落雨來地垵裏四十日、
s-jih yia s-teh Ngô sô zao væn-pah weh-go tong-si tu dzong di-zông djü-mih-diao
四十夜，使得我所造凡百活個東西都從地上除滅掉。」5
Nô-üô ziu tsiao Yiaë-'o-wô ih-ts'ih-go feng-fu ka-tso 'Ong shü læ shü-kæn-zông z-'eo
挪亞就照耶和華一切個吩咐介做。6 洪水來世間上時候，
Nô-üô nyin-kyi loh-pah shü
挪亞年紀六百歲。

7 Nô-üô teng ts'i-ts ng-ts sing-vu we-leh 'ong-shü dô-kô tseo-tsing jün-li 8
挪亞等妻子兒子、新婦，爲了洪水大家走進船裏。

Kyih-zing-go sang-k'eo teng feh-kyih-zing-go sang-k'eo fi-gying lin ih-ts'ih di-zông bô-go djong
潔淨個牲口等弗潔淨個牲口、飛禽、連一切地上爬個蟲，

9 ts' yüong te-tang-te keng-leh Nô-üô tseo-tsing jün-li tsiao Jing-ming sô feng-fu Nô-üô-go
雌雄對打對跟勒挪亞走進船裏，照神明所吩咐挪亞個。

10 Ts'ih-nyih yi-'eo 'ong-shü meh-zông di-jiang-li
七日以後洪水沒上地垓裏。

11 Nô-üô-go nyin-kyi loh-pah shü nyi-yüih jih-tsih keh nyih hæ-jiang-go shü-nyün
挪亞個年紀六百歲，二月十七箇日，海洋個水源

pong-k'æ t'in-c'ông p'o-leo
崩開，天窗破漏。

12 Yü tao-loh di-jiang-li s-jih nyih s-jih yia 13 Læ keh-nyih Nô-üô teng
雨倒落地垓裏四十日、四十夜。來箇日挪亞等

ng-ts Sin 'En Yüô-feh teng Nô-üô-go ts'i-ts lin gyi sæn-go sing-vu tu
兒子閃、含、雅弗，等挪亞個妻子，連其三個新婦，都

dô-kô tseo-tsing jün-li-de Gyi-lah teng yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le di-zông
大家走進船裏了。14 其拉等野獸箇類，牲口箇類，地上

bô-go djong-dzi keh-le pah-jiang tiao ziu-z ih-ts'ih-go fi-gying keh-le væn-pah yiu
爬個蟲豸箇類，百樣鳥，就是一切個飛禽箇類。15 凡百有

seng-ky'i-go nyüoh-sing te-tang-te keng leh Nô-üô tseo-tsing jün-li Keh-sing tseo-tsing-go
生氣個肉身，對打對跟勒挪亞走進船裏。16 箇星走進個

nyüoh-sing yiu ts' yiu yüong tsiao Jing-ming-go feng-fu tu tseo-tsing jün-li Yäe-'o-wô ziu
肉身，有雌有雄，照神明個吩咐都走進船裏。耶和華就

kwæn gyi tsing
關其進。

17 'Ong-shü læ shü-kæn-zông s-jih nyih shü fæn-zông-læ s-teh jün vu-ky'i læ di
洪水來世間上四十日。水氾上來，使得船浮起來地

zông-deo Di-zông-go shü kah-zông-læ gyih-gyi do jün læ shü min-teng t'eng-læ t'eng-ky'i
上頭。18 地上個水溢上來極其大。船來水面頂余來余去。

19 Di-zông-go shü yü-kô fæn-zông-læ s-teh t'in-'ô-go kao-sæn tu be gyi tsing-meh 20
地上個水愈加氾上來使得天下個高山都被其浸沒。

'Ong-shü kæ-zông kao-jü keh-sing ting-kao-go sæn jih-ng ah-ma 21 Shü-kæn-zông we dong-go
洪水蓋上高如箇星頂高個山十五阿買。世間上會動個

nyüoh-sing long-tsong tsing-sah ziu-z fi-gying sang-k'eo yia-siu di-jiang-li bô-go
肉身攏總浸煞，就是飛禽、牲口、野獸、地垠裏爬個
djong-dzi teng ko-tang-ko-go nying læ sao-di-li bih-deo-kwun we t'ong seng-ky'i go
蟲豸，等個打個個人。²² 來燥地裏鼻頭管回通生氣個，
tu si-de 'Ong-shü t'eng-diao shü-kæn-zông ih-ts'ih weh-go tong-si ziu-z nying teng
都死了。²³ 洪水吞掉世間上一切活個東西，就是人，等
sang-k'eo djong-dzi fi-gying keh-sing tu dzong di-zông djü-mih-diao tsih-yiu Nô-üô teng
牲口、蟲豸、飛禽箇星，都從地上除滅掉，只有挪亞等
keh-sing læ jün-li-go dzing-loh-tong Di-zông-go shü fæn-tsiang ih-pah ng-jih nyih
箇星來船裏個剩落東。²⁴ 地上個水氾漲一百五十日
kong-fu
工夫。

Ts. VIII.

Jing-ming kyi-teh Nô-üô teng jün-li dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si lin cong-sang
神明記得挪亞等船裏大家來間個活個東西，連衆生
keh-sing Jing-ming fah-fong c'ü-læ c'ü-ky'i di-zông-go shü ziu t'e-de hæ-li-go
箇星。神明發風吹來吹去。地上個水就退了。² 海裏個
shü-nyün seh-djü t'in-c'ông kwæn-hao t'in yia feh loh-yü-de Di-zông-go shü dzin-dzin
水源塞住，天窗關好，天也弗落雨了。³ 地上個水漸漸
t'e-loh-ky'i ko-leh ih-pah ng-jih nyih 'eo-deo ky'üih-leh-tin-de Tao ts'ih-yüih jih-ts'ih
退落去，過了一百五十日後頭缺勒點了。⁴ 到七月十七
keh-nyih jün deng-loh læ Üô-lah-lah sæn-teng Shü yi dzin-dzin t'e-loh tao jih-yüih læ
箇日，船庖落來亞拉臘山頂。⁵ 水又漸漸退落到十月，來
jih-yüih ts'u-ih-go ky'i-deo yiu sæn-ting k'en-kyin-de
十月初一個起頭有山頂看見了。

Tsæ ko s-jih nyih Nô-üô t'e-k'æ jün-li tso-tih-go c'ông-meng Fông-c'ih
⁶ 再過四十日，挪亞推開船裏做的個窗門。⁷ 放出
ih-tsah lao-ô gyi fi-læ fi-ky'i teng di-zông-go shü sao Yi fông-c'ih ih-tsah
一隻老鴉。其飛來飛去，等地上個水燥。⁸ 又放出一隻

beh-keh iao s-s-k'en di-zông-go shü t'e-leh feh 9 dæn-z beh-keh zing-feh-djoh
鵓鴿，要試試看地上個水退了弗。9 但是鵓鴿尋弗着
ding-kyiah-go di-fông ing-we pin-di wa-yiu dzing-loh-go shü ziu kyü tao jün-li Nô-üô
停腳個地方，因為遍地還有剩落個水，就歸到船裏。挪亞
sing-c'ih siu tsih gyi tsing jün-li læ 10 Tsæ ko ts'ih-nyih yi dzong jün-li fông beh-keh
伸出手，接其進船裏來。10 再過七日又從船裏放鵓鴿
c'ih-ky'i 11 tao yia-kw'a beh-keh kyü-læ cü-gyin-li yiu ken-læn jü sing-yih 'en-tih
出去。11 到夜快鵓鴿歸來，嘴鉗^[1]裏有橄欖樹新葉含的。
Nô-üô ziu hyiao-teh di-zông-go shü yi-kying t'e-loh 12 Tsæ deng ts'ih-nyih yi fông-c'ih
挪亞就曉得地上個水已經退落。12 再庖七日，又放出
beh-keh ziu feh tsæ kyü-tao gyi di-fông læ
鵓鴿，就弗再歸到其地方來。

[1] 喙

13 Nô-üô loh-pah ling-ih shü tsing-yüih ts'u-ih di-zông-go shü sao-de Nô-üô ziu
挪亞六百零一歲正月初一，地上個水燥了。挪亞就
hyiao-k'æ jün-go kæ ih-k'en k'en-kyin di min-teng sao-de 14 Tao nyi-yüih nyiæn-ts'ih
擡開船個蓋，一看，看見地面頂燥了。14 到二月廿七
keh-nyih di-jiang feng-sao
箇日地垵粉燥。

15 Jing-ming teng Nô-üô z-ka wô 16 Ng hao teng ts'i-ts ng-ts
神明等挪亞是介話：「爾好等妻子、兒子、
sing-vu dô-kô dzong jün-li tseo-c'ih 17 Wa-yiu teng ng dô-kô læ-kæn-go weh-go
新婦，大家從船裏走出。17 還有等爾大家來間個活個
tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo di-jiang-li hô-go djong-dzi keh-sing tu hao ling gyi
東西，就是飛禽、牲口、地垵裏爬個蟲豸箇星，都好領其
c'ih s-teh gyi sang-jiang læ shü-kæn-zông meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Nô-üô
出。使得其生養來世間上，茂茂盛盛多起來。」18 挪亞
ziu teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-c'ih 19 wa-yiu koh-cong tseo-siu
就等妻子、兒子、新婦，大家走出。19 還有各種走獸、
djong-dzi fi-gying teng di-zông hô-go tong-si yang-tang-jiang tu dzong jün-li tseo-c'ih
蟲豸、飛禽、等地上爬個東西，樣打樣都從船裏走出。

20 Nô-üô ziu we-leh Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn dzong kyih-zing-go sang-k'eo teng
挪亞就爲了耶和華造一座壇，從潔淨個牲口，等

kyih-zing-go fi-gying li-hyang do-læ dæn-zông hyin væn-tsi Yiaë-'o-wô hyüong-djoh gyi
潔淨個飛禽裏向，馱來壇上獻燔祭。21 耶和華嗅着其

hyiang-ky'i Yiaë-'o-wô sing-li wô ing-we nying-go sing-siang dzong siao z ôh-go
香氣，耶和華心裏話：（因爲人個心想從小是惡個，）

Ngô yi-'eo tsæ-feh we-leh nying tsiu-mô di yia feh-we mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si ziang
我以後再弗爲了人咒罵地，也弗會滅掉一切活個東西，像

zin-deo sô-tso ka Di wa læ-tong z-'eo kang-cong teng siu-keh lang teng nyih tong
前頭所做介。22 地還來東時候，耕種等收割，冷等熱，冬

teng 'ô nyih teng yia pih-ding feh-we hyih
等夏，日等夜，必定弗會歇。

Ts. IX.

Jing-ming s foh peh Nô-üô lin gyi-go ng-ts teng gyi-lah wô yüong
神明賜福撥挪亞連其個兒子，等其拉話：「用

meo-meo-zing-zing to-ky'i læ di-yiang deng-mun Væn-pah di-li-go tseo-siu t'in-li-go
茂茂盛盛多起來，地垵屯滿。2 凡百地裏個走獸，天裏個

tiao di-zông weh-go tong-si lin hæ-li-go ng tu z kao-dæ ng-go siu-li
鳥，地上活個東西，連海裏個魚，都是交代爾個手裏。

gyi-lah we do-nyiang p'ô-gyü ng Væn-pah weh-go tong-si k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih keh
其拉會大樣怕懼爾。3 凡百活個東西可以做爾個喫食。箇

tu z Ngô s-peh ng tsing-ziang s-peh ng su-ts'æ ka Dæn-z nyüoh wa-yiu gyi-go
都是我賜撥爾，正像賜撥爾蔬菜介。4 但是肉，還有其個

sing-ming ziu-z gyi hyüih læ-tih ng feh-k'o ky'üoh Ng sing-ming-go hyüih Ngô
性命，就是其血來的，爾弗可喫。5 爾性命個血，我

pih-ding t'ao gyi væn feh-leng tseo-siu feh-leng nying-go siu-li Ngô yia iao t'ao gyi væn
必定討其還。弗論走獸，弗論人個手裏，我也要討其還。

væn-pah nying dzong gyi hyüong-di-go siu-li Ngô pih-iao t'ao gyi-go sing-ming væn Liu-c'ih
凡百人從其兄弟個手裏，我必要討其個性命還。6 流出

nying hyüih go nying-kô yia pih-iao liu-c'ih gyi-go hyüih ing-we Jing-ming z tsiao Gyi zi-go
人血個，人家也必要流出其個血。因為神明是照其自個
siang-mao zao nying-go 7 Ng-lah hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-lä s-teh di we
相貌造人個。 7 爾拉好茂茂盛盛多起來，使得地會
sang-mun
生滿。」

Jing-ming yi teng Nô-üô lin gyi-go ng-ts wô Ngô teng ng lin ng tsiang-lä-go
8 神明又等挪亞連其個兒子話：「9 我等爾連爾將來個
'eo-däe lih Ngô-go iah wa-yiu teng ng dô-kô lä-tong-go keh-sing weh-go tong-si
後代立我個約。 10 還有等爾大家來東個箇星活個東西。
ziu-z fi-gying sang-k'eo yia-siu væn-pah dzong jün-li tseo-c'ih-lä-go lin
就是飛禽、牲口、野獸、凡百從船裏走出來個，連
di-jiang-li-go tseo-siu lih Ngô-go iah Ngô teng ng we lih Ngô-go iah ziu-z
地垵裏個走獸、立我個約。 11 我等爾會立我個約，就是，
Ngô yi-'eo tsæ-feh s-teh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih yiu nyüoh-sing-go tong-si yia tsæ-feh s-teh
我以後再弗使得洪水滅掉一切有肉身個東西，也再弗使得
'ong-shü wä-diao di-jiang Jing-ming yi wô Ngô teng ng lin dô-kô lä-tong-go
洪水壞掉地垵。」 12 神明又話：「我等爾連大家來東個
keh-sing weh-go tong-si sô lih üong-yün-go iah yiu keh-go kyi-'ao Ngô pô Ngô-go heo
箇星活個東西所立永遠個約有箇個記號。 13 我把我個鸞
fông-läe yüing-li tso Ngô teng shü-kæn-zông lih-iah-go kyi-'ao Tsiang-läe Ngô s-teh yüing
放來雲裏，做我等世間上立約個記號。 14 將來我使得雲
tsô-djü di-jiang-go z-'eo yüing li-hyang ziu yin-c'ih heo lä ka-ni Ngô we kyi-teh
遮住地垵個時候，雲裏向就現出鸞來。 15 介呢，我會記得
Ngô teng ng lin væn-pah weh-go nyüoh-sing sô lih-go iah yi-'eo tsæ m-neh 'ong-shü mih-diao
我等爾連凡百活個肉身所立個約。以後再無得洪水滅掉
ih-ts'ih weh-go tong-si Heo yin-c'ih lä yüing-li Ngô k'en-ts we kyi-teh keh üong-yün-go
一切活個東西。 16 鸞現出來雲裏，我看仔會記得箇永遠個
iah ziu-z Jing-ming teng shü-kæn-zông væn-pah weh-go nyüoh-sing sô shih-lih-go
約，就是神明等世間上凡百活個肉身所設立個。」 17
Jing-ming teng Nô-üô wô Ngô teng shü-kæn-zông weh-go tong-si sô lih-go iah kyi-'ao
神明等挪亞話：「我等世間上活個東西所立個約，記號
ziu-z keh-go
就是箇個。」

18 Nô-üô-go ng-ts dzong jün-li ka tseo-c'ih-go z Sin 'En Yüô-feh 'En z
挪亞個兒子從船裏介走出個是閃、含、雅弗。含是

Kyüô-nen-go ah-tia Keh ziu-z Nô-üô sæn-go ng-ts gyi-lah-go 'eo-dæ sæn-k'æ
迦南個阿爹。19 箇就是挪亞三個兒子，其拉個後代散開，
deng-læ pin-t'in-ô
庖來遍天下。

20 Nô-üô tso cong-din-nying cong ih-go bu-dao yün 21 Gyi ky'üoh bu-dao tsiu
挪亞做種田人，種一個葡萄園。21 其喫葡萄酒

ky'üoh-tse læ tsiang-bong-li kyi-sing c'ih-kæn Kyüô-nen-go ah-tia 'En k'en-kyin ah-tia
喫醉，來帳篷裏肌身出間。22 迦南個阿爹含，看見阿爹
c'ih-sing-lu-t'i tseo-c'ih nga-deo t'ong-cü liang-go hyüong-di Sin teng Yüô-feh do-leh
出身露體，走出外頭，通知兩個兄弟。23 閃等雅弗馱勒

i-zông dô-kô pe læ kyin-kah-deo tao-t'e-bu tseo-ky'i kæ ah-tia-go kyi-sing gyi-lah
衣裳大家揹來肩胛頭，倒退步走起，蓋阿爹個肌身。其拉
min-k'ong feh nyin-cün m-neh k'en-kyin ah-tia c'ih-sing-lu-t'i
面孔弗扭轉，嚙得看見阿爹出身露體。

24 Nô-üô tsiu sing-cün-læ fông-dzæ hyiao-teh siao ng-ts hyiang gyi sô tso-go
挪亞酒醒轉來，方才曉得小兒子向其所做個

z-ken ziu wô Kyüô-nen kæ ziu tsiu-mô gyi we tso nu-boh-go nu-boh voh-z
事幹。25 就話：「迦南該受咒罵。其會做奴僕個奴僕服侍
hyüong-di Yi wô Coh-zia Ylä-'o-wô Sin-go Jing-ming Kyüô-nen we tso
兄弟。」26 又話：「祝謝耶和華，閃個神明！迦南會做

gyi-go nu-boh Jing-ming we s-teh Yüô-feh hying-wông gyi we deng-læ Sin-go
其個奴僕。27 神明會使得雅弗興旺，其會庖來閃個
tsiang-bong-li Kyüô-nen yia we tso gyi-go nu-boh
帳篷裏。迦南也會做其個奴僕。」

28 'Ong-shü yi-'eo Nô-üô yi ko-leh sæn-pah ng-jih nyin 29 Nô-üô-go ziu-shü
洪水以後，挪亞又過了三百五十年。29 挪亞個壽歲

kyiu-pah ng-jih shü si-de
九百五十歲，死了。

Ts. X.

Nô-üô-go ng-ts Sin 'En Yüô-feh-go kô-pu læ 'ô-veng Gyi-lah 'ong-shü
挪亞個兒子，閃、含、雅弗個家譜來下文。其拉洪水

yi-'eo sang ng-ts Yüô-feh-go ng-ts Ko-mih Mô-keh Mô-dæ Yüô-fæn
以後生兒子：² 雅弗個兒子，歌篾、瑪葛、瑪代、雅番、

T'u-pah Mi-shih Di-lah Ko-mih-go ng-ts Üô-jih-kyi-nô Li-fah
土八、米設、提拉。³ 歌篾個兒子，亞實基拿、利法、

Do-kyüô-mô Yüô-fæn-go ng-ts Yi-li-sô Da-shih Kyi-ti To-tæn
陀迦瑪。⁴ 雅番個兒子，以利沙、大失、基帝、多單。⁵

Gyi-lah 'eo-deo feng-k'æ deng-læ gying hæ-go koh-tang-koh-go di-fông koh-nying tsiao zi-go
其拉後頭分開，庵來近海個，各打各個地方，各人照自個

k'eo-ing dzoh-cong vông-veng keh-sing
口音、族種、房分箇星。

'En-go ng-ts Kwu-jih Mah-si Feh Kyüô-nen Kwu-jih-go ng-ts
⁶ 含個兒子，古實、麥西、弗、迦南。⁷ 古實個兒子，

Si-pô Ha-fi-lah Sah-da Lah-mô Sah-di-kyüô Lah-mô-go ng-ts
西巴、哈腓拉、撒大、拉瑪、撒提迦。拉瑪個兒子，

Z-pô Ti-dæn Kwu-jih yi sang Nying-loh shü-kæn-zông tso hao-lao z gyi ky'i-deo
示巴、底但。⁸ 古實又生寧錄，世間上做好佬是其起頭。⁹

Læ Yläe-'o-wô-go min-zin gyi tso üong-üong tang-liah-go Dzoh-wô z-ka wô Ziang
來耶和華個面前其做勇勇打獵個。俗話是介話：「像

Nying-loh læ Yläe-'o-wô-go min-zin tso üong-üong tang-liah-go nying
寧錄來耶和華個面前做勇勇打獵個人。」¹⁰ 其開國來

Z-nô di-fông-go Pô-bih Yi-lih Üô-kyiah Kyiah-nyi Dzong keh di-fông c'ih-ky'i
士拿地方個巴別、以力、亞甲、甲尼。¹¹ 從箇地方出去

tao Üô-jih zao Nyi-nyi-vi Li-'o-pah dzing-ts teng Kyüô-lah wa-yiu Nyi-nyi-vi
到亞述，造尼尼微，利河伯城子，等迦拉，¹² 還有尼尼微

Kyüô-lah cong-nyiang-go do dzing-ts ziu-z Li-sin Mah-si sang Lu-ting En-nen
迦拉中央個大城子，就是利鮮。¹³ 麥西生路丁、安南、

Li-ha Neh-t'u Pah-lu Kyiah-lu Keh-t'oh keh-sing dzoh-veng Kyiah-lu sang
利哈、納土、¹⁴ 伯魯、甲路、葛托，箇星族份。甲路生

Fi-li-z keh ih-dzoh
非利士箇一族。

15 Kyüô-nen sang do ng-ts Si-teng yia sang Heh 迦南生大兒子西頓，也生赫， 16 teng Yiæ-pu-z 等耶布士、
Ûô-mo-li Keh-kyüô-seh 亞摩利、革迦撒、 17 Hyi-vi Ûô-kyi Si-nyi 希未、亞基、西尼、 18 Ûô-wô-ti 亞華底、
Si-mô-li Ha-meh keh-sing ts-p'a 'Eo-deo Kyüô-nen keh-sing dzoh-veng yin-k'æ-ky'i 西瑪利、哈默箇星支派。後頭迦南箇星族份延開去。 19
Kyüô-nen-go di-ka dzong Si-teng hyiang Gyi-lah ka ky'i Gyi-lah tao Kyüô-sah wa-yiu hyiang 迦南個地界從西頓向其臘介去，其臘到迦薩，還有向
Sô-to-mô Ngo-mo-lah Lah-mô Si-pin ka ky'i tao Lah-sô Keh-sing z 'En-go 所多瑪、蛾摩拉、拉瑪、洗扁介去到拉沙。 20 箇星是含個
ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng koh-veng 子孫，都照其拉個族種，口音，來其個地方等國份。
 21 Yüô-feh-go ah-ko Sin ziu-z Hyi-pah keh-dzoh-go tsu-tsong yia sang ng-ts 雅弗個阿哥閃，就是希伯箇族個祖宗，也生兒子。
 22 Sin-go ng-ts Yi-læn Ûô-jih Ûô-fah-sah Lu-teh Ûô-læn 閃個兒子，以攔、亞述、亞法撒、路德、亞蘭。 23
Ûô-læn-go ng-ts U-z Wu-leh Gyi-t'iah Mô-jih Ûô-fah-sah sang Sah-lah 亞蘭個兒子烏士、戶勒、其帖、瑪實。 24 亞法撒生撒拉，
Sah-lah sang Hyi-pah Hyi-pah sang liang-go ng-ts ih-go ming-z Fah-leh ing-we 撒拉生希伯。 25 希伯生兩個兒子，一個名字法勒^[1]，因為
læ gyi-go z-'eo koh-veng feng-sæn-de gyi ah-di ming-z Iah-tæn Iah-tæn sang 來其個時候國份分散了。其阿弟名字約丹。 26 約丹生
Ûô-mo-t'ah Sô-lih Ha-sah-mô-fi Yiæ-lah 亞摩塔、沙列、哈薩瑪非、耶拉、 27 Ha-to-læn U-sah 哈多蘭、烏薩、
Deh-lah O-pah Ûô-pi-mô-li Z-pô 特拉、 28 倭柏、亞比瑪利、示巴、 29 O-fi Ha-fi-lah 倭非、哈腓拉、
Iah-pah keh tu z Iah-tæn-go ng-ts Gyi-lah sô deng-go di-fông dzong Mi-sô tao 約伯，箇都是約丹個兒子。 30 其拉所庵個地方從米沙到
tong-pin Si-fah keh-zo sæn Keh-sing z Sin-go ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong 東邊西發箇座山。 31 箇星是閃個子孫，都照其拉個族種
k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng koh-veng 口音，來其個地方等國份。

[1] *Fah-leh i-s ziu-z Feng-k'æ.* 法勒意思就是分開。（原註）

32 Zông-veng tu z Nô-üô ng-ts-go ts-p'a tsiao gyi-lah-go kô-pu teng koh-veng
上文都是挪亞兒子個支派，照其拉個家譜等國份。

ʻOng-shü yi-ʻeo shü-kæn-zông-go koh-veng dzong gyi-lah ka feng-k'æ læ
洪水以後，世間上個國份從其拉介分開來。

Ts. XI.

ʻEn-t'in-ʻô tu z ih-yiang-go k'eo-ing ih-yiang-go shih-wô 2 Dzong tong-pin
咸天下都是一樣個口音，一樣個說話。2 從東邊

pun-ko-ky'i z-ʻeo læ Z-nô di-fông p'ong-djoh bing-yiang ziu deng-loh 3 Gyi-lah dô-kô
搬過去時候，來士拿地方碰着平垠，就庖落。3 其拉大家

siang-liang wô Læ ah-lah hao tso cün-deo yüong ho siao gyi c'ih-læ Gyi-lah ziu
商量話：「來，阿拉好做磚頭，用火燒其出來。」其拉就

yi cün-deo tông zah-deo yüong wa-yiu zah-yiu tông zah-hwe yüong 4 Gyi-lah yi wô
有磚頭當石頭用，還有石油當石灰用。4 其拉又話：

Læ ah-lah hao zao dzing-ts teng ih-zo t'ah iao gyi ting bang-djoh t'in yi hao yang
「來，阿拉好造城子，等一座塔，要其頂碰着天，又好揚

ah-lah-go ming-sing sæn-leh sæn-k'æ læ tao-c'ü di min-teng 5 Yiæ-ʻo-wô kông-loh-læ
阿拉個名聲，省勒散開來到處地面頂。」5 耶和華降落來

iao k'en keh-sing nying sô zao-go dzing-ts teng-t'ah 6 Yiæ-ʻo-wô wô Pah-sing z
要看箇星人所造個城子等塔。6 耶和華話：「百姓是

ih-yiang-go gyi-lah shih-wô yia z ih-yiang-go næn-kæn ky'i-deo tso keh-go z-ken
一樣個，其拉說話也是一樣個。難間起頭做箇個事幹，

ʻeo-deo gyi-lah iao-siang tso soh-go m̃-kao hao ky'i kying-djü gyi 7 Læ Ah-lah hao
後頭其拉要想做啥個，嘸告好去禁除其。7 來，阿拉好

kông-loh-ky'i weng-dzeh gyi-go k'eo-ing s-teh gyi-lah shih-wô feh siang-t'ong 8
降落去，混雜其個口音，使得其拉說話弗相通。」8

Yiæ-ʻo-wô ziu dzong keh-deo sæn-k'æ cong-nying læ tao-c'ü di min-teng gyi-lah zao dzing-ts-go
耶和華就從箇頭散開衆人來到處地面頂。其拉造城子個

z-ken ziu hyih-de Sô-yi keh di-ming kyiao-leh Pô-bih ing-we læ keh-deo Yiæ-ʻo-wô
事幹就歇了。9 所以箇地名叫勒巴別^[1]，因為來箇頭耶和華

weng-dzeh 'en-t'in-ô nying-go k'eo-ing ping-ts'ia Yiæ-'o-wô dzong keh-deo sæn-k'æ gyi-lah læ
混 雜 咸 天 下 人 個 口 音 ， 並 且 耶 和 華 從 箇 頭 散 開 其 拉 來
tao-c'ü di min-teng
到 處 地 面 頂。

[1] *Pô-bih i-s ziu-z Weng-dzeh.* 巴別意思就是混雜。（原註）

10 Sin-go shü-dæ læ 'ô-veng 'Ong-shü yi-'eo liang-nyin Sin yi-kying ih-pah shü sang
閃個世代來下文。洪水以後兩年，閃已經一百歲生
Üô-fah-sah Sin sang Üô-fah-sah yi-'eo yiu ng-pah nyin wa sang ng-ts nön
亞法撒。¹¹ 閃生亞法撒以後，又五百年，還生兒子因。

12 Üô-fah-sah sæn-jih-ng shü sang Sah-lah 13 Üô-fah-sah sang Sah-lah yi-'eo yiu
亞法撒三十五歲生撒拉。 亞法撒生撒拉以後又
s-pah ling sæn nyin wa sang ng-ts nön
四百零三年，還生兒子因。

14 Sah-lah sæn-jih shü sang Hyi-pah 15 Sah-lah sang Hyi-pah yi-'eo yiu s-pah ling sæn
撒拉三十歲生希伯。 撒拉生希伯以後又四百零三
nyin wa sang ng-ts nön
年，還生兒子因。

16 Hyi-pah sæn-jih-s shü sang Fah-leh 17 Hyi-pah sang Fah-leh yi-'eo yiu s-pah
希伯三十四歲生法勒。 希伯生法勒以後又四百
sæn-jih nyin wa sang ng-ts nön
三十年，還生兒子因。

18 Fah-leh sæn-jih shü sang Lah-keo 19 Fah-leh sang Lah-keo yi-'eo yiu nyi-pah ling kyiu
法勒三十歲生拉構。 法勒生拉構以後又二百零九
nyin wa sang ng-ts nön
年，還生兒子因。

20 Lah-keo sæn-jih-nyi shü sang Sah-loh 21 Lah-keo sang Sah-loh yi-'eo yiu nyi-pah ling
拉構三十二歲生撒鹿。 拉構生撒鹿以後又二百零
ts'ih nyin wa sang ng-ts nön
七年，還生兒子因。

22 ^{Sah-loh sæn-jih shü sang Nô-ngoh}撒鹿三十歲生拿鶴。23 ^{Sah-loh sang Nô-ngoh yi-'eo yiu nyi-pah nyin}撒鹿生拿鶴以後又二百年，
^{wa sang ng-ts nön}還生兒子囡。

24 ^{Nô-ngoh nyiæn-kyiu shü sang T'a-lah}拿鶴廿九歲生他拉。25 ^{Nô-ngoh sang T'a-lah yi-'eo yiu ih-pah}拿鶴生他拉以後又一百
^{jih-kyiu nyin wa sang ng-ts nön}十九年，還生兒子囡。

26 ^{T'a-lah ts'ih-jih shü sang Üô-pah-læn}他拉七十歲生亞伯蘭、^{Nô-ngoh}拿鶴、^{Ha-læn}哈蘭。

27 ^{T'a-lah shü-dæ læ 'ô-veng}他拉世代來下文。^{T'a-lah sang Üô-pah-læn}他拉生亞伯蘭、^{Nô-ngoh}拿鶴、^{Ha-læn}哈蘭，

^{Ha-læn sang Lo-teh}哈蘭生羅得。28 ^{Ha-læn pi gyi ah-tia sin si læ peng di-fông}哈蘭比其阿爹先死來本地方，^{ziu-z Kyüô-lah-ti}就是迦勒底

^{koh R-go dzing-li}國，珥個城裏。29 ^{Üô-pah-læn teng Nô-ngoh tu dæ ts'i-ts}亞伯蘭等拿鶴都抬妻子。^{Üô-pah-læn-go ts'i-ts}亞伯蘭個妻子

^{ming-z Sah-læ}名字撒萊，^{Nô-ngoh-go ts'i-ts ming-z Mih-kyüô}拿鶴個妻子名字密迦。^{Mih-kyüô teng Yi-z-kyüô tu z}密迦等以士迦都是

^{Ha-læn-go nön}哈蘭個囡。30 ^{Sah-læ feh-we sang m-neh ng-ts}撒萊弗會生，無得兒子。31 ^{T'a-lah ling-leh ng-ts}他拉領勒兒子

^{Üô-pah-læn}亞伯蘭，^{teng gyi seng-ts Lo-teh}等其孫子羅得（^{ziu-z Ha-læn-go ng-ts}就是哈蘭個兒子），^{teng gyi sing-vu}等其新婦

^{Sah-læ}撒萊（^{ziu-z Üô-pah-læn-go ts'i-ts}就是亞伯蘭個妻子），^{dô-kô tseo-c'ih Kyüô-lah-ti koh R-go}大家走出迦勒底國，珥個

^{dzing-li iao tao Kyüô-nen di-fông ky'i}城裏，^{tao-leh Ha-læn ziu deng-loh}要到迦南地方去，^{T'a-lah ziu-shü}到了哈蘭就庖落。32 他拉壽歲

^{nyi-pah ling ng shü T'a-lah læ Ha-læn di-fông si-de}二百零五歲。他拉來哈蘭地方死了。

Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng yüong tseo-c'ih peng-koh li-k'æ ts'ing-kyün teng
耶和華等亞伯蘭話：「爾用走出本國，離開親眷等

ah-tia oh-li tao Ngô sô ts-tin peh ng-go di-fông Ngô we s-teh ng tso do
阿爹屋裏，到我所指點撥爾個地方。2 我會使得爾做大

koh-veng s-foh peh ng yang ng-go ming-sing ping-ts'ia ng we tso foh-ky'i-go
國份，賜福撥爾，揚爾個名聲，並且爾會做福氣個

keng-deo Keh-sing coh-foh ng-go Ngô yia we s-foh peh gyi tsiu-mô ng go Ngô yia
根頭。3 箇星祝福爾個，我也會賜福撥其，咒罵爾個，我也

we tsiu-mô gyi wa-yiu t'in-ô keh-sing dzoh-veng tu we dzong ng ka teh-djoh foh-ky'i
會咒罵其。還有天下箇星族份都會從爾介得着福氣。」4

Üô-pah-læn i Yiæ-'o-wô-go feng-fu ka c'ih-meng-ky'i Lo-teh teng gyi dong-de ky'i
亞伯蘭依耶和華個吩咐介出門去。羅得等其同隊去。

Üô-pah-læn li-k'æ Ha-læn-go z-'eo nyin-kyi yiu ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-læn ta-leh gyi
亞伯蘭離開哈蘭個時候年紀有七十五歲。5 亞伯蘭帶勒其

ts'i-ts Sah-læ teng gyi dzih-ts Lo-teh wa-yiu læ Ha-læn sô tsih-loh-go kô-kyi sô
妻子撒萊，等其姪子羅得，還有來哈蘭所積落個家計，所

teh-djoh-go nying tu tseo-c'ih iao tao Kyüô-nen ka ky'i ziu tao Kyüô-nen di-fông
得着個人，都走出要到迦南介去。就到迦南地方。

Üô-pah-læn tseo-ko keh-go di-fông tao Jü-kyin ziu-z tao Mo-li-go ziang-jü ka
6 亞伯蘭走過箇個地方到敘劍，就是到摩利個橡樹。介

z-'eo Kyüô-nen nying deng-læ keh-deo Yiæ-'o-wô yin-c'ih-læ teng Üô-pah-læn wô
時候迦南人庵來箇頭。7 耶和華現出來，等亞伯蘭話：

Ngô we pô keh-go di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi ziu læ keh-deo teng yin-c'ih-læ-go
「我會把箇個地方賜撥爾個後代。其就來箇頭等現出來個

Yiæ-'o-wô zao ih-zo dæn 'Eo-deo pun-tao Pah-deh-li tong-pin-go ih-zo sæn-li tah
耶和華造一座壇。8 後頭搬到伯特利東邊個一座山裏，搭

tsiang-bong si-pin z Pah-deh-li tong-pin z 'Æ ping-ts'ia læ keh-deo teng Yiæ-'o-wô zao
帳篷，西邊是伯特利，東邊是亥。並且來箇頭等耶和華造

ih-zo dæn gyiu-k'eng Yiæ-'o-wô-go ming-deo Üô-pah-læn yi dong-sing hyiang nen-pin
一座壇，求懇耶和華個名頭。9 亞伯蘭又動身向南邊

di-fông ka pun-ko-ky'i
地方介搬過去。

10 Keh-deo yiu hwông-nyin ing-we keh hwông-nyin li-æ sô-yi Üô-pah-læn tseo-loh
箇頭有荒年，因為箇荒年厲害，所以亞伯蘭走落

Yiæ-gyih koh ky'i deng Kw'a tseo-tao Yiæ-gyih-go z-'eo teng ts'i-ts Sah-læ wô Ngô
埃及國去處。11 快走到埃及個時候，等妻子撒萊話：「我

hyiao-teh ng z siang-mao hao-k'en-go nyü-nying næn-kæn keh-sing Yiæ-gyih nying k'en-kyin ng
曉得爾是相貌好看個女人，12 難間箇星埃及人看見爾

we wô Keh z gyi ts'i-ts gyi-lah ziu we sah ngô pao-djün ng-go sing-ming
會話：『箇是其妻子』，其拉就會殺我，保全爾個性命。

13 Ka-ni ng hao wô z ngô-go ah-me s-teh ngô we-leh ng teh-djoh en-tæn yia
介呢爾好話是我個阿妹，使得我爲了爾得着安耽，也

we-leh ng neng-keo pao-djün sing-ming
爲了爾能夠保全性命。」

14 Üô-pah-læn tao-leh Yiæ-gyih Yiæ-gyih nying k'en-kyin keh nyü-nying z ting hao-k'en
亞伯蘭到了埃及，埃及人看見箇女人是頂好看。

15 Fah-lao-go da-dzing yia k'en-kyin gyi læ Fah-lao min-zin ts'ing-tsæn gyi Fah-lao ziu tsih
法老個大臣也看見其，來法老面前稱讚其。法老就接

keh-go nyü-nying tao wông-kong-li We-leh gyi Fah-lao kah-nga dæ Üô-pah-læn
箇個女人到王宮裏。16 爲了其，法老格外待亞伯蘭，

Üô-pah-læn yiu ngeo yang loh-do ts'üông li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing
亞伯蘭有牛、羊、駱駝、雌雄驢子等奴僕、丫頭箇星。17

Dæn-z Yiæ-'o-wô we-leh Üô-pah-læn ts'i-ts Sah-læ-go yün-kwu kông do-do tsæ-næn vah
但是耶和華爲了亞伯蘭妻子撒萊個緣故，降大大災難罰

Fah-lao teng gyi ih-kô-go nying Fah-lao ziu eo Üô-pah-læn wô Ng dza-we
法老等其一家個人。18 法老就謳亞伯蘭，話：「爾咋會

z-ka dæ ngô Gyi z ng ts'i-ts dza feh wô-hyang ngô dao Dza-we ts'ing-hwu gyi
是介待我？其是爾妻子，咋弗話向我道？19 咋會稱呼其

ah-me s-teh ngô kyi-wu dæ gyi tso ts'i-ts Næn-kæn ng-go ts'i-ts hao
阿妹，使得我幾乎抬其做妻子？難間爾個妻子，好

ta-leh-ky'i Fah-lao we-leh gyi feng-fu pah-sing Üô-pah-læn teng ts'i-ts lin
帶勒去。」20 法老爲了其吩咐百姓，亞伯蘭等妻子，連

væn-pah sô-yiu-go tu song gyi c'ih-ky'i
凡百所有個，都送其出去。

Ts. XIII.

Üô-pah-læn teng gyi ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go wa-yiu Lo-teh dô-kô tseo-c'ih
亞伯蘭等其妻子連凡百所有個，還有羅得，大家走出
Yiæ-gyih tao Nen-di ky'i 2 Üô-pah-læn yiu sang-k'eo nying-ts kying-ts keh-sing ting
埃及到南地去。 2 亞伯蘭有牲口、銀子、金子箇星頂
fu-tsoh 3 Dzong Nen-di pun-tao Pah-deh-li ziu-z zin-deo tah tsiang-bong zao tsi-dæn
富足。 3 從南地搬到伯特利，就是前頭搭帳篷造祭壇
di-fông læ Pah-deh-li teng 'Æ-go cong-nyiang 4 Üô-pah-læn læ keh-deo gyiu-k'eng
地方，來伯特利等亥個中央。 4 亞伯蘭來箇頭求懇
Yiæ-'o-wô-go ming-deo
耶和華個名頭。

5 Teng Üô-pah-læn dong-de go Lo-teh yia yiu ngeo yiang tsiang-bong 6 Keh di-fông
等亞伯蘭同隊個羅得也有牛、羊、帳篷。 6 箇地方
feh-neng-keo peh gyi dô-kô deng ing-we kô-kyi to-leh-kying sô-yi dô-kô deng-feh-ko 7
弗能夠撥其大家庵，因為家計多勒緊，所以大家庵弗過。 7
Ping-ts'ia Üô-pah-læn k'en sang-k'eo-go nying teng Lo-teh k'en sang-k'eo-go nying dô-kô tsang-zao Ka
並且亞伯蘭看牲口個人等羅得看牲口個人大家爭造。介
z-'eo Kyüô-nen teng Pi-li-si nying wa deng-læ keh-deo 8 Üô-pah-læn teng Lo-teh wô
時候迦南等比利洗人還庵來箇頭。 8 亞伯蘭等羅得話：
Næn-kæn ngô teng ng m-neh hao tsang-zao ngô k'en sang-k'eo-go nying teng ng k'en sang-k'eo-go
「難間我等爾嚟得好爭造，我看牲口個人等爾看牲口個
nying yia m-neh hao tsang-zao ing-we ah-lah z zi-go nying Djün-ko di ky'i-feh-z læ
人也嚟得好爭造，因為阿拉是自個人。」 9 全個地豈弗是來
ng-go min-zin ma Ts'ing ng teng ngô feng-k'æ ng iao tsia-siu-pin ky'i ngô hao tao
爾個面前嗎？請爾等我分開。爾要借手邊去，我好到
jing-siu-pin ky'i 'ôh-tsia ng iao jing-siu-pin ky'i ngô hao tao tsia-siu-pin ky'i
順手邊去；或者爾要順手邊去，我好到借手邊去。」 10
Lo-teh ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-k'en lah-dæn 'o bing-jiang tao So-r keh-da lu tao-c'ü
羅得眼睛抬起，看看約但河平埕到瑣珥箇埭路，到處
di-t'u ts-ts-jing-jing tsing-ziang Yiæ-'o-wô-go hwô-yün yia ziang Yiæ-gyih di-fông ka keh
地土滋滋潤潤，正像耶和華個花園，也像埃及地方介。箇
z Yiæ-'o-wô feh-zing mih-diao Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z-'eo 11 Lo-teh ziu kæn-djoh
是耶和華弗曾滅掉所多瑪等蛾摩拉時候。 11 羅得就揀着

lah-dæn 'o djün-ko bing-yiang Lo-teh ziu hyiang tong-pin ka pun-ko-ky'i keh liang-go nying
約但河全個平垱。羅得就向東邊介搬過去。箇兩個人
dô-kô feng-k'æ Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-fông Lo-teh deng-læ bing-yiang-go
大家分開。12 亞伯蘭庵來迦南地方，羅得庵來平垱個
dzing-ts-li pô tsiang-bong dzin-dzin pun-ko-ky'i tao Sô-to-mô Keh-sing Sô-to-mô nying
城子裏，把帳篷漸漸搬過去到所多瑪。13 箇星所多瑪人
tsoh-ôh væn do ze læ Yiaë-'o-wô-go min-zin
作惡，犯大罪來耶和華個面前。

14 Lo-teh teng Üô-pah-læn feng-k'æ ts'eo Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng
羅得等亞伯蘭分開之後，耶和華等亞伯蘭話：「爾
ngæn-tsing dæ-ky'i-læ dzong ng læ-tong-go di-fông k'en tong nen si poh Ng
眼睛抬起來，從爾來東個地方看東、南、西、北。15 爾
ih-ts'ih sô k'en-kyin-go di-fông Ngô we üong-yün s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ngô
一切所看見個地方，我會永遠賜撥爾，等爾個後代。16 我
we s-teh ng-go 'eo-dæ ziang di-yiang-li hwe-dzing ka to ziah-z di-yiang-li-go
會使得爾個後代像地垱裏灰塵介多。若是地垱裏個
hwe-dzing nying neng-keo su-leh-pin ka-ni ng-go 'eo-dæ yia hao su-leh-c'ih Ng
灰塵，人能夠數勒遍，介呢爾個後代也好數勒出。17 爾
bô-ky'i yüong tseo-cün keh di-fông-go dziang teng kw'eh ing-we Ngô pih-ding we s-peh
爬起，用走轉箇地方個長等闊，因為我必定會賜撥
ng
爾。」18 Üô-pah-læn ziu pun tsiang-bong tao Hyi-pah-leng deng-læ Mæn-li-go ziang-jü
亞伯蘭就搬帳篷到希伯崙，庵來幔利個橡樹
bông-pin læ keh-deo teng Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn
旁邊，來箇頭等耶和華造一座壇。

Ts. XIV.

1 Ka z'eo En-lah-fi tso Z-nô wông Üô-liah tso Yi-lah-sah wông
介時候，暗拉非做士拿王，亞略做以拉撒王，
Kyî-da-lao-mô tso Yi-læn wông Di-dah tso Lih-pông wông dô-kô ky'i tsing-vah Sô-to-mô
基大老瑪做以攔王，提達做列邦王。2 大家去征伐所多瑪

wông Pi-lah Ngo-mo-lah wông Pi-sô lah-mô wông Z-neh Si-pin wông Z-mi-bih teng
王比拉、蛾摩拉王比沙、押瑪王士納、洗扁王士米別等

Pi-lah wông Pi-lah ziu-z So-r Keh-sing ng wông jü-long læ Si-ding
比拉王。（比拉就是瑣珥。）³ 箇星五王聚攏來西定

sæn-ao ziu-z Yin hæ Gyi-lah voh-z Kyi-da-lao-mô jih-nyi nyin tao jih-sæn nyin
山坳，就是鹽海。⁴ 其拉服侍基大老瑪十二年，到十三年

be-bun gyi de Tao-leh jih-s nyin Kyi-da-lao-mô teng gyi kyih-tông-go koh-wông læ
背叛其了。⁵ 到了十四年，基大老瑪等其結黨個國王來

tang-ba Li-vah-ing nying læ Üô-di-lih-kyüô nying di-fông teng Su-si nying læ Ha-mah
打敗利乏音人來亞提律迦人地方，等蘇西人來哈麥

di-fông Yi-mi nying læ Sô-vi-kyi-lih-ding di-fông 'O-li nying læ gyi-lah-go Si-r
地方。以米人來沙微基列亭地方，⁶ 何利人來其拉個西珥

sæn dzih-tao kw'ông-iæ siang-gying-go R-pô-læn Keh s-go wông tseo-kyü tao En-mih-pah
山，直到曠野相近個珥巴蘭。⁷ 箇四個王走歸到安密巴，

ziu-z Kyüô-t'ih p'ô-tsing Üô-mô-leh nying-go 'en di-fông teng deng-læ Ha-si-seng-da-mô-go
就是迦鐵，破進亞瑪勒人個咸地方，等庵來哈洗遜大瑪個

Üô-mo-li nying
亞摩利人。

Keh-tsao Sô-to-mô wông Ngo-mo-lah wông lah-mô wông Si-pin wông Pi-lah
⁸ 箇遭所多瑪王、蛾摩拉王、押瑪王、洗扁王、比拉

wông Pi-lah ziu-z So-r tu tseo-c'ih læ Si-ding sæn-ao teng gyi-lah tang-tsiang
王（比拉就是瑣珥）都走出來西定山坳，等其拉打仗。⁹

ziu-z teng Yi-læn wông Kyi-da-lao-mô Lih-pông wông Di-dah Z-nô wông En-lah-fi
就是等以攔王基大老瑪、列邦王提達、士拿王暗拉非、

Yi-lah-sah wông Üô-liah keh s-go wông teng ng-go wông tang-tsiang
以拉撒王亞略：箇四個王等五個王打仗。

Si-ding sæn-ao yiu hyü-to zah-yiu-go di-k'ang Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah koh-wông
¹⁰ 西定山坳有許多石油個地坑：所多瑪等蛾摩拉國王

dao-tseo læ keh-deo tang-ba yü-to dao-tao sæn-li-de Gyi-lah ziu pô
逃走，來箇頭打敗。餘多逃到山裏了。¹¹ 其拉就把

Sô-to-mô Ngo-mo-lah keh-sing dzæ-veh liang-ts'ao tu lo-liah-ts tseo-kyü-ky'i
所多瑪、蛾摩拉箇星財物糧草，都擄掠仔走歸去。¹²

Üô-pah-læn-go dzih-ts Lo-teh deng-læ Sô-to-mô gyi nying lin dzæ-veh yia be lo-liah-ky'i
亞伯蘭個姪子羅得庵來所多瑪：其人連財物也被擄掠去。

Yiu ih-go dao-tseo-go nying læ t'ong-cü Hyi-pah-læ nying Üô-pah-læn Üô-pah-læn deng-læ
¹³ 有一個逃走個人來通知希伯來人亞伯蘭。亞伯蘭庵來

Üô-mo-li nying Mæn-li-go ziang-jü di-fông Mæn-li z Yi-jih-koh teng Üô-næ-go hyüong-di
亞摩利人慢利個橡樹地方。慢利是以實各等亞乃個兄弟。

keh sæn hyüong-di tu teng Üô-pah-læn lih-iah-ko-liao-go Üô-pah-læn t'ing-meng dzih-ts be
箇三兄弟都等亞伯蘭立約過了個。 14 亞伯蘭聽聞姪子被

lo-liah-ky'i ziu ling-leh gyi-zi oh-li sô iang-tong jih-lin-ko-liao-go nu-boh sæn-pah
擄掠去，就領勒其自屋裏所養東，習練過了個奴僕三百

jih-pah-go nying ken-tao Dæn-go di-fông Lin-yia feng-k'æ nu-boh tang-ba gyi-lah
十八個人，趕到但個地方。 15 連夜分開奴僕，打敗其拉，

ken-tao Da-mô-seh tsia-siu-pin-go 'O-pô Gyi deh-cün ih-ts'ih-go dzæ-veh yi ling-leh
趕到大馬色借手邊個何把。 16 其奪轉一切個財物，又領勒

dzih-ts Lo-teh teng gyi-go tong-si lin nyü-nying lin pah-sing dô-kô kyü-læ
姪子羅得等其個東西，連女人連百姓，大家歸來。

Üô-pah-læn sah-ba-leh Kyi-da-lao-mô lin gyi kyih-tông-go koh-wông kyü-læ z-'eo
17 亞伯蘭殺敗了基大老瑪連其結黨個國王歸來時候，

Sô-to-mô wông tseo-c'ih tao Sô-vi sæn-ao ziu-z wông-go sæn-ao ky'i nying-tsih gyi
所多瑪王走出到沙微山坳，就是王個山坳，去迎接其。 18

Keh z-'eo Sah-leng wông Mah-kyi-si-teh z tso ting kao Jing-ming-go tsi-s ta-leh ping teng
箇時候撒冷王麥基洗德，是做頂高神明個祭司，帶勒餅等

tsiu c'ih-læ coh-foh gyi wô Dæn-nyün keh-we t'in-di-go Cü-tsæ ting kao Jing-ming
酒出來， 19 祝福其話：「但願箇位天地個主宰，頂高神明

s foh-ky'i peh Üô-pah-læn Coh-zia ting kao Jing-ming pô ng-go dziu-dih kao-dæ ng-go
賜福氣撥亞伯蘭！ 20 祝謝頂高神明，把爾個仇敵交代爾個

siu-li Üô-pah-læn pô sô teh-djoh-go jih-kwu-teh-ih song-peh Mah-kyi-si-teh
手裏！」亞伯蘭把所得着個，十股得一送撥麥基洗德。

Sô-to-mô wông teng Üô-pah-læn wô Nying ni kwe-peh ngô tong-si ni
21 所多瑪王等亞伯蘭話：人呢，歸撥我，東西呢，

ng-zi do-leh-ky'i Üô-pah-læn teng Sô-to-mô wông wô Ngô yi-kying ts-tin ting kao
爾自馱勒去。 22 亞伯蘭等所多瑪王話：我已經指點頂高

Jing-ming Yiæ-'o-wô keh-we t'in-di-go Cü-tsæ vah-tsiu ih-kwang sin ih-kwang
神明耶和華，箇位天地個主宰，罰咒， 23 一梗線，一梗

'a-ta z ng-go tong-si ngô tu feh do sæn-leh ng wô Ngô s-teh
鞋帶，是爾個東西，我都弗馱，省勒爾話：「我使得

Üô-pah-læn yiu-lao Djü-leh 'eo-sang sô ky'üoh ts-nga wa-yiu teng ngô dong-de
亞伯蘭有佬。」 24 除勒後生所喫之外，還有等我同隊

Üô-næ Yi-jih-koh Mæn-li sô ing-tông teh-djoh-go hao peh gyi-lah tsiao meng-veng
亞乃、以實各、幔利所應當得着個，好撥其拉照門份
do-leh-ky'i
馱勒去。

Ts. XV.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiaë-'o-wô hyin-ling peh Üô-pah-læn teng gyi wô
箇星事幹後頭，耶和華顯靈撥亞伯蘭，等其話：

Üô-pah-læn hao-vong p'ô Ngô tso ng-go deng-ba tso ng do-do eng-sông
「亞伯蘭，好甯怕，我做爾個盾牌，做爾大大恩賞。」²

Üô-pah-læn wô Cü Yiaë-'o-wô Ng pô soh-si s-peh ngô ing-we ngô m-neh
亞伯蘭話：「主耶和華，爾把啥西賜撥我，因為我無得

ng-ts tso ngô cong-kwun-go z keh-go Da-mô-seh nying Yi-li-üô-sah Üô-pah-læn
兒子，做我總管個是箇個大馬色人以利亞撒。」³ 亞伯蘭

yi wô Ng m-neh ng-ts s-peh ngô ka-ni sang-læ ngô oh-li-go nying we tsih
又話：「爾無得兒子賜撥我，介呢生來我屋裏個人會接

ngô-go dæ Yiaë-'o-wô yi teng gyi wô Keh-go nying feh-we tsih ng-go dæ
我個代。」⁴ 耶和華又等其話：「箇個人弗會接爾個代，

pih-ding dzong ng-zi sang-c'ih-læ-go hao tsih ng-go dæ Ziu ling gyi tseo-c'ih nga-deo
必定從爾自生出來個好接爾個代。」⁵ 就領其走出外頭，

wô Deo dæ-ky'i k'en t'in Keh-sing sing-siu ng neng-keo su-leh-pin feh Yi teng gyi
話：「頭抬起看天！箇星星宿爾能夠數勒遍弗？」又等其

wô Ng-go 'eo-dæ pih-ding z-ka Üô-pah-læn siang-sing Yiaë-'o-wô
話：「爾個後代必定是介。」⁶ 亞伯蘭相信耶和華。

Yiaë-'o-wô sön keh z gyi go kong-yi Yi teng Üô-pah-læn wô Ngô Yiaë-'o-wô
耶和華算箇是其個公義。⁷ 又等亞伯蘭話：「我耶和華，

ziu-z ling ng c'ih Kyüô-leh-ti koh R-go dzing-li iao pô dông-deo di-fông s-peh ng tso
就是領爾出迦勒底國，珥個城裏，要把蕩頭地方賜撥爾做

ts'æn-nyih Gyi wô Cü Yiaë-'o-wô ngô dza hao hyiao-teh pih-ding teh-djoh keh-go
產業。」⁸ 其話：「主耶和華，我咋好曉得必定得着箇個

ts'æn-nyih Yiaë-'o-wô teng gyi wô Ng yüong teng Ngô do sæn-nyin-go ts'-ngeo
產業？」⁹ 耶和華等其話：「爾用等我馱三年個雌牛，
sæn-nyin-go ts' sæn-ylang sæn-nyin-go yüong wu-ylang teng ih-tsah pæn-kyiu ih-tsah siao
三年個雌山羊，三年個雄湖羊，等一隻斑鳩，一隻小
beh-keh Ziu long-tsong do-læ te p'o-k'æ pun-pin kah-ky'i te-deo pa-tong tsih-yiu
鵓鴿。」¹⁰ 就攏總馱來，對破開半邊夾起對頭擺東，只有
tiao feh p'o-k'æ Yiu yia-tiao fi-loh-læ ding-leh keh-sing sang-k'eo-li Üô-pah-læn ken gyi
鳥弗破開。¹¹ 有野鳥飛落來停勒箇星牲口裏，亞伯蘭趕其
ky'i Nyih-deo kw'a loh-sæn z'-eo Üô-pah-læn sah-kao kw'eng-joh hwéh-jün teh-cü
去。¹² 日頭快落山時候，亞伯蘭煞覺暍熟，忽然得知
moh-ts'eh-di-en ziu p'ô-de Yiaë-'o-wô ziu teng Üô-pah-læn wô Ng hao ih-ding
墨漆地暗，就怕了。¹³ 耶和華就等亞伯蘭話：「爾好一定
hyiao-teh ng-go ts-seng we tso c'ih-meng nying læ bih-koh voh-z gyi-lah be bao-nyiah
曉得爾個子孫會做出門人來別國，服侍其拉。被暴虐
s-pah nyin kong-fu Gyi-lah sô voh-z keh-koh-go nying Ngô tsong-iao p'un-tön gyi
四百年工夫。」¹⁴ 其拉所服侍箇國個人，我總要判斷其。
'eo-deo ng-go 'eo-dæ we do-leh hyü-to dzæ-veh tseo-c'ih-læ Ng we en-en-weng-weng kyü
後頭爾個後代會馱勒許多財物走出來。¹⁵ 爾會安安穩穩歸
tsu-tsong di-fông ky'i teh-djoh dziang-dziang ziu-shü en-tsông-hao Tao di-s dæ gyi-lah we
祖宗地方去，得着長長壽歲安葬好。¹⁶ 到第四代其拉會
tseo-cün tao ts'-di læ ing-we Üô-mo-li nying-go ze wa m-neh mun-tsoh
走轉到此地來，因為亞摩利人個罪還嘸得滿足。」

17 Nyih-deo yi-kying loh-sæn heh-en z'-eo yiu c'ih-in-go ho-lu teng mang-mang
日頭已經落山，黑暗時候，有出煙個火爐等猛猛
ho-pô læ pa-k'æ-tih nyüoh-go cong-nyiang tseo-ko Keh-nyih Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-læn
火把來擺開的肉個中央走過。¹⁸ 箇日耶和華等亞伯蘭
lih-iah wô Dzong Yiaë-gyih 'o tao Pah-lah keh-da do-'o Ngô pô keh-go di-fông s-peh
立約話：「從埃及河到伯拉箇埭大河，我把箇個地方賜撥
ng-go 'eo-dæ ziu-z Kyi-nyi Kyi-nyi-si Kyiah-mo-nyi Heh
爾個後代。¹⁹ 就是基尼、基尼洗、甲摩尼、²⁰ 赫、
Pi-li-si Li-vah-ing Üô-mo-li Kyüô-nen Keh-kyüô-sah Yiaë-pu-si
比利洗、利乏音、²¹ 亞摩利、迦南、革迦撒、耶布西，
keh-sing dzoh-veng-go di-fông
箇星族份個地方。」

Ts. XVI.

1 亞伯蘭個妻子撒萊嘸得生養。其有一個丫頭，是
Yiæ-gyih-go nyü-nying ming-z kyiao-leh Yüô-kyiah
埃及個女人，名字叫勒夏甲。2 撒萊等亞伯蘭話：
Yiæ-'o-wô feh-peh ngô sang-yiang ng ts'ia teng ngô ô-deo dong-zông ngô 'ôh-tsia hao
「耶和華弗撥我生養，爾且等我丫頭同牀，我或者好
k'ao-djoh gyi teh-djoh ng-nô Üô-pah-læn ziu t'ing Sah-læ shih-wô Ka z-'eo
靠着其得着兒囡。」亞伯蘭就聽撒萊說話。3 介時候
Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-fông yi-kying jih nyin-de gyi ts'i-ts Sah-læ pô Yiæ-gyih-go
亞伯蘭來迦南地方已經十年了。其妻子撒萊把埃及個
ô-deo Yüô-kyiah peh gyi dзиang-fu Üô-pah-læn tso ah-yi
丫頭夏甲撥其丈夫亞伯蘭做阿姨。

4 亞伯蘭等夏甲同牀，夏甲就有身孕。其得知自
Üô-pah-læn teng Yüô-kyiah dong-zông Yüô-kyiah ziu yiu sing-yüing gyi teh-cü zi
有身，就看輕其主母。5 撒萊等亞伯蘭話：「我個加氣是
giu-sing ziu k'en-ky'ing gyi cü-meo Sah-læ teng Üô-pah-læn wô Ngô-go kô-ky'i z
爾個緣故。我放丫頭來爾個懷裏，其得知自有身就看輕
ng-go yün-kwu ngô fông ô-deo læ ng-go gwa-li gyi teh-cü zi yiu-sing ziu k'en-ky'ing
我。但願耶和華來爾等我中央判斷。」6 亞伯蘭等撒萊
ngô Dæn-nyün Yiæ-'o-wô læ ng teng ngô cong-nyiang p'un-tôn Üô-pah-læn teng Sah-læ
話：「丫頭是來爾個手下，好隨爾咋待其。」撒萊逼難
wô Ô-deo z læ ng-go siu-'ô hao ze ng dza dæ gyi Sah-læ pih-næn
其，夏甲就離開其面前，逃走了。
gyi Yüô-kyiah ziu li-k'æ gyi min-zin dao-tseo-de

7 耶和華個天使碰着其來曠野地方，等水源相近。
Yiæ-'o-wô-go t'in-s p'ong-djoh gyi læ kw'ông-iæ di-fông teng shü-nyün siang-gying
(箇個水源是來書珥箇埭路上。)8 其話：「撒萊個丫頭
keh-go shü-nyün z læ Shü-r keh-da lu-zông Gyi wô Sah-læ-go ô-deo
夏甲，從何裏來？要到何裏去？」其話：「我躲避主母
Yüô-kyiah dzong 'ah-li læ iao tao 'ah-li ky'i Gyi wô Ngô to-bi cü-meo
撒萊個面前。」9 耶和華個天使等其話：「爾用歸到主母
Sah-læ-go min-zin Yiæ-'o-wô-go t'in-s teng gyi wô Ng yüong kyü-tao cü-meo

di-fông ky'i hao voh gyi kâ-kwun
 地方去，好服其該管。」¹⁰ Yiaē-ʼo-wô-go t'in-s yi teng gyi wô Ngô
 耶和華個天使又等其話：「我
 we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ zing-hyü-to su tu su-feh-pin Yiaē-ʼo-wô-go t'in-s
 會加湊爾個後代甚許多，數都數弗遍。」¹¹ 耶和華個天使
 yi teng gyi wô Næn-kæn ng yiu sing-yüing we sang ng-ts hao c'ü gyi ming-z
 又等其話：「難間爾有身孕，會生兒子，好取其名字
 Yi-jih-mô-li ing-we Yiaē-ʼo-wô t'ing-meng ng-go kw'u-ts'u Gyì we ziang yia
 以實瑪利，因為耶和華聽聞爾個苦楚。」¹² 其會像野
 li-ts læ nying cong-nyiang gyi-go siu we ti-dih cong-nying cong-nying-go siu yia we ti-dih
 驢子來人中央，其個手會抵敵衆人，衆人個手也會抵敵
 gyi gyi we deng-læ cong hyüong-di-go min-zin Teng gyi sô kông-go Yiaē-ʼo-wô
 其。其會庖來衆兄弟個面前。」¹³ 等其所講個耶和華，
 Yüô-kyiah ts'ing-hwu gyi ming-deo Ng Jing-ming z k'en ngô tong ing-we gyi wô
 夏甲稱呼其名頭：「爾神明是看我東。」因為其話：
 ngô soh-feh-z læ dông-deo kyin-ko Keh-we k'en ngô tong-go ma Sô-yi keh-k'eo tsing
 「我啥弗是來蕩頭見過箇位看我東個嗎？」¹⁴ 所以箇口井
 kyiao-leh Bih-lah-hæ-læ ziu-z Kyüô-t'ih Pi-lih cong-nyiang
 叫勒別拉海萊^[1]，就是迦鐵比列中央。

[1] Ziu-z Keh-we weh-go, we-k'en-kyin-go Jing-ming go tsing. 就

是箇位活個、會看見個神明個井。（原註）

¹⁵ 'Eo-deo Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang ng-ts Üô-pah-læn c'ü Yüô-kyiah sô sang-go
 後頭夏甲等亞伯蘭生兒子。亞伯蘭取夏甲所生個
 ng-ts ming-z kyiao-leh Yi-jih-mô-li
 兒子名字叫勒以實瑪利。

¹⁶ Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang Yi-jih-mô-li z-'eo Üô-pah-læn nyin-kyi pah-jih-loh
 夏甲等亞伯蘭生以實瑪利時候，亞伯蘭年紀八十六
 shü de
 歲了。

Ts. XVII.

Üô-pah-læn kyiü-jih-kyiu shü go z'eo Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh Üô-pah-læn teng gyi
亞伯蘭九十九歲個時候，耶和華現出撥亞伯蘭，等其

wô Ngô z djün-neng-go Jing-ming ng læ Ngô-go min-zin hao tso-nying yia yüong
話：「我是全能個神明。爾來我個面前好做人也用

djün-be Ngô we teng ng lih Ngô-go iah we s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing
全備。2 我會等爾立我個約，會使得爾後代茂茂盛盛

to-ky'i-læ Üô-pah-læn ziu boh-tao Jing-ming yi teng gyi kông z-ka wô
多起來。」3 亞伯蘭就伏倒。神明又等其講，是介話：

Ngô teng ng shih-lih Ngô-go iah s-teh ng we tso lih-koh-go tsu-tsong Næn-kæn feh
4 「我等爾設立我個約，使得爾會做列國個祖宗。5 難間弗

tsæ eo ng ming-z Üô-pah-læn z c'ü ng Üô-pah-lah-hen ing-we Ngô s-teh ng tso
再謾爾名字亞伯蘭，是取爾亞伯拉罕^[1]，因為我使得爾做

lih-koh-go tsu-tsong Ngô we s-teh ng do-nyiang hying-wông dzing-we hyü-to koh-veng
列國個祖宗。6 我會使得爾大樣興旺，成為許多國份，

kyüing-wông keh-sing dzong ng ka c'ih-læ Ng teng ng lin ng lih-dæ-go ts-seng pih-ding
君王箇星從爾介出來。7 爾等爾連爾歷代個子孫必定

shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün-go iah Ngô we tso ng lin ng 'eo-dæ-go Jing-ming
設立我個約，做永遠個約。我會做爾連爾後代個神明。8

Ngô we pô ng yin-dzæ deng-tih-go di-fông ziu-z 'en Kyüô-nen di-fông tu s-peh ng lin
我會把爾現在庵的個地方，就是咸迦南地方，都賜撥爾連

ng-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Ngô yia we tso gyi-lah-go Jing-ming
爾個後代，做永遠個產業，我也會做其拉個神明。」

[1] Ziu z Hyü-to nying-go tsu-tsong. 就是許多人個祖宗。（原

註）

Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng lin ng lih-dæ-go ts-seng tsong-iao
9 神明又等亞伯拉罕話：「爾連爾歷代個子孫總要

pao-siu Ngô-go iah Ngô sô shih-lih peh ng lin ng-go 'eo-dæ keh iao pao-siu-go iah
保守我個約。10 我所設立撥爾連爾個後代，箇要保守個約

z-ka-go ng-go cong-nyiang væn-pah nen tu iao ziu tsiu-keh-li Ng pih-iao 'ang
是介個：爾個中央凡百男都要受周割禮^[1]。11 爾必要行

tsiu-keh-li tso Ngô teng ng lih-iah-go kyi-'ao 12 Ng lih-dæ-go ts-seng long-tsong sang-c'ih
 周割禮做我等爾立約個記號。 爾歷代個子孫攏總生出
 pah-nyih-go nen wæn 'ôh-tsia sang-læ oh-li-go 'ôh-tsia feh-z ng 'eo-dæ z yüong
 八日個男娃，或者生來屋裏個，或者弗是爾後代，是用
 nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go tu iao ziu tsiu-keh-li 13 Feh-leng ng oh-li
 銀子從別國買來個，都要受周割禮。 弗論爾屋裏
 sang-c'ih-go 'ôh-tsia ng nying-ts ma-læ-go tu pih-iao ziu tsiu-keh-li ka-ni Ngô-go
 生出個，或者爾銀子買來個，都必要受周割禮，介呢我個
 iah læ ng-go kyi-sing hao tso üong-yün-go iah Feh ziu tsiu-keh-li-go nen tsong-iao
 約來爾個肌身好做永遠個約。 14 弗受周割禮個男，總要
 dön-djih gyi læ pah-sing cong-nyiang ing-we gyi z we-be Ngô-go iah
 斷絕其來百姓中央，因為其是違背我個約。」

[1] 割禮

15 Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-læ ni feh-k'o tsæ
 神明又等亞伯拉罕話：「爾個妻子撒萊呢，弗可再
 eo gyi ming-z Sah-læ z hao c'ü gyi Sah-lah 16 Ngô yia we s foh peh gyi dzong
 謳其名字撒萊，是好取其撒拉^[1]。 我也會賜福撥其，從
 gyi ka s ih-go ng-ts peh ng Ngô tsong we s foh peh gyi s-teh gyi tso lih-koh-go
 其介賜一個兒子撥爾。我總會賜福撥其，使得其做列國個
 ah-nyiang pah-sing-go kyüing-wông yia dzong gyi ka læ 17 Üô-pah-lah-hen boh-tao siao
 阿孃，百姓個君王也從其介來。」 亞伯拉罕伏倒，笑
 ih-siao sing-li wô Ih-pah shü go nying dza neng-keo sang ng-ts ni hwông-ts'ia
 一笑，心裏話：「一百歲個人咋能夠生兒子呢？況且
 Sah-lah yi-kying kyi-jih shü næn-dao wa we sang ma 18 Üô-pah-lah-hen teng Jing-ming
 撒拉已經九十歲。難道還會生嗎？」 亞伯拉罕等神明
 wô Dæn-nyün Yi-jih-mô-li weh læ Ng-go min-zin 19 Jing-ming wô
 話：「但願以實瑪利活來爾個面前！」 神明話：
 Feh-z-ka ng ts'i-ts Sah-lah ih-ding we sang ng-ts ng hao c'ü gyi ming-z
 「弗是介，爾妻子撒拉一定會生兒子。爾好取其名字
 Yi-sah Ngô teng gyi lin gyi-go 'eo-dæ we shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün go iah 20
 以撒^[2]。我等其連其個後代會設立我個約做永遠個約。
 Kông-tao Yi-jih-mô-li Ngô yi-kying t'ing ng-go tao-kao de Ngô yi-kying s foh peh gyi
 講到以實瑪利，我已經聽爾個禱告了。我已經賜福撥其，
 we s-teh gyi 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Gyi we sang jih-nyi-go moh-pah Ngô peh
 會使得其後代茂茂盛盛多起來。其會生十二個牧伯。我撥

gyi tso do-do koh-veng 21 Dæn-z Ngô teng Yi-sah we shih-lih Ngô-go iah ziu-z ming-nyin
其做大大國份。²¹ 但是我等以撒會設立我個約，就是明年
keh-go z-‘eo Sah-lah we teng ng sang go 22 Kōng-hao ts-‘eo Jing-ming li-k’æ
箇個時候撒拉會等爾生個。」²² 講好之後，神明離開
Üô-pah-lah-hen sing-zông-ky’i
亞伯拉罕升上去。

[1] *Sah-lah i-s ziu-z Kong-cü.* 撒拉意思就是公主。（原註）

[2] *Ziu-z Fah-siao, k’en* ¹⁷ *ts’ih.* 就是發笑，看 ¹⁷ 七。（原註）

23 Keh-nyih Üô-pah-lah-hen tsiao Jing-ming-go feng-fu pô ng-ts Yi-jih-mô-li teng
23 箇日亞伯拉罕照神明個吩咐，把兒子以實瑪利，等
keh-sing oh-li sang-tong-go nying-ts ma-læ-go væn-pah læ Üô-pah-lah-hen oh-li-go
箇星屋裏生東個、銀子買來個，凡百來亞伯拉罕屋裏個
nen long-tsong teng gyi-lah ‘ang tsiu-keh-li Üô-pah-lah-hen ziu tsiu-keh-li z-‘eo
男，攏總等其拉行周割禮。²⁴ 亞伯拉罕受周割禮時候，
nyin-kyi kyiuh-jih-kyiu shü-de 25 Gyi ng-ts Yi-jih-mô-li ziu tsiu-keh-li z-‘eo nyin-kyi
年紀九十九歲了。²⁵ 其兒子以實瑪利受周割禮時候，年紀
jih-sæn shü-de 26 Keh-nyih Üô-pah-lah-hen teng ng-ts Yi-jih-mô-li dô-kô ziu
十三歲了。²⁶ 箇日亞伯拉罕等兒子以實瑪利大家受
tsiu-keh-li 27 Wa-yiu gyi keh ih-kô-go nying ‘ôh-tsia sang-læ oh-li-go ‘ôh-tsia yüong
周割禮。²⁷ 還有其箇一家個人，或者生來屋裏個，或者用
nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go yia tu ziu tsiu-keh-li
銀子從別國買來個，也都受周割禮。

Ts. XVIII.

Yiæ-‘o-wô læ Mæn-li ziang jü di-fōng yin-c’ih-læ peh Üô-pah-lah-hen Nyih-deo tông
耶和華來幔利橡樹地方現出來撥亞伯拉罕。日頭當
tsiu-ko z-‘eo Üô-pah-lah-hen zo-læ tsiang-bong meng-k’eo 2 gyi ngæn-tsing dæ-ky’i k’en-kyin
晝過時候亞伯拉罕坐來帳篷門口。² 其眼睛抬起看見

sæn-go nying lih-læ gyi min-zin ih-k'en-kyin ziu dzong tsiang-bong meng-k'eo peng-zông-ky'i
 三個人立來其面前。一看見，就從帳篷門口奔上去
 nying-tsih gyi boh-tao di-jiang-li wô Cü ziah-z teh-djoh ng-go eng-we
 迎接其，伏倒地垵裏，³話：「主，若是得着爾個恩惠，
 ts'ing ng m-nao li-k'æ ng-go nu-boh tseo-k'æ-ky'i Hao siao-shü do-tin shü
 請爾嘸得好^[1]離開爾個奴僕走開去。⁴好稍勢馱點水
 gyiang-gyang ng-go kyiah ng ts'ia læ jü ti-ô tsiang-sih ih-zông Ngô we do-tin
 澆澆爾個腳。爾且來樹底下將息一晌。⁵我會馱點
 ky'üoh-zih hao peh ng-lah tsih-tsih lih 'eo-deo tsæ dong-sing ing-we ng tao ng nu-boh-go
 喫食好撥爾拉接接力，後頭再動身。因為爾到爾奴僕個
 di-fông læ ing-tông z-ka Gyi-lah wô Ng hao tsiao ng-go shih-wô ka tso
 地方來應當是介。」其拉話：「爾好照爾個說話介做。」⁶
 Üô-pah-lah-hen ziu kw'a-kw'a tseo-tsing tsiang-bong-li teng Sah-lah wô Yüong zông-kying be-bæn
 亞伯拉罕就快快走進帳篷裏，等撒拉話：「用上緊備辦
 sæn si-ah si-si-go min-feng nyüoh-tæn-hao p'ang gyi tso ping Üô-pah-lah-hen
 三細阿^[2]細細個麪粉，搨帶好，烹其做餅。」⁷亞伯拉罕
 yi peng-tao ngeo-gyin-li do ih-tsah công-công hao-hao-go siao-ngeo kao-dæ nu-boh gyi ziu
 又奔到牛圈裏，馱一隻壯壯好好個小牛交代奴僕。其就
 kw'a-kw'a be-bæn hao Yi do-leh na teng na-yiu lin be-bæn hao-go siao-ngeo pa-læ
 快快備辦好。⁸又馱勒奶等奶油，連備辦好個小牛，擺來
 nying-k'ah min-zin zi lih-læ gyi-lah hông-pin jü ti-ô teng-dæ gyi-lah ky'üoh
 人客面前，自立來其拉旁邊樹底下，等待其拉喫。

[1] m-nao, 現代寧波話說 mau6、mhau5, 寫作「莫」, 本字或為「嘸得好」。

[2] *Ih si-ah da-iah ih teo*. 一細阿大約一斗。(原註)

Gyi-lah teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-lah læ 'ah-li Gyi
⁹ 其拉等亞伯拉罕話：「爾個妻子撒拉來何裏？」其
 wô Læ tsiang-bong-li Ih-go wô tao yüih-veng tsoh-go z-'eo Ngô we
 話：「來帳篷裏。」¹⁰一個話：「到月分足個時候，我會
 tseo-cün ng-go di-fông læ ng-go ts'i-ts Sah-lah we sang ng-ts Sah-lah læ Gyi
 走轉爾個地方來，爾個妻子撒拉會生兒子。」撒拉來其

‘eo-pe tsiang-bong meng-k’eo t’ing-meng 11 Næn-kæn Üô-pah-lah-hen teng Sah-lah nyin-kyi tu z
後背帳篷門口聽聞。 11 難間亞伯拉罕等撒拉年紀都是

lao-lao Sah-lah-go yüh-kying yi-kying dön-de 12 Sô-yi Sah-lah zi siao ih-siao wô
老老。撒拉個月經已經斷了。 12 所以撒拉自笑一笑，話：

Ngô yi-kying lao-de cü-nying-kô yia lao-de ngô næn-dao neng-keo yiu keh-go hyi-z
「我已經老了，主人家也老了，我難道能夠有箇個喜事

ma 13 Yiaë-‘o-wô teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah dza-we siao wô z
嗎？」 13 耶和華等亞伯拉罕話：「撒拉咋會笑，話：『是

ngô nyin-kyi lao-de wa neng-keo ih-ding sang ng-ts ma 14 Yiaë-‘o-wô yiu soh-go
我年紀老了，還能夠一定生兒子嗎？」 14 耶和華有啥個

tso-feh-læ ma Tao ding-kwe-go nyih-ts ziu-z yüh-veng tsoh-go z-‘eo Ngô tsoh we
做弗來嗎？到定規個日子，就是月分足個時候，我總會

tseo-cün ng-go di-fông læ Sah-lah we sang ng-ts 15 Sah-lah ky’ih-hoh ziu
走轉爾個地方來，撒拉會生兒子。」 15 撒拉喫惟，就

la-de wô Ngô m-neh siao Gyi wô Feh-z ng jih-dzæ
賴了，話：「我喫得笑。」其話：「弗是，爾實在

siao-ko-de
笑過了。」

16 Keh-sing nying ziu dzong keh-deo dong-sing hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky’i
箇星人就從箇頭動身，向着所多瑪介去。

Üô-pah-lah-hen song gyi-lah dô-kô ky’i 17 Yiaë-‘o-wô wô Ngô sô iao tso-go
亞伯拉罕送其拉大家去。 17 耶和華話：「我所要做個

z-ken næn-dao ing-mun Üô-pah-lah-hen ma 18 Ing-we Üô-pah-lah-hen pih-ding we tso yiu
事幹，難道隱瞞亞伯拉罕嗎？ 18 因為亞伯拉罕必定會做有

neng-ken-go do koh-veng t’in-ô væn-koh tu dzong gyi teh-djoh foh-ky’i 19 Ing-we Ngô
能幹個大國份，天下萬國都從其得着福氣。 19 因為我

hyiao-teh gyi sô-yi gyi we feng-fu gyi ng-ts teng zi ih-kô nying s-teh gyi-lah z-djông
曉得其，所以其會吩咐其兒子等自一家人，使得其拉時常

pao-siu Yiaë-‘o-wô-go dao-li tso-nying kong-yi tsing-dzih Yiaë-‘o-wô ziu we tsiao Gyi
保守耶和華個道理，做人公義正直。耶和華就會照其

ing-hyü-go shih-wô s-peh Üô-pah-lah-hen 20 Yiaë-‘o-wô ziu wô Sô-to-mô
應許個說話賜撥亞伯拉罕。」 20 耶和華就話：「所多瑪、

Ngo-mo-lah ôh-kwun mun-ying yiu do-do sing-hyang eo Ngô ka 21 Næn-kæn Ngô loh-ky’i k’ên
蛾摩拉惡貫滿盈，有大大聲響謳我介。 21 難間我落去看

gyi-go ‘ang-we-ko-jün z ziang Ngô sô t’ing-meng-go sing-hyang feh feh-z Ngô yia we
其個行為果然是像我所聽聞個聲響弗。弗是，我也會

hyiao-teh 曉得。」²² Liang-go nying ziu nyin-cün^[1] hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Üô-pah-lah-hen
兩個人就扭轉^[1]向着所多瑪介去。亞伯拉罕
wa lih-læ Yiæ-'o-wô-go min-zin
還立來耶和華個面前。

[1] nyin-cün, 現代寧波話說 gnieu tsoe 或 gniu tsoe, 寫作「扭轉」, 首字本字不明。

²³ Üô-pah-lah-hen gying-long wô Kong-yi nying teng ôh-nying Ng we ih-kæ
亞伯拉罕近攏, 話: 「公義人等惡人, 爾會一概
mih-diao gyi ma 滅掉其嗎? ²⁴ Dzing-li ziah yiu ng-jih-go kong-yi nying næn-dao hao long-tsong
城裏若有五十個公義人, 難道好攏總
mih-diao feh we-leh keh ng-jih-go kong-yi nying kw'un-shü keh di-fông ma 滅掉, 弗爲了箇五十個公義人寬恕箇地方嗎? ²⁵ Kong-yi nying
teng ôh-nying ih-kæ sah-diao keh z Ng feh tso-go dæ kong-yi nying teng ôh-nying ih-ying
等惡人一概殺掉, 箇是爾弗做個。待公義人等惡人一樣,
Ng yia feh tso-go P'un-tôn t'in-'ô-go Cü næn-dao feh-z tso-leh kong-bing ma
爾也弗做個。判斷天下個主難道弗是做勒公平嗎?」²⁶
Yiæ-'o-wô wô Sô-to-mô dzing-li ziah-z p'ong-djoh ng-jih-go kong-yi nying Ngô we-leh
耶和華話: 「所多瑪城裏若是碰着五十個公義人, 我爲了
gyi pih-ding kw'un-shü keh long-tsong di-fông
其必定寬恕箇攏總地方。」²⁷ Üô-pah-lah-hen we-teh z-ka wô
亞伯拉罕回答, 是介話:

Ngô se-tsih z bong-dzing teng hwe yia ken gyiu-k'eng Yiæ-'o-wô Jü-ko ng-jih-go
「我雖即是埴塵等灰, 也敢求懇耶和華。如果五十個
kong-yi nying ky'üih ng-go næn-dao we-leh ky'üih ng-go ziu mih-diao keh 'en dzing-li
公義人缺五個, 難道爲了缺五個, 就滅掉箇咸城裏
ma Gyi wô Ngô ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh s-jih-ng-go kong-yi nying yia feh
嗎?」其話: 「我若是來箇頭碰着四十五個公義人, 也弗
mih-diao gyi Üô-pah-lah-hen tsæ teng Gyi wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh s-jih
滅掉其。」²⁹ 亞伯拉罕再等其話: 「如果來箇頭碰着四十
nying dza-go Gyi wô we-leh s-jih nying Ngô yia feh ka tso Gyi
人, 咋個?」其話: 「爲了四十人, 我也弗介做。」³⁰ 其
wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô wa iao tsæ kông Jü-ko læ keh-deo
話: 「但願爾主嘸得好啞^[1], 我還要再講。如果來箇頭
p'ong-djoh sæn-jih nying dza-go Gyi wô Ngô ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh sæn-jih
碰着三十人, 咋個?」其話: 「我若是來箇頭碰着三十

nying yia feh ka tso Gyi wô Ngô tsæ ken gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô Jü-ko læ
 人，也弗介做。」³¹ 其話：「我再敢求懇耶和華。如果來
 keh-deo p'ong-djoh nyiæn-go dza-go Gyi wô We-leh nyiæn-go nying Ngô yia feh
 箇頭碰着廿個，咋個？」其話：「爲了廿個人，我也弗
 mih-diao gyi Üô-pah-lah-hen wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô tsih
 滅掉其。」³² 亞伯拉罕話：「但願爾主嘸得好啞喲，我只
 tsæ kông ih-kyü shih-wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh jih-go dza-go Gyi wô
 再講一句說話。如果來箇頭碰着十個，咋個？」其話：
 We-leh jih-go nying Ngô yia feh mih-diao gyi Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-lah-hen
 「爲了十個人我也弗滅掉其。」³³ 耶和華等亞伯拉罕
 kông-hao ziu ky'i-de Üô-pah-lah-hen yia tseo-kyü zi-go di-fông
 講好，就去了。亞伯拉罕也走歸自個地方。

[1] 發怒

Ts. XIX.

Kw'a-yia z'eo liang-go t'in-s tao Sô-to-mô Lo-teh k'eo-k'eo zo-læ
 快夜時候，兩個天使到所多瑪。羅得扣扣坐來
 dzing-meng-k'eo ih-k'en-kyin ziu lih-ky'i-læ nying-tsih gyi-lah boh-tao di-jiang-li wô
 城門口，一看見就立起來迎接其拉，伏倒地垵裏，² 話：
 Ngô-go Cü ts'ing ng-lah tseo-tsing ng nu-boh-go oh-li gyiang-gyiang kyiah soh-ko
 「我個主，請爾拉走進爾奴僕個屋裏，澆澆腳，宿過
 yia tsao t'in-nyiang bô-ky'i tsæ dong-sing Gyi-lah wô Feh-z-ka ah-lah
 夜。早天亮爬起，再動身。」其拉話：「弗是介。阿拉
 tang-tsiang soh læ lu-ka-li Lo-teh sah-k'eo liu gyi-lah gyi-lah ziu tseo-cün tao gyi
 打賬宿來路街裏。」³ 羅得煞扣留其拉。其拉就走轉到其
 oh-li Lo-teh teng gyi bæn ih-zih tsiu p'ang m-kao-shü-go ping gyi-lah ky'üoh-de
 屋裏。羅得等其辦一席酒，烹嘸醪水個餅，其拉喫了。

4 Wa feh-zing kw'eng-go z'-eo Sô-to-mô dzing-li s-deh-lön-ky'ün pah-sing lao-lao
還弗曾睏個時候，所多瑪城裏四凸亂圈百姓老老

siao-siao tu we-djiu gyi oh-li eo Lo-teh teng gyi wô Kyih-mih yia-tao tao ng
少少都圍住其屋裏，5 謳羅得，等其話：「今末夜到到爾

di-fông-go nying læ 'ah-li Ng ta gyi c'ih-læ kao-dæ ah-lah hao nying-teh gyi
地方個人來何裏？爾帶其出來，交代阿拉好認得其。」6

Lo-teh tseo-c'ih tao cong-nying di-fông ziu pô mengkwæn-hao wô Hyüong-di ts'ing
羅得走出到衆人地方，就把門關好，7 話：「兄弟，請

ng-lah m-nao ka tsoh-ôh Ngô yiu liang-go nön feh-zing kô nying-go peh ngô ta gyi
爾拉嚙得好介作惡。8 我有兩個因，弗曾嫁人個，撥我帶其

c'ih-læ ze ng-lah dza dæ gyi dæn-z ih-ngæn m-nao næn-we keh-sing nying ing-we
出來，隨爾拉咋待其，但是一眼嚙得好難爲箇星人，因爲

gyi we-leh ka tseo-tsing ngô oh li-hyang Gyi-lah wô Ng tseo-ko yi
其爲了介走進我屋裏向。」9 其拉話：「爾走過。」又

wô Keh-go nying tæm-koh læ dông-deo iao p'un-tön ah-lah soh-go næn-kæn ah-lah 'æ
話：「箇個人耽擱來蕩頭，要判斷阿拉啥個？難問阿拉害

ng pi gyi-lah wa li'æ Ziu üong-tsi Lo-teh kw'a iao p'o-k'æ gyi-go meng Keh
爾比其拉還厲害。」就擁擠羅得快要破開其個門。10 箇

liang-go nying sing-c'ih siu læ læ Lo-teh tsing oh-li ziu kwæn-meng Ping-ts'ia s-teh
兩個人伸出手來拉羅得進屋裏，就關門。11 並且使得

meng-ga-go nying lao-lao siao-siao ngæn-tsing tu hah-de gyi-lah ky'ih-ky'ih lih-lih zing meng
門外個人老老少少眼睛都瞎了。其拉喫喫力力尋門

zing-feh-djoh
尋弗着。

Keh liang-go nying teng Lo-teh wô Ng dông-deo wa-yiu jü læ-tong feh 'ôh-tsia
12 箇兩個人等羅得話：「爾蕩頭還有誰來東弗？或者

nyü-si 'ôh-tsia ng-ts nön teng væn-pah dzing-li sô yiu-go tu ta-gyi-c'ih keh-go
女婿，或者兒子因，等凡百城裏所有個，都帶其出箇個

di-fông Ah-lah iao mih-diao keh-go di-fông ing-we gyi-lah sing-hyang læ
地方。13 阿拉要滅掉箇個地方，因爲其拉聲響來

Yiæ-'o-wô-go min-zin do-do go keh-leh Yiæ-'o-wô ts'a ah-lah mih-diao gyi
耶和華個面前大大個，箇勒耶和華差阿拉滅掉其。」14

Lo-teh ziu tseo-c'ih teng ding gyi nön-go nyü-si wô Ng-lah yüong ky'i-sing tseo-c'ih
羅得就走出，等定其因個女婿話：「爾拉用起身，走出

keh-go di-fông ing-we Yiaē-‘o-wô iao mih-diao keh-go dzing-li dæn-z nyü-si sôn z
箇個地方，因為耶和華要滅掉箇個城裏。」但是女婿算是
hyiah-yin
謔言。

15 T'in liang-ky'i z'eo t'in-s ts'e Lo-teh wô Ng ky'i-sing ng
天亮起時候，天使催羅得，話：「爾起身，爾
ts'i-ts-teng dông-deo læ-tong liang-go nön hao ta gyi c'ih-ky'i k'ong-p'ô ng teng dzing-li-go
妻子等蕩頭來東兩個因，好帶其出去，恐怕爾等城裏個
ôh-nyih dô-kô mih-diao Lo-teh wa nga-nga-ts'i-ts'i keh-sing nying we-leh Yiaē-‘o-wô
惡逆大家滅掉。」16 羅得還捱捱際際，箇星人爲了耶和華
æ-lin gyi læ-leh gyi-go siu teng gyi ts'i-ts lin liang nön-go siu ling gyi c'ih en
哀憐其，拉勒其個手，等其妻子連兩因個手，領其出，安
gyi læ dzing-nga
其來城外。

17 Kyi-kying ling gyi-lah c'ih nga-deo ziu wô Ng yüong dao-tseo hao pao-djün
既經領其拉出外頭，就話：「爾用逃走好保全
sing-ming deo m-nao nyin-cün k'en ih-ngæn m-nao deng-leh bing-yiang-li iao dao-tao
性命。頭嚙得好扭轉看，一眼嚙得好庇勒平垠裏。要逃到
sæn-li sæn-leh ng we me-diao Lo-teh teng gyi-lah wô Dæn-nyün ngô Cü feh
山裏，省勒爾會焮掉。」18 羅得等其拉話：「但願我主弗
z-ka Næn-kæn Ng nu-boh læ Ng min-zin teh-djoh eng-we Ng yi-kying fah-c'ih da-dz
是介。19 難間爾奴僕來爾面前得着恩惠，爾已經發出大慈
da-pe peh ngô pao-djün sing-ming ngô feh neng-keo dao-tao sæn-li k'ong-p'ô tsao-djoh
大悲撥我保全性命。我弗能夠逃到山裏，恐怕遭着
tsæ-næn iao si Næn-kæn keh-go dzing-ts yi siao yi gying yüong-yi dao-leh tao
災難，要死。20 難間箇個城子，又小又近，容易逃勒到。

ky'i-feh-z siao dzing-ts ma 'o-feh peh ngô dao-tao keh-deo pao-djün sing-ming Gyi
(豈弗是小城子嗎？) 何弗撥我逃到箇頭保全性命。21 其
teng Lo-teh wô Keh-go z-ken Ngô yia ing-hyü ng feh we djü-mih ng sô wô go
等羅得話：「箇個事幹我也應許爾，弗會除滅爾所話個
dzing-ts Ng yüong kw'a-kw'a dao-tao keh-deo ing-we ng feh-zing tseo-tao Ngô tso
城子。22 爾用快快逃到箇頭，因為爾弗曾走到，我做
z-ken feh-læ sô-yi keh-go dzing-ts ming-z kyiao-leh So-r
事幹弗來。所以箇個城子名字叫勒瑣珥^[1]。」

[1]Ziu-z Siao-go, k'en²⁰ ts'ih. 就是小個，看²⁰七。

23 ^{Lo-teh tseo-tsing So-r z'eo nyih-deo c'ih-ky'i tsiao-djoh di-jiang} 羅得走進瑣珥時候，日頭出起照着地垵。^{Keh-tsao} 24 箇遭

^{Yiæ-'o-wô loh liu-wông teng ho læ Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z Yiæ-'o-wô dzong t'in-li}
耶和華落硫磺等火來所多瑪等蛾摩拉，是耶和華從天裏
^{kông-loh-læ-go Keh-sing dzing-ts tao-c'ü bing-jiang dzing-li sô deng-go pah-sing lin}
降落來個。25 箇星城子，到處平垵，城裏所庇個百姓，連
^{di-t'u-go c'ih-ts'æn long-tsong djü-mih-de}
地土個出產攏總除滅了。

26 ^{Lo-teh-go ts'i-ts deo nyin-cün ih-k'en ziu pin-leh yin-go djü-ts} 羅得個妻子頭扭轉一看，就變勒鹽個柱子。

27 ^{Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i tao gyi zin-deo lih-læ Yiæ-'o-wô min-zin-go} 亞伯拉罕早天亮立起，到其前頭立來耶和華面前個

^{di-fông Dziao-leh Sô-to-mô Ngo-mo-lah tao-c'ü bing-jiang ih-k'en k'en-kyin di-jiang-li}
地方。28 朝勒所多瑪蛾摩拉到處平垵一看，看見地垵裏
^{yiü in c'ong-zông ziang ho-lu-li in ka}
有煙衝上，像火盧裏煙介。

29 ^{Jing-ming mih-diao bing-jiang-li keh-sing dzing-ts z'eo kyi-teh Üô-pah-lah-hen} 神明滅掉平垵裏箇星城子時候，記得亞伯拉罕。

^{keh-lah se-tsih djü-mih Lo-teh sô deng-go dzing-ts yia kyiü Lo-teh c'ih mih-vông-go cong-nyiang}
箇勒雖即除滅羅得所庇個城子，也救羅得出滅亡個中央。

30 ^{Lo-teh dzong So-r tseo-c'ih teng gyi liang-go nön deng læ sæn-li ing-we gyi p'ô} 羅得從瑣珥走出，等其兩個因庇來山裏，因為其怕

^{deng læ So-r keh-lah teng liang-go nön dô-kô deng læ sæn-ngæn-li Do-nön teng siao-nön}
庇來瑣珥。箇勒等兩個因大家庇來山岩裏。31 大因等小因

^{wô Ah-lah ah-tia yi-kying lao-de 'en-t'in-'ô yia m-nying teng ah-lah dong-zông tsiao}
話：「阿拉阿爹已經老了，咸天下也無人等阿拉同牀。照

^{shü-kæn-zông hyiang-fông Læ ah-lah we s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu 'eo-deo teng gyi}
世間上鄉方。32 來，阿拉會使得阿爹喫酒，後頭等其

^{dô-kô kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah s-teh ah-tia}
大家睏，好從阿爹傳宗接代。」33 箇夜其拉使得阿爹

ky'üoh-tsiu do-nön tseo-tsing teng ah-tia kw'eng dän-z gyi z soh-go z'eo kw'eng soh-go
 喫酒。大因走進等阿爹 睏。但是其是啥個時候 睏，啥個
 z'eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Di-nyi nyih do-nön teng siao-nön wô Ngô
 時候爬起，阿爹都弗得知。³⁴ 第二日大因等小因話：「我
 zô-nyih yia-tao teng ah-tia kw'eng læ kyih-mih yia-tao ah-lah we s-teh gyi tsæ
 昨日夜到等阿爹 睏。來，今末夜到阿拉會使得其再
 ky'üoh-tsiu ng yia tseo-tsing teng gyi kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh
 喫酒。爾也走進等其 睏，好從阿爹傳宗接代。」³⁵ 箇
 yia gyi-lah tsæ s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu siao-nön yia teng gyi kw'eng dän-z gyi soh-go
 夜其拉再使得阿爹喫酒。小因也等其 睏。但是其啥個
 z'eo kw'eng soh-go z'eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Z-ka Lo-teh liang-go
 時候 睏，啥個時候爬起，阿爹都弗得知。³⁶ 是介羅得兩個
 nön dzong ah-tia yiu sing-yüing Do-nön sang ng-ts c'ü gyi ming-z Mo-iah ziu-z
 因從阿爹有身孕。³⁷ 大因生兒子，取其名字摩押，就是
 næn-kæn Mo-iah keh-dzoh-go tsu-tsong Siao-nön yia sang ng-ts c'ü gyi ming-z
 難間摩押箇族個祖宗。³⁸ 小因也生兒子，取其名字
 Bin-üô-mi ziu-z næn-kæn Üô-meng keh-dzoh-go tsu-tsong
便亞米，就是難間亞捫箇族個祖宗。

Ts. XX.

Üô-pah-lah-hen dzong keh-deo pun-tao Nen di deng-læ Kyüô-t'ih Shü-r-go
亞伯拉罕從箇頭搬到南地，庖來迦鐵、書珥個
 cong-nyiang täen-koh læ Gyi-lah Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu gyi ts'i-ts Sah-lah z ah-me
 中 央，耽擱來其臘。² 亞伯拉罕稱呼其妻子撒拉是阿妹。
 keh-lah Gyi-lah wông Üô-pi-mi-lih ts'a nying ky'i c'ü Sah-lah Üô-pi-mi-lih mong-li
箇勒其臘王亞比米力差人去娶撒拉。³ 亞比米力夢裏，
 Jing-ming ling-djoh gyi teng gyi wô Ng we-leh sô c'ü-go nyü-nying iao si ing-we gyi
 神明領着其，等其話：「爾爲了所取個女人要死，因爲其
 z nying-kô ts'i-ts Dæn-z Üô-pi-mi-lih wa feh-zing teng gyi gying-sing ziu wô
 是人家妻子。」⁴ 但是亞比米力還弗曾等其近身，就話：

Cü Ng yia we mih-diao tsing-dzih-go koh-veng ma Gyi soh feh-z teng ngô wô z
「主，爾也會滅掉正直個國份嗎？⁵ 其啥弗是等我話是

ah-me ma Nyü-nying yia zi wô Z ngô-go ah-ko Ngô tso keh-go z-ken sing
阿妹嗎？女人也自話：『是我個阿哥。』我做箇個事幹心

jih-dzæ tön-tsing siu yia kyih-zing-go Jing-ming læ mong-li teng gyi wô
實在端正，手也潔淨個。」⁶ 神明來夢裏等其話：

Z-go Ngô hyiao-teh ng tso keh-go ng sing z tön-tsing-go Ngô yia tsu-djü ng
「是個，我曉得爾做箇個，爾心是端正個。我也阻住爾

sæn-leh ng teh-ze Ngô keh-lah feh-hyü ng teng keh-go nyü-nying gying-sing Næn-kæn ng
省勒爾得罪我。箇勒弗許爾等箇個女人近身。⁷ 難問爾

yüong kwe-wæn keh nying go ts'i-ts gyi z-go sin-cü-nying we teng ng tao-kao s-teh ng
用歸還箇個人個妻子。其是個先知人，會等爾禱告使得爾

pao-djün sing-ming ziah feh wæn gyi hao hyiao-teh ng teng væn-pah z ng-go nying tu
保全性命。若弗還其，好曉得爾等凡百是爾個人，都

pih-ding we si Üô-pi-mi-lih tsaot'in-nyiang ky'i-læ ziu eo-long gyi-go dzing-ts
必定會死。」⁸ 亞比米力早天亮起來，就謳攏其個臣子，

pô keh-sing z-ken kông peh gyi-lah t'ing gyi-lah tu long-do ky'ih-hoh Üô-pi-mi-lih eo
把箇星事幹講撥其拉聽。其拉都弄大喫惟。⁹ 亞比米力謳

Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ng dza-we z-ka tao ah-lah Ngô yiu soh-go teh-ze
亞伯拉罕，等其話：「爾咋會是介到阿拉？我有啥個得罪

ng Ng do djong-djong ze læ 'æ ngô teng ngô-go ih-koh Ng z tso feh ing-kæ tso-go
爾？爾馱重重罪來害我等我個一國。爾是做弗應該做個

z-ken dæ ngô Üô-pi-mi-lih yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng yiu soh-go
事幹待我。」¹⁰ 亞比米力又等亞伯拉罕話：「爾有啥個

kyin-kyiu tso keh-go z-ken ni Üô-pah-lah-hen wô Ngô ts'eng-ts'eng dông-deo di-fông
見究做箇個事幹呢？¹¹ 亞伯拉罕話：「我忖忖蕩頭地方

m-neh p'ô-gyü Jing-ming k'ong-p'ô we-leh ngô ts'i-ts iao sah-diao ngô Ing-we gyi jih-dzæ
嚇得怕懼神明，恐怕爲了我妻子要殺掉我。¹² 因爲其實在

z ngô ah-me tso ah-tia koh ah-nyiang 'eo-deo tso ngô-go ts'i-ts Jing-ming eo
是我阿妹，做阿爹，各阿孃。後頭做我個妻子。¹³ 神明謳

ngô li-k'æ ah-tia oh-li pun-læ-pun-ky'i-go z'eo ngô teng gyi wô Ah-lah tsiang-læ
我離開阿爹屋裏搬來搬去個時候，我等其話：『阿拉將來

ze-bin tseo-tao soh-go di-fông ng hao ts'ing-hwu ngô ah-ko keh z ng s eng-we tao
隨便走到啥個地方，爾好稱呼我阿哥。箇是爾賜恩惠到

ngô Üô-pi-mi-lih pô yang teng ngeo nu-boh ô-deo keh-sing song-peh
我。」¹⁴ 亞比米力把羊等牛，奴僕丫頭箇星送撥

Üô-pah-lah-hen ping-ts'ia wæn gyi-go ts'i-ts Sah-lah 15 Üô-pi-mi-lih wô Næn-kæn
亞伯拉罕，並且還其個妻子撒拉。¹⁵ 亞比米力話：「難間

ngô-go di-fông læ ng min-zin hao ze ng-go sing-siang ky'i deng Yi teng Sah-lah wô
我個地方來爾面前，好隨爾個心想去庖。¹⁶ 又等撒拉話：

Ngô do ih-ts'in kw'e nying-ts song ng-go ah-ko hao peh ng lin ng dong-de-go nying tsô
「我馱一千塊銀子送爾個阿哥，好撥爾連爾同隊個人遮
ngæn-tsing læ cong-nying min-zin Ka kông z tsah-vah gyi
眼睛來衆人面前，介講，是責罰其。」

17 Üô-pah-lah-hen ziu tao-kao Jing-ming Jing-ming i-hao Üô-pi-mi-lih teng gyi
亞伯拉罕就禱告神明。神明醫好亞比米力，等其

ts'i-ts lin gyi ô-deo s-teh gyi-lah we sang-ying Ing-we Yiæ-'o-wô we-leh
妻子，連其丫頭，使得其拉會生養。¹⁸ 因為耶和華爲了

Üô-pah-lah-hen ts'i-ts Sah-lah-go yün-kwu yi-kying s-teh Üô-pi-mi-lih ih-kô nying feh sang
亞伯拉罕妻子撒拉個緣故，已經使得亞比米力一家人弗生
yang-de
養了。

Ts. XXI.

Yiæ-'o-wô i gyi-go shih-wô tsiao-kwu Sah-lah ziu-z tsiao Gyi sô ing-hyü-go tso peh
耶和華依其個說話照顧撒拉，就是照其所應許個做撥

Sah-lah Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao-de Sah-lah yiu-sing teng gyi sang ng-ts
撒拉。² 因為亞伯拉罕年紀老了，撒拉有身，等其生兒子，

tsiao Jing-ming sô ding-go z-'eo Üô-pah-lah-hen c'ü Sah-lah teng gyi sang-go ng-ts ming-z
照神明所定個時候。³ 亞伯拉罕取撒拉等其生個兒子名字

kyiao-leh Yi-sah Sang-loh di-pah nyih Üô-pah-lah-hen i Jing-ming-go feng-fu teng ng-ts
叫勒以撒。⁴ 生落第八日亞伯拉罕依神明個吩咐，等兒子

Yi-sah 'ang tsiu-keh-li Gyi ng-ts Yi-sah sang-go z-'eo Üô-pah-lah-hen nyin-kyi ih-pah
以撒行周割禮。⁵ 其兒子以撒生個時候亞伯拉罕年紀一百

shü-de
歲了。

6 Sah-lah wô Jing-ming yi-kying s-teh ngô fah-sio væn-pah t'ing-meng-go tu we
撒拉話：「神明已經使得我發笑，凡百聽聞個都會
teng ngô dô-kô siao Yi wô Jü neng-keo teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah we
等我大家笑。」 7 又話：「誰能夠等亞伯拉罕話，撒拉會
peh ng-ts ky'üoh na ma Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao ngô we teng gyi sang
撥兒子喫奶嗎？因為亞伯拉罕年紀老，我會等其生
ng-ts Keh na-hwun do-ky'i-læ tsah-na-de Yi-sah tsah-na-go nyih-ts Üô-pah-lah-hen
兒子。」 8 箇奶花大起來擠奶了。以撒擠奶個日子亞伯拉罕
bæn do-ts'æ
辦大餐。

9 Yiæ-gyih nyü-nying Yüô-kyiah teng Üô-pah-lah-hen sang-go ng-ts hyi-siao gyi Sah-lah
埃及女人夏甲等亞伯拉罕生個兒子嬉笑其。撒拉
k'en-kyin ziu teng Üô-pah-lah-hen wô Ken-c'ih keh-go ô-deo teng gyi ng-ts
看見， 10 就等亞伯拉罕話：「趕出箇個丫頭等其兒子，
ing-we keh ô-deo-go ng-ts pih-ding feh-k'o teng ngô-go ng-ts Yi-sah dô-kô tsih-dæ
因為箇丫頭個兒子必定弗可等我個兒子以撒大家接代。」
11 Dæn-z Üô-pah-lah-hen we-leh ng-ts yün-kwu do-nyiang iu-meng keh-go z-ken
但是亞伯拉罕爲了兒子緣故大樣憂悶箇個事幹。

12 Jing-ming teng Üô-pah-lah-hen wô Ng hao-vong we-leh ng-ts teng ô-deo-go
神明等亞伯拉罕話：「爾好留爲了兒子等丫頭個
z-ken iu-meng Sah-lah teng ng sô wô-go long-tsang hao t'ing gyi ing-we dzong Yi-sah
事幹憂悶：撒拉等爾所話個，攏總好聽其，因為從以撒
ka læ-go hao sön ng-go 'eo-dæ Wa-yiu ô-deo-go ng-ts ing-we gyi z ng-go
介來個好算爾個後代。」 13 還有丫頭個兒子，因為其是爾個
'eo-dæ Ngô yia we s-teh gyi tso ih-go koh-veng Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang
後代，我也會使得其做一個國份。」 14 亞伯拉罕早天亮
lih-ky'i do-leh ping teng ih bi-dæ shü kao-fu Yüô-kyiah pe læ kyin-kah-deo eo gyi
立起，馱勒餅等一皮袋水交付夏甲，揩來肩胛頭，謳其
ling-leh ng-ts ky'i Yüô-kyiah ziu dong-sing tseo-læ-tseo-ky'i læ Bih-z-pô kw'ông-iæ-li
領勒兒子去。夏甲就動身走來走去來別是巴曠野裏。 15

Dæ-li-go shü yüong-wun-de gyi fông siao-nying læ jü ti'ô gyi-zi tseo-ko-ky'i ts'ô
袋裏個水用完了，其放小人來樹底下， 16 其自走過去差
ih-tsin lu ka siang-mao te-deo zo-tæn-loh wô Ngô feh-sô-teh k'en-kyin siao-nying
一箭路介相貌，對頭坐帶落，話：「我弗捨得看見小人
si Ziu te-deo zo-leh hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de Jing-ming t'ing-meng siao-nying-go
死。」就對頭坐勒響響哭起來了。 17 神明聽聞小人個

sing-hyang Jing-ming-go t'in-s dzong t'in-li eo Yüô-kyiah wô Yüô-kyiah ng dza-we
聲響。神明個天使從天裏謳夏甲，話：「夏甲，爾咋會
z-ka hao-vong p'ô ing-we ng-go ng-ts læ keh-deo gyi sing-hyang Jing-ming yi-kying
是介？好留怕，因為爾個兒子來箇頭，其聲響神明已經
t'ing-meng-de Ng lih-ky'i-læ siu tông-leh keh siao-nying Ngô we s-teh gyi tso do-do
聽聞了。」¹⁸ 爾立起來，手擋勒箇小人，我會使得其做大大
koh-veng Jing-ming k'æ-k'æ Yüô-kyiah ngæn-tsing k'en-kyin ih-k'eo yiu shü-go tsing ziu
國份。」¹⁹ 神明開開夏甲眼睛，看見一口有水個井，就
ky'i tsi-mun bi-dæ peh siao-nying ky'üoh Jing-ming pao-yiu keh siao-nying gyi
去齒滿皮袋，撥小人喫。²⁰ 神明保佑箇小人，其
do-ky'i-læ deng-læ kw'ông-iæ di-fông tso zih-tsin go nying ²¹ Gyi deng-læ Pô-læn
大起來，庵來曠野地方，做射箭個人。²¹ 其庵來巴蘭
kw'ông-iæ-li gyi ah-nyiang dæ Yiæ-gyih-go nyü-nying peh gyi tso ts'i-ts
曠野裏，其阿孃抬埃及個女人撥其做妻子。

²² Ka z'eo Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh læ teng Üô-pah-lah-hen
介時候亞比米力等其將軍非各來，等亞伯拉罕
wô Ng væn-pah sô tso-go z-ken Jing-ming pao-yiu ng Næn-kæn ts'ing ng dziao
話：「爾凡百所做個事幹神明保佑爾。」²³ 難間請爾朝
Jing-ming vah-tsiu m-nao ky'i-dæ ngô teng ngô ng-ts seng-ts tsih-yiu tsiao ngô ka-go
神明罰咒嚙得好欺待我，等我兒子孫子。只有照我介個
hao-hao dæ ng ng yia z-ka dæ ngô teng ng sô tæm-koh-go di-fông ²⁴
好好待爾，爾也是介待我，等爾所耽擱個地方。」²⁴
Üô-pah-lah-hen wô Ngô we vah-tsiu Üô-pah-lah-hen p'i-bing Üô-pi-mi-lih
亞伯拉罕話：「我會罰咒。」²⁵ 亞伯拉罕批評亞比米力
we-leh tsing-shü-go z-ken ziu-z Üô-pi-mi-lih-go nu-boh pô-tsin gyi ²⁶
爲了井水個事幹，就是亞比米力個奴僕霸佔其。²⁶
Üô-pi-mi-lih wô Jü tso keh-go z-ken ngô feh teh-cü ng feh-zing wô hyiang ngô
亞比米力話：「誰做箇個事幹，我弗得知。爾弗會話向我
dao dzih teng-tao kyih-mih ngô wa tsih t'ing-meng ²⁷ Üô-pah-lah-hen pô yang teng ngeo
道，直等到今末我還只聽聞。」²⁷ 亞伯拉罕把羊等牛
song-peh Üô-pi-mi-lih liang-ô dô-kô lih-iah ²⁸ Üô-pah-lah-hen do ts'ih-tsah ts'-go
送撥亞比米力。兩下大家立約。²⁸ 亞伯拉罕馱七隻雌個
siao-yang fông-leh ih-t'ah di-fông Üô-pi-mi-lih teng Üô-pah-lah-hen wô Ng dza-we
小羊放勒一埧地方。²⁹ 亞比米力等亞伯拉罕話：「爾咋會
fông keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yang læ ih-t'ah di-fông ³⁰ Gyi wô Ng dzong ngô-go
放箇七隻雌個小羊來一埧地方？」³⁰ 其話：「爾從我個

siu-li tsih-ziu keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang hao tso te-tsing z ngô gyüih keh-k'eo tsing-go
手裏接受箇七隻雌個小羊好做對證是我掘箇口井個。」 31

Sô-yi eo keh di-ming Bih-z-pô ing-we liang-go nying læ keh-deo vah-tsiu ko-de
所以謳箇地名別是巴^[1]，因為兩個人來箇頭罰咒過了。 32

Z-ka gyi-lah læ Bih-z-pô lih-iah Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh ziu
是介，其拉來別是巴立約。亞比米力等其將軍非各就
dong-sing kyü Fi-li-z di-fông
動身歸非利士地方。

[1] Ziu-z Vah-tsiu-go tsing. 就是罰咒個井。（原註）

33 Üô-pah-lah-hen cong jü-moh læ Bih-z-pô læ keh-deo gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô-go
亞伯拉罕種樹木來別是巴，來箇頭求懇耶和華個
ming-deo keh-we üong-weh-go Jing-ming
名頭，箇位永活個神明。 34 Üô-pah-lah-hen hyü-to nyih-ts tæm-koh læ
亞伯拉罕許多日子耽擱來
Fi-li-z di-fông
非利士地方。

Ts. XXII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Jing-ming s-s Üô-pah-lah-hen eo gyi wô
箇星事幹後頭，神明試試亞伯拉罕，謳其話：
Üô-pah-lah-hen Gyi wô Ngô læ-tong Jing-ming wô Ta-leh
「亞伯拉罕！」其話：「我來東。」²神明話：「帶勒
ng-go ng-ts ziu-z ng dzih-din-go doh-yiang ng-ts Yi-sah tseo-tao Mo-li di-fông
爾個兒子，就是爾值鈿個獨養兒子以撒，走到摩利地方
ky'i keh-deo læ Ngô sô ts-tin ng-go sæn yüong hyin gyi tso væn-tsi
去。箇頭來我所指點爾個山，用獻其做燔祭。」

3 亞伯拉罕 早天亮起身，牽勒驢子，帶兩個奴僕等其

兒子以撒，劈勒獻祭個柴，動身到神明指點其個地方去。

4 到第三日亞伯拉罕眼睛抬起遠遠看見箇地方。5

亞伯拉罕等奴僕話：「爾等驢子來蕩頭等東，我等小人

要到箇頭去拜拜，就歸到爾拉地方來。」6 亞伯拉罕就撥

兒子以撒揸勒獻祭個柴，其自手裏馱勒火等刀，箇兩個

大家去。7 以撒等阿爹亞伯拉罕話：「我阿爹！」其話：

「兒子，我來東。」其又話：「有火等柴，但是獻祭個

小羊來何裏？」8 亞伯拉罕話：「我個兒子，神明會自

備辦小羊好做祭物。」箇兩個人就是介大家去了。9 走到

神明所指點個地方，亞伯拉罕來箇頭造一座壇，把柴

疊好仔，縛勒兒子以撒安來壇裏個柴上頂。10 亞伯拉罕

伸出手來，馱勒刀要殺其個兒子。11 扣扣耶和華個天使從

天裏謳其，話：「亞伯拉罕，亞伯拉罕！」其話：「我

來東。」12 又話：「無得好安手來小人個身上，也無得好

傷害其。難間我曉得爾是怕懼神明，因為爾個兒子，就是

爾獨養兒子，爾也無得弗捨得撥我。」13 亞伯拉罕眼睛

抬起一看，看見後背有一隻雄羊，其個角來樹縫裏

gah-djü-tih Üô-pah-lah-hen tseo-ky'i k'ô-leh keh-tsah yang də gyi-go ng-ts hyin-zông tso
軋住的。亞伯拉罕走去，柯勒箇隻羊，代其個兒子獻上做
væn-tsi Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu keh di-fông Yiaë-'o-wô yih-læ tao jü-kying
燔祭。¹⁴ 亞伯拉罕稱呼箇地方「耶和華葉徠^[1]」。到如今
wa wô Læ Yiaë-'o-wô-go sæn-li k'eo-k'eo yiu be-hao-liao-go
還話：「來耶和華個山裏扣扣有備好料個。」

[1] Ôh-wô Yiaë-'o-wô we yü-be. 或話耶和華會預備。（原註）

Yiaë-'o-wô-go t'in-s di-nyi tsao dzong t'in-li eo Üô-pah-lah-hen wô
¹⁵ 耶和華個天使第二遭從天裏謳亞伯拉罕，¹⁶ 話：
Ing-we ng tso keh-go z-ken m-neh feh-sô-teh ng-go ng-ts ziu-z ng doh-ying
「因為爾做箇個事幹，嚙得弗捨得爾個兒子，就是爾獨養
ng-ts keh-lah Yiaë-'o-wô wô Ngô ts-tin Ngô-zi vah-tsiu Pih-ding we do-nyiang
兒子，箇勒耶和華話：『我指點我自罰咒，¹⁷ 必定會大樣
s-foh peh ng peh ng-go 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ziang t'in-li-go sing-siu
賜福撥爾，撥爾個後代茂茂盛盛多起來，像天裏個星宿，
ziang hæ-du-go sô-nyi ping-ts'ia ng-go 'eo-dæ we teh-djoh ng dziu-dih-go dzing-meng
像海塗個沙泥。並且爾個後代會得着爾仇敵個城門。¹⁸
Wa-yiu t'in-ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i ing-we ng yi-kying i Ngô-go
還有天下萬國會從爾個後代得着福氣，因為爾已經依我個
'ao-ling
號令。』」¹⁹ 箇遭亞伯拉罕轉來到其奴僕地方，其拉就
dô-kô dong-sing tseo-kyü Bih-z-pô Üô-pah-lah-hen læ Bih-z-pô deng-loh
大家動身走歸別是巴。亞伯拉罕來別是巴庵落。

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying t'ong-cü Üô-pah-lah-hen wô Mih-kyüô teng ng
²⁰ 箇星事幹後頭有人通知亞伯拉罕話：「密迦等爾
ah-ko Nô-ngoh sang ng-ts Do ng-ts Wu-s teng gyi ah-di Pu-s teng
阿哥拿鶴生兒子。²¹ 大兒子戶斯，等其阿弟布斯，等
Kyi-meo-li ziu-z Üô-læn-go ah-tia Kyi-sih Ha-so Pih-dah Ih-lah
基母利，就是亞蘭個阿爹。²² 基薛、哈瑣、必達、益拉、
Pe-t'u-li Pe-t'u-li sang nön Li-pah-kyüô Keh pah-go ng-ts tu z Mih-kyüô teng
彼土利。²³ 彼土利生因利百加。箇八個兒子，都是密迦等

Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh sô sang-go 24 Nô-ngoh-go ah-yi ming-z Liu-mô yia
亞伯拉罕阿哥拿鶴所生個。 拿鶴個阿姨，名字流瑪，也
sang ng-ts ziu-z Di-pah Kyüô-'en Da-'eh Mô-kyüô
生兒子，就是提八、迦含、大轄、瑪迦。」

Ts. XXIII.

Sah-lah go nyin-kyi ih-pah nyæn-ts'ih shü keh ziu-z Sah-lah weh-tong-go ziu-shü 2
撒拉個年紀一百廿七歲，箇就是撒拉活東個壽歲。

Sah-lah si-læ Kyi-lih-üô-pô ziu-z Kyüô-nen di-fông-go Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen ziu
撒拉死來基列亞巴，就是迦南地方個希伯崙。亞伯拉罕就
læ we-leh Sah-lah æ-t'ong di-k'oh
來，爲了撒拉哀慟啼哭。

Üô-pah-lah-hen læ gyi si-nying-go min-zin bô-ky'i teng Heh nying wô Ngô
3 亞伯拉罕來其死人個面前爬起，等赫人話： 4 「我

tæn-koh ng-lah cong-nyiang tso c'ih-meng nying ts'ing ng peh ngô tso-veng-go di-kyi læ ng-go
耽擱爾拉中央做出門人。請爾撥我做墳個地基來爾個
di-fông hao tsông ngô-go si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin Heh nying we-teh
地方，好葬我個死人，省勒我看見。」 5 赫人回答

Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ah-lah-go Cü ts'ing t'ing Ng læ ah-lah cong-nyiang
亞伯拉罕，等其話： 6 「阿拉個主，請聽，爾來阿拉中央
tso tsing-djong go moh-pah ng hao læ ah-lah veng-di li-hyang kæn-dzeh ting hao-go ky'i tsông
做珍重個牧伯，爾好來阿拉墳地裏向揀擇頂好個，去葬

ng-go si-nying z ah-lah-go veng-mo m-nying we kying-djü ng peh ng hao tsông ng-go
爾個死人。是阿拉個墳墓，無人會禁除爾，撥爾好葬爾個
si-nying Üô-pah-lah-hen lih-ky'i-læ dziao-leh keh di-fông-go pah-sing ziu-z Heh
死人。」 7 亞伯拉罕立起來，朝勒箇地方個百姓，就是赫

nying keh-dzoh kyi-sing eo-tæn-tao Teng gyi-lah siang-liang wô Ziah-z ng-go
人箇族，肌身僵帶倒。 8 等其拉商量，話：「若是爾個
i-s k'eng peh ngô tsông si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin ka-ni ts'ing ng t'ing ngô teng ngô
意思肯撥我葬死人，省勒我看見，介呢請爾聽我，等我

gyiu-k'eng So-eh-go ng-ts Yi-feh-leng s-peh ngô gyi din-koh-li Mah-pi-lah-go yüih
 求懇瑣轄個兒子以弗崙，⁹ 賜撥我其田角裏麥比拉個穴，
 tsoh-tsoht'ing gyi kô-din peh ngô tso ts'æn-nyih læ ng-go cong-nyiang tso veng-go di
 足足聽其價鈿，撥我做產業來爾個中央做墳個地。」¹⁰
 Yi-feh-leng læ Heh nying cong-nyiang zo-tih Heh-nying keh-dzoh teng væn-pah tseo-tsing dzing-meng
 以弗崙來赫人中央坐的。赫人箇族等凡百走進城門
 go tu t'ing-tong Heh nying Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô Ngô-go Cü
 個都聽從。赫人以弗崙回答亞伯拉罕話：¹¹ 「我個主，
 hao-vong ts'ing'ting ng ngô song ng keh-go din yia song ng din-li-go yüih læ ngô
 好留。請聽爾，我送爾箇個田，也送爾田裏個穴，來我
 pah-sing min-zin song ng ka-ni ng hao tsông ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen
 百姓面前送爾。介呢，爾好葬爾個死人。」¹² 亞伯拉罕
 dziao-leh keh di-fông-go pah-sing kyi-sing eo-tæn-tao Læ keh pah-sing min-zin teng Yi-feh-leng
 朝勒箇地方個百姓肌身偃帶倒。¹³ 來箇百姓面前等以弗崙
 wô Ng k'eng-go shih-wô ts'ing'ting ngô ngô we peh ng din-kô ng tsih-zui-ts
 話：「爾肯個說話，請聽我。我會撥爾田價。爾接受仔，
 ngô hao læ keh-deo tsông ngô-go si-nying Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô
 我好來箇頭葬我個死人。」¹⁴ 以弗崙回答亞伯拉罕，話：
 Ngô-go Cü ng ts'ing'ting keh-go din dzih s-pah z-k'ah nying-ts dæn-z ngô
¹⁵ 「我個主，爾請聽。箇個田值四百呢喀^[1]銀子。但是我
 teng ng yiu soh-go kyi-leng ni ng hao ky'i tsông ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen t'ing
 等爾有啥個計論呢？爾好去葬爾個死人。」¹⁶ 亞伯拉罕聽
 Yi-feh-leng ziu tsiao Yi-feh-leng læ Heh nying min-zin sô wô-go do-leh k'ah-shông
 以弗崙，就照以弗崙來赫人面前所話個，馱勒客商
 t'ong-ang-go nying-ts s-pah z-k'ah tsing hao peh gyi
 通行個銀子四百呢喀整好撥其。

[1] shekel, 古希伯來重量單位，約 11.25 克

Yi-feh-leng-go din læ Mah-pi-lah z Mæn-li-go te-min gyi din lin yüih
¹⁷ 以弗崙個田來麥比拉，是幔利個對面，其田連穴，
 teng din-li dön-ky'ün-go jü-moh tu ding-peh Üô-pah-lah-hen tso kyi-nyih ziu-z Heh nying
 等田裏團圈個樹木，¹⁸ 都定撥亞伯拉罕做基業，就是赫人
 teng long-tsong tseo-tsing dzing-meng-go nying dô-kô tso te-tsing Keh-tsao Üô-pah-lah-hen tsông
 等攏總走進城門個人大家做對證。¹⁹ 箇遭亞伯拉罕葬
 gyi ts'i-ts Sah-lah læ Mæn-li te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih Mæn-li ziu-z Kyüô-nen
 其妻子撒拉來幔利對面，麥比拉田裏個穴。幔利就是迦南

di-fông-go Hyi-pah-leng Z-ka Heh nying ding keh-go din lin gyi-go yüih peh Üô-pah-lah-hen
地方個希伯崙。²⁰ 是介赫人定箇個田連其個穴撥亞伯拉罕
tso veng-di-go kyi-nyih
做墳地個基業。

Ts. XXIV.

Üô-pah-lah-hen ziu-shü dziang nyin-kyi lao-de Yiæ-'o-wô yiang-yiang z-ken yi-kying
亞伯拉罕壽歲長，年紀老了。耶和華樣樣事幹已經
s-foh peh gyi Üô-pah-lah-hen teng gyi oh-li tso tsong-kwun-go lao kô-nying wô Ng
賜福撥其。² 亞伯拉罕等其屋裏做總管個老家人話：「爾
hao en ng-go siu læ ngô do-t'e-'ô Ngô s-teh ng ts-tin keh-we t'in-zông-go
好安爾個手來我大腿下。³ 我使得爾指點箇位天上個
Jing-ming di-'ô-go Jing-ming Yiæ-'o-wô vah-tsiu ngô deng-læ Kyüô-nen nying
神明，地下個神明，耶和華，罰咒，我庵來迦南人
cong-nyiang gyi-go nön ng feh-k'o we-leh ngô ng-ts dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao
中央，其個因，爾弗可爲了我兒子抬其做妻子。⁴ 爾必要
tseo-kyü ngô peng-koh læ ngô ts'ing-kyün cong-nyiang teng ngô ng-ts Yi-sah dæ ts'i-ts
走歸我本國，來我親眷中央等我兒子以撒抬妻子。」⁵
Keh kô-nying teng gyi wô K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô dông-deo læ ngô hao ling
箇家人等其話：「恐怕女人弗肯跟我蕩頭來，我好領
ng-go ng-ts kyü-tao ng sô tseo-c'ih-go di-fông feh Üô-pah-lah-hen wô
爾個兒子歸到爾所走出個地方弗？」⁶ 亞伯拉罕話：
Ts'in-ding ng m-nao ling ngô ng-ts tsæ kyü keh-deo ky'i T'in-zông-go Jing-ming
「千定爾嚙得好領我兒子再歸箇頭去。⁷ 天上個神明
Yiæ-'o-wô ziu-z ling ngô c'ih ah-tia oh-li ts'ing-kyün-go di-fông teng ngô kông yi
耶和華，就是領我出阿爹屋裏，親眷個地方，等我講，又
teng ngô vah-tsiu wô Ngô we pô keh-go di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi we ts'a
等我罰咒，話：『我會把箇個地方賜撥爾個後代。其會差
Gyi t'in-s læ ng min-zin ky'i s-teh ng hao dzong keh-deo teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts
其天使來爾面前去，使得爾好從箇頭等我兒子抬妻子。』

8 Ziah-z nyü-nying feh-k'eng keng ng læ ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken
若是女人弗肯跟爾來，介呢我謳爾罰個咒弗與爾相干，
tsih-z m-nao ling ngô ng-ts tsæ kyü keh-deo ky'i Keh kô-nying en siu læ gyi
只是嘸得好領我兒子再歸箇頭去。』 9 箇家人安手來其
cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen do-t'e-ô tsiao gyi-go shih-wô teng gyi vah-tsiu
主人家亞伯拉罕大腿下，照其個說話等其罰咒。

10 Keh kô-nying su-djông cong-kwun cü-nying-kô-go kô-kyi ziu dzong cü-nying-kô-go
箇家人素常總管主人家個家計，就從主人家個
loh-do li-hyang kæn jih-tsah loh-do ky'i dong-sing tao Mi-sô-po-da-mi Nô-ngoh-go
駱駝裏向揀十隻駱駝去，動身到米所波大米，拿鶴個
dzing-li Yia-kw'a nyü-nying tseo-c'ih tang-shü-go z'eo kô-nying peh keh-sing loh-do
城裏。 11 夜快，女人走出打水個時候，家人撥箇星駱駝
gyü-leh dzing-nga ih-k'eo tsing pin-yin Gyi wô Yiaë-o-wô ngô cü-nying-kô
跪勒城外，一口井邊沿。 12 其話：「耶和華我主人家
Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming gyiu Ng kyih-mih tô-hwô ngô z-ken dzing-kong s eng-we peh
亞伯拉罕個神明，求爾今末朵化^[1]我事幹成功，賜恩惠撥
ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen Ngô yin-dzæ lih-læ tsing pin-yin dzing-li nying-go nön
我主人家亞伯拉罕。 13 我現在立來井邊沿，城裏人個因
tseo-c'ih-læ tang-shü Ngô ziah teng ih-go do-kwu-nyiang wô Ts'ing ng fông-leh bing
走出來打水。 14 我若等一個大姑娘話：『請爾，放勒瓶
peh ngô ky'üoh gyi ziah wô Ng-zi hao ky'üoh ngô yia we tang-shü peh ng loh-do
撥我喫。』其若話：『爾自好喫，我也會打水撥爾駱駝
ky'üoh ka-ni gyi z Ng zin-deo ding-hao peh Ng nu-boh Yi-sah-go ngô ziu hao hyiao-teh
喫。』介呢其是爾前頭定好撥爾奴僕以撒個。我就好曉得
Ng s eng-we peh ngô cü-nying-kô de
爾賜恩惠撥我主人家了。」

[1] 賜福；保佑

15 Shih-wô feh-zing kông-hao k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing
說話弗曾講好，扣扣利百加，肩胛頭揸勒瓶
tseo-c'ih-læ gyi z Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh-go ts'i-ts Mih-kyüô-go ng-ts Pe-t'u-li
走出來。其是亞伯拉罕阿哥拿鶴個妻子密迦個兒子彼土利
sô sang-go nön Gyi siang-mao ting hao-k'en wa z dong-nyü m-neh kô nying-ko gyi
所生個因。 16 其相貌頂好看，還是童女，嘸得嫁人過。其

tseo-loh tsing-li bing tang-mun-ts tseo-zông-læ Kô-nying peng-long-ky'i nying-tsih gyi
走落井裏， 瓶打滿仔走上來。 17 家人奔攏去迎接其，

wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh Gyi wô Ngô-go cü
話：「請 爾馱點瓶裏個水撥我 喫。」 18 其話：「我個主，

ng ts'ing ky'üoh ziu kw'a kw'a fông-leh bing læ siu-li peh gyi ky'üoh Peh gyi
爾請 喫。 」 就快快放勒瓶來手裏撥其 喫。 19 撥其

ky'üoh-hao-ts do-kwu-nyiang yi wô Ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh teng-tao
喫好仔， 大姑娘又話：「我也會打水撥爾駱駝 喫， 等到

gyi-lah ky'üoh shông-kw'a Gyi ziu kw'a-kw'a pô bing-li-go shü tao-læ zao-li yi
其拉 喫 爽快。」 20 其就快快把瓶裏個水倒來槽裏， 又

peng-tao tsing-li tang-shü z we-leh keh-sing loh-do tang-go Keh-go nying ts'ing-ting k'en
奔到井裏打水， 是爲了箇星駱駝打個。 21 箇個人清町看

gyi feh-sing feh-hyang iao hyiao-teh Yiaë-'o-wô ko-jün s-peh gyi ih-lu jing-liu feh
其， 弗聲弗響， 要曉得耶和華果然賜撥其一路順流弗。 22

Keh-dziao loh-do ky'üoh-hao-ts keh-go nying do-leh kying-ts bih-ky'ün ih-tsah djong pun
箇潮駱駝喫好仔， 箇個人馱勒金子鼻圈一隻， 重半

z-k'ah wa-yiu kying-ts siu-gyüoh ih-te djong jih-go z-k'ah wô Ng z
梔喀， 還有金子手鐲一對， 重十個梔喀， 23 話：「爾是

jü-go nön ts'ing ng wô hyiang ngô dao ng ah-tia oh-li yiu k'ong-oh hao peh ah-lah
誰個因， 請爾話向我道。 爾阿爹屋裏有空屋好撥阿拉

deng-soh feh Dong-nyü teng gyi wô Ngô z Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts
庖宿弗？」 24 童女等其話：「我是密迦生撥拿鶴個兒子

Pe-t'u-li-go nön Yi teng gyi wô Ah-lah oh-li ts'ao-liao tu yiu yia yiu
彼土利個因。」 25 又等其話：「阿拉屋裏草料都有， 也有

deng-soh-go di-fông Keh-go nying ziu deo eo-tæn-tao pa-pa Yiaë-'o-wô Z-ka
庖宿個地方。」 26 箇個人就頭偃帶倒拜拜耶和華， 27 是介

wô To-zia Yiaë-'o-wô ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming feh-we ts'o-loh
話：「多謝耶和華， 我主人家亞伯拉罕個神明， 弗會錯落

Gyi-go eng-we dzing-jih tao ngô cü-nying-kô ng læ lu-zông Yiaë-'o-wô ling ngô tao ngô
其個恩惠誠實到我主人家。 爾來路上耶和華領我到

cü-nying-kô hyüong-di-go oh-li Keh-go dong-nyü peng-ky'i pô keh-sing z-ken
主人家兄弟個屋裏。」 28 箇個童女奔起， 把箇星事幹，

t'ong-cü ah-nyiang oh-li-go nying
通知阿孃屋裏個人。

29 Li-pah-kyüô yiu ih-go hyüong-di ming-z kyiao-leh Lah-pæn Lah-pæn peng-ky'i tao
利百加有一個兄弟名字叫勒拉班。拉班奔起到

keh-go nying sô læ-kæn-go tsing pin-yin Gyi k'en-kyin bih-ky'ün teng gyüoh-ts læ gyi
箇個人所來間個井邊沿。30 其看見鼻圈，等鐺子來其

tsi-me-go siu-li yia t'ing-meng tsi-me Li-pah-kyüô wô Keh-go nying z-ka wô hyiang
姊妹個手裏，也聽聞姊妹利百加話：「箇個人是介話向

ngô dao gyi ziu tseo-tao keh-go nying di-fông ky'i p'ong-djoh gyi wa læ tsing pin-yin
我道。」其就走到箇個人地方去，碰着其還來井邊沿，

teng loh-do dô-kô lih-kæn Lah-pæn wô Yiæ-'o-wô sô s-foh-go nying ts'ing
等駱駝大家立間。31 拉班話：「耶和華所賜福個人，請

tseo-tsing-læ dza-we lih-læ nga-deo ni Ngô yi-kying be-bæn oh-lô teng loh-do deng-go
走進來，咋會立來外頭呢？我已經備辦屋落等駱駝庵個

di-fông
地方。」

32 Keh-go nying ziu tseo-tsing oh-li Lah-pæn ka-leh loh-do pe-go tong-si do
箇個人就走進屋裏。拉班解勒駱駝揸個東西，馱

ts'ao-liao ü loh-do yi do-leh shü gyiang keh nying-go kyiah teng keng-dzong nying-go kyiah
草料餵駱駝，又馱勒水澆箇個人個腳等跟從人個腳。33

Yi pa ky'üoh-zih læ gyi min-zin peh gyi ky'üoh dân-z gyi wô Ngô feh-zing kông zi-go
又擺喫食來其面前撥其喫。但是其話：「我弗曾講自個

læ-i feh we ky'üoh Lah-pæn wô Ng ts'ing kông Gyi wô Ngô
來意，弗會喫。」拉班話：「爾請講。」34 其話：「我

z Üô-pah-lah-hen-go kô-nying Yiæ-'o-wô yi-kying do-nyiang tô-hwô ngô cü-nying-kô
是亞伯拉罕個家人。35 耶和華已經大樣朵化我主人家，

s-teh gyi we hying-wông yi s-peh gyi ngeo yang kying-ts nying-ts nu-boh
使得其會興旺，又賜撥其牛、羊、金子、銀子、奴僕、

ô-deo loh-do li-ts keh-sing Ngô cü-nying-kô-go ts'i-ts Sah-lah nyin-kyi lao-lao
丫頭、駱駝、驢子箇星。36 我主人家個妻子撒拉年紀老老

sang ng-ts peh ngô cü-nying-kô cü-nying-kô væn-pah sô yiu-go tu z kao-fu gyi
生，兒子撥我主人家。主人家凡百所有個，都是交付其。

37 Ngô cü-nying-kô eo ngô vah-tsiu wô Ngô deng-tong Kyüô-nen di-fông nying-go nön ng
我主人家謳我罰咒，話：『我庵東迦南地方人個因，爾

feh-k'ô teng ngô ng-ts dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyü ngô ah-tia oh-li læ
弗可等我兒子抬其做妻子。38 爾必要走歸我阿爹屋裏，來

ngô zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ngô teng cü-nying-kô wô
我自家人中央等我兒子抬妻子。39 我等主人家話：

K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô læ Gyi teng ngô wô Ngô só voh-z-go
「恐怕女人弗肯跟我來？」⁴⁰ 其等我話：「我所服侍個

Yiæ-'o-wô we ts'a Gyi-go t'in-s dong-de ky'i s-teh ng lu-zông jing-liu ng pih ding dzong
耶和華會差其個天使同隊去，使得爾路上順流，爾必定從

ng ah-tia oh-li zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ziah-z ng tao-leh
爾阿爹屋裏自家人中 央 等我兒子抬妻子。⁴¹ 若是爾到了

ngô zi-kô-nying di-fông ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken ziah-z
我自家人地方， 介呢， 我謳爾罰個咒弗與爾相干， 若是

gyi-lah feh-k'eng peh ng ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken Ngô
其拉弗肯撥爾， 介呢， 我謳爾罰個咒弗與爾相干。⁴² 我

kyih-mih-ts tao-leh tsing pin-yin zi wô Yiæ-'o-wô Ngô cü-nying-kô
今末仔到了井邊沿， 自話：『耶和華， 我主人家

Ü-pah-lah-hen-go Jing-ming Ng ziah yin-dzæ s-teh ngô tseo-go lu jing-liu ngô lih-læ
亞伯拉罕個神明！爾若現在使得我走個路順流。⁴³ 我立來

tsing pin-yin p'ong-djoh do-kwu-nyiang læ tang-shü ngô we teng gyi wô Ts'ing ng do-tin
井邊沿碰着大姑娘來打水，我會等其話：「請爾歇點

bing-li-go shü peh ngô ky'üoh ziah-z gyi teng ngô wô Ng-zì hao ky'üoh ngô
瓶裏個水撥我 喫」，⁴⁴ 若是其等我話：「爾自好 喫，我

yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh keh-go nyü-nying ziu-z Yiæ-'o-wô zin-deo sô
也會打水撥爾駱駝 喫。」箇個女人就是耶和華前頭所

ding-hao peh ngô cü-nying-kô ng-ts-go Ngô sing-li wa feh-zing kông-wun k'eo-k'eo
定好撥我主人家兒子個。』⁴⁵ 我心裏還弗曾講完，扣扣

Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing c'ih-læ tseo-loh tao tsing-pin tang-shü ngô teng gyi wô
利百加肩胛頭揸勒瓶出來。走落到井邊打水。我等其話：

Ts'ing ng peh ngô ky'üoh Gyi ziu kw'a-kw'a kyin-kah-deo-go bing fông-loh wô
『請爾撥我 喫。』⁴⁶ 其就快快肩胛頭個瓶放落，話：

Ts'ing ky'üoh ngô yia we peh ng loh-do ky'üoh ngô ziu ky'üoh-de gyi yia peh loh-do
『請 喫，我也會撥爾駱駝 喫。』我就喫了，其也撥駱駝

ky'üoh-de Ngô meng gyi wô Ng z jü-go nön Gyi wô Ngô z
喫了。⁴⁷ 我問其話：『爾是誰個因？』其話：『我是

Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go nön ngô ziu pô ky'ün fông læ gyi
密迦生撥拿鶴個兒子彼土利個因。』我就把圈放來其

bih-deo-kwun gyüoh-ts læ gyi siu-li Ngô deo eo-tæn-tao pa-pa Yiæ-'o-wô
鼻頭管，鐮子來其手裏。⁴⁸ 我頭偃帶倒，拜拜耶和華，

coh-taen ngô cü-nying-kô Ü-pah-lah-hen-go Jing-ming Yiæ-'o-wô we ying-dao ngô tsing-lu hao
祝讚我主人家亞伯拉罕個神明耶和華，會引導我正路，好

dæ cū-nying-kô hyüong-di-go nön peh gyi-go ng-ts Næn-kæn Ng ziah-z hao-hao tsing-sing tao
抬主人家兄弟個因撥其個兒子。 49 難問爾若是好好真心到
ngô cū-nying-kô ka-ni wô hyiang ngô dao feh z-ka yia wô hyiang ngô dao s-teh
我主人家，介呢話向我道，弗是介，也話向我道，使得
ngô k'o-yi jing-siu-pin ky'i 'ôh-tsia tsia-siu-pin ky'i
我可以順手邊去，或者借手邊去。」

50 Lah-pæn teng Pe-t'u-li we-teh z-ka wô Keh-go z-ken dzong Yiaë-'o-wô
拉班等彼土利回答，是介話：「箇個事幹從耶和華
ka læ ah-lah feh neng-keo wô z teng feh-z Ng k'en Li-pah-kyüô læ ng
介來，阿拉弗能夠話是等弗是。 51 爾看，利百加來爾
min-zin hao ta-leh gyi ky'i peh ng cū-nying-kô ng-ts tso ts'i-ts tsiao Yiaë-'o-wô-go
面前。好帶勒其去，撥爾主人家兒子做妻子，照耶和華個
feng-fu Üô-pah-lah-hen-go kô-nying t'ing-meng gyi-lah shih-wô ziu boh-tao
吩咐。」 52 亞伯拉罕個家人聽聞其拉說話，就伏倒
di-yiang-li pa-pa Yiaë-'o-wô Kô-nying do-c'ih kying-nying-go siu-sih teng i-zông
地垵裏，拜拜耶和華。 53 家人馱出金銀個首飾等衣裳
keh-sing song-peh Li-pah-kyüô wa-yiu pao-pe tong-si song gyi hyüong-di teng ah-nyiang
箇星，送撥利百加，還有寶貝東西送其兄弟等阿孃。 54
Gyi teng keng gyi-go nying ky'üoh-ky'üoh hah-hah soh-ko yia t'in-nyiang bô-ky'i gyi ziu
其等跟其個人喫喫喝喝，宿過夜。天亮爬起，其就
wô Hao peh ngô kyü cū-nying-kô di-fông ky'i Li-pah-kyüô hyüong-di teng ah-nyiang
話：「好撥我歸主人家地方去。」 55 利百加兄弟等阿孃
wô Hao peh do-kwu-nyiang teng ah-lah læ-tong kyi-nyih ting siao jih-nyih 'eo-deo hao ky'i
話：「好撥大姑娘等阿拉來東幾日，頂少十日，後頭好去
z-de Gyi z-ka wô M-nao tsu-djü ngô ing-we Yiaë-'o-wô s-teh
是了。」 56 其是介話：「無得好阻住我，因為耶和華使得
ngô lu-zông ka jing-liu ts'ing ng peh ngô kyü cū-nying-kô di-fông ky'i Gyi-lah
我路上介順流。請爾，撥我歸主人家地方去。」 57 其拉
wô Ah-lah we eo do-kwu-nyiang læ meng-meng gyi k'en Ziu eo
話：「阿拉會謳大姑娘來，問問其看。」 58 就謳
Li-pah-kyüô teng gyi wô Ng dzing-nyün teng keh-go nying dô-kô ky'i feh Gyi
利百加，等其話：「爾情願等箇個人大家去弗？」其
wô Dzing-nyün-go Gyi-lah ziu song tsi-me Li-pah-kyüô lin gyi ah-bu wa-yiu
話：「情願個。」 59 其拉就送姊妹利百加連其阿哺，還有
Üô-pah-lah-hen-go kô-nying teng keng gyi-go nying dô-kô ky'i Yi coh-foh peh
亞伯拉罕個家人，等跟其個人大家去。 60 又祝福撥

Li-pah-kyüô z-ka wô Ng z ah-lah go tsi-me dæn-nyün ng tso ts'in-væn nying-go
利百加，是介話：「爾是阿拉個姊妹，但願爾做千萬人個
ah-nyiang ng-go 'eo-dæ teh-djoh dziu-dih-go dzing-meng
阿孃，爾個後代得着仇敵個城門。」

61 Li-pah-kyüô teng keh-sing Ô-deo dong-sing gyi-leh loh-do keng-leh kô-nying
利百加等箇星丫頭動身，騎勒駱駝，跟勒家人。

kô-nying ziu ling-leh Li-pah-kyüô ky'i Yi-sah deng-læ Nen-pin di-fông dzong Bih-lah-hæ-læ
家人就領勒利百加去。62 以撒庵來南邊地方，從別拉海萊

keh-da lu ka læ Yia-kw'a Yi-sah tseo-c'ih tao din-li iao s-ts'eng k'eo-k'eo
箇埭路介來。63 夜快以撒走出到田裏，要思忖^[1]，扣扣

ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin keh-sing loh-do læ-de Li-pah-kyüô ngæn-tsing dæ-ky'i
眼睛抬起，看見箇星駱駝來了。64 利百加眼睛抬起，

k'en-kyin Yi-sah ziu t'iao-loh loh-do Gyi meng kô-nying wô Din-li læ-kæn
看見以撒，就跳落駱駝。65 其問家人，話：「田裏來間

tseo læ nying-tsih ah-lah-go keh-go nying z jü Kô-nying wô Z ngô
走，來迎接阿拉個，箇個人是誰？」家人話：「是我

cü-nying-kô Li-pah-kyüô ziu do-leh siu-p'ao tsô zi-go min-k'ong Kô-nying pô gyi sô
主人家。」利百加就馱勒手帕遮自個面孔。66 家人把其所

tso-go z-ken tu t'ong-cü Yi-sah Yi-sah ling-leh Li-pah-kyüô tseo-tsing ah-nyiang Sah-lah-go
做個事幹都通知以撒。67 以撒領勒利百加走進阿孃撒拉個

tsiang-bong-li dæ gyi tso ts'i-ts ping-ts'ia æ-sih gyi dzong ah-nyiang si ts'eo Yi-sah
帳篷裏，抬其做妻子，並且愛惜其。從阿孃死之後以撒

keh-tsao teh-djoh en-wë-de
箇遭得着安慰了。

[1] Ôh-wô, tao-kao. 或話禱告。（原註）

Üô-pah-lah-hen yi dæ ih-go ts'i-ts ming-z kyiao-leh Kyi-tu-lah Gyi teng
亞伯拉罕又抬一個妻子，名字叫勒基都拉。² 其等

Üô-pah-lah-hen sang Sing-læn lah-sæn Mi-dæn Mi-din Ih-pah Shü-üô
亞伯拉罕生心蘭、約珊、米但、米甸、益八、書亞。³

lah-sæn sang Z-pô teng Ti-dæn Ti-dæn-go ng-ts Üô-shü-li Li-tu-z
約珊生示巴等底但。底但個兒子亞書利、利都是、

Li-u-mi Mi-din-go ng-ts Yi-fah Yi-feh Ha-noh Üô-pi-da
利烏米。⁴ 米甸個兒子以法、以弗、哈諾、亞比大、

Yi-lah-da Keh tu z Kyi-tu-lah-go ts-seng
以拉大。箇都是基都拉個子孫。

5 Üô-pah-lah-hen pô gyi sô yiu-go long-tsong peh Yi-sah Dæn-z Üô-pah-lah-hen
亞伯拉罕把其所有個攏總撥以撒。但是亞伯拉罕

weh-tong-go z-'eo gyi yia pô tong-si peh keh-sing ah-yi-go ng-ts ts'a gyi-lah li-k'æ
活東個時候，其也把東西撥箇星阿姨個兒子，差其拉離開

ng-ts Yi-sah tong-pun-pin ka ky'i tao tong-pin-go di-fông Üô-pah-lah-hen weh-tong-go
兒子以撒東半邊介去，到東邊個地方。⁷ 亞伯拉罕活東個

nyih-ts gyi nyin-kyi ih-pah ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-lah-hen yiu-foh yiu-zui nyin-kyi lao
日子，其年紀一百七十五歲。⁸ 亞伯拉罕有福有壽，年紀老

dön-ky'i si-de kyü gyi-zi-go dzoh-veng Gyi-go ng-ts Yi-sah teng Yi-jih-mô-li tsông
斷氣死了，歸其自個族份。⁹ 其個兒子以撒等以實瑪利葬

gyi læ Mæn-li te-min Mah-pi-lah-go yüh ziu-z Heh nying So-'eh-go ng-ts
其來幔利對面，麥比拉個穴，就是赫人瑣轄個兒子

Yi-feh-leng-go din-li Z Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nying ma-go din læ keh-deo
以弗崙個田裏，¹⁰ 是亞伯拉罕向赫人買個田來箇頭，

Üô-pah-lah-hen teng gyi ts'i-ts Sah-lah tsông-kæn
亞伯拉罕等其妻子撒拉葬間。

11 Üô-pah-lah-hen si ts-'eo Jing-ming s-foh peh gyi ng-ts Yi-sah Yi-sah
亞伯拉罕死之後，神明賜福撥其兒子以撒，以撒

deng-læ Bih-lah-hæ-læ siang-gying
庵來別拉海萊相近。

12 Sah-lah-go ô-deo Yia-gyih nyü-nying Yüô-kyiah sang-peh Üô-pah-lah-hen-go ng-ts
撒拉個丫頭，埃及女人夏甲生撥亞伯拉罕個兒子

Yi-jih-mô-li gyi shü-dæ læ 'ô-veng Yi-jih-mô-li keh-sing ng-ts-go ming-z tsiao
以實瑪利，其世代來下文。¹³ 以實瑪利箇星兒子個名字照

gyi-lah ming-z i gyi-lah-go shü-dæ ziu-z Yi-jih-mô-li do ng-ts Nyi-bæ-yiah
其拉名字，依其拉個世代就是：以實瑪利大兒子尼俳藥，
wa-yiu Kyi-dah Iah-bih Mih-sæn Mih-nô T'u-m Mô-sah Ha-dah
還有基達、押別、密衫、¹⁴ 密挪、土姆、瑪撒、¹⁵ 哈達、
Di-mô Ih-toh Nô-fi-jih Gyi-ti-mô Keh-sing z Yi-jih-mô-li-go
提瑪、益督、拿非實、其底瑪。¹⁶ 箇星是以實瑪利個
ng-ts z gyi-lah-go ming-z tsiao gyi-go hyiang-ts'eng gyi-go za-kyi tso gyi
兒子，是其拉個名字，照其個鄉村，其個寨基，做其
koh-kô jih-nyi-go moh-pah Yi-jih-mô-li-go ziu-shü ih-pah sæn-jih-ts'ih shü dön-ky'i
國家十二個牧伯。¹⁷ 以實瑪利個壽歲一百三十七歲，斷氣
si-de kyü gyi-zi-go dzoh-cong Gyi-lah deng-go di-fông dzong Ha-fi-lah tao Yia-gyih
死了，歸其自個族種。¹⁸ 其拉庖個地方從哈腓拉到埃及
siang-gying-go Shü-r tao Üô-jih ky'i keh-da lu keh-go di-fông læ gyi cong hyüong-di-go
相近個書珥，到亞述去箇埭路。箇個地方來其衆兄弟個
min-zin
面前。

¹⁹ Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-sah shü-dæ læ 'ô-veng Üô-pah-lah-hen sang Yi-sah
亞伯拉罕兒子以撒世代來下文。亞伯拉罕生以撒。
²⁰ Yi-sah s-jih shü dæ Li-pah-kyüô z Pô-t'æn-üô-læn di-fông Üô-læn nying
以撒四十歲抬利百加，是巴坦亞蘭地方，亞蘭人
Pe-t'u-li-go nön Üô-læn nying Lah-pæn-go tsi-me Yi-sah we-leh ts'i-ts feh sang
彼土利個因，亞蘭人拉班個姊妹。²¹ 以撒爲了妻子弗生，
dæ gyi tao-kao Yia-'o-wô Yia-'o-wô cing gyi-go tao-kao peh gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô
代其禱告耶和華。耶和華准其個禱告，撥其妻子利百加
ziu-t'æ T'æ li-hyang-go ng-ts tsang-zao ah-nyiang wô Keh z-ken ngô dza-we
受胎。²² 胎裏向個兒子爭造，阿孃話：「箇事幹，我咋會
z-ka ziu ky'i meng Yia-'o-wô Yia-'o-wô teng gyi wô Yiu liang-go koh-veng
是介？」就去問耶和華。²³ 耶和華等其話：「有兩個國份
læ ng t'æ-li yiu liang-ying pah-sing we dzong ng du-bi feng-c'ih-læ keh-go pah-sing we
來爾胎裏，有兩樣百姓會從爾肚皮分出來。箇個百姓會
gyiang-jü keh ih-go pah-sing do-go we voh-z gyi siao-go
強如箇一個百姓，大個會服侍其小個。」

²⁴ Teng sang-ts'æn nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Deo ih-go sang-c'ih
等生產日子到，其個胎裏是雙生。²⁵ 頭一個生出
'en-kyi-sing 'ong-'ong-go ziang yiu bi-ao c'ün-tih ka gyi-lah c'ü gyi ming-z Yi-sao
咸肌身紅紅個，像有皮襖穿的介。其拉取其名字以掃^[1]。

26 ^{‘Eo-deo gyi ah-di sang-c’ih} 後頭其阿弟生出，^{siu nyiah-leh Yi-sao-go kyiah-‘eo-keng} 手捏勒以掃個腳後跟，^{ziu c’ü gyi ming-z} 就取其名字
^{Yüô-koh} 雅各^[2]。^{gyi sang-go z-‘eo Yi-sah nyin-kyi loh-jih shü} 其生個時候以撒年紀六十歲。^{27 Keh liang-go siao-nying} 箇兩個小人
^{do-ky’i-læ} 大起來。^{Yi-sao ting we tang din-liah} 以掃頂會打田獵，^{z din-li-go nying} 是田裏個人。^{Yüô-koh deng-læ} 雅各庵來
^{tsiang-bong-li tso-nying p’oh-jih} 帳篷裏，做人樸實。^{28 Yi-sah æ-sih Yi-sao} 以撒愛惜以掃，^{ing-we hwun-hyi ky’üoh gyi loh} 因爲歡喜喫其鹿
^{go nyüoh Li-pah-kyüô æ-sih Yüô-koh} 個肉，利百加愛惜雅各。

[1] *Ziu-z ‘Ong go*. 就是紅個。(原註)

[2] *Ziu-z S-en-shün*. 就是使安選。(原註)

29 ^{Yiu ih-tsao Yüô-koh ts kang} 有一遭雅各煮羹：^{Yi-sao k’eo-k’eo dzong din-li kyü-læ} 以掃扣扣從田裏歸來，
^{ky’ih-lih-de Yi-sao teng Yüô-koh wô} 喫力了。^{Ngô ky’ih-lih-de ts’ing ng pô keh ‘ong-go kang peh} 以掃等雅各話：「我喫力了，請爾把箇紅個羹撥
^{ngô ky’üoh keh-lah yi eo gyi ming-z Yi-tong} 我喫。箇勒又謳其名字以東^[1]。^{31 Yüô-koh wô Kyih-mih ng pô} 雅各話：「今末爾把
^{tsiang-ts-go ts’æn-nyih ma-peh ngô} 長子個產業賣撥我。」^{32 Yi-sao wô Ngô kw’a si-de keh tsiang-ts-go} 以掃話：「我快死了，箇長子個
^{ts’æn-nyih yü ngô yiu soh-go ih-c’ü ni} 產業於我有啥個益處呢？」^{33 Yüô-koh wô Ng kyih-mih vah-tsiu peh} 雅各話：「爾今末罰咒撥
^{ngô Yi-sao ziu te gyi vah-tsiu pô tsiang-ts-go ts’æn-nyih ma-peh Yüô-koh} 我。」以掃就對其罰咒，把長子個產業賣撥雅各。^{34 Yüô-koh} 雅各
^{do-leh ping teng ‘ong-deo-kang peh Yi-sao} 馱勒餅等紅豆羹撥以掃。^{Yi-sao ky’üoh-ky’üoh hah-hah dong-sing ky’i-de} 以掃喫喫喝喝，動身去了。
^{Z-ka Yi-sao ky’ing-k’en keh tsiang-ts-go ts’æn-nyih} 是介以掃輕看箇長子個產業。

[1] *Ziu-z ‘Ong go*. 就是紅個。(原註)

Ts. XXVI.

Üô-pah-lah-hen z-'eo yiu hwông-nyin 'eo-deo keh di-fông yi yiu hwông-nyin keh-lah
亞伯拉罕時候有荒年，後頭箇地方又有荒年，箇勒

Yi-sah tao Gyi-lah Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih di-fông ky'i 2 Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh
以撒到其臘，非利士王亞比米力地方去。2 耶和華現出撥

Yi-sah k'en teng gyi wô M-nao tseo-loh Yiaë-gyih ky'i hao deng-læ Ngô sô ts-tin
以撒看，等其話：「嚟得好走落埃及去，好庥來我所指點

ng-go di-fông Ng hao tæen-koh læ ts'-di Ngô we teng ng dô-kô læ-tong s-foh
爾個地方。」3 爾好耽擱來此地，我會等爾大家來東，賜福

peh ng we pô keh-sing koh-veng tu s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ Ngô zin-deo vah-tsiu peh
撥爾。會把箇星國份都賜撥爾連爾個後代。我前頭罰咒撥

ng ah-tia Üô-pah-lah-hen-go keh-go shih-wô pih-ding we tso-dzing Ngô we kô-ts'eo ng-go
爾阿爹亞伯拉罕個，箇個說話必定會做成。4 我會加湊爾個

'eo-dæ ziang t'in-li-go sing-siu ka to pô keh-sing koh-veng long-tsong s-peh ng-go
後代像天裏個星宿介多，把箇星國份攏總賜撥爾個

'eo-dæ ping-ts'ia t'in-'ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ing-we
後代，並且天下萬國會從爾個後代得着福氣。5 因爲

Üô-pah-lah-hen i Ngô-go shih-wô siu Ngô-go cü-du 'ao-ling lih-li teng lih-fah
亞伯拉罕依我個說話，守我個制度，號令、律例等律法。

Yi-sah deng-læ Gyi-lah Keh di-fông pah-sing meng-ky'i gyi ts'i-ts Gyi wô
6 以撒庥來其臘。7 箇地方百姓問起其妻子，其話：

z ngô-go tsi-me ing-we siang-mao hao-k'en keh-lah feh-ken wô z gyi ts'i-ts
「是我個姊妹」，因爲相貌好看，箇勒弗敢話是其妻子，

k'ong-p'ô keh di-fông-go nying we-leh Li-pah-kyüô iao sah gyi Keh-deo deng-leh dziang-kyiu
恐怕箇地方個人爲了利百加要殺其。8 箇頭庥勒長久，

k'eo-k'eo Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih dzong k'æn-deo mông-c'ih-ky'i k'en-kyin Yi-sah teng gyi
扣扣非利士王亞比米力從檻頭望出去，看見以撒等其

ts'i-ts Li-pah-kyüô læ-tih hyi-hyi Üô-pi-mi-lih eo Yi-sah wô Gyi jih-dzæ z
妻子利百加來的嬉戲。9 亞比米力謳以撒，話：「其實在是

ng ts'i-ts ng dza wô z ng-go tsi-me Yi-sah teng gyi wô Ngô ts'eng-ts'eng
爾妻子，爾咋話是爾個姊妹？」以撒等其話：「我忖忖

k'ong-p'ô we-leh gyi sòng-ming Üô-pi-mi-lih wô Ng dza-we z-ka tao
恐怕爲了其喪命。」10 亞比米力話：「爾咋會是介到

ah-lah Ziah-yiu ih-go nying m-kwe m-kyü teng ng ts'i-ts dong-zông z ng 'æ ah-lah
阿拉？若有一個人嘸規嘸矩等爾妻子同牀，是爾害阿拉

væn-ze Üô-pi-mi-lih ziu feng-fu cong pah-sing wô Væn-pah væn-djoh keh-go
犯罪。」¹¹ 亞比米力就吩咐衆百姓話：「凡百犯着箇個

nying teng gyi ts'i-ts-go pih-iao si Yi-sah læ keh di-fông kang-cong tông-nyin
人等其妻子個，必要死。」¹² 以撒來箇地方耕種，當年

siu-keh ih-pah be Yiaë-'o-wô s-foh peh gyi Gyi tsing-nyih hying-wông djoh-tsih
收割一百倍。耶和華賜福撥其。¹³ 其整日興旺，逐節

kô-ts'eo tso-leh do yiu-lao-de Gyi yiu hyü-to de-su ngeo-yiang zing-to-siao
加湊，做勒大有佬了。¹⁴ 其有許多隊數牛羊、盛多少

yüong-nying Fi-li-z nying ky'i gyi feh-ko Gyi ah-tia Üô-pah-lah-hen z'-eo nu-boh
傭人。非利士人氣其弗過。¹⁵ 其阿爹亞伯拉罕時候奴僕

sô gyüih-kæn-go tsing Fi-li-z nying long-tsong seh-seh s na-nyi din-mun
所掘間個井，非利士人攏總塞塞，使淖泥填滿。¹⁶

Üô-pi-mi-lih teng Yi-sah wô Ng hao li-k'æ ah-lah ky'i ing-we ng do-jü
亞比米力等以撒話：「爾好離開阿拉去，因為爾大如

ah-lah
阿拉。」

Yi-sah ziu li-k'æ keh-deo tah tsiang-bong læ Gyi-lah-go sæn-ao-li deng-loh
¹⁷ 以撒就離開箇頭，搭帳篷來其臘個山坳裏庖落。¹⁸

Gyi ah-tia Üô-pah-lah-hen z'-eo gyüih-kæn-go tsing ziu-z Üô-pah-lah-hen si ts'-eo
其阿爹亞伯拉罕時候掘間個井，就是亞伯拉罕死之後，

Fi-li-z nying sô seh-seh-go Yi-sah tsæ gyüih gyi dzing-gyiu tsiao ah-tia sô eo-go
非利士人所塞塞個，以撒再掘其，仍舊照阿爹所謳個

ming-z c'ü gyi ming-z Yi-sah-go nu-boh tao sæn-ao-li ky'i gyüih læ keh-deo teh-djoh
名字取其名字。¹⁹ 以撒個奴僕到山坳裏去掘，來箇頭得着

weh shü go tsing Gyi-lah k'en-yiang-go nying teng Yi-sah k'en-yiang-go nying tsang-zao wô
活水個井。²⁰ 其拉看羊個人等以撒看羊個人爭造，話：

Keh-go shü z ah-lah-go Ing-we teng gyi tsang-zao keh-lah Yi-sah eo keh-k'eo tsing
「箇個水是阿拉個。」因為等其爭造，箇勒以撒謳箇口井

kyiao-leh Yiaë-seh Tsæ gyüih ih-k'eo tsing yi teng gyi tsang-zao keh-lah eo gyi
叫勒埃色^[1]。²¹ 再掘一口井，又等其爭造，箇勒謳其

Sih-nô Yi-sah li-k'æ keh-deo tsæ gyüih ih-k'eo tsing keh-tsao m-neh tsæ
薛拿^[2]。²² 以撒離開箇頭，再掘一口井。箇遭嘸得再

tsang-zao keh-lah eo gyi Li-'o-pah wô Yiaë-'o-wô næn-kæn s-teh ah-lah
爭造，箇勒謳其利河伯^[3]，話：「耶和華難間使得阿拉

kw'un-k'ong ah-lah we læ ts'-di hying-wông-ky'i-læ
寬空，阿拉會來此地興旺起來。」²³ Yi-sah li-k'æ keh-deo tao
以撒離開箇頭，到
Bih-z-pô ky'i Keh-yia Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh gyi k'en teng gyi wô Ngô z ng
別是巴去。²⁴ 箇夜耶和華現出撥其看，等其話：「我是爾
ah-tia Üô-pah-lah-hen Jing-ming ng feh-yüong p'ô Ngô z teng ng dô-kô læ-tong we-leh
阿爹亞伯拉罕神明，爾弗用怕，我是等爾大家來東。爲了
Ngô-go nu-boh Üô-pah-lah-hen we s-foh peh ng kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ
我個奴僕亞伯拉罕，會賜福撥爾，加湊爾個後代。」²⁵
Yi-sah læ keh-deo zao ih-zo dæn tao-kao Yiaë-'o-wô-go ming-deo tah tsiang-bong wa-yiu
以撒來箇頭造一座壇，禱告耶和華個名頭，搭帳篷，還有
gyi-go nu-boh gyüh tsing
其個奴僕掘井。

[1] Ziu-z Tsang-zao. 就是爭造。（原註）

[2] Ziu-z Ün-ky'i. 就是怨氣。（原註）

[3] Ziu-z Kw'un-k'ong. 就是寬空。（原註）

Üô-pi-mi-lih teng gyi beng-yiu Üô-wu-sah teng tsiang-kyüing Fi-koh dzong Gyi-lah læ
²⁶ 亞比米力等其朋友亞戶撒，等將軍非各從其臘來
kyin Yi-sah Yi-sah teng gyi-lah wô Ng-lah ün-'eng ngô ts'a ngô li-k'æ-leh
見以撒。²⁷ 以撒等其拉話：「爾拉怨恨我，差我離開了
ng-lah ky'i næn-kæn dza-we tao ngô di-fông læ Gyi-lah wô Ah-lah k'en-kyin
爾拉去，難間咋會到我地方來？」²⁸ 其拉話：「阿拉看見
Yiaë-'o-wô jih-dzæ teng ng dô-kô læ-tong keh-lah ah-lah wô Næn-kæn ah-lah teng ng
耶和華實在等爾大家來東，箇勒阿拉話：『難間阿拉等爾
hao vah-tsiu wa-yiu ng teng ah-lah hao lih-iah Ng m-nao 'æ ah-lah ziang
好罰咒，還有爾等阿拉好立約。』²⁹ 爾無得好害阿拉，像
ah-lah ka feh-zing væn-djoh ng tæh-tsih hao-hao dæ ng song ng en-en-tæn-tæn c'ih-ky'i
阿拉介弗曾犯着爾，單只好好待爾，送爾安安耽耽出去。
næn-kæn ng z dzong Yiaë-'o-wô teh-djoh foh-ky'i-de Yi-sah we-leh keh-sing nying
難間爾是從耶和華得着福氣了。」³⁰ 以撒爲了箇星人
bæn-tsiu gyi-lah ziu ky'üoh-ky'üoh hah-hah Di-nyi t'in-nyiang tsao bô-ky'i dô-kô
辦酒，其拉就喫喫喝喝。³¹ 第二天亮早爬起，大家

vah-tsiu Yi-sah song gyi-lah en-en-tæn-tæn kyü-ky'i 32 Keh-nyih Yi-sah-go nu-boh læ
 罰咒。以撒送其拉安安耽耽歸去。32 箇日以撒個奴僕來
 t'ong-pao gyi gyüih-tsing-go z-ken teng gyi wô Ah-lah yi-kying teh-djoh shü-de 33
 通報其掘井個事幹，等其話：「阿拉已經得着水了。」33
 Ziu eo gyi Z-pô keh-lah tao jü-kying keh dzing-li di-ming kyiao-leh Bih-z-pô
 就謳其示巴^[1]。箇勒到如今箇城裏地名叫勒別是巴^[2]。

[1] Ziu-z Vah-tsiu. 就是罰咒。（原註）

[2] Ziu-z Vah-tsiu go tsing. 就是罰咒個井。（原註）

34 Yi-sao nyin-kyi s-jih shü dæ Heh nying Bih-li-go nön Yiu-tih teng Heh nying
 以掃年紀四十歲抬赫人別利個因猶滴，等赫人
 Yi-leng-go nön Pô-z-meh tso ts'i-ts 35 Keh liang-go sing-vu s-teh Yi-sah teng Li-pah-kyüô
 以倫個因巴是抹做妻子。35 箇兩個新婦使得以撒等利百加
 sing-li iu-meng
 心裏憂悶。

Ts. XXVII.

Yi-sah nyin-kyi lao z'eo ngæn-tsing hwô-de m-neh k'en-kyin eo do ng-ts
 以撒年紀老時候，眼睛花了，無得看見，謳大兒子
 Yi-sao teng gyi wô Ngô-go ng-ts Gyi wô Ngô læ-tong Yi-sah
 以掃，等其話：「我個兒子！」其話：「我來東。」² 以撒
 wô Ngô lao-de feh hyiao-teh kyi-z we si Næn-kæn ng hao do kong tsin keh-sing
 話：「我老了，弗曉得幾時會死。」³ 難問爾好馱弓箭箇星
 tong-si tao din-li ky'i teng ngô ky'i k'ô loh Tso ngô sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao do-læ
 東西到田裏去，等我去柯鹿。⁴ 做我所歡喜喫個味道馱來
 peh ngô ky'üoh s-teh ngô feh-zing si yi-zin sing-li hao coh-foh ng Yi-sah teng
 撥我喫，使得我弗曾死以前，心裏好祝福爾。」⁵ 以撒等

ng-ts Yi-sao wô-go z'-eo Li-pah-kyüô t'ing-meng-de 'eo-deo Yi-sao tao din-li ky'i
兒子以掃話個時候，利百加聽聞了。後頭以掃到田裏去，
iao k'ô-leh loh læ
要捫勒鹿來。

6 Li-pah-kyüô teng ng-ts Yüô-koh wô Ngô t'ing-meng ng ah-tia teng ng ah-ko
利百加等兒子雅各話：「我聽聞爾阿爹等爾阿哥

Yi-sao wô Teng ngô ky'i do loh tso hao-ky'üoh-go mi-dao peh ngô ky'üoh-ts s-teh ngô
以掃話：7 『等我去馱鹿做好喫個味道撥我喫仔，使得我

feh-zing si yi-zin hao læ Yia'-o-wô-go min-zin coh-foh ng Næn-kæn ngô
弗曾死以前，好來耶和華個面前祝福爾。』8 難問我

ng-ts ng t'ing ngô-go shih-wô tsiao ngô-go feng-fu Ng tao yang-de-li ky'i do
兒子，爾聽我個說話，照我個吩咐。9 爾到羊隊裏去，馱

liang-tsah hao-hao-go siao sæn-yiang ngô we teng ng ah-tia tso gyi sô hwun-hyi ky'üoh-go
兩隻好好個小山羊，我會等爾阿爹做其所歡喜喫個

mi-dao Ng do-ky'i peh ng ah-tia ky'üoh-ts s-teh gyi feh-zing si yi-zin hao coh-foh
味道。10 爾馱去撥爾阿爹喫仔，使得其弗曾死以前好祝福

ng Yüô-koh teng ah-nyiang Li-pah-kyüô wô Ng k'en ngô-go ah-ko Yi-sao
爾。』11 雅各等阿孃利百加話：「爾看，我個阿哥以掃

kyi-sing z c'ih-mao-go ngô-go kyi-sing z kwông-wah-go K'ong-p'ô ah-tia we moh-moh
肌身是出毛個，我個肌身是光滑個。12 恐怕阿爹會摸摸

ngô sön ngô z p'in-nying-go ka-ni feh-neng-keo teh-djoh coh-foh fæn-cün ziu
我，算我是騙人個，介呢弗能夠得着祝福，反轉就

tsiu-mô Ah-nyiang teng gyi wô Ngô ng-ts ng ziu tsiu-mô kwe-peh ngô-go
咒罵。』13 阿孃等其話：「我兒子，爾受咒罵歸撥我個

sing-zông tæm-tsih t'ing ngô shih-wô teng ngô ky'i do-leh-læ Gyi ziu ky'i do-læ
身上。單只聽我說話，等我去馱勒來。』14 其就去馱來，

kao-fu ah-nyiang gyi ah-nyiang tso gyi ah-tia sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao Li-pah-kyüô
交付阿孃。其阿孃做其阿爹所歡喜喫個味道。15 利百加

do gyi do ng-ts Yi-sao oh-li læ-tong-go hao-hao i-zông peh siao ng-ts Yüô-koh c'ün
馱其大兒子以掃屋裏來東個好好衣裳撥小兒子雅各穿。16

Yi do siao sæn-yiang-go bi kæ-leh Yüô-koh-go siu teng deo-kying kwông-wah-go di-fông
又馱小山羊個皮，蓋勒雅各個手，等頭頸光滑個地方。17

Do-leh sô be-bæn hao ky'üoh-go mi-dao teng ping kao-fu ng-ts Yüô-koh-go siu-li
馱勒所備辦好喫個味道等餅，交付兒子雅各個手裏。

18 Yüô-koh tseo-tao ah-tia di-fông wô Ngô ah-tia Gyi wô Ngô
雅各走到阿爹地方，話：「我阿爹！」其話：「我

læ-tong ngô ng-ts ng z jü Yüô-koh teng ah-tia wô Ngô z ng do
來東。我兒子，爾是誰？」 19 雅各等阿爹話：「我是爾大

ng-ts Yi-sao ing feng-fu ka tso ts'ing ng bô-tæn-ky'i zo-ts ky'üoh ngô loh-go
兒子以掃。應吩咐介做。請爾爬帶起坐仔，噢我鹿個

nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô Yi-sah teng ng-ts wô Ngô
肉，使得爾心裏好祝福我。」 20 以撒等兒子話：「我

ng-ts Ng dza-we p'ong-djoh-leh ka kw'a Gyi wô Ing-we ng-go Jing-ming
兒子，爾咋會碰着勒介快？」其話：「因為爾個神明

Yiæ-'o-wô s-peh ngô jing-liu Yi-sah teng Yüô-koh wô Ngô ng-ts ng
耶和華賜撥我順流。」 21 以撒等雅各話：「我兒子，爾

tseo-long-læ peh ngô moh-moh ng k'en ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh
走攏來，撥我摸摸爾看，爾實在是我兒子以掃弗。」 22

Yüô-koh tseo-long tao ah-tia di-fông Yi-sah moh-moh gyi wô Sing-ing z Yüô-koh-go
雅各走攏到阿爹地方。以撒摸摸其，話：「聲音是雅各個

sing-ing siu z Yi-sao-go siu We-leh gyi siu yiu mao ziang ah-ko Yi-sao-go
聲音，手是以掃個手。」 23 爲了其手有毛像阿哥以掃個

siu keh-lah bin-feh-ts'ing-t'ong ziu coh-foh gyi Gyi wô Ng jih-dzæ z ngô
手，箇勒辨弗清通，就祝福其。 24 其話：「爾實在是我

ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh wô Z-go Yi-sah yi wô Do gyi
兒子以掃弗？」雅各話：「是個。」 25 以撒又話：「馱其

long-læ peh ngô ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ngô sing-li hao coh-foh ng Yüô-koh
攏來撥我噢兒子個鹿肉，使得我心裏好祝福爾。」雅各

ziu do-long peh ah-tia ah-tia ky'üoh-de yi do tsiu peh ah-tia ah-tia hah-de
就馱攏撥阿爹，阿爹噢了，又馱酒撥阿爹，阿爹喝了。 26

Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ngô ng-ts tseo-long-læ ts'ing-ts'ing ngô cü
其阿爹以撒等其話：「我兒子走攏來，親親我嘴。」 27

Yüô-koh ziu tseo-long ts'ing-ts'ing ah-tia cü ah-tia hyüong-djoh gyi i-zông-go hyiang-ky'i
雅各就走攏親親阿爹嘴。阿爹嗅着其衣裳個香氣，

coh-foh gyi wô Ngô ng-ts-go hyiang-ky'i ziang Yiæ-'o-wô sô s-foh go din-li
祝福其，話：「我兒子個香氣像耶和華所賜福個田裏

hyiang-ky'i Dæn-nyün Jing-ming s-peh ng t'in-li-go lu-shü di-t'u-go 'eo-jih
香氣。」 28 但願神明賜撥爾天裏個露水，地土個厚實，

koh teng tsiu fong-fong tsoh-tsoh Dæn-nyün pah-sing voh-z ng lih-koh tu boh-tao pa
穀等酒豐豐足足。 29 但願百姓服侍爾，列國都伏倒拜

ng hyüong-di li-hyang ng tso cü dong meo-go ng-ts yia boh-tao pa ng væn-pah tsiu-mô
爾，兄弟裏向爾做主，同母個兒子也伏倒拜爾。凡百咒罵
ng-go we ziu tsiu-mô coh-foh ng-go yia we ziu foh-ky'i
爾個會受咒罵，祝福爾個也會受福氣。

30 Yi-sah coh-foh Yüô-koh hao-de Yüô-koh kông-kông li-k'æ ah-tia Yi-sah tseo-c'ih
以撒祝福雅各好了，雅各剛剛離開阿爹以撒走出，
k'eo-k'eo gyi ah-ko Yi-sao tang din-liah kyü-læ yia be-bæn-leh hao-ky'üoh-go mi-dao do-læ
扣扣其阿哥以掃打田獵歸來。31 也備辦了好喫個味道馱來
peh ah-tia teng gyi ah-tia wô Ts'ing ah-tia ky'i-læ ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh
撥阿爹，等其阿爹話：「請阿爹起來，喫兒子個鹿肉，
s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ng z
使得爾心裏好祝福我。」32 其阿爹以撒等其話：「爾是
jü Gyi wô Ngô z ng-go ng-ts ng do ng-ts Yi-sao Yi-sah
誰？」其話：「我是爾個兒子，爾大兒子以掃。」33 以撒
do-nyiang gwah-gwah-teo wô Jü ni Ng feh-zing læ-go zin-deo yi-kying do-leh loh
大樣刮刮抖，話：「誰呢？爾弗曾來個前頭，已經馱勒鹿
nyüoh peh ngô ngô long-tsong ky'üoh-ts coh-foh gyi-go keh-go nying læ 'ah-li Gyi pih-ding
肉撥我，我攏總喫仔祝福其個，箇個人來何裏？其必定
we teh-djoh foh-ky'i Yi-sao t'ing-meng ah-tia shih-wô 'ao-li-da-k'oh teng ah-tia
會得着福氣。」34 以掃聽聞阿爹說話，號淚大哭，等阿爹
wô Gyi ng coh-foh peh ngô Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô
話：「求爾祝福撥我。我阿爹噯！也好祝福撥我！」35
Yi-sah wô Ng ah-di t'eo-bun læ pô ng-go foh-ky'i deh-leh-ky'i-de Yi-sao
以撒話：「爾阿弟偷伴來把爾個福氣奪了去了。」36 以掃
wô C'ü gyi go ming-z Yüô-koh jih-dzæ z-go gyi yiu liang-tsao tsin ngô we
話：「取其個名字雅各^[1]實在是個。其有兩遭佔我位。
zin-deo deh ngô tsiang-ts-go ts'æn-nyih næn-kæn pô ngô-go foh-ky'i yi deh-leh-ky'i-de
前頭奪我長子個產業，難間把我個福氣，又奪了去了。」
Gyi yi wô Næn-dao m-kao hao tsæ coh-foh ngô ma Yi-sah we-teh Yi-sao
其又話：「難道噯告好再祝福我嗎？」37 以撒回答以掃，
wô Ngô yi-kying lih Yüô-koh tso ng-go cü s-teh cong hyüong-di tu voh-z gyi ngô
話：「我已經立雅各做爾個主，使得衆兄弟都服侍其。我
yi do-leh koh teng tsiu iang gyi ngô-go ng-ts næn-kæn ngô do soh-si peh ng ni
又馱勒穀等酒養其。我個兒子，難間我馱啥西撥爾呢？」
38 Yi-sao teng ah-tia wô Ngô ah-tia ng næn-dao tsih-yiu ka ih-tsao hao coh-foh
以掃等阿爹話：「我阿爹，爾難道只有介一遭好祝福

ma Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô Gyi ng coh-foh peh ngô Yi-sao
 嗎？我阿爹噯！也好祝福撥我。求爾祝福撥我。」以掃
 hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de 39 Gyi ah-tia Yi-sah we-teh gyi wô Ng sô deng-go
 響響哭起來了。其阿爹以撒回答其，話：「爾所庇個
 di-fông hao teh-djoh di-t'u-go 'eo-jih teng t'in-zông kông-loh-læ-go lu-shü Ng k'ao
 地方好得着地土個厚實，等天上降落來個露水。40 爾靠
 zi-go pao-kyin hao ko nyih-ts yia we voh-z ng-go ah-di teng-tao ng công-gyün-go
 自個寶劍好過日子，也會服侍爾個阿弟。等到爾掌權個
 z-'eo t'eh-diao gyi-go ah li-k'æ ng-go deo-kying
 時候，脫掉其個軛離開爾個頭頸。」

[1] Ziu-z Tsin-we-ts-go. 就是佔位子個。（原註）

- 41 Yi-sao we-leh ah-tia coh-foh-go z-ken ün-'eng Yüô-koh gyi sing-li wô
 以掃爲了阿爹祝福個事幹，怨恨雅各。其心裏話：
 Ah-tia sông-z-go nyih-ts gying-de ka z-'eo ngô pih-ding sah-diao ah-di Yüô-koh
 「阿爹喪事個日子近了，介時候我必定殺掉阿弟雅各。」
- 42 Do ng-ts Yi-sao keh-sing shih-wô yiu nying t'ong-cü Li-pah-kyüô gyi ziu ts'a nying eo siao
 大兒子以掃箇星說話，有人通知利百加。其就差人謳小
 ng-ts Yüô-koh teng gyi wô Ng ah-ko Yi-sao iao sah-diao ng c'ih gyi-go ky'i
 兒子雅各，等其話：「爾阿哥以掃要殺掉爾，出其個氣。
- 43 ka-ni ngô ng-ts yüong i ngô-go shih-wô dong-sing dao-tao Ha-læn ngô hyüong-di
 介呢我兒子，用依我個說話，動身逃到哈蘭，我兄弟
 Lah-pæn-go di-fông ky'i læ keh-deo deng kyi-nyih teng ng ah-ko ky'i ko-deo-ts 45
 拉班個地方去。來箇頭庇幾日，等爾阿哥氣過頭仔。
 Ziu-z gyi 'eng ng-go ky'i bing-loh-de mông-kyi ng sô tao gyi-go z-ken ngô ziu we ts'a
 就是其恨爾個氣平落了，忘記爾所到其個事幹，我就會差
 nying læ eo ng dzong keh-deo kyü-læ Ngô dza-hao ih-nyih sông-diao ng liang-go nying ma
 人來謳爾從箇頭歸來。我咋好一日喪掉爾兩個人嗎？」
- 46 Li-pah-kyüô teng Yi-sah wô We-leh Heh nying-go nön ngô tso-nying tu in-væn-de
 利百加等以撒話：「爲了赫人個因我做人都厭煩了。
 ziah-z Yüô-koh yia dæ Heh nying-go nön tso ts'i-ts ziang ts'-di-go nyü-nying ka ngô tso-nying
 若是雅各也抬赫人個因做妻子，像此地個女人介，我做
 yiu soh-go hao-c'ü ni
 有啥個好處呢？」

Ts. XXVIII.

Yi-sah eo Yüô-koh coh-foh gyi yi feng-fu gyi wô Ng m-nao dæ
以撒謳雅各，祝福其，又吩咐其，話：「爾嘅得好抬

Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts Hao dong-sing tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i tao ng nga-kong
迦南人個因做妻子。 2 好動身到巴坦亞蘭去，到爾外公

Pe-t'u-li-go oh-li læ keh-deo dzong ng nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön cong-nyiang c'ü ih-go
彼土利個屋裏；來箇頭從爾孃舅拉班個因中央娶一個

ts'i-ts Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming s foh-ky'i peh ng s-teh ng 'eo-dæ
妻子。 3 但願全能個神明賜福氣撥爾，使得爾後代

meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ tso leng-ts'in-leng-væn-go pah-sing Wa-yiu pô
茂茂盛盛多起來，做論千論萬個百姓。 4 還有把

Üô-pah-lah-hen-go foh-ky'i s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ hao tsih-ziu Jing-ming sô s-peh
亞伯拉罕個福氣賜撥爾連爾個後代，好接受神明所賜撥

Üô-pah-lah-hen-go di-fông ziu-z ng yin-dzæ tæ-n-koh-tong-go di-fông Yi-sah ts'a
亞伯拉罕個地方，就是爾現在耽擱東個地方。」 5 以撒差

Yüô-koh ky'i gyi ziu tseo-tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i kyin Üô-læn nying Pe-t'u-li-go ng-ts
雅各去，其就走到巴坦亞蘭，去見亞蘭人彼土利個兒子

Lah-pæn ziu-z Yi-sao teng Yüô-koh ah-nyiang Li-pah-kyüô-go hyüong-di
拉班，就是以掃等雅各阿孃利百加個兄弟。

Yi-sao k'en-kyin Yi-sah coh-foh Yüô-koh ts'a gyi tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i iao læ
6 以掃看見以撒祝福雅各，差其到巴坦亞蘭去，要來

keh-deo dæ ts'i-ts ping-ts'ia coh-foh-go z'eo feng-fu gyi wô Ng m-nao dæ
箇頭抬妻子，並且祝福個時候吩咐其，話：「爾嘅得好抬

Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts k'en-kyin Yüô-koh i-leh tia-nyiang tao Pô-t'æn-üô-læn
迦南人個因做妻子。」 7 看見雅各依了爹孃到巴坦亞蘭

ky'i-de Yi-sao ziu hyiao-teh Kyüô-nen nying-go nön z ah-tia Yi-sah feh-hwun-hyi-go
去了。 8 以掃就曉得迦南人個因是阿爹以撒弗歡喜個。

keh-lah Yi-sao tao Yi-jih-mô-li-go oh-li ü gyi sô yiu-go ts'i-ts ts-nga yi dæ
箇勒以掃到以實瑪利個屋裏，於其所有個妻子之外，又抬

Mô-ha-lah tso ts'i-ts ziu-z Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-jih-mô-li-go nön
瑪哈拉做妻子，就是亞伯拉罕兒子以實瑪利個因，

Nyi-bæ-yiah-go tsi-me
尼俳藥個姊妹。

10 Yüô-koh li-k'æ Bih-z-pô dziao-leh Ha-læn ka ky'i Tseo-tao ih-t'ah
雅各離開別是巴，朝勒哈蘭介去。11 走到一埭

di-fông nyih-deo yi-kying loh-sæn ziu soh-ko yia pô keh di-fông-go zah-deo tông
地方，日頭已經落山，就宿過夜，把箇地方個石頭當

tsing-deo læ keh-deo kw'eng-joh-de Gyi tso mông k'en-kyin yiu lu-t'æ fông-læ
枕頭，來箇頭暈熟了。12 其做夢，看見有路梯放來

di-yiang-li zông-deo bang-djoh t'in Jing-ming-go t'in-s læ-tih tseo-zông tseo-loh
地垵裏，上頭碰着天，神明個天使來的走上走落。13

Yiæ-'o-wô lih-læ gyi zông-deo wô Ngô z Yiæ-'o-wô ng tsu-tsong
耶和華立來其上頭，話：「我是耶和華，爾祖宗

Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming teng Yi-sah-go Jing-ming yin-dzæ ng sô kw'eng-go di-fông
亞伯拉罕個神明，等以撒個神明。現在爾所暈個地方，

Ngô we s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ng-go 'eo-dæ we ziang di-yiang-li-go hwe-dzing
我會賜撥爾等爾個後代。14 爾個後代會像地垵裏個灰塵。

ng we yin-k'æ tao tong-nen-si-poh ping-ts'ia t'in-'ô keh-sing dzoh-veng tu we dzong ng teng
爾會延開到東南西北，並且天下箇星族份都會從爾，等

ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ngô z teng ng dô-kô læ-tong ng sô tao-go di-fông
爾個後代得着福氣。15 我是等爾大家來東，爾所到個地方

we pao-yiu ng tsæ ling ng cün keh di-fông læ Ngô feh-we ky'i-diao ng teng-tao Ngô teng ng
會保佑爾，再領爾轉箇地方來，我弗會棄掉爾等到我等爾

sô wô-go tu tso dzing-kong
所話個都成功。」

16 Yüô-koh diao-kao-cün-læ wô Yiæ-'o-wô jih-dzæ læ dông-deo ngô tao feh
雅各調覺轉來話：「耶和華實在來蕩頭，我倒弗

hyiao-teh Ziu p'ô-gyü wô Keh-go di-fông dza p'ô ni Keh ky'i feh-z
曉得。」17 就怕懼，話：「箇個地方咋怕呢！箇豈弗是

Jing-ming-go oh t'in-go meng ma Yüô-koh tsao-t'in-nyiang bô-ky'i do-leh tông
神明個屋，天個門嗎？」18 雅各早天亮爬起，馱勒當

tsing-deo-go zah-deo lih-ky'i tso djü-ts pô yiu kyiao-læ gyi zông-deo Ziu c'ü gyi di-ming
枕頭個石頭立起做柱子，把油澆來其上頭。19 就取其地名

Pah-deh-li keh dzing-li peng-læ z kyiao-leh Lu-s Yüô-koh hyü nyün-sing wô
伯特利^[1]，箇城裏本來是叫勒路斯。20 雅各許願心話：

Jing-ming ziah teng ngô dô-kô læ-tong pao-yiu ngô sô tseo-go lu peh ngô ky'üoh-zih
「神明若等我大家來東，保佑我所走個路，撥我喫食

i-c'ün s-teh ngô en-en-wëng-wëng kyü ah-tia-go oh-li ka-ni Yiæ-'o-wô pih-ding
衣穿，21 使得我安安穩穩歸阿爹個屋裏，介呢耶和華必定

tso ngô-go Jing-ming 22 Ngô sô lih-go djü-ts keh-kw'e zah-deo tsiang-læ hao tso
做我個神明。 22 我所立個柱子， 箇塊石頭， 將來好做
Jing-ming-go oh væn-pah Ng s-peh ngô-go ngô pih-ding jih-kwu teh-ih hyin-peh Ng
神明個屋。 凡百爾賜撥我個， 我必定十股得一獻撥爾。」

[1] Ziu-z Jing-ming go oh. 就是神明個屋。（原註）

Ts. XXIX.

Yüô-koh ziu dong-sing tao tong-pin nying-go di-fông K'en-kyin din-li ih-k'eo tsing yiu
雅各就動身到東邊人個地方。 2 看見田裏一口井， 有
sæn-de yiang keh-deo kw'eng-kæn ing-we su-djông keh-sing yiang z dzong keh-k'eo tsing ky'üoh-shü
三隊羊箇頭 間； 因為素常箇星羊是從箇口井喫水。
kæ tsing-k'eo-go zah-deo z do-go Teng-tao long-tsong yiang-de jü-long-læ-de ziu fah-ko
蓋井口個石頭是大個。 3 等到攏總羊隊聚攏來了， 就發過
tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yiang ky'üoh-shü 'eo-deo tsing-k'eo dzing-gyiu yüong zah-deo kæ-hao
井口裏個石頭撥羊喫水， 後頭井口仍舊用石頭蓋好。 4
Yüô-koh teng gyi-lah wô Hyüong-di ng dzong 'ah-li læ-go Gyi-lah wô
雅各等其拉話： 「兄弟， 爾從何裏來個？」 其拉話：
Ah-lah dzong Ha-læn læ-go Yi teng gyi-lah wô Ng nying-teh Nô-ngoh-go
「阿拉從哈蘭來個。」 5 又等其拉話： 「爾認得拿鶴個
ng-ts Lah-pæn feh Gyi-lah wô Nying-teh go Yüô-koh teng gyi-lah wô
兒子拉班弗？」 其拉話： 「認得個。」 6 雅各等其拉話：
Gyi hao feh Gyi-lah wô Hao-go ng k'en gyi nön Lah-kyih ken-leh yiang
「其好弗？」 其拉話： 「好個。 爾看， 其因拉結趕勒羊
læ-de Yüô-koh wô Nyih-deo wa kao-kao-go feh-z cong-sang jü-long
來了。」 7 雅各話： 「日頭還高高個， 弗是衆牲聚攏
z-'eo 'o-feh peh yiang ky'üoh-leh shü tsæ ky'i ü-ü gyi Gyi-lah wô
時候， 何弗撥羊喫了水， 再去餵餵其。」 8 其拉話：

Long-feh-læ-go iao teng-tao long-tsong yang-de tu jü-long hao fah-ko tsing-k'eo-li-go
「弄弗來個，要等到攏總羊隊都聚攏，好發過井口裏個
zah-deo peh yang ky'üoh shü
石頭，撥羊喫水。」

9 Teng gyi-lah kông-go z'eo k'eo-k'eo Lah-kyih ken-leh ah-tia yang læ-de ing-we
等其拉講個時候，扣扣拉結趕勒阿爹羊來了，因為
ah-tia yang z gyi sô kwun-go Yüô-koh k'en-kyin nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön Lah-kyih teng
阿爹羊是其所管個。10 雅各看見孃舅拉班個因拉結，等
nyiang-gyiu Lah-pæn-go yang ziu tseo-long-ky'i fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh nyiang-gyiu
孃舅拉班個羊，就走攏去，發過井口裏個石頭，撥孃舅
Lah-pæn-go yang ky'üoh shü Yüô-koh teng Lah-kyih ts'ing-cü hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de
拉班個羊喫水。11 雅各等拉結親嘴，響響哭起來了。

12 Yüô-koh wô hyiang Lah-kyih dao zi z gyi ah-tia-go nga-sang Li-pah-kyüô-go
雅各話向拉結道，自是其阿爹個外甥，利百加個
ng-ts Lah-kyih ziu peng-ky'i t'ong-cü ah-tia 13 Lah-pæn t'ing-meng nga-sang Yüô-koh
兒子，拉結就奔去通知阿爹。拉班聽聞外甥雅各
læ-de ziu peng-c'ih nying-tsih gyi bao-leh gyi ts'ing-cü ling gyi tseo-tsing oh-li
來了，就奔出迎接其，抱勒其，親嘴，領其走進屋裏。

Yüô-koh pô keh-sing z-ken tu kao-su Lah-pæn Lah-pæn teng gyi wô Ng jih-dzæ z
雅各把箇星事幹都告訴拉班。14 拉班等其話：「爾實在是
ngô kweh-deo ngô-go nyüoh ziu teng gyi dô-kô deng-leh ih-ko yüih
我骨頭，我個肉。」就等其大家庵勒一個月。

15 Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng se-tsih z ngô-go nga-sang næn-dao hao bah-bah
拉班等雅各話：「爾雖即是我個外甥，難道好白白
teng ngô tso z-ken ma Ng wô hyiang ngô dao ng kong-din dza-go 16 Lah-pæn yiu
等我做事幹嗎？爾話向我道，爾工鈿咋個？」拉班有
liang-go nön do-nön ming-z Li-üô siao-nön ming-z Lah-kyih Li-üô ngæn-tsing yiu
兩個因：大因名字利亞，小因名字拉結。17 利亞眼睛有
mao-bing Lah-kyih siang-mao hao-k'en tsông-mun Yüô-koh æ-sih Lah-kyih keh-lah wô
毛病，拉結相貌好看裝滿。18 雅各愛惜拉結，箇勒話：

Ngô we-leh ng siao-nön Lah-kyih dzing-nyün voh-z ng ts'ih-nyin kong-fu Lah-pæn
「我爲了爾小因拉結情願服侍爾七年工夫。」19 拉班
wô Pô nön hyü-peh bih-nying feh-jü hyü-peh ng ka-ni ng hao ngô dô-kô
話：「把因許撥別人，弗如許撥爾，介呢爾好我大家

deng-tong Yüô-koh we-leh Lah-kyih voh-z ts'ih-nyin ing-we ting æ-sih gyi keh-lah
庖東。」²⁰ 雅各爲了拉結服侍七年，因爲頂愛惜其，箇勒
k'en ts'ih nyin ziang kyi-nyih kong-fu ka
看七年像幾日工夫介。

21 Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ngô-go nyih-ts yi-kying mun-de ts'ing ng pô ts'i-ts
雅各等拉班話：「我個日子已經滿了，請爾把妻子
peh ngô s-teh ngô hao teng gyi dong-zông
撥我，使得我好等其同牀。」²² 拉班就聚攏箇地方個
Lah-pæn ziu jü-long keh di-fông-go
衆人，辦酒。²³ 夜到把其大因利亞領去撥雅各。雅各等其
cong-nying bæn tsiu Yia-tao pô gyi do-nôn Li-üô ling-ky'i peh Yüô-koh Yüô-koh teng gyi
同牀。²⁴ 拉班又把丫頭悉怕撥其因利亞做丫頭。²⁵ 第二
dong-zông Lah-pæn yi pô ô-deo Sih-p'ô peh gyi nôn Li-üô tso ô-deo Di-nyi

t'in-nyiang Yüô-koh k'en-kyin z Li-üô teng Lah-pæn wô Ng dza-we z-ka dæ ngô
天亮雅各看見是利亞，等拉班話：「爾咋會是介待我？
Ngô ky'i-feh-z we-leh Lah-kyih voh-z ng-go ma Dza-we hong-p'in ngô Lah-pæn
我豈弗是爲了拉結服侍爾個嗎？咋會哄騙我？」²⁶ 拉班
wô Feh-zing kô do-go sin kô siao-go læ ah-lah di-fông keh z
話：「弗曾嫁大個，先嫁小個，來阿拉地方箇是

tso-feh-læ-go Ng hao mun gyi ts'ih-nyih-go nyih-ts ah-lah yia we pô Lah-kyih peh ng
做弗來個。²⁷ 爾好滿其七日個日子，阿拉也會把拉結撥爾
tso ng-go kong-din ng tsæ voh-z ngô ts'ih-nyin Yüô-koh i gyi ka tso mun gyi
做爾個工鈿，爾再服侍我七年。」²⁸ 雅各依其介做，滿其
ts'ih-nyin-go nyih-ts Lah-pæn yi pô nôn Lah-kyih peh gyi tso ts'i-ts Ping-ts'ia Lah-pæn pô
七年個日子。拉班又把因拉結撥其做妻子。²⁹ 並且拉班把

ô-deo Pih-lah peh gyi nôn Lah-kyih tso ô-deo Yüô-koh teng Lah-kyih dong-zông æ-sih
丫頭辟拉撥其因拉結做丫頭。³⁰ 雅各等拉結同牀，愛惜
Lah-kyih ko-jü Li-üô 'eo-deo tsæ voh-z Lah-pænts'ih-nyin
拉結過如利亞，後頭再服侍拉班七年。

31 Yiaë-'o-wô hyiao-teh Li-üô ziu wë-ky'üoh peh gyi sang-yiang dæn-z Lah-kyih feh
耶和華曉得利亞受委屈，撥其生養，但是拉結弗
we sang Li-üô yiu sing-yüing sang ng-ts c'ü gyi ming-z Liu-bin ing-we wô
會生。³² 利亞有身孕生兒子，取其名字流便^[1]，因爲話：

Yiaë-'o-wô jih-dzæ z kyi-nyien ngô-go kw'u-ts'u keh-tsao dziang-fu pih-ding we æ-sih
「耶和華實在是記念我個苦楚，箇遭丈夫必定會愛惜
ngô Tsæ yiu-sing sang ng-ts wô Yiaë-'o-wô t'ing-meng ngô ziu wë-ky'üoh
我。」³³ 再有身生兒子，話：「耶和華聽聞我受委屈，

keh-lah tsæ s-peh ngô ng-ts ziu c'ü gyi ming-z Si-min Yi yiu-sing sang
箇勒再賜撥我兒子。」就取其名字西緬^[2]。34 又有身生
 ng-ts wô Keh-tsao d'ziang-fu tsong-we teng ngô yiu kao-nyin ing-we ngô yi-kying sang
 兒子，話：「箇遭丈夫總會等我有膠黏，因為我已經生
 sæn-go ng-ts peh gyi ziu c'ü gyi ming-z Li-vi Tsæ yiu-sing sang ng-ts
 三個兒子撥其。」就取其名字利未^[3]。35 再有身生兒子，
 wô Næn-kæn ngô we tsæn-me Yiaë-'o-wô ziu c'ü gyi ming-z Yiu-da 'eo-deo
 話：「難間我會讚美耶和華。」就取其名字猶大^[4]。後頭
 feh sang-de
 弗生了。

[1] *Ziu-z K'en 'ô, ih-go ng-ts.* 就是看下，一個兒子。（原註）

[2] *Ziu-z T'ing-meng.* 就是聽聞。（原註）

[3] *Ziu-z Yiu-kao-nyin.* 就是有膠黏。（原註）

[4] *Ziu-z Tsæn-me.* 就是讚美。（原註）

Ts. XXX.

Lah-kyih zi kyüoh-teh m-neh teng Yüô-koh sang ng-ts ziu ky'i ah-tsi feh-ko teng
拉結自覺得嘸得等雅各生兒子，就氣阿姊弗過，等
 Yüô-koh wô Peh ngô sang ng-ts feh z-ka ngô iao si-de Yüô-koh fah-ông
雅各話：「撥我生兒子，弗是介我要死了。」² 雅各發快，
 teng Lah-kyih wô Ngô næn-dao t'i Jing-ming kying-djü ng sang-yiang ma Lah-kyih
等拉結話：「我難道替神明禁除爾生養嗎？」³ 拉結
 wô Ngô-go ô-deo Pih-lah ng hao teng gyi dong-zông s-teh gyi sang ng-ts læ ngô
 話：「我個丫頭辟拉，爾好等其同牀，使得其生兒子來我
 kyiah-k'o-deo ka-ni ngô k'o-yi dzong gyi djün-cong tsih-dæ Lah-kyih pô ô-deo Pih-lah
腳胛頭，介呢我可以從其傳宗接代。」⁴ 拉結把丫頭辟拉

peh gyi tso ah-yi Yüô-koh teng gyi dong-zông 5 Pih-lah yiu-sing teng Yüô-koh sang
 撥其做阿姨，雅各等其同牀。
 ng-ts Lah-kyih wô Jing-ming z k'en-kwu ngô t'ing ngô go sing-ing s
 兒子。
 6 拉結話：「神明是看顧^[1]我，聽我個聲音，賜
 ng-ts peh ngô ziu c'ü gyi ming-z Dæn Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah tsæ yiu-sing
 兒子撥我。」就取其名字但^[2]。
 7 拉結個丫頭辟拉再有身，
 teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts Lah-kyih wô Ngô teng ah-tsi 'eo-ky'i-lih tsang
 等雅各生第二兒子。
 8 拉結話：「我等阿姊候氣力爭，
 teh-sing-de ziu c'ü gyi ming-z Neh-da-li Li-üô k'en-kyin zi feh sang-de pô
 得勝了。」就取其名字納大利^[3]。
 9 利亞看見自弗生了，把
 gyi ô-deo Sih-p'ô peh Yüô-koh tso ah-yi Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang
 其丫頭悉怕撥雅各做阿姨。
 10 利亞個丫頭悉怕等雅各生
 ng-ts Li-üô wô Yiu hyü-to læ-de ziu c'ü gyi ming-z Kyüô-teh
 兒子。
 11 利亞話：「有許多來了。」就取其名字迦得^[4]。
 12 Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts Li-üô wô Ngô yiu
 利亞個丫頭悉怕等雅各生第二兒子。
 13 利亞話：「我有
 foh-ky'i cong nyü-nying tsiang-læ yia we wô ngô yiu foh-ky'i ziu c'ü gyi ming-z
 福氣，衆女人將來也會話我有福氣。」就取其名字
 Üô-shih
 亞設^[5]。

[1] Ôh-wô, P'un-tön. 或話，判斷。（原註）

[2] Ziu-z P'un-tön. 就是判斷。（原註）

[3] Ziu-z 'Eo-ky'i-lih. 就是候氣力。（原註）

[4] Ziu-z Hyü-to. 就是許多。（原註）

[5] Ziu-z Foh-ky'i. 就是福氣。（原註）

14 Keh mah-go z'eo Liu-bin tao din-li ky'i p'ong-djoh hyün-ts'ao do læ peh ah-nyiang
 割麥個時候流便到田裏去，碰着萱草馱來撥阿孃

Li-üô Lah-kyih teng Li-üô wô Ng-go ng-ts hyün-ts'ao ts'ing ng feng-tin peh
 利亞。拉結等利亞話：「爾個兒子萱草請爾分點撥

ngô
我。」 15 Li-üô teng gyi wô Ng tsin-djü-leh ngô d'ziang-fu n'æn-dao z siao
利亞等其話：「爾佔住勒我丈夫，難道是
z-ken n'æn-kæn wa iao do ngô ng-ts-go hyün-ts'ao ma Lah-kyih wô Ka-ni
事幹？難間還要馱我兒子個萱草嗎？」拉結話：「介呢
we-leh ng-go ng-ts hyün-ts'ao gyi kyih-mih hao teng ng soh-ko yia Yia-kw'a Yüô-koh
爲了爾個兒子萱草，其今末好等爾宿過夜。」 16 夜快雅各
dzong din-li kyü-læ Li-üô tseo-c'ih nying-tsih gyi wô Ng iao tao ngô di-fông læ
從田裏歸來，利亞走出迎接其，話：「爾要到我地方來，
ing-we ngô z pô ng-ts-go hyün-ts'ao tso ding-din kwu ng Keh yia Yüô-koh teng gyi
因爲我是把兒子個萱草做定鈿僱爾。」箇夜雅各等其
dong-zông 17 Jing-ming t'ing Li-üô gyi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-ng-go ng-ts
同牀。 17 神明聽利亞，其有身，等雅各生第五個兒子。
18 Li-üô wô Ing-we ngô pô ô-deo peh d'ziang-fu Jing-ming t'ing ngô-go kô-din
利亞話：「因爲我把丫頭撥丈夫，神明聽我個價鈿。」
ziu c'ü gyi ming-z Yi-sah-kyüô [1] Li-üô yi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-loh-go
就取其名字以薩迦[1]。 19 利亞又有身，等雅各生第六個
ng-ts Li-üô wô Jing-ming z pô hao-hao kô-tsông s-peh ngô keh-tsao d'ziang-fu
兒子。 20 利亞話：「神明是把好好嫁妝賜撥我，箇遭丈夫
tsong-we teng ngô dô-kô deng ing-we ngô yi-kying teng gyi sang loh-go ng-ts ziu c'ü gyi
總會等我大家庵，因爲我已經等其生六個兒子。」就取其
ming-z Si-pu-leng 'Eo-deo sang ih-go nön c'ü gyi ming-z Ti-nô
名字西布倫[2]。 21 後頭生一個囡，取其名字底拿[3]。

[1] Ziu-z Kong-din. 就是工鈿。（原註）

[2] Ziu-z Deng-leh. 就是庵勒。（原註）

[3] Ziu-z P'un-tön. 就是判斷。（原註）

22 Jing-ming kyî-nyäen Lah-kyih Jing-ming yi t'ing gyi gyiu s-teh gyi we sang-yiang
神明記念拉結。神明又聽其求，使得其會生養。

23 Lah-kyih yiu sing-yüing sang ng-ts wô Jing-ming yi-kying k'a-diao ngô-go
拉結有身孕，生兒子，話：「神明已經揩掉我個

wōng-k'ong Ziu c'ü gyi ming-z lah-seh wô Yiaë-'o-wô we tsæ kô ih-go
惶恐。」²⁴ 就取其名字約瑟^[1]，話：「耶和華會再加一個
ng-ts peh ngô ts'eo
兒子撥我湊。」

[1] *Ziu-z Kô-ts'eo*. 就是加湊。（原註）

²⁵ Lah-kyih sang lah-seh ts'eo Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ts'ing ng peh ngô kyü
拉結生約瑟之後，雅各等拉班話：「請爾，撥我歸
peng di-fōng zi oh-li ky'i Ngô we-leh voh-z ng sô teh-djoh-go ts'i-ts ng-nô
本地方，自屋裏去。」²⁶ 我爲了服侍爾所得着個妻子兒因，
ts'ing ng kwe-peh ngô fōng ngô kyü-ky'i ing-we ng hyiao-teh ngô sô-yi voh-z ng-go
請爾歸撥我，放我歸去，因爲爾曉得，我所以服侍爾個
dzing-tsih Lah-pæn teng gyi wô Ng hyiao-teh Yiaë-'o-wô z we-leh ng su-djōng
情節。」²⁷ 拉班等其話：「爾曉得耶和華是爲了爾素常
s-foh peh ngô ziah-z ngô læ ng-go ngæn-zin teh-djoh eng-we ts'ing ng teng ngô dô-kô
賜福撥我，若是我來爾個眼前得着恩惠，請爾等我大家
deng Yi wô Ts'ing ng ding ng-go kong-din ngô hao peh ng Yüô-koh
處。」²⁸ 又話：「請爾定爾個工鈿，我好撥爾。」²⁹ 雅各
teng gyi wô Ngô dza-go voh-z ng dza-go kwun ng sang-k'eo ng tu hyiao-teh-go
等其話：「我咋個服侍爾，咋個管爾牲口，爾都曉得個。
³⁰ Ngô feh-zing læ z'eo ng sô yiu-go z feh-to yin-dzæ hying-wōng z ngô læ ts'eo
我弗曾來時候，爾所有個是弗多，現在興旺是我來之後
Yiaë-'o-wô s-foh peh ng-go dæn-z ngô ni soh-go z'eo hao dzing-kô-lih-nyih
耶和華賜福撥爾個。但是我呢，啥個時候好成家立業？」³¹
Lah-pæn wô Ka-ni ngô hao peh ng soh-go tong-si Yüô-koh wô Hao-vong
拉班話：「介呢，我好撥爾啥個東西？」雅各話：「好甯
peh ngô soh-go tong-si tæm-tsih keh-go z-ken ng ziah k'eng tso ngô dzing-gyiu we teng ng
撥我啥個東西，單只箇個事幹爾若肯做，我仍舊會等爾
ü yang k'en yang Kyih-mih-ts ngô we tseo-cün ng-go sang-k'eo li-hyang pô væn-pah
餵羊，看羊。」³² 今末仔我會走轉爾個牲口裏向，把凡百
yiu tin-ts yiu pæn-pô-go sang-k'eo feng gyi c'ih wa-yiu cong-seh-go wu-yiang teng yiu
有點子、有癍疤個牲口，分其出，還有棕色個湖羊，等有
pæn-pô yiu tin-ts-go sæn-yiang keh-sing hao tso ngô-go kong-din Z-ka 'ô-tsao ngô
癍疤有點子個山羊，箇星好做我個工鈿。³³ 是介下遭我
kong-din læ ng min-zin væn-pah m-tin-ts m-pæn-pô-go sæn-yiang feh-z cong-seh-go
工鈿來爾面前。凡百嘅點子嘅癍疤個山羊，弗是棕色個

wu-jiang ziu hao sön z ngô t'eo ng go ngô-go kong-yi keh hao tso te-tsing
湖羊， 就好算是我偷爾個， 我個公義箇好做對證。」 34

Lah-pæn wô Ngô dzing-nyün tsiao ng-go shih-wô ka tso Keh-nyih Lah-pæn pô yiu
拉班話：「我情願照爾個說話介做。」 35 箇日拉班把有

veng-lu yiu pæn-pô-go yüong sæn-jiang væn-pah yiu tin-ts yiu pæn-pô teng hwô-bah-go
紋路有癍疤個雄山羊， 凡百有點子有癍疤， 等花白個

ts'-sæn-jiang wa-yiu cong-seh-go wu-jiang tu feng gyi c'ih kao-fu zi ng-ts siu-li
雌山羊， 還有棕色個湖羊， 都分其出， 交付自兒子手裏。

36 Teng Yüô-koh li-k'æ sæn-nyih-go lu-dzing Yüô-koh-dzing-gyiu ü Lah-pæn dzing-loh-tong-go
等雅各離開三日個路程。 雅各仍舊餵拉班剩落東個
yang-de
羊隊。

37 Yüô-koh do yang-liu jü fong-jü 'ang-jü-go neng ô-ts poh-diao gyi bi
雅各馱楊柳樹、楓樹、杏樹個嫩極枝， 剝掉其皮，

tso-leh veng-lu s-teh ô-ts li-hyang-go bah lu-c'ih-læ Gyi læ sang-k'eo ky'üoh-shü-go
做勒紋路， 使得極枝裏向個白露出來。 38 其來牲口喫水個

z'-eo pô poh-bi-go ô-ts fông-læ shü-keo-li teng shü-zao-li gyi-lah-go min-zin
時候， 把剝皮個極枝， 放來水溝裏等水槽裏其拉個面前，

s-teh gyi-lah ky'üoh-shü-go z'-eo hao ziu-t'æ Keh-sing yang dziao-leh ô-ts ziu-t'æ
使得其拉喫水個時候好受胎。 39 箇星羊朝勒極枝受胎，

sô sang-c'ih-læ-go sang-k'eo yiu veng-lu yiu tin-ts yiu pæn-pô Yüô-koh feng-k'æ
所生出來個牲口有紋路， 有點子， 有癍疤。 40 雅各分開

siao-jiang pô yang-go min-k'ong dziao-leh Lah-pæn de-li yiu veng-lu teng cong-seh-go
小羊， 把羊個面孔朝勒拉班隊裏有紋路， 等棕色個。

dæn-z gyi-zi-go yang ling-nga fông-læ ih-t'ah di-fông feh teng Lah-pæn-go sang-k'eo kah-dzeh
但是其自個羊另外放來一埭地方， 弗等拉班個牲口夾雜。

41 P'ong-djoh tsah-công-go sang-k'eo ziu-t'æ-go z'-eo Yüô-koh fông ô-ts læ shü-zao-li teng
碰着扎壯個牲口受胎個時候， 雅各放極枝來水槽裏等

shü-keo-li dziao keh-sing sang-k'eo-go min-zin s-teh gyi-lah læ ô-ts-go di-fông hao
水溝裏， 朝箇星牲口個面前， 使得其拉來極枝個地方好

ziu-t'æ P'ong-djoh feh tsah-công-go sang-k'eo ziu feh fông ô-ts ka-ni feh
受胎。 42 碰着弗扎壯個牲口， 就弗放極枝。 介呢， 弗

tsah-công-go kwe-peh Lah-pæn tsah-công-go kwe-peh Yüô-koh-de Gyi ziu hying-wông
扎壯個歸撥拉班， 扎壯個歸撥雅各了。 43 其就興旺

ky'i-læ yiu hyü-to sang-k'eo ô-deo nu-boh loh-do li-ts keh-sing
起來， 有許多牲口、丫頭、奴僕、駱駝、驢子箇星。

Ts. XXXI.

Yüô-koh t'ing-meng Lah-pæn ng-ts wô Ah-lah ah-tia-go kô-kyi Yüô-koh
雅各聽聞拉班兒子話：「阿拉阿爹個家計，雅各

long-tsong deh-leh-ky'i-de gyi dzong ah-lah ah-tia sô yiu-go teh-djoh keh-go dzæ-veh
攏總奪了去了。其從阿拉阿爹所有個得着箇個財物。」²

Yüô-koh k'en-kyin Lah-pæn-go min-seh dæ gyi feh ziang zin-deo ka Yiaë-'o-wô teng Yüô-koh
雅各看見拉班個面色待其弗像前頭介。³ 耶和華等雅各

wô Ng kyü ah-tia di-fông teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding teng ng
話：「爾歸阿爹地方等爾自個族種去，我必定等爾

dong-de Yüô-koh ts'a nying eo Lah-kyih teng Li-üô tseo-c'ih tao din-deo yang-de-go
同隊。」⁴ 雅各差人謳拉結等利亞走出到田頭，羊隊個

di-fông teng gyi-lah wô Ngô k'en ng ah-tia min-seh dæ ngô feh ziang zin-deo ka
地方，⁵ 等其拉話：「我看爾阿爹面色待我弗像前頭介，

dæn-z ngô ah-tia-go Jing-ming su-djông teng ngô dô-kô læ-tong Ngô 'eo-ky'i-lih voh-z
但是我阿爹個神明素常等我大家來東。⁶ 我候氣力服侍

ng-go ah-tia z ng-lah hyiao-teh-go Ng ah-tia yi-kying p'in ngô jih-tsao diao ngô
爾個阿爹，是爾拉曉得個。⁷ 爾阿爹已經騙我，十遭調我

kong-din dæn-z Jing-ming m-neh peh gyi 'æ ngô Gyi ziah-z wô Yiu tin-ts-go
工鈿，但是神明曉得撥其害我。⁸ 其若是話：『有點子個

tso ng kong-din sang-k'eo tu sang-c'ih yiu tin-ts-go ziah-z wô Yiu veng-lu-go
做爾工鈿，牲口都生出有點子個。』若是話：『有紋路個

tso ng kong-din sang-k'eo tu sang-c'ih yiu veng-lu-go Ka-ni z Jing-ming do ng
做爾工鈿，牲口都生出有紋路個。』⁹ 介呢，是神明馱爾

ah-tia sang-k'eo s-peh ngô-go P'ong-djoh sang-k'eo ziu-t'æ z'eo ngô ngæn-tsing
阿爹牲口，賜撥我個。¹⁰ 碰着牲口受胎時候，我眼睛

dæ-ky'i mông-li k'en-kyin boh læ ts'-yang zông-teng-go yüong-ying tu z yiu veng-lu yiu
抬起夢裏看見伏來雌羊上頂個雄羊，都是有紋路有

tin-ts teng hwô-bah-go Jing-ming-go t'in-s mông li-hyang teng ngô wô
點子，等花白個。¹¹ 神明個天使夢裏向等我話：

Yüô-koh Ngô wô Ngô læ-tong Gyi wô Ng ngæn-tsing dæ-ky'i k'en
『雅各！』我話：『我來東。』¹² 其話：『爾眼睛抬起看

boh læ ts'-yang zông-teng-go yüong-jiang tu z yiu veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go
伏來雌羊上頂個雄羊，都是有紋路有點子，等花白個。

ing-we Lah-pæn tao ng-go z-ken Ngô yi-kying k'en-kyin-de 13 Ngô z Pah-deh-li-go
因為拉班到爾個事幹，我已經看見了。13 我是伯特利個

Jing-ming ziu-z ng pô yiu fu djü-ts teng Ngô hyü nyün-sing-go di-fông ng næn-kæn
神明，就是爾把油傳^[1]柱子，等我許願心個地方。爾難間

ky'i-læ tseo-c'ih dông-deo di-fông kyü ng-zi dzoh-cong-go di-fông ky'i 14 Lah-kyih
起來，走出蕩頭地方，歸爾自族種個地方去。』」14 拉結

teng Li-üô we-teh gyi wô Læ ah-tia-go oh-li næn-dao wa-yiu feng-k'æ-go kô-kyi
等利亞回答其話：「來阿爹個屋裏難道還有分開個家計，

yi-loh-go ts'æn-nyih peh ah-lah ma Gyi soh feh-z sön ah-lah z nga-deo nying ma
遺落個產業撥阿拉嗎？15 其啥弗是算阿拉是外頭人嗎？

Ing-we gyi yi-kying ma-diao ah-lah yi ky'üoh-meh ah-lah-go nying-ts Næn-kæn Jing-ming
因為其已經賣掉阿拉，又喫沒阿拉個銀子。16 難間神明

do ah-lah ah-tia-go dzæ-veh tu joh-ü ah-lah teng sah-lah ng-ts ka-ni væn-pah
馱阿拉阿爹個財物，都屬於阿拉等撒拉兒子。介呢凡百

Jing-ming sô feng-fu ng-go ng hao i-leh Gyi tso
神明所吩咐爾個，爾好依勒其做。」

[1] 傳油：塗油。

17 Yüô-koh ziu dong-sing peh ng-ts ts'i-ts gyi-leh loh-do 18 Yi ta-leh gyi
雅各就動身，撥兒子妻子騎勒駱駝。18 又帶勒其

long-tsong sang-k'eo teng gyi sô yiu-go dzæ-veh gyi-go sang-k'eo ziu-z læ Pô-t'æn-üô-læn
攏總牲口，等其所有個財物，其個牲口就是來巴坦亞蘭

sô teh-djoh-go iao kyü-tao Kyüô-nen di-fông ah-tia Yi-sah di-fông ky'i Ka z'-eo
所得着個，要歸到迦南地方，阿爹以撒地方去。19 介時候

Lah-pæn z c'ih-meng ky'i tsin yang-mao Lah-kyih t'eo-lah gyi ah-tia sô yiu-go ngeo-ziang
拉班是出門去剪羊毛。拉結偷勒其阿爹所有個偶像。20

Yüô-koh t'eo-bun dao-tseo gyi dong-sing ky'i feh t'ong-cü Üô-læn nying Lah-pæn Ziu ta-leh
雅各偷伴逃走，其動身去，弗通知亞蘭人拉班。21 就帶勒

ih-ts'ih sô yiu-go dao-tseo dong-sing du-ko 'O hyiang-djoh Kyi-lih sæn ka ky'i
一切所有個逃走，動身渡過河^[1]，向着基列山介去。22

Tao di-sæn-nyih yiu nying pô Yüô-koh dao-tseo t'ong-cü Lah-pæn 23 Lah-pæn ziu ling-leh gyi
到第三日有人把雅各逃走通知拉班。23 拉班就領勒其

hyüong-di ken-zông-ky'i tseo-leh ts'ih-nyih-go lu-dzing læ Kyi-lih sæn ken-djoh-de Yia-tao
兄弟趕上去，走勒七日個路程來基列山趕着了。24 夜到

mông-li jing-ming ling-djoh Üô-læn nying Lah-pæn teng gyi wô Ng yüong siao-sing hao wô
夢裏神明臨着亞蘭人拉班，等其話：「爾用小心，好話
wǎ wô tu feh iao teng Yüô-koh kông
壞話都弗要等雅各講。」

[1] Ziu-z Pah-lah-‘o. 就是伯拉河。（原註）

- 25 Lah-pæn ken-djoh Yüô-koh Yüô-koh yi-kying tah tsiang-bong læ sæn-li Lah-pæn gyi
拉班趕着雅各。雅各已經搭帳篷來山裏，拉班其
hyüong-di yia læ Kyi-lih sæn tah tsiang-bong 26 Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng dza tso
兄弟也來基列山搭帳篷。拉班等雅各話：「爾咋做
fah t‘eo-bun dao-tseo ta-leh ngô-go nön tsing-ziang do pao-kyin lo-liah ka-go Ng
法，偷伴逃走，帶勒我個因，正像馱寶劍擄掠介個？27 爾
dza-we s-‘ô dao-tseo li-k’æ ngô t‘eo-bun ky’i yia feh wô hyiang ngô dao s-teh ngô hao
咋會私下逃走，離開我偷伴去，也弗話向我道，使得我好
c’ü-tang dæn-ts’ông hwun-hwun-hyi-hyi song ng ky’i Yia m-neh peh ngô ts’ing ng-ts nön-go
吹打彈唱，歡歡喜喜送爾去？28 也無得撥我親兒子因個
cü ng tso-go z-ken jih-dzæ tso-leh yia-ky’i-go 29 害爾個權柄來我
嘴？爾做個事幹實在做勒野氣個。害爾個權柄來我
siu-li dæn-z ng ah-tia-go jing-ming zô-nyih yia-tao teng ngô wô Ng yüong siao-sing
手裏。但是爾阿爹個神明昨夜到我話：『爾用小心
hao wô wǎ wô tu feh-iao teng Yüô-koh kông Næn-kæn ng se-tsih ting kyi-kwô ah-tia
好話壞話都弗要等雅各講。』30 難問爾雖即頂記掛阿爹
oh-li pih-ding iao kyü-ky’i dza-we t‘eo ngô-go jing-ziang Yüô-koh we-teh Lah-pæn
屋裏必定要歸去，咋會偷我個神像？」31 雅各回答拉班，
wô Ing-we ngô p’ô ng ngô i-s k’ong-p’ô ng we ngang liu ng-go nön li-k’æ ngô
話：「因為我怕爾，我意思恐怕爾會硬留爾個因離開我。
kông-tao ng-go jing-ziang ng læ jü-go di-fông zing-djoh hao-vong peh gyi weh læ
32 講到爾個神像，爾來誰個地方尋着，好留撥其活。來
ah-lah hyüong-di min-zin ts’ing k’æn ‘ah-li ih-yiang z ng-go tong-si ng-zi hao do-leh
阿拉兄弟面前，請看何裏一樣是爾個東西，爾自好馱勒
ky’i Ing-we Yüô-koh feh-hyiao-teh Lah-kyih yi-kying t‘eo-tih-de Lah-pæn ziu tseo-tsing
去。」因為雅各弗曉得拉結已經偷的了。33 拉班就走進
Yüô-koh-go tsiang-bong Li-üô-go tsiang-bong teng liang-go ô-deo tsiang-bong tu
雅各個帳篷，利亞個帳篷，等兩個丫頭帳篷，都
zing-feh-djoh ‘eo-deo tseo-c’ih Li-üô-go tsiang-bong tseo-tsing Lah-kyih-go tsiang-bong
尋弗着。後頭走出利亞個帳篷，走進拉結個帳篷。34

Lah-kyih z yi-kying pô ngeo-ziang k'ông-leh loh-do-go en-ts 'ô zi zo-læ zông-deo
拉結是已經把偶像園勒駱駝個鞍子下，自坐來上頭。

Lah-pæn en tsiang-bong ky'i zing tu zing feh-djoh Lah-kyih teng ah-tia wô Ngô yiu
拉班按帳篷去尋，都尋弗着。³⁵ 拉結等阿爹話：「我有

yüih-kying læ ngô kyî-sing-li feh-neng-keo bô-ky'i nying-tsih ng dæn-nyün ng cü m-nao
月經來我肌身裏，弗能夠爬起迎接爾。但願爾嘴嚙得好

ô-wông Keh-tsao Lah-pæn zing ngeo-ziang zing-feh-djoh
啞喲。」箇遭拉班尋偶像尋弗着。

³⁶ Keh-tsao Yüô-koh fah-ông p'i-bing Lah-pæn ziu teng Lah-pæn z-ka wô Ngô
箇遭雅各發快，批評拉班，就等拉班是介話：「我

yiuh soh-go ts'o-c'ü yiu soh-go ze-ky'in ng we ka ho-soh ken-zông læ Ng dzæ-s
有啥個錯處，有啥個罪愆，爾會介火速趕上來？³⁷ 爾纔始

seo ngô-go tong-si z ng oh-li-go yiu soh-si zing-djoh ma Hao fông-læ ngô hyüong-di teng
搜我個東西，是爾屋裏個有啥西尋着嗎？好放來我兄弟等

ng hyüong-di-go min-zin peh gyi-lah læ ng ngô-cong-nyiang p'un-tön Keh nyiæn-nyin li-hyang
爾兄弟個面前，撥其拉來爾我中央判斷。³⁸ 箇廿年裏向

ngô teng ng dô-kô deng-kæn ng-go ts' wu-jiang sæn-jiang m-yiu sông-diao gyi-go t'æ
我等爾大家庵間。爾個雌湖羊山羊嚙有喪掉其個胎，

ng-go yüong-jiang ngô yia m-teh ky'üoh-ko Sông-æ-go ngô feh kwe-peh ng ngô-zi
爾個雄羊我也嚙得喫過。³⁹ 傷害個我弗歸撥爾，我自

pu-tsoh feh-leng nyih-li yia-li t'eo-dao ky'i-go ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn
補足。弗論日裏夜裏偷盜去個，爾向我個手裏討還。⁴⁰

Keh-cong-ka nyih-li t'in-en ngô iao sa-sah yia-tao loh-sông ngô iao tong-sah s-teh
箇種介日裏天旱我要曬煞；夜到落霜，我要凍煞，使得

ngæn-tsing feh-da-li pi-long kw'eng-joh Z-ka ngô læ ng-go oh-li voh-z ng
眼睛弗大裏閉攏暍熟。⁴¹ 是介我來爾個屋裏服侍爾

nyiæn-nyin we-leh ng liang-go nön jih-s nyin we-leh ng-go sang-k'eo yi-z loh-nyin
廿年，爲了爾兩個因十四年，爲了爾個性口又是六年，

dæn-z ng jih-tsao diao ngô-go kong-din Ngô ah-tia-go Jing-ming ziu-z Üô-pah-lah-hen-go
但是爾十遭調我個工鉚。⁴² 我阿爹個神明就是亞伯拉罕個

Jing-ming Yi-sah-go P'ô-gyü ziah feh teng ngô dô-kô læ-tong ng næn-kæn pih-ding ts'a ngô
神明，以撒個怕懼，若弗等我大家來東，爾難間必定差我

k'ong-siu kyü-ky'i ky'ü-leh Jing-ming k'en-kwu ngô-go sing-kw'u teng ngô siu-li-go lao-loh
空手歸去。虧勒神明看顧我個辛苦，等我手裏個勞碌，

keh-lah zô-nyih yia-tao tsah-vah ng
箇勒昨日夜到責罰爾。」

43 Lah-pæn we-teh Yüô-koh wô Keh-sing nön tu z ngô-go nön keh-sing ng-nô
拉班回答雅各話：「箇星因都是我個因，箇星兒因

tu z ngô-go ng-nô keh-sing sang-k'eo tu z ngô-go sang-k'eo væn-pah ng k'en-kyin-go tu
都是我個兒因，箇星牲口都是我個牲口。凡百爾看見個都

z ngô-go kyih-mih teng ngô-go nön lin gyi-lah sang-go ng-ts ngô hao dza tso ni
是我個，今末等我個因連其拉生個兒子我好咋做呢？ 44

Ka-ni læ ah-lah hao dô-kô lih-iah ziu hao tso ng teng ngô-go te-tsing
介呢，來，阿拉好大家立約就好做爾等我個對證。」 45

Yüô-koh do ih-kw'e zah-deo lih-ky'i tso djü-ts Yi teng cong hyüong-di wô Ng-lah
雅各馱一塊石頭，立起做柱子。46 又等衆兄弟話：「爾拉

hao jü-long zah-deo gyi-lah ziu do zah-deo tso ih-go kao-sæn-te læ kao-sæn-te-li
好聚攏石頭。」其拉就馱石頭做一個高山堆，來高山堆裏

ky'üoh-zih 47 Lah-pæn c'ü keh kao-sæn-te ming-z Yih-kyiah-sah-ha-t'u-da Yüô-koh c'ü gyi
喫食。拉班取箇高山堆名字亦甲撒哈土大^[1]，雅各取其

ming-z Kyüô-lih Lah-pæn wô Keh-go te læ ng ngô cong-nyiang hao tso
名字迦列^[2]。48 拉班話：「箇個堆來爾我中央好做

te-tsing keh-lah c'ü gyi ming-z Kyüô-lih Yia kyiao-leh Mih-z-pô wô
對證。箇勒取其名字迦列^[3]。」49 也叫勒蜜是巴^[4]，話：

Ah-lah bih-k'æ-go ts'eo læ ng ngô cong-nyiang dæn-nyün Yia'-o-wô k'en-tong Ng
「阿拉別開個之後，來爾我中央但願耶和華看東。50 爾

ziah-z wê-ky'üoh ngô-go nön læ ngô nön ts-nga ling-nga dæ ts'i-ts se-tsih ah-lah m-nying
若是委曲我個因，來我因之外另外抬妻子，雖即阿拉無人

dô-kô læ-kæn dæn-z Jing-ming we læ ng ngô cong-nyiang tso te-tsing Lah-pæn yi
大家來問，但是神明會來爾我中央做對證。」51 拉班又

teng Yüô-koh wô K'en keh-go kao-sæn-te k'en keh-go djü-ts ziu-z ngô sô en læ
等雅各話：「看箇個高山堆，看箇個柱子，就是我所安來

ng ngô cong-nyiang-go Keh-go kao-sæn-te tso te-tsing keh-go djü-ts tso te-tsing ngô
爾我中央個。52 箇個高山堆做對證，箇個柱子做對證，我

pih-ding feh tseo-ko keh-go kao-sæn-te ky'i 'æ ng ng yia pih-ding feh tseo-ko keh-go
必定弗走過箇個高山堆去害爾。爾也必定弗走過箇個

kao-sæn-te keh-go djü-ts læ 'æ ngô Dæn-nyün Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Nô-ngoh-go
高山堆箇個柱子來害我。53 但願亞伯拉罕個神明，拿鶴個

Jing-ming ziu-z gyi-lah ah-tia-go Jing-ming læ ng ngô go cong-nyiang hao p'un-tön
神明，就是其拉阿爹個神明來爾我個中央好判斷。」

Yüô-koh ts-tin gyi ah-tia Yi-sah-go P'ô-gyü vah-tsiu Yüô-koh læ sæn-li hyin-tsi ts'ing
雅各指點其阿爹以撒個怕懼罰咒。54 雅各來山裏獻祭，請

cong hyüong-di ky'üoh-ping gyi-lah ziu ky'üoh-ts læ sæn-li soh-ko-yia Di-nyi nyih
衆兄弟喫餅。其拉就喫仔來山裏宿過夜。⁵⁵ 第二日，
Lah-pæntsao t'in-nyiang bô-ky'i ts'ing-ts'ing ng-ts nön go cü coh-foh gyi-lah 'eo-deo
拉班早天亮爬起，親親兒子因個嘴，祝福其拉。後頭
Lah-pæn kyü gyi-zi-go peng di-fông ky'i
拉班歸其自個本地方去。

Ts. XXXII.

Yüô-koh yi dong-sing ky'i Jing-ming-go t'in-s p'ong-djoh gyi Yüô-koh k'en-kyin
雅各又動身去，神明個天使碰着其。² 雅各看見
gyi-lah wô Keh z Jing-ming-go ping-tsiang ziu c'ü gyi di-ming Mô-ha-nyien
其拉，話：「箇是神明個兵將。」就取其地名^[1]瑪哈念。
³ Yüô-koh ts'a nying sin tao Si-r ziu-z Yi-tong-go di-fông ky'i kyin gyi ah-ko
雅各差人先到西珥，就是以東個地方，去見其阿哥
Yi-sao feng-fu gyi-lah wô Ng hao teng ngô cü Yi-sao wô Ng-go nu-boh
以掃。⁴ 吩咐其拉，話：「爾好等我主以掃話：『爾個奴僕
Yüô-koh wô Ngô z tæen-koh læ Lah-pæn di-fông ih-dzih tao næn-kæn Ngô yiu ngeo yang
雅各話：我是耽擱來拉班地方一直到難間。⁵ 我有牛羊
li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing deh-we ts'a læ wô hyiang cü dao iao teh-djoh eng-we læ
驢子等奴僕丫頭箇星，特爲差來話向主道，要得着恩惠來
ng-go ngæn-zin
爾個眼前。』」

[1] Ziu-z Ping-de. 就是兵隊。（原註）

Ts'a-ky'i-go nying kyü-læ t'ong-cü Yüô-koh wô Ah-lah tao keh-deo k'en-kyin ng
⁶ 差去個人歸來通知雅各，話：「阿拉到箇頭看見爾
ah-ko Yi-sao gyi næn-kæn ta-leh s-pah-go nying læ nying-tsih ng-de Yüô-koh
阿哥以掃。其難間帶勒四百個人來迎接爾了。」⁷ 雅各
p'ô-gyü hwông-hwông mông-mông pô keng gyi-go nying teng ngeo yang loh-do keh-sing feng tso
怕懼，慌慌忙忙把跟其個人等牛羊駱駝箇星，分做

liang de Gyi wô Ziah-z Yi-sao læ tang keh ih-de ka dzing-loh-tong keh ih-de
兩隊。⁸ 其話：「若是以掃來打箇一隊，介剩落東箇一隊
hao bi-ko
好避過。」

⁹ Yüô-koh wô ngô yia-yia Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming ngô ah-tia Yi-sah-go
雅各話：「我爺爺亞伯拉罕個神明、我阿爹以撒個
Jing-ming Yiaë-'o-wô Ng teng ngô wô-ko Hao kyü ng peng di-fông teng ng-zi-go
神明，耶和華，爾等我話過，『好歸爾本地方，等爾自個
dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding s eng-we peh ng Ng ih-ts'ih sô s-peh Ng nu-boh-go
族種去，我必定賜恩惠撥爾。』¹⁰ 爾一切所賜撥爾奴僕個
dzing-jih eng-c'ong ziu-z ih-ngæn-ngæn ngô tu tông-feh-ky'i ing-we ngô zin-deo do-leh ih-kwang
誠實恩寵，就是一眼眼我都當弗起，因為我前頭馱勒一梗
kweng-ts ko keh-go lah-dæn 'o næn-kæn z yiu keh-liang de Gyiü Ng kyiü ngô c'ih
棍子過箇個約但河，難間是有箇兩隊。¹¹ 求爾，救我出
ah-ko-go siu-li ziu-z Yi-sao-go siu-li ing-we ngô p'ô gyi k'ong-p'ô gyi læ sah
阿哥個手裏，就是以掃個手裏。因為我怕其，恐怕其來殺
ngô lin ng-ts teng gyi ah-nyiang Ng zin-deo wô Ngô pih-ding s eng-we peh ng
我，連兒子等其阿孃。¹² 爾前頭話，我必定賜恩惠撥爾，
yi s-teh ng-go 'eo-dæ ziang hæ-li-go sô-nyi ka to su tu su-feh pin
又使得爾個後代像海裏個沙泥介多，數都數弗遍。」

¹³ Yüô-koh læ keh-deo soh-ko yia ziu pô gyi siu-li sô yiu-go tso li-veh ky'i song
雅各來箇頭宿過夜，就把其手裏所有個做禮物去送
gyi ah-ko Yi-sao Ziu-z ts'-sæn-nyang nyi-pah tsah yüong-sæn-nyang nyiæn-tsah
其阿哥以掃。¹⁴ 就是雌山羊二百隻，雄山羊廿只，
ts'-wu-nyang nyi-pah tsah yüong-wu-nyang nyiæn-tsah Yiu na-go loh-do sæn-jih tsah lin
雌湖羊二百隻，雄湖羊廿只。¹⁵ 有奶個駱駝三十隻，連
gyi siao loh-do ts'-ngeo s-jih tsah yüong-ngeo jih-tsah ts'-li-ts nyiæn-tsah siao
其小駱駝，雌牛四十隻，雄牛十隻，雌驢子廿只，小
li-ts jih-tsah Sô feng-go keh-sing de-su yang-tang-nyang kao-fu nu-boh siu-li teng
驢子十隻。¹⁶ 所分個箇星隊數樣打樣，交付奴僕手裏，等
gyi-lah wô Ng tseo-læ ngô-go zin-deo s-teh de-tang-de cong-nyiang k'ong
其拉話：「爾走來我個前頭，使得隊打隊中 央 空
ih-t'ön Gyi feng-fu zông-zin-go nying wô Ziah-z ngô ah-ko Yi-sao p'ong-djoh
一象。」¹⁷ 其吩咐上前個人話：「若是我阿哥以掃碰着
ng meng ng wô Ng z jü iao tao 'ah-li ky'i ng zin-deo keh-sing sang-k'eo z
爾，問爾話：『爾是誰？要到何裏去？爾前頭箇星牲口是

jü-go ng hao wô Keh z ng-go nu-boh Yüô-koh tso li-veh song ngô cü
誰個 ？ 』 爾好話 ː 『 箇是爾個奴僕雅各做禮物送我主

Yi-sao-go gyi yia læ ah-lah-go 'eo-pe Yi feng-fu di-nyi-go
以掃個 。 其也來阿拉個後背 。 』 』 19 又吩咐第二個 、

di-sæn-go teng væn-pah keng-leh de-tang-de 'eo-deo go wô Ng-lah p'ong-djoh Yi-sao
第三個，等凡百跟勒隊打隊後頭個，話：「爾拉碰着以掃

hao z-ka wô hyiang gyi dao Ng yi hao wô Ng-go nu-boh Yüô-koh læ ah-lah-go
好是介話向其道。 20 爾又好話：『爾個奴僕雅各來阿拉個

'eo-pe Ing-we Yüô-koh wô Ngô pô li-veh sin song-ky'i teng Yi-sao kông-'o
後背。』 』 因為雅各話：「我把禮物先送去等以掃講和，

'eo-deo tsæ teng gyi kyin-min ka-ni iao-bông gyi k'eng tsih-ziu ngô Li-veh ziu sin
後頭再等其見面，介呢要防其肯接受我。」 21 禮物就先

song-ky'i keh yia Yüô-koh soh læ cong-nying li-hyang Yia-tao bô-ky'i ling-leh liang-go
送去。箇夜雅各宿來衆人裏向。 22 夜到爬起，領勒兩個

ts'i-ts liang-go ô-deo teng jih-ih-go ng-ts tu liao-ko Yüô-boh du Yüô-koh
妻子，兩個丫頭，等十一個兒子，都踰過雅泊渡。 23 雅各

peh gyi-lah liao-ko keh-go ky'i-k'ang lin gyi sô yiu-go yia s-teh gyi liao ko-ky'i
撥其拉踰過箇個溪坑，連其所有個也使得其踰過去。

24 Yüô-koh doh-zi dzing-loh-tong yiu ih-go nying teng gyi pi-vu ih-dzih tao t'in
雅各獨自剩落東，有一個人等其比武一直到天

kw'a-liang Keh-go nying k'en-kyin tang gyi feh ko ziu nyiah gyi do-t'e-go gao-kwu
快亮。 25 箇個人看見打其弗過，就捏其大腿個絞股，

keh-lah pi-vu-go z-'eo Yüô-koh do-t'e gao-kwu t'eh-yüih Keh-go nying wô T'in
箇勒比武個時候，雅各大腿絞股脫穴。 26 箇個人話：「天

kw'a liang-de hao fông ng ky'i Yüô-koh wô Ng ziah-z feh coh-foh peh ngô ngô
快亮了，好放爾去。」 雅各話：「爾若是弗祝福撥我，我

feh-k'eng fông ng ky'i Gyi z-ka wô Ng soh-go ming-z Gyi wô
弗肯放爾去。」 27 其是介話：「爾啥個名字？」其話：

 Yüô-koh Gyi yi wô Keh-tsao feh tsæ eo ng-go ming-z Yüô-koh z hao
「雅各。」 28 其又話：「箇遭弗再謳爾個名字雅各，是好

eo Yi-seh-lih ing-we-ng teng Jing-ming teng nying pi vu yi-kying teh-sing-de
謳^[1]以色列。因為爾等神明等人比武，已經得勝了。」 29

Yüô-koh meng Gyi wô Ts'ing Ng wô hyiang ngô dao Ng-go ming-z Gyi wô
雅各問其，話：「請爾話向我道爾個名字。」其話：

 Dza-we meng Ngô-go ming-z Ziu læ keh-deo coh-foh peh gyi Yüô-koh eo keh-go
「咋會問我個名字？」就來箇頭祝福撥其。 30 雅各謳箇個

di-ming [2] Bin-yi-li wô Ngô yi-kying te-min k'en-kyin Jing-ming ngô sing-ming
地名^[2]便以利，話：「我已經對面看見神明，我性命
pao-djün-de 31 Yüô-koh tseo-ko Bin-yi-li z'eo k'eo-k'eo nyih-deo c'ih-ky'i gyi-go
保全了。」³¹雅各走過便以利時候，扣扣日頭出去，其個
do-t'e z kwa-kyiah-go 32 Ing-we Gyi nyiah Yüô-koh do-t'e gao-kwu-li-go kying keh-lah
大腿是拐腳個。³²因為其捏雅各大腿絞股裏個筋，箇勒
Yi-seh-lih ts-seng tao næn-kæn feh ky'üoh do-t'e gao-kwu-li-go kying
以色列子孫到難間弗喫大腿絞股裏個筋。

[1] Ziu-z Teng Jing-ming pi-wu-go. 'Ôh-tsia Jing-ming pi-vu. 就是
等神明比武個。或者神明比武。

[2] Ziu-z Jing-ming go min. 就是神明個面。

Ts. XXXIII.

Yüô-koh ngæn-tsing də-ky'i k'en-kyin Yi-sao teng s-pah-go nying dô-kô læ ziu
雅各眼睛抬起，看見以掃等四百個人大家來，就
feng-k'æ ng-nô kao-fu peh Li-üô Lah-kyih teng liang-go ô-deo Peh ô-deo teng
分開兒因，交付撥利亞、拉結，等兩個丫頭。²撥丫頭等
gyi ng-nô læ zin-deo Li-üô teng gyi ng-nô læ 'eo-deo Lah-kyih teng lah-seh læ
其兒因來前頭，利亞等其兒因來後頭，拉結等約瑟來
kyih-sah 3 Gyi-zi sin ky'i boh-tao læ di-ying-li ts'ih-tsao teng-tao gyi-go ah-ko
結煞。³其自先去，伏倒來地垵裏七遭，等到其個阿哥
siang-gying 4 Yi-sao peng-long-læ nying-tsih gyi bao-leh gyi o-leh gyi deo-kying ts'ing
相近。⁴以掃奔攏來迎接其，抱勒其，掙勒其頭頸，親
gyi cü ziu dô-kô ngæn-li c'ih-de Yi-sao ngæn-tsing də-ky'i k'en-kyin nyü-nying teng
其嘴。就大家眼淚出了。⁵以掃眼睛抬起看見女人等
siao-nying meng gyi wô Keh-sing teng ng dô-kô læ-tong-go z Jü Gyi wô
小人，問其話：「箇星等爾大家來東個是誰？」其話：

Keh-sing ng-nô z Jing-ming eng-we s-peh ng nu-boh-go Keh-tsao liang-go ô-deo
「箇星兒因是神明恩惠賜撥爾奴僕個。」⁶ 箇遭兩個丫頭

teng gyi ng-nô tseo-long-læ boh-tæn-tao Li-üô teng gyi ng-nô yia tseo-long-læ boh-tæn-tao
等其兒因走攏來伏帶倒。⁷ 利亞等其兒因也走攏來伏帶倒。

‘eo-deo lah-seh teng Lah-kyih tseo-long-læ boh-tæn-tao Yi-sao wô Ngô sô p’ong-djoh-go
後頭約瑟等拉結走攏來伏帶倒。⁸ 以掃話：「我所碰着個

keh-sing de-su ng z dza-go i-s Gyi wô Z iao teh-djoh eng-we læ ngô
箇星隊數，爾是咋個意思？」其話：「是要得着恩惠來我

cü-go min-zin Yi-sao wô Ngô ah-di ngô sô yiu-go yi-kying keo-de ng
主個面前。」⁹ 以掃話：「我阿弟，我所有個已經夠了，爾

sô yiu-go hao kwe-peh ng-zi Yüô-koh wô Ts’ing ng feh iao z-ka ngô
所有個好歸撥爾自。」¹⁰ 雅各話：「請爾弗要是介，我

ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng dzong ngô-go siu-li siu ngô-go
若是得着恩惠來爾個面前，介呢，爾從我個手裏收我個

li-veh ing-we ngô k’en-kyin ng-go min-k’ong ziang k’en-kyin Jing-ming min-k’ong ng yia
禮物。因為我看見爾個面孔像看見神明面孔，爾也

hwun-hyi ngô Jing-ming kyi-jün s eng-we peh ngô ngô yi-kying yiu-yü keh-lah ts’ing
歡喜我。¹¹ 神明既然賜恩惠撥我，我已經有餘，箇勒請

ng siu ngô song ng-go li-veh Yüô-koh ts’e gyi gyi ziu siu-de Yi-sao wô
爾收我送爾個禮物。」雅各催其，其就收了。¹² 以掃話：

Ah-lah hao dong-sing ky’i ngô we ying-dao ng Yüô-koh teng gyi wô Ngô-go
「阿拉好動身去，我會引導爾。」¹³ 雅各等其話：「我個

cü ng hyiao-teh keh-sing ng-nô tæ-n-boh wa-yiu ziu-t’æ-go ngeo teng yang keng ngô tong
主，爾曉得箇星兒因單薄，還有受胎個牛等羊跟我東。

ziah ih-nyih kong-fu kw’a-kw’a ken gyi ih-do-de tu we si Ts’ing ngô cü pi ng
若一日工夫快快趕其，一大隊都會死。¹⁴ 請我主比爾

nu-boh sin ky’i ngô mæn-mæn ling gyi-lah z-ka læ ngô zin-deo-go sang-k’eo teng keh-sing
奴僕先去。我慢慢領其拉，是介來我前頭個牲口等箇星

ng-nô tsiao gyi-lah sô neng-keo tseo-go kyiah-bu tao ngô cü-go Si-r di-fông
兒因照其拉所能夠走個腳步，到我主個西珥地方。」¹⁵

Yi-sao wô Ka-ni ngô dong-de-go nying hao liu kyi-go peh ng Gyi wô
以掃話：「介呢我同隊個人，好留幾個撥爾。」其話：

‘O yüong ni Ts’ing ng peh ngô teh-djoh eng-we læ ngô cü-go min-zin z-de
「何用呢？請爾撥我得着恩惠來我主個面前是了。」

16 Keh-nyih Yi-sao kyü Si-r keh-da lu 17 Yüô-koh tseo-tao Su-keh di-fông teng
箇日以掃歸西珥箇埭路，雅各走到疏割地方，等
gyi-zi ky'i oh teng sang-k'eo tah-bang keh-lah keh-go di-ming kyiao-leh Su-keh
其自起屋，等牲口搭棚。箇勒箇個地名叫勒疏割^[1]。

[1] Ziu-z Bang. 就是棚。（原註）

18 Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn en-en-tæn-tæn tao Kyüô-nen di-fông Z-kyin-go dzing-ts
雅各從巴坦亞蘭安安耽耽到迦南地方示劍個城子，
læ dzing-ts min-zin tah tsiang-bong Do ih-pah kw'e nying-ts hyiang Z-kyin-go ah-tia
來城子面前搭帳篷。19 馱一百塊銀子，向示劍個阿爹
Ha-meh keh-dzoh-go nying ma ih-ky'iu din ziu-z tah tsiang-bong-go di-fông Læ keh-deo
哈抹箇族個人，買一丘田，就是搭帳篷個地方。20 來箇頭
zao ih-zo dæn c'ü gyi ming-z Yi-li-lo-hyi Yi-seh-lih
造一座壇，取其名字以利羅熙以色列^[1]。

[1] Ziu-z Jing-ming, z Yi-seh-lih-go Jing-ming. 就是神明，是以色列個神明。（原註）

Ts. XXXIV.

Li-üô sô sang-peh Yüô-koh-go nön Ti-nô tseo-c'ih ky'i k'en keh di-fông-go nyü-nying
利亞所生撥雅各個因底拿走出去看箇地方個女人。2
Keh di-fông moh-pah Hyi-vi nying Ha-meh-go ng-ts Z-kyin ih k'en-kyin ziu ying-yiu gyi ky'i teng
箇地方牧伯希未人哈抹個兒子示劍一看見就引誘其去，等
gyi dong-zông u-ŵe gyi Sing-li teng Yüô-koh-go nön Ti-nô lin-lin-peh-shæ æ-sih
其同牀，污穢其。3 心裏等雅各個因底拿戀戀不捨，愛惜
keh-go do-kwu-nyiang teng gyi kông en-ŵe-go shih-wô Z-kyin teng ah-tia Ha-meh wô
箇個大姑娘，等其講安慰個說話。4 示劍等阿爹哈抹話：

Ts'ing ng dæ keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts Yüô-koh t'ing-meng gyi yi-kying
「請爾抬箇個大姑娘撥我做妻子。」⁵ 雅各聽聞其已經

u-ŵe gyi-go nön Ti-nô gyi-go ng-ts læ din-li k'en sang-k'eo Yüô-koh pi-k'eo
污穢其個因底拿。其個兒子來田裏看牲口，雅各閉口

vu-yin teng-tao gyi-lah kyü-læ
無言，等到其拉歸來。

Z-kyin-go ah-tia Ha-meh tseo-c'ih teng Yüô-koh siang-liang Yüô-koh-go ng-ts
⁶ 示劍個阿爹哈抹走出等雅各商量。⁷ 雅各個兒子

t'ing-meng-ts ziu dzong din-li kyü-læ keh-sing nying iu-meng do-nyiang fah-ông ing-we
聽聞仔就從田裏歸來。箇星人憂悶，大樣發快，因為

Z-kyin teng Yüô-koh-go nön dong-zông z læ Yi-seh-lih cong-nyiang lön-tso keh z feh kæ
示劍等雅各個因同牀，是來以色列中央亂做。箇是弗該

tso-go z-ken Ha-meh teng gyi-lah siang-liang wô Ngô ng-ts Z-kyin sing-li
做個事幹。⁸ 哈抹等其拉商量，話：「我兒子示劍心裏

ky'i-mo ng-go nön ts'ing ng peh gyi tso ts'i-ts Ah-lah teng ng-lah hao dô-kô c'ü-tsing
企慕爾個因，請爾撥其做妻子。⁹ 阿拉等爾拉好大家娶進

kô-c'ih ng-go nön hao hyü-peh ah-lah ng yia hao dæ ah-lah-go nön Ng-lah teng
嫁出，爾個因好許撥阿拉，爾也好抬阿拉個因。¹⁰ 爾拉等

ah-lah dô-kô deng-tong keh di-fông læ ng-go min-zin hao deng-ts tso sang-i teh-djoh
阿拉大家庵東，箇地方來爾個面前，好庵仔，做生意得着

ts'æn-nyih Z-kyin teng Ti-nô-go ah-tia hyüong-di wô Dæn-nyün ng s eng-we
產業。」¹¹ 示劍等底拿個阿爹兄弟話：「但願爾賜恩惠

peh ngô ng sô-wô-go ngô ziu we peh ng Ze ng iao dza djong-go p'ing-kying li-veh
撥我，爾所話個我就會撥爾。¹² 隨爾要咋重個聘金禮物，

ngô we tsiao ng-go shih-wô peh ng täen-tsih pô keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts
我會照爾個說話撥爾。單只把箇個大姑娘撥我做妻子。」

Yüô-koh-go ng-ts ing-we Z-kyin yi-kying u-ŵe gyi-lah ah-me Ti-nô keh-lah yüong
¹³ 雅各個兒子，因為示劍已經污穢其拉阿妹底拿，箇勒用

diao-bi shih-wô we-teh gyi teng gyi ah-tia Ha-meh z-ka wô Ah-lah pô ah-me
調皮說話回答其等其阿爹哈抹，¹⁴ 是介話：「阿拉把阿妹

hyü-peh m-tsiu-keh-li-go nying tso-feh-læ-go ing-we keh z ah-lah tao-me z-ken
許撥嘸周割禮個人做弗來個，因為箇是阿拉倒黷事幹。¹⁵

Ziah-z ng-lah ziang ah-lah ka keh-sing nen tu ziu tsiu-keh-li ka-ni ziu hao ing-hyü
若是爾拉像阿拉介，箇星男都受周割禮，介呢就好應許

ng-lah Keh-tsao ah-lah pô nön kô-peh ng ah-lah yia dæ ng-go nön ziu
爾拉。」¹⁶ 箇遭阿拉把因嫁撥爾，阿拉也抬爾個因，就

dô-kô djü-tong tso ih-dzoh pah-sing 17 Ng-lah ziah-z feh-k'eng t'ing ah-lah ziu
大家住東，做一族百姓。爾拉若是弗肯聽阿拉，受

tsiu-keh-li ah-lah ziu ling-leh ah-me ky'i-de 18 Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin
周割禮，阿拉就領勒阿妹去了。」哈抹等其兒子示劍

hwun-hyi keh-kyü shih-wô Keh 'eo-sang ing-we æ-sih Yüô-koh-go nön keh-lah læ-feh-gyi
歡喜箇句說話。19 箇後生因爲愛惜雅各個因，箇勒來得及

tso keh-go z-ken gyi læ ah-tia oh-li z ting kwe-djong-go
做箇個事幹。其來阿爹屋裏是頂貴重個。

20 Ha-meh teng ng-ts Z-kyin ziu tseo-tao dzing-meng-k'eo teng dzing-li-go nying
哈抹等兒子示劍就走到城門口，等城裏個人

siang-liang wô Keh-sing nying teng ah-lah 'o-moh ping-ts'ia di-fông kwông-kw'eh peh
商量，話：21 「箇星人等阿拉和睦，並且地方廣闊撥

gyi-lah deng-leh-ko 'o-feh ing-hyü gyi deng-læ dông-deo tso sang-i ah-lah ziu hao dæ
其拉庵勒過，何弗應許其庵來蕩頭做生意。阿拉就好抬

gyi-go nön tso ts'i-ts yia pô ah-lah-go nön hyü-peh gyi Tsih-yiu ah-lah cong-nyiang-go
其個因做妻子，也把阿拉個因許撥其。22 只有阿拉中央個

nen tu ziu tsiu-keh-li ziang gyi-lah ziu tsiu-keh-li ka keh-sing nying ziu k'eng teng ah-lah
男都受周割禮，像其拉受周割禮介，箇星人就肯等阿拉

deng-tong tso ih-dzoh-go pah-sing 23 Z-ka gyi-lah ngeo-ying kô-kyi teng
庵東做一族個百姓。」是介其拉牛羊、家計，等

ih-ts'ih-go sang-k'eo ky'i-feh tu kwe-peh ah-lah ma Ah-lah feh-jü ing-hyü gyi-lah hao
一切個牲口，豈弗都歸撥阿拉嗎？阿拉弗如應許其拉，好

teng ah-lah dô-kô deng-tong 24 Væn-pah tseo-c'ih dzing-meng-go nying tu t'ing Ha-meh teng
等阿拉大家庵東。」凡百走出城門個人，都聽哈抹等

gyi ng-ts Z-kyin-go shih-wô ka-ni keh-sing tseo-c'ih dzing-meng-go nen long-tsong ziu
其兒子示劍個說話。介呢，箇星走出城門個男攏總受

tsiu-keh-li
周割禮。

25 Tao di-sæn-nyih tsing-hao cong-nying sông-'eng t'ong-kw'u-go z'eo Yüô-koh liang-go
到第三日，正好衆人傷痕痛苦個時候，雅各兩個

ng-ts Si-min teng Li-vi z Ti-nô-go ah-ko koh-nying do-leh pao-kyin fông-tæn
兒子，西緬等利未，是底拿個阿哥，各人馱勒寶劍，放膽

tseo-tsing dzing-li sah-diao long-tsong keh-sing nen 26 Gyi-lah yüông tao-k'eo sah-diao Ha-meh teng
走進城裏，殺掉攏總箇星男。其拉用刀口殺掉哈抹等

gyi-go ng-ts Z-kyin ling-leh Ti-nô dzong Z-kyin-go oh-li tseo-c'ih-ky'i 27
其個兒子示劍，領勒底拿從示劍個屋裏，走出去。

Yüô-koh-go ng-ts ing-we u-ŵe gyi ah-me-go yün-kwu c'ông-tsing sah-diao cong-nying-go
雅各個兒子，因為污穢其阿妹個緣故，闖進殺掉衆人個
di-fông ts'iang-deh keh-go dzing-li 28 Pô yang ngeo li-ts teng dzing-li
地方，搶奪箇個城裏。把羊、牛、驢子，等城裏、
din-li sô yiu-go tu ta-leh-ky'i Yi lo-liah gyi-go dzæ-veh teng long-tsong siao-nying
田裏所有個都帶勒去。29 又擄掠其個財物，等攏總小人
nyü-nying keh-sing ts'iang-deh ih-ts'ih oh-lô li-hyang-go tong-si 30 Yüô-koh teng Si-min
女人箇星，搶奪一切屋落裏向個東西。雅各等西緬、
Li-vi wô Ng-lah z lin-le ngô s-teh ngô læ dông-deo Kyüô-nen Pi-li-si
利未話：「爾拉是連累我，使得我來蕩頭迦南、比利洗
pah-sing cong-nyiang ming-sing zah-ts'iu-go ping-ts'ia ngô-go nying ky'üih gyi-lah we jü-long-læ
百姓中央名聲賊臭個。並且我個人缺，其拉會聚攏來
teng ngô ti-dih sah-diao ngô ka-ni ngô teng 'eh-kô tu we mih-diao 31 Gyi-go ng-ts
等我抵敵殺掉我，介呢我等闖家都會滅掉。」其個兒子
wô Gyi-lah næn-dao hao dæ ah-lah ah-me ziang gyi-nyü ka ma
話：「其拉難道好待阿拉阿妹像妓女介嗎？」

Ts. XXXV.

Jing-ming teng Yüô-koh wô Ng yüông zông-ky'i deng-læ Pah-deh-li læ keh-deo
神明等雅各話：「爾用上去，庵來伯特利，來箇頭
zao dæn peh Jing-ming ziu-z ng to-bi ah-ko Yi-sao min-zin z'-eo yin-c'ih peh ng
造壇撥神明，就是爾躲避阿哥以掃面前時候現出撥爾
k'en-go 2 Yüô-koh ziu feng-fu oh-li-go nying lin keh-sing keng gyi-go nying wô
看個。」雅各就吩咐屋裏個人連箇星跟其個人，話：
Ng-lah cong-nyiang sô-yiu-go nga-koh Jing-ming long-tsong ky'i-diao gyi zi yüông
「爾拉中央所有個外國神明攏總棄掉其，自用
kyih-kyih-zing-zing wun-leh i-zông Ah-lah ziu ky'i-læ tseo-zông Pah-deh-li ngô we
潔潔淨淨換勒衣裳。」3 阿拉就起來，走上伯特利，我會
læ keh-deo zao dæn peh Jing-ming ziu-z ngô loh-næn-go nyih-ts tsih-ing ngô tseo-lu z'-eo
來箇頭造壇撥神明，就是我落難個日子接應我，走路時候

pao-yiu ngô-go Gyi-lah ziu do-leh siu-li sô-yiu-go nga-koh jing-ming teng
 保佑我個 。 」 4 其拉就馱勒手裏所有個外國神明 ， 等
 ng-to-li-go gwæn-ts kao-fu Yüô-koh Yüô-koh k'ông-læ Z-kyin-go ziang-jü ti'ô 5
 耳朵裏個環子 ， 交付雅各 。 雅各園來示劍個橡樹底下 。 5
 Gyi-lah ziu dong-sing Jing-ming-go we-nyin ling-djoh dön-ky'ün-go dzing-li s-teh gyi-lah feh
 其拉就動身 。 神明個威嚴臨着團圈個城裏 ， 使得其拉弗
 tse-ken Yüô-koh-go ng-ts
 追趕雅各個兒子。

Keh-tsao Yüô-koh teng keh-sing keng gyi-go nying tao Kyüô-nen di-fông-go Lu-s ziu-z
 6 箇遭雅各等箇星跟其個人到迦南地方個路斯，就是
 Pah-deh-li Læ keh-deo zao dæn eo keh di-ming Ih-pah-deh-li ing-we Yüô-koh
 伯特利。 7 來箇頭造壇，謳箇地名益伯特利^[1]，因為雅各
 to-bi ah-ko min-zin z'eo Jing-ming læ keh-deo yin-c'ih peh gyi k'en Li-pah-kyüô-go
 躲避阿哥面前時候，神明來箇頭現出撥其看。 8 利百加個
 ah-bu Ti-p'ô-lah si-de tsông-læ Pah-deh-li ziang-jü ti'ô keh-go di-ming ziu kyiao-leh
 阿哺底破拉死了，葬來伯特利橡樹底下。箇個地名就叫勒
 Üô-leng-pô-k'oh
亞倫巴哭^[2]。

[1] Ziu-z Pah-deh-li-go Jing-ming. 就是伯特利個神明。（原註）

[2] Ziu-z Æ-k'oh-go ziang-jü. 就是哀哭個橡樹。（原註）

Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn kyü-læ z'eo Jing-ming yi yin-c'ih s foh peh
 9 雅各從巴坦亞蘭歸來時候，神明又現出，賜福撥
 gyi Jing-ming teng gyi wô Ng su-djông ming-z z Yüô-koh yi'eo feh tsæ eo ng
 其。 10 神明等其話：「爾素常名字是雅各，以後弗再謳爾
 Yüô-koh hao kæ ming Yi-seh-lih ziu c'ü gyi ming-z Yi-seh-lih Jing-ming yi teng
雅各，好改名以色列。」就取其名字以色列。 11 神明又等
 gyi wô Ngô z Djün-neng-go Jing-ming ng hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ng we
 其話：「我是全能個神明，爾好茂茂盛盛多起來。爾會
 sang-c'ih ih-koh feng tso hyü-to koh-veng kyüing-wông keh-sing yia we dzong ng iao-bo-li ka
 生出一國分做許多國份，君王箇星也會從爾腰縛裏介
 c'ih-læ Ngô sô s-peh Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah-go di-fông yia we s-peh ng
 出來。 12 我所賜撥亞伯拉罕等以撒個地方，也會賜撥爾，

ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng tsiang-læ-go 'eo-dæ 13 Jing-ming teng gyi
並且把箇個地方賜撥爾將來個後代。 13 神明等其

kông-hao ziu dzong keh-deo sing-zông-ky'i 14 Yüô-koh læ Jing-ming teng gyi kông-go di-fông lih
講好，就從箇頭升上去。 14 雅各來神明等其講個地方立

ih-keng djü-ts ziu-z zah-deo-go djü-ts din tsiu kyiao yiu læ gyi zông-deo 15 Yüô-koh
一根柱子，就是石頭個柱子，奠酒澆油來其上頭。 15 雅各

ts'ing-hwu Jing-ming teng gyi kông-go di-fông kyiao-leh Pah-deh-li
稱呼神明等其講個地方叫勒伯特利。

16 Gyi-lah dzong Pah-deh-li dong-sing teng Yi-fah-da ts'ô yiu-'æn lu Lah-kyih iao
其拉從伯特利動身，等以法大差有限路，拉結要

sang-ts'æn sang-leh ting næn t'ong-leh li-'æ Næn-sang-go z-'eo siu-sang-go teng gyi
生產，生勒頂難，痛勒厲害。 17 難生個時候，收生個等其

wô Hao-vong p'ô Ng yin-dzæ yi yiu ih-go ng-ts-de 18 Lah-kyih kw'a
話：「好留怕，爾現在又有一個兒子了。」 18 拉結快

dön-ky'i ing-we gyi si-de c'ü gyi ng-ts ming-z Bin-o-nyi 19 dæn-z
斷氣，（因為其死了，）取其兒子名字便阿尼^[1]。但是

ah-tia c'ü gyi Bi-yüô-ming Lah-kyih si-ts tsông-læ tao Yi-feh-da ky'i-go lu
阿爹取其便雅憫^[2]。 19 拉結死仔，葬來到以法大去個路

pin-yin ziu-z Pah-li-'eng Yüô-koh lih djü-ts læ Lah-kyih-go veng-deo tao jü-kying
邊沿，就是伯利恆。 20 雅各立柱子來拉結個墳頭。到如今

wa eo gyi z Lah-kyih veng-go djü-ts Yi-seh-lih yi dong-sing læ Yi-deh keh-zo t'ah
還謳其是拉結墳個柱子。 21 以色列又動身，來以特箇座塔

nga-pin tah tsiang-bong Yi-seh-lih deng-læ keh di-fông z-'eo Liu-bin teng ah-tia-go ah-yi
外邊搭帳篷。 22 以色列庵來箇地方時候流便等阿爹個阿姨

Pih-lah dong-zông Yi-seh-lih t'ing-meng-de
辟拉同牀，以色列聽聞了。

[1] Ziu-z Ngô iu-meng-go ng-ts. 就是我憂悶個兒子。（原註）

[2] Ziu-z Ngô jing-tsah-siu-go ng-ts. 就是我順隻手個兒子。（原註）；原文此處或爲錯印，後文均爲 Bin-yüô-ming

23 Yüô-koh-go ng-ts yiu jih-nyi-go Yüô-koh-go do ng-ts Liu-bin wa-yiu
雅各個兒子有十二個。雅各個大兒子流便，還有

Si-min Li-vi Yiu-da Yi-sah-kyüô Si-pu-leng z Li-üô sô sang-go
西緬、利未、猶大、以薩迦、西布倫，是利亞所生個。24

Iah-seh teng Bin-yüô-ming z Lah-kyih sô sang-go Dæn teng Neh-da-li z Lah-kyih-go
約瑟等便雅憫，是拉結所生個。25 但等納大利，是拉結個

ô-deo Pih-lah sô sang-go Kyüô-teh teng Üô-shih z Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô sô
丫頭辟拉所生個。26 迦得等亞設，是利亞個丫頭悉怕所

sang-go Keh tu z Yüô-koh-go ng-ts læ Pô-t'æn-üô-læn sô sang-go
生個。箇都是雅各個兒子，來巴坦亞蘭所生個。

27 Yüô-koh læ kyin gyi ah-tia Yi-sah læ Mæn-li di-fông Üô-pô dzing-li
雅各來見其阿爹以撒，來幔利地方，亞巴城裏，

ziu-z Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah sô tæm-koh-go di-fông Yi-sah ziu-shü
就是希伯崙，亞伯拉罕等以撒所耽擱個地方。28 以撒壽歲

ih-pah pah-jih shü Yi-sah nyin-kyi lao nyih-ts mun dön-ky'i si-de kyü-iao
一百八十歲。29 以撒年紀老，日子滿，斷氣死了，歸到

gyi-zi-go dzoh-cong gyi liang-go ng-ts Yi-sao Yüô-koh tsông gyi
其自個族種。其兩個兒子以掃、雅各葬其。

Ts. XXXVI.

Yi-sao ziu-z Yi-tong gyi kô-pu læ 'ô-veng Yi-sao dæ Kyüô-nen nying-go nön
以掃就是以東，其家譜來下文。2 以掃抬迦南人個囡

tso ts'i-ts ziu-z Üô-da z Heh nying Yi-leng-go nön teng Üô-'o-li-pô-mô z
做妻子，就是亞大，是赫人以倫個囡，等亞何利巴瑪，是

Hyi-vi nying Tsi-bin-go nön Üô-nô sô sang-go nön Yi dæ Pô-jih-meh z
希未人祭便個囡亞拿，所生個囡。3 又抬巴實抹，是

Yi-jih-mô-li-go nön Nyi-bæ-iah-go tsi-me Üô-da sang Yi-li-fah peh Yi-sao
以實瑪利個囡，尼珥約個姊妹。4 亞大生以利法撥以掃，

Pô-jih-meh sang Liu-r Üô-'o-li-pô-mô sang Yiæ-z Yüô-læn K'o-lah Keh tu
巴實抹生流珥。5 亞何利巴瑪生耶是、雅蘭、可拉。箇都

z Yi-sao-go ng-ts læ Kyüô-nen di-fông sô sang-go 6 Yi-sao ta-leh ts'i-ts
是以掃個兒子，來迦南地方所生個。6 以掃帶勒妻子、
ng-ts nön teng oh-li-go nying wa-yiu ngeo yiang teng ih-ts'ih-go sang-k'eo læ
兒子、因，等屋裏個人，還有牛、羊，等一切個牲口，來
Kyüô-nen di-fông væn-pah sô teh-djoh-go kô-kyi li-k'æ gyi ah-di Yüô-koh tao bih-t'ah
迦南地方凡百所得着個家計，離開其阿弟雅各，到別埭
di-fông ky'i Ing-we gyi-lah dzæ-veh fu-tsoh sô-yi dô-kô deng-feh-ko wa-yiu gyi-lah
地方去。7 因爲其拉財物富足，所以大家庵弗過，還有其拉
sô tæm-koh-go di-fông we-leh sang-k'eo to feh-neng-keo yüong-zui gyi Keh-tsao Yi-sao
所耽擱個地方，爲了牲口多，弗能夠容受其。8 箇遭以掃
deng-læ Si-r sæn Yi-sao ziu-z Yi-tong
庵來西珥山。以掃就是以東。

Si-r sæn Yi-tong nying-go tsu-tsong Yi-sao gyi-go kô-pu læ 'ô-veng 10
9 西珥山以東人個祖宗以掃，其個家譜來下文。

Yi-sao keh-sing ng-ts-go ming-z ziu-z Yi-li-fah z Yi-sao tsi-ts Üô-da sô
以掃箇星兒子個名字，就是：以利法，是以掃妻子亞大所
sang-go wa-yiu Liu-r z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh sô sang-go Yi-li-fah-go
生個，還有流珥，是以掃妻子巴實抹所生個。11 以利法個
ng-ts Di-mæn O-meh Si-po Kyüô-dæn Kyi-neh Yi-sao ng-ts
兒子提幔、阿抹、洗玻、迦但、基納。12 以掃兒子
Yi-li-fah-go ah-yi Ding-neh sang Üô-mô-lih peh Yi-li-fah keh tu z Yi-sao ts'i-ts
以利法個阿姨亭訥生亞瑪力撥以利法。箇都是以掃妻子
Üô-da-go ts-seng Liu-r-go ng-ts Nô-'eh Si-lah Sô-mô Mi-sah keh
亞大個子孫。13 流珥個兒子拿轄、西拉、沙瑪、米撒。箇
tu z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng
都是以掃妻子巴實抹個子孫。

Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô ziu-z Tsi-bin-go nön Üô-nô sô sang-go
14 以掃個妻子亞何利巴瑪，就是祭便個因亞拿所生個
nön gyi sang Yiæ-z Yüô-læn K'o-lah peh Yi-sao
因，其生耶是、雅蘭、可拉撥以掃。

Yi-sao ts-seng cong-nyiang tso væn-wông-go ziu-z Yi-sao do ng-ts Yi-li-fah
15 以掃子孫中央做藩王個就是：以掃大兒子以利法
sô sang-go yiu Di-mæn wông O-meh wông Si-po wông Kyi-neh wông K'o-lah
所生個，有提幔王、阿抹王、洗玻王、基納王、16 可拉

wông Kyüô-dæn wông Üô-mô-lih wông keh z dzong Yi-li-fah c'ih-läe tso væn-wông læ
王、迦但王、亞瑪力王。箇是從以利法出來，做藩王來
Yi-tong di-fông-go tu z Üô-da-go ts-seng
以東地方個。都是亞大個子孫。

17 Yi-sao-go ng-ts Liu-r sô sang-go yiu Nô-eh wông Si-lah wông Sô-mô
以掃個兒子流珥所生個，有拿轄王、西拉王、沙瑪
wông Mi-sah wông keh z dzong Liu-r c'ih-läe tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go tu
王、米撒王。箇是從流珥出來做藩王來以東地方個。都
z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng
是以掃妻子巴實抹個子孫。 18 Yi-sao ts'i-ts Üô-o-li-pô-mô-go ng-ts
以掃妻子亞何利巴瑪個兒子
ziu-z Yäe-z wông Yüô-læn wông K'o-lah wông keh tu z dzong Üô-nô-go nön
就是耶是王、雅蘭王、可拉王。箇都是從亞拿個因，
Yi-sao-go ts'i-ts Üô-o-li-pô-mô c'ih-läe tso væn-wông-go
以掃個妻子亞何利巴瑪出來，做藩王個。 19 Keh-sing z Yi-sao
箇星是以掃
ziu-z Yi-tong-go ts-seng tso væn-wông-go
就是以東個子孫，做藩王個。

20 'O-li nying Si-r-go ts-seng su-djông deng-läe keh di-fông-go ziu-z Lo-tæn
何利人西珥個子孫素常來箇地方個。就是羅單、
Shih-pah Tsi-bin Üô-nô Ti-jing Yi-ts'ah Ti-sæn keh tu z 'O-li
說八、祭便、亞拿、 21 底順、以察、底珊。箇都是何利
nying Si-r-go ts-seng tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go Lo-tæn-go ng-ts
人，西珥個子孫做藩王來以東地方個。 22 羅單個兒子
'O-li Hyi-mæn Lo-tæn-go tsi-me Ding-neh
何利、希幔，羅單個姊妹亭訥。 23 Shih-pah-go ng-ts Üô-leh-veng
說八個兒子亞勒文、
Mô-nô-eh Yi-pah Z-po O-nen
瑪拿轄、以八、示玻、阿南。 24 Tsi-bin-go ng-ts Üô-yüô teng
祭便個兒子亞雅，等
Üô-nô zin-deo læ kw'ông-iäe di-fông k'en ah-tia Tsi-bin-go li-ts p'ong-djoh nyih-go
亞拿。前頭來曠野地方看阿爹祭便個驢子，碰着熱個
shü-nyün ziu-z keh Üô-nô
水源，就是箇亞拿。 25 Üô-nô-go ng-ts Ti-jing Üô-nô-go nön
亞拿個兒子底順，亞拿個因
Üô-o-li-pô-mô Ti-jing-go ng-ts Hying-dæn lh-z-pæn lh-læn Kyi-læn
亞何利巴瑪。 26 底順個兒子欣但、一是班、益蘭、基蘭。
Yi-ts'ah-go ng-ts Pih-hen Sah-fæn Üô-ken
27 以察個兒子辟罕、撒番、亞干。 28 Ti-sæn-go ng-ts U-z
底珊個兒子烏士、
Üô-læn 'O-li keh-dzoh tso væn-wông-go ziu-z Lo-tæn wông Shih-pah wông Tsi-bin
亞蘭。 29 何利箇族做藩王個就是：羅單王、說八王、祭便

wông Üô-nô wông 30 Ti-jing wông Yi-ts'ah wông Ti-sæn wông keh tu z Si-r
王、亞拿王、底順王、以察王、底珊王。箇都是西珥
di-fông 'O-li nying dzæ gyi-zi-go koh-kô tso væn-wông
地方，何利人在其自個國家做藩王。

31 Yi-seh-lih nying feh-zing yiu koh-wông djü gyi-go z'eo sin yiu koh-wông djü
以色列人弗曾有國王治其個時候，先有國王治
Yi-tong-go di-fông ziu-z Pi-r-go ng-ts Pi-lah tso Yi-tong-go koh-wông gyi
以東個地方，就是：32 比珥個兒子比拉做以東個國王。其
kying-dzing kyiao-leh Ding-ha-pô Pi-lah si-ts P'o-s-lah nying Si-lah-go ng-ts
京城叫勒亭哈巴。33 比拉死仔，破斯拉人西拉個兒子
lah-pah tsih-we lah-pah si-ts Di-mæn nying Wu-sæn tsih-we Wu-sæn si-ts
約八接位。34 約八死仔，提幔人戶珊接位。35 戶珊死仔，
Pi-t'ah-go ng-ts Ha-t'ah ziu-z læ Mo-iah-go bing-jiang tang-ba Mi-din nying-go
比撻個兒子哈撻（就是來摩押個平垲打敗米甸人個）
tsih-we gyi kying-dzing kyiao-leh Üô-vi-teh Ha-t'ah si-ts Mô-z-li-kyüô nying
接位，其京城叫勒亞未得。36 哈撻死仔，瑪士利加人
Sæn-lah tsih-we Sæn-lah si-ts 'o pin-yin-go Li-'o-pah nying Sao-lo tsih-we
三拉接位。37 三拉死仔，河邊沿個利河伯人掃羅接位。38
Sao-lo si-ts Üô-keh-p'o-go ng-ts Pô-leh-ha-nen tsih-we Üô-keh-p'o-go ng-ts
掃羅死仔，亞革破個兒子巴勒哈南接位。39 亞革破個兒子
Pô-leh-ha-nen si-ts Ha-dah tsih-we gyi kying-dzing kyiao-leh Pao gyi ts'i-ts ming-z
巴勒哈南死仔，哈達接位，其京城叫勒保。其妻子名字
Mi-hyi-da-bih ziu-z Mi-seh-'eh-go nön Mô-deh-lih sô sang-go nön Yi-sao
米希大別，就是米色合個囡，瑪特列所生個囡。40 以掃
keh-dzoh keh-sing væn-wông tsiao gyi-go ts-p'a djü-kyü ming-z z-ka-go Ding-nô
箇族箇星藩王照其個支派、住居，名字是介個：亭拿
wông Üô-leh-wô wông Yia-t'iah wông 41 Üô-'o-li-pô-mô wông Yi-lah wông
王、亞勒華王、耶帖王、亞何利巴瑪王、以拉王、
Pi-neng wông Kyi-neh wông Di-mæn wông Mih-sah wông Mah-t'ih wông Yi-læn
比嫩王、42 基納王、提幔王、蜜薩王、43 麥鐵王、以蘭
wông keh-sing tu z Yi-tong-go væn-wông tsiao gyi-lah kyi-nyih-go di-fông deng-kæn
王。箇星都是以東個藩王，照其拉基業個地方庵間。
Yi-tong nying-go tsu-tsong ziu-z Yi-sao
以東人個祖宗就是以掃。

Ts. XXXVII.

Yüô-koh deng-læ Kyüô-nen di-fông ziu-z gyi ah-tia tæen-koh-go di-fông Yüô-koh
雅各庵來迦南地方，就是其阿爹耽擱個地方。² 雅各

go shü-dæ læ 'ô-veng lah-seh jih-ts'ih shü z-'eo teng cong hyüong-di k'en-ying gyi wa-z
個世代來下文：約瑟十七歲時候等衆兄弟看羊。其還是

siao-nying de teng ah-tia-go ah-yi Pih-lah Sih-p'ô-go ng-ts dô-kô læ-kæn gyi-lah
小人了，等阿爹個阿姨辟拉、悉怕個兒子大家來問。其拉

yiü ts'o-c'ü lah-seh ziu ky'i kao-su ah-tia Yi-seh-lih sang lah-seh z-'eo nyin-kyi yi-kying
有錯處，約瑟就去告訴阿爹。³ 以色列生約瑟時候年紀已經

lao-de keh-lah æ-sih gyi ko-jü bih-go ng-ts teng gyi tso ih-gyin siu-hwô-go
老了，箇勒愛惜其過如別個兒子，等其做一件繡花個

i-zông Cong hyüong-di k'en-kyin ah-tia æ-sih lah-seh ko-jü gyi-lah ziu 'eng gyi feh
衣裳。⁴ 衆兄弟看見阿爹愛惜約瑟過如其拉，就恨其，弗

neng-keo teng gyi kông 'o-moh-go shih-wô
能夠等其講和睦個說話。

lah-seh tso ih-go mông wô hyiang cong hyüong-di dao sô-yi gyi-lah yü-kô 'eng
⁵ 約瑟做一個夢，話向衆兄弟道，所以其拉愈加恨

gyi lah-seh teng gyi-lah wô Ts'ing ng t'ing ngô sô tso-go mông Ah-lah din-li
其。⁶ 約瑟等其拉話：「請爾聽我所做個夢。⁷ 阿拉田裏

læ-kæn shoh-dao ngô keh ih-shoh bô-ky'i pih-dzih lih-tong ng-lah sô shoh-go dön-ky'ün pa ngô
來問束稻，我箇一束爬起筆直立東，爾拉所束個團圈拜我

keh shoh Cong hyüong-di teng gyi wô Ng næn-dao we tso ah-lah kyüing-wông ma
箇束。」⁸ 衆兄弟等其話：「爾難道會做阿拉君王嗎？

wa-z we kwun-djü ah-lah ma Ziu we-leh gyi-go mông teng gyi-go shih-wô keng-kô 'eng
還是會管治阿拉嗎？」就爲了其個夢等其個說話更加恨

gyi
其。

lah-seh yi tso mông wô hyiang cong hyüong-di dao wô Ngô yi yiu ih-go
⁹ 約瑟又做夢，話向衆兄弟道，話：「我又有一個

mông k'en-kyin nyih-deo yüih-liang teng jih-ih-lih sing tu pa ngô Gyi kao-su
夢，看見日頭、月亮，等十一粒星都拜我。」¹⁰ 其告訴

ah-tia teng ah-ko z-'eo ah-tia tsah-vah gyi wô Ng tso-go mông z dza-go
阿爹等阿哥時候，阿爹責罰其話：「爾做個夢是咋個？」

Næn-dao ngô teng ng ah-nyiang teng ng hyüong-di tu we boh-tao di-jiang-li pa ng ma
難道我等爾阿孃，等爾兄弟，都會伏倒地垵裏拜爾嗎？」

Gyi hyüong-di ky'i gyi feh-ko tsih-z keh-kyü shih-wô ah-tia sing-li dzeng-tih
11 其兄弟氣其弗過，只是箇句說話阿爹心裏存的。

'Eo-deo gyi hyüong-di tao Z-kyin ky'i k'en ah-tia-go yiang-de Yi-seh-lih teng
12 後頭其兄弟到示劍去看阿爹個羊隊。 13 以色列等

Iah-seh wô Ng-go hyüong-di læ Z-kyin k'en-nyiang Læ ngô iao ts'a ng tao keh-deo
約瑟話：「爾個兄弟來示劍看羊。來，我要差爾到箇頭

ky'i Iah-seh teng gyi wô Ngô læ-tong Yi teng gyi wô Ng ky'i
去。」約瑟等其話：「我來東。」 14 又等其話：「爾去，

k'en ng-go hyüong-di teng keh-sing yiang-de tu hao-go feh læ wô hyiang ngô dao Ziu
看爾個兄弟等箇星羊隊，都好個弗。來話向我道。」就

ts'a gyi tseo-c'ih Hyi-pah-leng ao tao Z-kyin ky'i
差其走出希伯崙到示劍去。

Læ din-pæn-li tseo-læ tseo-ky'i z'eo yiu ih-go nying p'ong-djoh gyi meng gyi
15 來田畝裏走來走去時候有一個人碰着其，問其

wô Ng zing jü yia Iah-seh wô Ngô zing zi-go hyüong-di gyi-lah k'en
話：「爾尋誰耶？」 16 約瑟話：「我尋自個兄弟，其拉看

yang-go di-fông læ 'ah-li ts'ing ng wô hyiang ngô dao Keh-go nying wô
羊個地方來何裏，請爾話向我道。」 17 箇個人話：

Gyi-lah yi-kying ky'i-de ngô t'ing-meng gyi-lah kông iao tao To-tæn ky'i Iah-seh ziu ky'i
「其拉已經去了。我聽聞其拉講要到多單去。」約瑟就去

zing hyüong-di læ To-tæn p'ong-djoh gyi-lah Feh-zing tseo-tao z'eo hyüong-di yün-yün
尋兄弟，來多單碰着其拉。 18 弗曾走到時候，兄弟遠遠

k'en-kyin gyi ziu dô-kô iao meo-sah gyi Gyi-lah kông-læ kông-ky'i wô Keh tso
看見其，就大家要謀殺其。 19 其拉講來講去話：「箇做

mông-go nying læ-de Læ ah-lah sah gyi tiu gyi læ ih-go di-k'ang-li tsih
夢個人來了。 20 來，阿拉殺其，丟其來一個地坑裏。只

wô gyi be ôh-ôh-go yia-siu t'a-ky'üoh-de ts'ia-k'en gyi-go mông yiu soh-go
話，其被惡惡個野獸拖喫了。且看其個夢有啥個

ing-nyien Liu-bin t'ing-meng iao kyi gyi c'ih gyi-lah-go siu-li wô
應驗。」 21 流便聽聞，要救其出其拉個手裏，話：

Ah-lah feh-k'o sông gyi sing-ming Liu-bin yi teng gyi-lah wô M-nao liu
「阿拉弗可傷其性命。」 22 流便又等其拉話：「無得好流

gyi hyüih yia m-nao 'ô siu 'æ gyi neng-s tiu gyi læ kw'ông-iæ keh-go
其血 , 也嘸得好下手害其 , 能使丟其來曠野箇個
di-k'ang-li Gyi i-s z iao fông gyi c'ih gyi-lah-go siu ky'i kao-dæ peh ah-tia
地坑裏。」其意思是要放其出其拉個手，去交代撥阿爹。

23 Iah-seh tseo-tao gyi hyüong-di di-fông gyi-lah poh gyi i-zông ziu-z gyi
約瑟走到其兄弟地方 , 其拉剝其衣裳 , 就是其
c'ün-tih-go siu-hwô-go i-zông Pô gyi tiu læ di-k'ang-li keh di-k'ang z k'ong-go
穿的個繡花個衣裳。24 把其丟來地坑裏。箇地坑是空個，
m-neh shü læ-tih Gyi-lah zo-loh ky'üoh ping ngæn-tsing dæ-ky'i k'eo-k'eo k'en-kyin lih-de
嘸得水來的。25 其拉坐落喫餅。眼睛抬起扣扣看見列隊
Yi-jih-mô-li nying dzong Kyi-lih di-fông ka læ loh-do pe-leh hyiang-liao jü-hyang
以實瑪利人 從基列地方介來 , 駱駝揸勒香料、乳香、
meh-yiah iao do-leh tao Yiæ-gyih koh ky'i Yiu-da teng hyüong-di wô Ah-lah ziah-z
沒藥，要馱勒到埃及國去。26 猶大等兄弟話：「阿拉若是
sah-diao ah-di k'ông-ko gyi hyüih yiu soh-go ih-c'ü ni Læ feh-jü ma gyi peh
殺掉阿弟，園過其血，有啥個益處呢？27 來，弗如賣其撥
Yi-jih-mô-li nying zi m-nao 'ô-siu 'æ gyi ing-we gyi z ah-lah-go ah-di
以實瑪利人 , 自嘸得好下手害其。因為其是阿拉個阿弟，
ah-lah-go kweh-joh cong hyüong-di ziu t'ing gyi shih-wô K'eo-k'eo yiu Mi-din-go
阿拉個骨肉。」眾兄弟就聽其說話。28 扣扣有米甸個
k'ah-shông tseo-ko keh-sing hyüong-di dzong di-k'ang-li Iä-c'ih Iah-seh ma peh Yi-jih-mô-li
客商走過，箇星兄弟從地坑裏拉出約瑟，賣撥以實瑪利
nying do-kyü nyiæn-kw'e nying-ts Gyi-lah ziu ta Iah-seh tao Yiæ-gyih ky'i-de
人，馱歸廿塊銀子。其拉就帶約瑟到埃及去了。

29 Liu-bin cün-læ tao di-k'ang pin-yin ih-k'en Iah-seh m-neh læ di-k'ang-li
流便轉來到地坑邊沿，一看 , 約瑟嘸得來地坑裏，
ziu c'ô-k'æ gyi i-zông Tseo-cün tao hyüong-di di-fông wô Keh-go siao-nying
就扯開其衣裳。30 走轉到兄弟地方 , 話：「箇個小人
m-neh læ-tong ngô dza-long tao 'ah-li ky'i ni Cong hyüong-di sah ih-tsah
嘸得來東 , 我咋弄 , 到何裏去呢？」31 眾兄弟殺一隻
yüong-sæn-ying do Iah-seh-go i-zông nyin-leh hyüih Pô keh siu-hwô i-zông ts'a nying
雄山羊 , 馱約瑟個衣裳染勒血。32 把箇繡花衣裳差人
ta-peh ah-tia wô Ah-lah p'ong-djoh keh-go ts'ing k'en z ng-go ng-ts i-zông
帶撥阿爹 , 話：「阿拉碰着箇個 , 請看是爾個兒子衣裳
feh Ah-tia nying-teh-go wô Keh z ngô ng-ts-go i-zông yiu
弗？」33 阿爹認得個 , 話：「箇是我兒子個衣裳。有

ôh-ôh-go yia-siu t'a gyi ky'üoh lah-seh ih-ding be ngao-sah-de 34 Yüô-koh ziu c'ô-k'æ
惡惡個野獸拖其喫，約瑟一定被咬煞了。」 34 雅各就扯開
zi i-zông do mô-pu soh iao we-leh ng-ts sông-sing hyü-to nyih-ts 35 Gyi-go
自衣裳，馱麻布束腰，爲了兒子傷心許多日子。 35 其個
ng-ts nôn tu tseo-long-læ en-ŵe gyi dæn-z ah-tia feh-k'eng ziu en-ŵe wô Ngô
兒子因都走攏來安慰其，但是阿爹弗肯受安慰，話：「我
pih-ding pe-shông tao ng-ts læ-kæn-go ing-s-li ky'i Z-ka ah-tia we-leh gyi
必定悲傷到兒子來間個陰司裏去。 」 是介阿爹爲了其
'ao-li-da-k'oh 36 Mi-din nying ta lah-seh tao Yiaë-gyih ma peh Po-di-veh ziu-z
號淚大哭。 36 米甸人帶約瑟到埃及，賣撥波提乏，就是
Fah-lao-go dzing-ts z-we-go deo-nao
法老個臣子，侍衛個頭腦。

Ts. XXXVIII.

Ka z'eo Yiu-da li-k'æ gyi-go hyüong-di tseo-tao ih-go Üô-t'u-læn nying
介時候，猶大離開其個兄弟，走到一個亞土蘭人，
ming-z kyiao-leh Hyi-lah di-fông ky'i Yiu-da læ keh-deo k'en-kyin ih-go Kyüô-nen nying
名字叫勒希拉，地方去。 2 猶大來箇頭看見一個迦南人，
ming-z kyiao-leh Shü-üô-go nôn dæ gyi læ teng gyi dong-zông 3 Gyi ziu-t'æ sang
名字叫勒書亞個因，抬其來，等其同牀。 3 其受胎生
ng-ts c'ü gyi ming-z R Gyi tsæ ziu-t'æ sang ng-ts c'ü ming-z O-nen Yi
兒子，取其名字珥。 4 其再受胎生兒子，取名字阿南。 5 又
sang ng-ts c'ü ming-z Z-lah sang gyi-go z'eo Yiu-da deng-læ Kyi-sih 6
生兒子，取名字示拉。生其個時候，猶大庵來基悉。 6
Yiu-da teng do ng-ts R dæ ts'i-ts ming-z kyiao-leh Da-mô Yiu-da do ng-ts R
猶大等大兒子珥抬妻子，名字叫勒大瑪。 7 猶大大兒子珥
læ Yiaë-'o-wô min-zin tsoh-ôh keh-lah Yiaë-'o-wô djü gyi si Yiu-da teng O-nen wô
來耶和華面前作惡，箇勒耶和華治其死。 8 猶大等阿南話：
Ng hao dæ ah-sao teng gyi dong-zông teng ng ah-ko djün-cong tsih-dæ O-nen
「爾好抬阿嫂，等其同牀，等爾阿哥傳宗接代。」 9 阿南

hyiao-teh sô sang-go feh kwe peh zi teng ah-sao dong-zông-go z'-eo sih-læ di-jiang-li
曉得所生個弗歸撥自，等阿嫂同牀個時候泄來地垵裏，

sæn-leh teng ah-ko djün-cong tsih-dæ Yiaë-'o-wô feh-hwun-hyi gyi sô-tso keh-lah yia djü
省勒等阿哥傳宗接代。¹⁰ 耶和華弗歡喜其所做，箇勒也治

gyi si Yiu-da k'ong-p'ô siao ng-ts yia si ziang ah-ko ka ziu teng sing-vu
其死。¹¹ 猶大，恐怕小兒子也死，像阿哥介，就等新婦

Da-mô wô Ng hao kyü ng ah-tia oh-li ky'i siu kwu-sông nyü-nying teng ng ng-ts
大瑪話：「爾好歸爾阿爹屋裏去守孤孀女人，等爾兒子

Z-lah do-ky'i-læ Da-mô ziu ky'i deng-læ ah-tia oh-li
示拉大起來。」大瑪就去，庵來阿爹屋裏。

¹² Ko-leh kyi-z Shü-üô-go nön Yiu-da ts'i-ts si-de Yiu-da ziu
過勒幾時，書亞個因、猶大妻子死了。猶大就

en-ŵe teng gyi beng-yiu Üô-t'u-læn nying Hyi-lah dô-kô tao Ding-neh ky'i tsin yang-mao
安慰，等其朋友亞土蘭人希拉，大家到亭訥去剪羊毛。¹³

Yiu nying teng Da-mô wô ng ah-kong z tao Ding-neh tsin yang-mao ky'i-de
有人等大瑪話：「爾阿公是到亭訥剪羊毛去了。」¹⁴

Da-mô k'en-kyin Z-lah yi-kying dzing-nying tsiang-da zi wa feh-zing kô-peh gyi tso ts'i-ts
大瑪看見示拉已經成人長大，自還弗曾嫁撥其做妻子，

sô-yi t'eh-diao kwô-vu-go i-zông do siu-p'ao kæ-leh min-k'ong tsô-djü kyi-sing zo-læ
所以脫掉寡婦個衣裳，馱手帕蓋勒面孔，遮住肌身，坐來

Ding-neh-go lu-pin-yin yiu liang-da shü-nyün di-fông Yiu-da k'en-kyin gyi kæ-leh
亭訥個路邊沿有兩埭水源地方。¹⁵ 猶大看見其蓋勒

min-k'ong ts'eng gyi z gyi-nyü Gyi ziu læ lu-ka pin-yin tseo-long-ky'i wô
面孔，忖其是妓女。¹⁶ 其就來路街邊沿走攏去，話：

Læ ts'ing ng peh ngô teng ng dong-zông ing-we feh hyiao-teh z zi-go sing-vu
「來，請爾撥我等爾同牀，因為弗曉得是自個新婦。」¹⁷

Gyi wô Ng coh soh-si peh ngô hao teng ngô dong-zông Yiu-da wô Ngô we
其話：「爾給啥西撥我，好等我同牀。」猶大話：「我會

pô yang-de-li-go siao sæn-jiang song ng Gyi yi wô Ng k'eng peh ngô tông-deo teng
把羊隊裏個小山羊送爾。」其又話：「爾肯撥我當頭等

ng do-læ feh Gyi wô Ng iao soh-go tông-deo Gyi wô Ng-go
爾馱來弗？」¹⁸ 其話：「爾要啥個當頭？」其話：「爾個

ing teng ta lin siu-li-go kwa-dziang Ziu peh gyi teng gyi dong-zông z-ka
印，等帶，連手裏個拐杖。」就撥其，等其同牀。是介

gyi ziu-t'æ-de Da-mô bô-ky'i-læ kyü-ky'i t'eh-diao kæ min-k'ong-go siu-p'ao dzing-gyiu
其受胎了。¹⁹ 大瑪爬起來歸去，脫掉蓋面孔個手帕，仍舊

c'ün kwô-vu-go i-zông Yiu-da t'oh gyi beng-yiu Ūô-t'u-læn nying do siao sæn-ying
穿寡婦個衣裳。 20 猶大託其朋友亞土蘭人， 馱小山羊

ky'i iao dzong nyü-nying siu-li c'ü-wæn tông-deo tsih-z zing gyi feh-djoh Meng-meng keh
去，要從女人手裏取還當頭，只是尋其弗着。 21 問問箇

di-fông nying wô Lu-ka pin-yin liang-da shü-nyün di-fông keh gyi-nyü læ
地方人， 話： 「路街邊沿兩埭水源地方， 箇妓女來

'ah-li Gyi-lah wô Dông-deo m-neh gyi-nyü Tseo-cün teng Yiu-da wô
何裏？」其拉話：「蕩頭嘸得妓女。」 22 走轉等猶大話：

Ngô zing gyi feh-djoh ziu-z keh di-fông nying yia wô Dông-deo m-neh
「我尋其弗着， 就是箇地方人也話： 『蕩頭嘸得

gyi-nyü Yiu-da wô Ze-gyi zi do-kæn z-de k'ong-p'ô tao ngô-go
妓女。』」 23 猶大話：「隨其自馱間是了， 恐怕倒我個

me Ng k'en ngô yi-kying song gyi siao-ying tsih-z ng zing gyi feh-djoh
楣。爾看，我已經送其小羊，只是爾尋其弗着。」

Ko-leh sæn-ko yüh kwông-kying yiu nying teng Yiu-da wô Ng sing-vu Da-mô
24 過勒三個月光景有人等猶大話：「爾新婦大瑪

yi-kying tso-leh gyi-nyü næn-kæn we-leh kæn-ying ziu-t'æ-de Yiu-da wô
已經做了妓女， 難間爲了姦淫， 受胎了。」 猶大話：

Yüong-lä gyi c'ih-læ me gyi sah Gyi be lä-c'ih-go z'eo ts'a-nying teng ah-kong
「用拉其出來， 焜其煞。」 25 其被拉出個時候差人等阿公

wô Keh-tong-si go kæ-cü ngô dzong gyi ziu-t'æ gyi yi wô Ts'ing ng-zi
話：「箇東西個居主，我從其受胎。」其又話：「請爾自

k'en keh-go ing teng ta teng kwa-dziang tu z jü-go Yiu-da nying-teh gyi
看箇個印，等帶，等拐杖，都是誰個？」 26 猶大認得其

wô Keh nyü-nying pi ngô z tsing-dzih ing-we ngô feh pô ng-ts Z-lah peh gyi
話：「箇女人比我是正直，因爲我弗把兒子示拉撥其。」

'Eo-deo feh tsæ teng gyi dong-zông
後頭弗再等其同牀。

Teng tso sang-m nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Ling sang-go
27 等做生姆日子到， 其個胎裏是雙生。 28 臨生個

z'eo ih-go na-hwun sing-c'ih siu læ siu-sang nying do 'ong-sin bo gyi wô Keh z
時候一個奶花伸出手來。收生人馱紅線縛其，話：「箇是

sin sang-go K'eo-k'eo gyi-go siu geo-tsing ah-di sang-c'ih-læ-de Siu-sang-go
先生個。」 29 扣扣其個手跣進，阿弟生出來了。收生個

wô Ng dza zah-c'ih-læ-go keh z ng-zi zah-c'ih-læ ziu c'ü gyi ming-z
話：「爾咋趂出來個？箇是爾自趂出來。」就取其名字

Fah-leh-z 'Eo-deo gyi ah-ko sang-c'ih yiu 'ong-sin læ siu-li ziu c'ü gyi ming-z
法勒士。³⁰ 後頭其阿哥生出，有紅線來手裏，就取其名字
Sah-lah
撒拉。

[1] *Ziu-z dza zah-c'ih-læ*. 就是咋趟出來。（原註）

Ts. XXXIX.

Iah-seh be ta-tao Yia-gyih yiu Yia-gyih-go nying Po-di-veh z Fah-lao-go
約瑟被帶到埃及。有埃及個人，波提乏，是法老個
kwun z-we deo-nao hyang ta gyi læ-go Yi-jih-mô-li nying ma gyi Yia-'o-wô
官，侍衛頭腦，向帶其來個以實瑪利人，買其。² 耶和華
teng Iah-seh dô-kô læ-tong s-teh gyi tso-nying jing-liu gyi deng-læ cü-nying-kô Yia-gyih
等約瑟大家來東，使得其做人順流。其庵來主人家埃及
nying-go oh-li Gyi-go cü-nying-kô k'en-kyin Yia-'o-wô teng gyi dô-kô læ-tong yi
人個屋裏。³ 其個主人家看見耶和華等其大家來東，又
k'en-kyin Yia-'o-wô s-teh gyi siu-li sô tso z-t'i yang-ying jing-liu Iah-seh voh-z
看見耶和華使得其手裏所做事體樣樣順流。⁴ 約瑟服侍
cü-nying-kô teh-djoh gyi-go eng-we ziu peh gyi tso tsong-kwun væn-pah sô yiu-go tu
主人家，得着其個恩惠，就撥其做總管，凡百所有個都
kao-fu gyi siu-li Z dzong gyi tso tsong-kwun kwun long-tsong kô-kyi Yia-'o-wô
交付其手裏。⁵ 自從其做總管，管攏總家計，耶和華
we-leh Iah-seh tô-hwô Yia-gyih nying oh-li væn-pah læ oh-li læ din-li sô-yiu go
爲了約瑟朵化埃及人屋裏，凡百來屋裏，來田裏所有個，
tu teh-djoh Yia-'o-wô-go foh-ky'i Gyi væn-pah sô yiu-go tu kwe peh Iah-seh cōng-kwun
都得着耶和華個福氣。⁶ 其凡百所有個都歸撥約瑟掌管，
djü-leh gyi-zi ky'üoh-zih ts-nga feh-hyiao-teh yiu soh-go tong-si
除了其自喫食之外，弗曉得有啥個東西。

7 lah-seh siang-mao hao-k'en min-k'ong ts'iao-li 'Eo-deo gyi cü-nying-kô-go ts'i-ts
約瑟相貌好看，面孔俏麗。後頭其主人家個妻子

k'en-k'en lah-seh wô Ng teng ngô dong-zông lah-seh feh-k'eng teng
看看約瑟，話：「爾等我同牀。」8 約瑟弗肯，等

cü-nying-kô-go ts'i-ts wô Oh-li yiu soh-go tong-si læ ngô di-fông cü-nying-kô tu
主人家個妻子話：「屋裏有嗰個東西來我地方，主人家都

feh-hyiao-teh gyi yi-kying pô væn-pah sô-yiu-go kao-fu ngô-go siu-li Oh-li-go nying
弗曉得。其已經把凡百所有個交付我個手裏。9 屋裏個人

m-yiu do-jü ngô-go djü-leh ng ts-nga cü-nying-kô m-kao kying-djü ngô ing-we ng z
嘸有大如我個，除了爾之外主人家嘸告禁除我。因為爾是

gyi-go ts'i-ts ngô dza ken tso ka do ôh z-ken teh-ze Jing-ming ma Z-ka
其個妻子，我咋敢做介大惡事幹，得罪神明嗎？」10 是介

gyi nyih-nyih teng lah-seh kông lah-seh feh-k'eng t'ing feh teng gyi dong-zông yia feh teng gyi
其日日等約瑟講，約瑟弗肯聽，弗等其同牀，也弗等其

dô-kô læ-kæn Yiu ih-nyih lah-seh tseo-tsing oh-li bæen z-ken k'eo-k'eo kô-nying tu
大家來問。11 有一日約瑟走進屋裏辦事幹，扣扣家人都

m-neh læ-tong keh nyü-nying læ gyi i-zông wô Ng teng ngô dong-zông
嘸得來東，12 箇女人拉其衣裳，話：「爾等我同牀。」

lah-seh ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu dao c'ih-ky'i-de Keh nyü-nying k'en-kyin gyi
約瑟棄掉衣裳來其手裏，就逃出去了。13 箇女人看見其

dao-tseo ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu eo-long kô-nying teng gyi-lah z-ka
逃走，棄掉衣裳來其手裏，14 就謳攏家人，等其拉是介

wô Ng k'en ng cü-nying-kô ta-læ-go Hyi-pah-læ nying tseo-tsing-læ diao-hyi ah-lah
話：「爾看，爾主人家帶來個希伯來人走進來調戲阿拉，

gyi tao ngô di-fông iao dong-zông ngô wæ-wæ-hyang eo-ky'i-læ Gyi t'ing-meng ngô wæ-wæ
其到我地方要同牀，我懷懷響謳起來。15 其聽聞我懷懷

eo-hyang ziu ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông zi dao-c'ih-ky'i-de Nyü-nying ziu liu
謳響，就棄掉衣裳來我地方，自逃出去了。」16 女人就留

gyi i-zông teng-tao cü-nying-kô kyü-læ kao-su gyi z-ka wô Ng sô
其衣裳等到主人家歸來，17 告訴其，是介話：「爾所

ta-læ-go Hyi-pah-læ nu-boh tseo-tsing læ diao-hyi ngô Ngô wæ-wæ eo-hyang gyi ziu
帶來個希伯來奴僕走進來調戲我。18 我懷懷謳響，其就

ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông dao-c'ih-ky'i-de Cü-nying-kô t'ing-meng ts'i-ts sô
棄掉衣裳來我地方，逃出去了。」19 主人家聽聞妻子所

kông-go shih-wô wô Ng-go nu-boh z-ka dæ ngô gyi ziu ho-ky'i dzih-c'ong
講個說話，話：「爾個奴僕是介待我，其就火氣直衝。」

20 Iah-seh-go cü-nying-kô k'ô gyi loh-kæn ziu-z wông-ti kwæn væn-nying di-fông keh-tsao
約瑟個主人家拘其落監，就是皇帝關犯人地方。箇遭
Iah-seh læ lao-kæn-li-de
約瑟來牢監裏了。

21 Dæn-z Yiæ-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong æ-lin gyi s-teh gyi teh-djoh
但是耶和華等約瑟大家來東，哀憐其，使得其得着
s-nyüoh-s-go eng-we S-nyüoh-s pô lao-kæn-li-go væn-nying tu kao-fu Iah-seh
司獄司個恩惠。 22 司獄司把牢監裏個犯人都交付約瑟
siu-li gyi-lah læ keh-deo sô tso-go z-ken tu z Iah-seh tso-go S-nyüoh-s zi
手裏：其拉來箇頭所做個事幹都是約瑟做個。 23 司獄司自
feh kwun gyi siu-'ô-go z-ken ing-we Yiæ-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong væn-pah gyi
弗管其手下個事幹，因為耶和華等約瑟大家來東。凡百其
sô-tso-go Yiæ-'o-wô s-teh gyi jing-liu
所做個，耶和華使得其順流。

Ts. XL.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiæ-gyih wông-go tsiu-tsing teng jün-tsiang c'oh-væn gyi-lah cü
箇星事幹後頭埃及王個酒政等膳長觸犯其拉主，
Yiæ-gyih wông Fah-lao ô-wông tsiu-tsing teng jün-tsiang keh liang-go kwun Ky'ih gyi loh-kæn
埃及王。 2 法老啞喺酒政等膳長箇兩個官。 3 挈其落監，
ziu-z Iah-seh kwæn-kæn-go di-fông læ z-we deo-nao oh-li Z-we deo-nao pô
就是約瑟關間個地方，來侍衛頭腦屋裏。 4 侍衛頭腦把
gyi-lah t'oh-fu Iah-seh Iah-seh kong-ing gyi-lah keh liang-go nying hao kyi-nyih kwæn læ
其拉託付約瑟。 約瑟供應其拉，箇兩個人好幾日關來
lao-kæn-li
牢監裏。

5 Yiæ-gyih wông-go tsiu-tsing jün-tsiang keh liang-go nying be kwæn-læ lao-kæn-li
埃及王個酒政、膳長，箇兩個人被關來牢監裏，
tso-yia teh ih-go mông koh-nying tso yiu kông-kyiu-go mông Di-nyi t'in-nyiang Iah-seh
做夜得一個夢，各人做有講究個夢。 6 第二天亮約瑟

tseo-tsing ky'i k'en gyi k'en-kyin gyi-lah yiu iu-meng siang-mao 7 Gyi ziu meng Fah-lao-go
走進去看其，看見其拉有憂悶相貌。⁷ 其就問法老個

kwun teng gyi dô-kô kwæn-læ cü-nying-kô oh-li-go z-ka wô Ng-lah kyih-mih
官，等其大家關來主人家屋裏個，是介話：「爾拉今末

dza-we yiu iu-meng siang-mao ni Gyi-lah teng gyi wô Ah-lah tso mông m-nying
咋會有憂悶相貌呢？」⁸ 其拉等其話：「阿拉做夢，無人

we ka-shih lah-seh teng gyi-lah wô Ka-shih ky'i feh-z dzong Jing-ming læ-go ma
會解說。」約瑟等其拉話：「解說豈弗是從神明來個嗎？

Ts'ing ng pô mông wô hyiang ngô dao
請爾把夢話向我道。」

Tsiu-tsing pô gyi mông kao-su lah-seh z-ka wô Ngô mông-li k'en-kyin bu-dao
⁹ 酒政把其夢告訴約瑟，是介話：「我夢裏看見葡萄

jü læ ngô min-zin Keh jü yiu sæn-p'ang ô-ts tsing-ziang ts'iu-ngô k'æ-hwô kyih
樹來我面前。¹⁰ 箇樹有三兵極枝，正像抽芽，開花，結

bu-dao-ts gyiu-tang-gyiu joh-de 11 Fah-lao-go tsiu-pe læ ngô-go siu-li ngô tsah
葡萄籽，球打球熟了。¹¹ 法老個酒杯來我個手裏。我摘

bu-dao tsô tsih-shü læ Fah-lao tsiu-pe-li 'eo-deo p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao
葡萄，榨汁水來法老酒杯裏，後頭捧勒酒杯送撥法老

siu-li 12 lah-seh teng gyi wô Mông-go ka-shih z-ka keh sæn-p'ang ô-ts z
手裏。¹² 約瑟等其話：「夢個解說是介。箇三兵極枝是

sæn-nyih 13 Sæn-nyih li-hyang Fah-lao pih-ding s-teh ng deo dæ-ky'i-læ voh ng-go
三日。¹³ 三日裏向法老必定使得爾頭抬起來，復爾個

tsih-veng ng yi we p'ong Fah-lao-go tsiu-pe song-peh gyi siu-li ziang zin-deo tso gyi
職份。爾又會捧法老個酒杯送撥其手裏，像前頭做其

tsiu-tsing ka Ng teh-djoh eng-we z-'eo ts'ing ng kyih-teh ngô s eng-we peh ngô
酒政介。¹⁴ 爾得着恩惠時候，請爾記得我，賜恩惠撥我，

teng ngô tseo-ming Fah-lao kyiu ngô c'ih keh-go oh-li Ngô zin-deo be lo-liah c'ih
等我奏明法老，救我出箇個屋裏。¹⁵ 我前頭被擄掠出

Hyi-pah-læ di-fông ngô læ dòng-deo yia m-neh tso soh-go ing-kæ loh-kæn-go z-ken
希伯來地方，我來蕩頭也無得做啥個應該落監個事幹。」

Jün-tsiang k'en-kyin gyi ka-shih hao ziu teng lah-seh wô Ngô yia læ mông-li
¹⁶ 膳長看見其解說好，就等約瑟話：「我也來夢裏，

k'en-kyin yiu sæn-tsah bah-læn læ ngô deo-teng zông-deo keh-tsah læn yiu djü-kong s-vu sô
看見有三隻白籃來我頭頂。¹⁷ 上頭箇隻籃有廚工師父所

ts-peh Fah-lao ky'üoh-go ih-ts'ih 'ô-væn yiu tiao læ ngô deo-teng læn-li teh gyi ky'üoh
煮撥法老喫個一切下飯。有鳥來我頭頂籃裏啄其喫。」¹⁸

Iah-seh we-teh z-ka wô Keh ka-shih z-ka-go sæn-tsah læn z sæn-nyih 19
約瑟回答，是介話：「箇解說是介個。三隻籃是三日。
Sæn-nyih li-hyang Fah-lao we dzong ng-go kyî-sing də-ky'i ng-go deo tiao ng læ jü-li
三日裏向法老會從爾個肌身抬起爾個頭，吊爾來樹裏，
keh-sing tiao we teh ng-go nyüoh
箇星鳥會啄爾個肉。」

20 Tao di-sæn nyih z Fah-lao sang-nyih we-leh pah-kwun bæn-tsiu læ pah-kwun
到第三日，是法老生日，爲了百官辦酒，來百官
cong-nyiang s-teh tsiu-tsing teng jün-tsiang deo də-ky'i-læ Wæn tsiu-tsing-go tsih-veng gyi ziu
中 央使得酒政等膳長頭抬起來。21 還酒政個職份。其就
p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao siu-li yia tiao-sah jün-tsiang tsing-ziang Iah-seh ka-shih
捧勒酒杯送撥法老手裏。22 也吊煞膳長，正像約瑟解說
peh keh liang nying ka Tsih-z tsiu-tsing feh kyî-teh Iah-seh mông-kyi gyi de
撥箇兩 人介。23 只是酒政弗記得約瑟，忘記其了。

Ts. XLI.

Liang nyin 'eo-deo Fah-lao tso mông lih-læ 'o pin-yin K'en-kyin ts'ih-deo công-công
兩 年後頭法老做夢，立來河邊沿。2 看見七頭壯壯
hao-hao-go ngeo dzong 'o-li tseo-zông di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo
好好個牛從河裏走上，地裏來的喫草。3 又看見七頭
seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li tseo-zông teng zin-deo-go ngeo bing-ba lih-læ 'o
瘦瘦怕怕個牛，也從河裏走上，等前頭個牛並排立來河
pin-yin
邊沿。4 箇星瘦瘦怕怕個牛，把壯壯好好個七頭牛
t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao Gyi yi kw'eng-joh tsæ tso mông k'en-kyin pao-pao
吞喫了。法老就調覺。5 其又睏熟，再做夢，看見飽飽
mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be
滿滿七個麥佩生來一梗稈子裏。6 又看見後頭生出七個佩

z ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go 7 Keh-sing ih-ts-go ts'ih-go be pô pao-pao
是一籽，被東風吹癘了個。7 箇星一籽個七個佩把飽飽
mun-mun ts'ih-go be t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao keh-tsao teh-cü z-go mông
滿滿七個佩吞喫了。法老就調覺，箇遭得知是個夢。

8 Tao t'in-liang gyi sing-li iu-meng ziu ts'a nying eo-long Yiä-gyih keh-sing poh-lao teng
到天亮其心裏憂悶，就差人，謳攏埃及箇星博老等
ts'ong-ming nying Fah-lao ziu pô mông kao-su gyi-lah dæn-z m-nying neng-keo ka-shih peh
聰明人。法老就把夢告訴其拉，但是無人能夠解說撥

Fah-lao Keh-tsao tsiu-tsing teng Fah-lao wô Kyih-mih ngô kyi-teh zi-go ts'o-c'ü
法老。9 箇遭酒政等法老話：「今末我記得自個錯處。」10

Zin-deo Fah-lao ô-wông dzing-ts kwæn ngô teng jün-tsiang læ z-we-deo-go oh-li Ngô teng
前頭法老啞惶臣子，關我等膳長來侍衛頭個屋裏。11 我等

gyi liang-go nying tso-yia teh mông koh-nying tso yiu kông-kyiu go mông Læ keh-deo
其，兩個人，做夜得夢。各人做有講究個夢。12 來箇頭

teng ah-lah dong-de go yiu ih-go Hyi-pah-læ 'eo-sang ziu-z z-we-deo-go nu-boh
等阿拉同隊個有一個希伯來後生，就是侍衛頭個奴僕。

ah-lah kao-su gyi gyi ziu teng ah-lah ka-shih mông tsiao koh-nying sô tso-go mông
阿拉告訴其。其就等阿拉解說夢，照各人所做個夢

ka-shih 'Eo-deo ko-jün ing-nyiaen tsiao gyi-go ka-shih wæn ngô-go tsih-veng s-teh gyi
解說。13 後頭果然應驗照其個解說，還我個職份，使得其

tiao-sah
吊煞。」

14 Fah-lao ziu-ts'a nying ky'i eo Iah-seh gyi-lah kw'a-kw'a ta gyi c'ih lao-kæn gyi
法老就差人去謳約瑟。其拉快快帶其出牢監。其

t'i-deo wun i-zông læ kyin Fah-lao Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô tso ih-go
剃頭，換衣裳，來見法老。15 法老等約瑟話：「我做一個

mông m-nying neng-keo ka-shih ngô t'ing-meng nying-kô wô ng neng-keo hyiao-teh mông we
夢，無人能夠解說，我聽聞人家話，爾能夠曉得夢，會

ka-shih Iah-seh we-teh Fah-lao wô Feh-z ngô neng-keo Jing-ming we s-peh
解說。」16 約瑟回答法老話：「弗是我能夠，神明會賜撥

Fah-lao t'a-bing-go ing-nyiaen Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô mông-lih-læ 'o
法老太平個應驗。」17 法老等約瑟話：「我夢立來河

pin-yin k'en-kyin ts'ih-deo công-công hao-hao-go ngeo dzong 'o-li tseo-zông di-li læ-tih
邊沿，18 看見七頭壯壯好好個牛從河裏走上，地裏來的

ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo ting-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li tseo-zông
喫草。19 又看見七頭瘦瘦頂怕個牛也從河裏走上，

ziu-z 'en Yiæ-gyih di-fông ng dzong m-neh k'en-kyin keh-cong-ka p'ô-fah-go keh-sing seo-seo
就是咸埃及地方爾從嚙得看見箇種介怕法個。²⁰ 箇星瘦瘦

p'ô-p'ô-go ngeo pô zin-deo cōng-cōng-go keh ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de t'eng-ky'üoh
怕怕個牛，把前頭壯壯個箇七頭牛吞喫了。²¹ 吞喫

ts'eo k'en-feh-c'ih gyi-lah yi-kying t'eng-ky'üoh dzing-gyiu z-ka p'ô-p'ô-go Ngô ziu
之後看弗出其拉已經吞喫，仍舊是介怕怕個。我就

diao-kao-de Ngô mông-li yi k'en-kyin pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang
調覺了。²² 我夢裏又看見飽飽滿滿滿七個麥佩生來一梗

ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be z boh-boh-go ih-ts be
稈子裏。²³ 又看見後頭生出七個佩，是薄薄個，一籽，被

tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ih-go be pô hao-hao keh ts'ih-go be
東風吹癢了個。²⁴ 箇星癢癢個佩，把好好箇七個佩

t'eng-ky'üoh-de Ngô ziu pô keh z-ken kao-su poh-lao dæn-z m-nying neng-keo teng ngô
吞喫了。我就把箇事幹告訴博老，但是無人能夠等我

ka-shih
解說。」

lah-seh teng Fah-lao wô Fah-lao-go mông z ih-ying-go Jing-ming z pô iao
²⁵ 約瑟等法老話：「法老個夢是一樣個。神明是把要

tso-go z-ken t'ong-cü Fah-lao Ts'ih-deo hao-hao-go ngeo z ts'ih nyin ts'ih-go hao-hao
做個事幹通知法老。²⁶ 七頭好好個牛是七年。七個好好

mah-be yia z ts'ih nyin keh mông z ih-ying-go 'Eo-deo c'ih-læ seo-seo p'ô-p'ô-go
麥佩也是七年。箇夢是一樣個。²⁷ 後頭出來瘦瘦怕怕個

ts'ih-deo ngeo yia z ts'ih nyin wa-yiu ih-ih-go be tong-fong c'ü-pih-liao ts'ih-go be z
七頭牛也是七年。還有癢癢個，被東風吹癢了七個佩，是

tsiang-læ ts'ih-go hwông-nyin Jing-ming pô gyi iao tso-go z-ken sin t'ong-cü Fah-lao ngô
將來七個荒年。²⁸ 神明把其要做個事幹先通知法老。我

Fah-lao kōng-go ziu-z ka 'En Yiæ-gyih di-fông tsiang-læ yiu ts'ih-nyin da-joh 'eo-deo
法老講個就是介。²⁹ 咸埃及地方將來有七年大熟，³⁰ 後頭

we yiu ts'ih-go do hwông-nyin læ Yiæ-gyih di-fông tu mông-kyi zin-deo-go da-joh ping-ts'ia
會有七個大荒年。來埃及地方都忘記前頭個大熟，並且

hwông-nyin we wæ-diao keh di-fông Ing-we 'eo-læ hwông-nyin ting li'æ keh-lah lin
荒年會壞掉箇地方。³¹ 因為後來荒年頂厲害，箇勒連

zin-deo da-joh tu feh teh-cü-de Keh-go z-ken Jing-ming z ding-kwe-liao iao
前頭大熟都弗得知了。³² 箇個事幹神明是定規了，要

kw'a-kw'a tso-dzing sô-yi s-teh Fah-lao tso-leh mông tsæ tso mông Næn-kæn Fah-lao
快快做成，所以使得法老做勒夢，再做夢。³³ 難間法老

hao kæn ih-go ts'ong-ming cü-we-go nying shih-lih gyi djü Yäe-gyih di-fông 34 Fah-lao hao ka
好揀一個聰明智慧個人設立其治埃及地方。34 法老好介

tso-fah yia shih-hyü-to kyin-toh læ keh di-fông ts'ih-nyin da-joh-go z-'eo ky'i siu Yäe-gyih
做法，也設許多檢督來箇地方，七年大熟個時候去收埃及

di-fông ng-kwu ts-ih 35 Siu-long keh-sing hao nyin-dzing-go liang-zih tsih-jü koh læ
地方五股之一。35 收攏箇星好年成個糧食，積儲攔來

Fah-lao-go siu-'ô ping-ts'ia koh dzing-li tu dzeng-tsih liang-ts'ao 36 Keh z yü-sin tsih-loh
法老個手下。並且各城裏都存積糧草。36 箇是預先積落

liang-ts'ao tso tsiang-læ Yäe-gyih di-fông ts'ih-nyin do-hwông-go yüong-dziang s-teh keh di-fông feh we
糧草做將來埃及地方七年大荒個用場。使得箇地方弗會

be hwông-nyin wæ-diao
被荒年壞掉。」

37 Fah-lao teng cong dzing-ts tu sön keh z-ken hao-go 38 Fah-lao teng dzing-ts wô
37 法老等衆臣子都算箇事幹好個。38 法老等臣子話：

Keh-cong-ka yiu Jing-ming ling-ky'i-go nying ah-lah dza neng-keop'ong-djoh ih-go ni
「箇種介有神明靈氣個人，阿拉咋能夠碰着一個呢？」

39 Fah-lao teng Iah-seh wô Jing-ming yi-kying peh ng hyiao-teh keh z-ken keh-lah m
39 法老等約瑟話：「神明已經撥爾曉得箇事幹，箇勒嘅

nying ziang ng ka ts'ong-ming cü-we-go ng hao kwun-li ngô-go oh-li ngô-go pah-sing
人像爾介聰明智慧個。40 爾好管理我個屋裏，我個百姓

tu pih-iao i ng-go 'ao-ling tsih-yiu tsiah-we z ngô pi ng tseng-djong 41 Fah-lao yi
都必要依爾個號令，只有爵位是我比爾尊重。」41 法老又

teng Iah-seh wô Ng k'en ngô kyü ng zông kwun-li 'en Yäe-gyih di-fông 42 Fah-lao
等約瑟話：「爾看，我舉爾上管理咸埃及地方。」42 法老

ziu tsoh-loh gyi-zi siu-li-go ka-ts ta læ Iah-seh-go siu-li peh gyi c'ün ting-si
就摘落其自手裏個戒指，戴來約瑟個手裏，撥其穿頂細

mô-pu-go i-zông yi pô kying lin-diao kwô-læ gyi deo-kying-li 43 Peh gyi zo zi sô
麻布個衣裳，又把金鏈條掛來其頭頸裏。43 撥其坐自所

yi-gu di-nyi-'ao ts'ô-ts læ gyi min-zin yiu nying eo-c'ih-læ wô Gyü-loh
有個第二號車子，來其面前有人謳出來，話：「跪落。」

Z-ka shih-lih gyi kwun-li 'en Yäe-gyih di-fông 44 Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô z
是介設立其管理咸埃及地方。44 法老等約瑟話：「我是

Fah-lao 'en Yäe-gyih di-fông ziah feh-z ng ing-hyü m nying hao dong-siu
法老，咸埃及地方，若弗是爾應許，嘅人好動手

dong-kyiah 45 Fah-lao c'ü Iah-seh-go ming-z Seh-neh-pô-nyi ping-ts'ia pô En-go di-fông
動腳。」45 法老取約瑟個名字撒納巴尼，並且把安個地方

tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh peh gyi tso ts'i-ts Iah-seh tseo-c'ih jing-lo Yiæ-gyih
祭司波提非拉個因亞西納撥其做妻子。約瑟走出巡邏埃及
di-fông
地方。

46 Iah-seh ky'i kyin Yiæ-gyih wông Fah-lao z'eo nyin-kyi sæn-jih shü Iah-seh dzong
約瑟去見埃及王法老時候，年紀三十歲。約瑟從
Fah-lao min-zin tseo-c'ih jing-lo 'en Yiæ-gyih di-fông Læ ts'ih nyin da-joh-go z'eo
法老面前走出，巡邏咸埃及地方。47 來七年大熟個時候，
di-t'u-go c'ih-ts'æn meo-meo-zing-zing 48 Gyi ziu siu-long Yiæ-gyih di-fông ts'ih nyin da-joh-go
地土個出產茂茂盛盛。其就收攏埃及地方七年大熟個
liang-zih tsih-jü læ dzing-li ziu-z koh dzing-nga din-li-go liang-ts'ao tsih-jü læ gyi
糧食，積儲來城裏，就是各城外田裏個糧草積儲來其
dzing-li Iah-seh siu-long-go koh ziang hæ-li sô-nyi ka to teng-tao feh tsæ kyi liang
城裏。49 約瑟收攏個穀像海裏沙泥介多，等到弗再計量
gyi ing-we liang tu liang-feh-læ-go
其，因為量都量弗來個。

50 Hwông-nyin feh-zing tao Iah-seh sang liang-go ng-ts ziu-z En-go di-fông
荒年弗曾到，約瑟生兩個兒子，就是安個地方
tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go Iah-seh c'ü do ng-ts-go
祭司波提非拉個因亞西納生撥其個。51 約瑟取大兒子個
ming-z Mô-nô-si wô Jing-ming z s-teh ngô mông-kyi zi ih-ts'ih-go kw'u-ts'u
名字瑪拿西^[1]，話：「神明是使得我忘記自一切個苦楚，
teng ah-tia oh-li 52 C'ü di-nyi ng-ts ming-z Yi-fah-lin wô Jing-ming
等阿爹屋裏。」取第二兒子名字以法蓮^[2]，話：「神明
z s-teh ngô læ ziu-kw'u-go di-fông yiu siu-dzing
是使得我來受苦個地方有收成。」

[1] Ziu-z Peh-gyi mông-kyi. 就是撥其忘記。（原註）

[2] Ziu-z Yiu siu-ddzing. 就是有收成。（原註）

53 'Eo-deo Yiæ-gyih di-fông ts'ih-nyin da-joh yi-kying ko-de Ts'ih-go hwông-nyin
後頭埃及地方七年大熟已經過了。54 七個荒年
ky'i-deo tsih-zông ziang Iah-seh sô wô-go ping-ts'ia tao-c'ü tu z hwông-nyin tæm-tsih 'en
起頭接上，像約瑟所話個。並且到處都是荒年，單只咸

Yiæ-gyih di-fông yiu liang-zih 55 Yiæ-gyih di-fông hwông-nyin pah-sing hyiang Fah-lao t'ao
埃及地方有糧食。 埃及地方荒年， 百姓向法老討
liang-zih Fah-lao teng Yiæ-gyih nying wô Ng tao lah-seh di-fông ky'i gyi sô feng-fu
糧食。法老等埃及人話：「爾到約瑟地方去，其所吩咐
ng-go hao tso Ka z'-eo pin t'in-ô yiu hwông-nyin lah-seh k'æ-k'æ sô yiu-go
爾個好做。」 56 介時候遍天下有荒年。約瑟開開所有個
koh-ts'ông t'iao-peh Yiæ-gyih nying 'eo-deo Yiæ-gyih di-fông-go hwông-nyin yü-kô li-æ 57
穀倉糶撥埃及人。後頭埃及地方個荒年愈加厲害。
Ping-ts'ia koh-koh-go nying tu tao Yiæ-gyih læ hyiang lah-seh dih koh ing-we tao-c'ü hwông-nyin
並且各國個人都到埃及來，向約瑟糶穀，因為到處荒年
tu z li-æ
都是厲害。

Ts. XLII.

Yüô-koh teh-cü Yiæ-gyih di-fông yiu koh ziu teng ng-ts wô Ng-lah dza-we
雅各得知埃及地方有穀，就等兒子話：「爾拉咋會
dô-kô k'en-tong Yi wô Ngô t'ing-meng Yiæ-gyih yiu koh ng-lah hao tseo-loh tao
大家看東？」 2 又話：「我聽聞埃及有穀，爾拉好走落到
keh-deo teng ngô ky'i dih gyi s-teh ah-lah yiu sing-ming feh-we si
箇頭，等我去糶其，使得阿拉有性命，弗會死。」
Iah-seh jih-go hyüong-di ziu tseo-loh Yiæ-gyih ky'i dih koh Tsih-yiu Iah-seh-go ah-di
3 約瑟十個兄弟就走落埃及去糶穀。 4 只有約瑟個阿弟
Bin-yüô-ming Yüô-koh feh ts'a gyi teng hyüong-di dô-kô ky'i z-ka wô K'ong-p'ô gyi we
便雅憫，雅各弗差其等兄弟大家去，是介話：「恐怕其會
ziu æ Keh-tsao Yi-seh-lih-go ng-ts teng keh-sing dih-koh-go nying dô-kô læ
受害。」 5 箇遭以色列個兒子等箇星糶穀個人大家來，
ing-we Kyüô-nen di-fông yia yiu hwông-nyin Ka z'-eo Iah-seh công-kwun koh-kô gyün-ping
因為迦南地方也有荒年。 6 介時候約瑟掌管穀價權柄，
t'iao koh peh long-tsong pah-sing Iah-seh-go hyüong-di læ dziao gyi min-zin boh-tao
糶穀撥攏總百姓。約瑟個兄弟來，朝其面前伏倒

di-jiang-li 7 lah-seh k'en-kyin hyüong-di nying-teh gyi-lah tsông-leh feh nying-teh yi
 地垵裏。7 約瑟看見兄弟，認得其拉，裝勒弗認得，又
 heng gyi-lah z-ka wô Ng dzong 'ah-li læ Gyi-lah wô Dzong Kyüô-nen
 狠其拉，是介話：「爾從何裏來？」其拉話：「從迦南
 di-fông læ ma liang-zih-go lah-seh nying-teh hyüong-di tsih-z hyüong-di feh nying-teh
 地方來買糧食個。」8 約瑟認得兄弟，只是兄弟弗認得
 gyi lah-seh kyi-teh zin-deo ts-tin gyi-lah-go mông teng gyi-lah wô Ng-lah z
 其。9 約瑟記得前頭指點其拉個夢，等其拉話：「爾拉是
 t'en-ts deh-we læ k'en keh di-fông go p'o-dzæn Gyi-lah teng gyi wô Cü
 探子，特爲來看箇地方個破綻。」10 其拉等其話：「主，
 feh-z ka ng-go nu-boh z we-leh ma liang-zih læ-go Ah-lah tu z ih-go
 弗是介。爾個奴僕是爲了買糧食來個。」11 阿拉都是一個
 nying-go ng-ts ah-lah z dzing-jih-go nying ng-go nu-boh feh-z t'en-ts
 人個兒子。阿拉是誠實個人。爾個奴僕弗是探子。」12
 lah-seh teng gyi-lah wô Feh-z ng z deh-we læ k'en keh di-fông p'o-dzæn-go
 約瑟等其拉話：「弗是，爾是特爲來看箇地方破綻個。」
 Gyi-lah wô Ng-go nu-boh z jih-nyi-go hyüong-di Kyüô-nen di-fông ih-go nying-go
13 其拉話：「爾個奴僕是十二個兄弟，迦南地方一個人個
 ng-ts kyih-mih ting-siao-go teng ah-lah ah-tia dô-kô læ-kæn wa-yiu ih-go z
 兒子。今末頂小個等阿拉阿爹大家來間，還有一個是
 m-neh-de lah-seh teng gyi-lah wô Keh z ngô yi-kying teng ng-lah
 嘸得了。」14 約瑟等其拉話：「箇是我已經等爾拉
 wô-ko-de ng-lah z-go t'en-ts Tsih-yiu ka tso-fah hao tso ng-go bing-kyü ngô
 話過了，爾拉是個探子。」15 只有介做法好做爾個憑據。我
 ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ziah-z ng ting siao ah-di feh læ pih-ding feh-hyü ng
 指點法老個性命罰咒，若是爾頂小阿弟弗來，必定弗許爾
 dzong dông-deo c'ih-ky'i Hao ts'a ng-lah cong-nyiang ih-go ky'i be ng-lah ah-di læ
 從蕩頭出去。16 好差爾拉中央一個，去陪爾拉阿弟來，
 yü-to pih-ding kwæn-læ dông-deo hao te-tsing ng-go shih-wô ng z dzing-jih-go feh feh
 餘多必定關來蕩頭，好對證爾個說話，爾是誠實個弗。弗
 z-ka ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ng z-go t'en-ts Ziu pô gyi-lah
 是介，我指點法老個性命罰咒，爾是個探子。」就把其拉
 cong-nying kwæn-leh sæn-nyih Tao di-sæn nyih lah-seh teng gyi-lah wô Ngô z p'ô-gyü
 衆人關了三日。18 到第三日約瑟等其拉話：「我是怕懼
 Jing-ming-go ng-lah ka tso-fah hao yiu sing-ming Ng ziah-z dzing-jih-go ka-ni
 神明個。爾拉介做法好有性命。」19 爾若是誠實個，介呢

ng-lah hyüong-di cong-nyiang hao liu ih-go nying kwæn-læ lao-kæn-li yü-to tsæ-leh koh kyü-ky'i
爾拉兄弟中央好留一個人關來牢監裏。餘多載勒穀歸去

kyiu ng-lah oh-li-go kyih yia be ng-lah ting-siao ah-di læ kyin ngô z-ka
救爾拉屋裏個急。 20 也陪爾拉頂小阿弟來見我。是介，

ng-go shih-wô hao k'ao-jih ng feh we si Gyi-lah i gyi ka tso
爾個說話好靠實，爾弗會死。」其拉依其介做。

21 Hyüong-di kông-læ-kông-ky'i wô Ah-lah we-leh ah-di-go z-ken tsing-tsing z
兄弟講來講去話：「阿拉爲了阿弟個事幹真真是

yiü-ze k'en gyi kw'u-kw'u gyiu ah-lah ah-lah feh t'ing keh-lah tsao-djoh keh-go
有罪。看其苦苦求阿拉，阿拉弗聽。箇勒遭着箇個

næn-deo 22 Liu-bin we-teh gyi-lah wô Ngô soh feh-z teng ng-lah wô
難頭。」 22 流便回答其拉話：「我啥弗是等爾拉話，

M-nao teh-ze keh-go siao-nying tsih-z ng-lah feh-k'eng t'ing sô-yi gyi hyüih iao
嚙得好得罪箇個小人，只是爾拉弗肯聽。所以其血要

t'ao-wæn-de 23 Gyi-lah feh-hyiao-teh Iah-seh t'ing-leh-c'ih gyi-go shih-wô ing-we z k'ao
討還了。」 23 其拉弗曉得約瑟聽勒出其個說話，因爲是靠

t'ong-z djün-wô-go Iah-seh nyin-cün li-k'æ gyi-lah ngæn-li-c'ih-de yi cün-læ teng
通事傳話個。 24 約瑟扭轉離開其拉，眼淚出了。又轉來等

gyi-lah kông læ hyüong-di min-zin pô Si-min bo-tong
其拉講，來兄弟面前把西緬縛束。

25 Iah-seh feng-fu nying do koh tsi-mun gyi-lah-go dæ wæn koh-nying nying-ts læ
約瑟吩咐人馱穀，齒滿其拉個袋，還各人銀子來

gyi dæ li-hyang yi peh gyi-lah lu-zông-go liang-ts'ao ziu z-ka dæ gyi-lah 26
其袋裏向，又撥其拉路上個糧草。就是介待其拉。 26

Hyüong-di ziu peh li-ts pe-leh koh dzong keh-deo kyü-ky'i Tao 'ô-c'ü-li yiu ih-go
兄弟就撥驢子措勒穀，從箇頭歸去。 27 到下處裏有一個

ka-k'æ gyi-go dæ iao do liang-ts'ao ü li-ts k'en-kyin nying-ts læ dæ-k'eo-li ziu teng
解開其個袋要馱糧草餵驢子，看見銀子來袋口裏， 28 就等

cong hyüong-di wô Ngô-go nying-ts wæn-de læ ngô dæ li-hyang gyi-lah ky'ih-hoh
衆兄弟話：「我個銀子還了，來我袋裏向。」其拉喫惟

ling-ling dong dô-kô z-ka wô Jing-ming z-ka tao ah-lah dza kông-kyiu
懍懍動，大家是介話：「神明是介到阿拉，咋講究？」

29 Tseo-cün Kyüô-nen di-fông tao ah-tia Yüô-koh di-fông ziu kao-su gyi sô
走轉迦南地方，到阿爹雅各地方，就告訴其所

p'ong-djoh-go z-ken wô Keh di-fông cü-nying-kô heng ah-lah sôn ah-lah z
碰着個事幹，話：30 「箇地方主人家狠阿拉，算阿拉是

t'en-ts Ah-lah teng gyi wô Ah-lah z dzing-jih-go nying jih-dzæ feh-z
探子。31 阿拉等其話：『阿拉是誠實個人，實在弗是

t'en-ts peng-læ z yiu jih-nyi hyüong-di tso ah-tia-go ng-ts yiu ih-go
探子。32 本來是有十二兄弟，做阿爹個兒子。有一個

m-neh-de kyih-mih-ts ting siao-go læ Kyüô-nen di-fông teng ah-tia dô-kô læ-kæn 33
嚙得了。今末子頂小個來迦南地方等阿爹大家來間。』

Keh di-fông cü-nying-kô teng ah-lah wô Ng-lah z dzing-jih-go feh ngô z-ka hao
箇地方主人家等阿拉話：『爾拉是誠實個弗，我是介好

hyiao-teh liu ng-lah hyüong-di li-hyang ih-go teng ngô dô-kô læ-tong yü-to tsæ-leh
曉得。留爾拉兄弟裏向一個等我大家來東，餘多載勒

liang-ts'ao ky'i kyiuh ng oh-li-go kyih Ping-ts'ia be ng ting siao ah-di læ kyin ngô
糧草去救爾屋裏個急。34 並且陪爾頂小阿弟來見我。

ka-ni ngô hao hyiao-teh ng-lah feh-z t'en-ts z dzing-jih-go ngô ziu wæn ng-go
介呢我好曉得爾拉弗是探子，是誠實個。我就還爾個

hyüong-di ng læ ts'-di yia hao tso sang-i
兄弟，爾來此地也好做生意。』」

35 Teng-tao dæ tao-c'ih-go z'-eo koh-nying-go nying-pao tu læ zi-go dæ-li
等到袋倒出個時候，各人個銀包都來自個袋裏。

gyi-lah teng ah-tia k'en-kyin nying-pao ziu ky'ih-hoh-de Ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah wô
其拉等阿爹看見銀包就喫惟了。36 阿爹雅各等其拉話：

Ng-lah 'æ-sah ngô-de lah-seh m-neh-de Si-min yia m-neh-de yi iao do
「爾拉害煞我了。約瑟嚙得了，西緬也嚙得了，又要馱

Bin-yüô-ming ky'i keh-sing z-ken tu z 'æ ngô-go Liu-bin teng ah-tia z-ka
便雅憫去，箇星事幹都是害我個。」37 流便等阿爹是介

wô Ts'ing ng kao-fu ngô-go siu-li ngô pih-ding ta-læ wæn ng ziah-z feh ta-læ
話：「請爾交付我個手裏，我必定帶來還爾。若是弗帶來

wæn ng ng hao sah-diao ngô liang-go ng-ts Yüô-koh wô Ngô-go ng-ts
還爾，爾好殺掉我兩個兒子。」38 雅各話：「我個兒子

pih-ding feh teng ng dô-kô ky'i ing-we gyi ah-ko yi-kying si-de tsih-yiu gyi doh-zi
必定弗等爾大家去，因為其阿哥已經死了，只有其獨自

læ-tong gyi ziah læ lu-zông ziu 'æ z ng s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu-ts'i-ts'i tao
來東 。 其若來路上受害 ， 是爾使得我白頭髮孤孤悽悽到
ing-s-li ky'i
陰司裏去。」

Ts. XLIII.

Keh di-fông hwông-nyin li-'æ 2 Dzong Yiæ-gyih do-læ-go koh yi-kying wun-de
箇地方荒年厲害 。 2 從埃及馱來個穀已經完了 ，
ah-tia teng gyi-lah wô Tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-ts'ao læ 3 Yiu-da
阿爹等其拉話：「再去，等阿拉買點糧草來。」3 猶大
we-teh gyi wô Keh-go nying kyih-kyih-jih-jih teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah
回答其，話：「箇個人結結實實等阿拉話：『若是爾拉
ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min 4 Næn-kæn ziah-z
阿弟弗等爾大家來，爾拉無得好見我個面。』4 難問若是
ts'a ah-di dô-kô ky'i ah-lah hao tseo-loh teng ng ma liang-ts'ao Ng ziah feh-k'eng ts'a
差阿弟大家去，阿拉好走落，等爾買糧草。5 爾若弗肯差
gyi ah-lah feh ky'i ing-we keh-go nying teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di feh
其，阿拉弗去。因為箇個人等阿拉話：『若是爾拉阿弟弗
teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min Yi-seh-lih wô
等爾大家來，爾拉無得好見我個面。』」6 以色列話：
Dza-we z-ka 'æ ngô teng keh-go nying wô ng-lah wa-yiu ah-di ni 7
「咋會是介害我，等箇個人話，爾拉還有阿弟呢？」7
Gyi-lah wô Keh-go nying si-si ti-ti bun-meng ah-lah-go li-lih teng ah-lah-go
其拉話：「箇個人細細底底盤問阿拉個履歷，等阿拉個
ts'ing-kyün wô Ng-lah ah-tia wa læ-kæn feh ng-lah wa-yiu bih-go hyüong-di
親眷，話：『爾拉阿爹還來問弗？爾拉還有別個兄弟
feh Ah-lah tsiao gyi meng-go shih-wô we-teh gyi dza hyiao-teh gyi we wô Ta
弗？』阿拉照其問個說話回答其。咋曉得其會話：『帶
ng-lah ah-di læ ni Yiu-da teng gyi ah-tia Yi-seh-lih wô Ts'a ah-di teng
爾拉阿弟來』呢？」8 猶大等其阿爹以色列話：「差阿弟等

ngô dong-de ah-lah ziu dong-sing ky'i s-teh ng teng ah-lah lin ah-lah siao-nying tu yiu
我同隊，阿拉就動身去。使得爾等阿拉，連阿拉小人都有
sing-ming feh we si Ngô we teng gyi tso pao ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn
性命，弗會死。⁹ 我會等其做保，爾向我個手裏討還。

ziah feh ta gyi kyü-læ en-læ ng-go min-zin ka-ni ngô z üong-yün yiu ze
若弗帶其歸來安來爾個面前，介呢，我是永遠有罪。¹⁰

Ah-lah ziah feh-z nga-nga-ts'i-ts'i næn-kæn yi-kying hao ky'i-ts tsæ læ-de Ah-tia
阿拉若弗是捱捱棲棲，難間已經好去仔再來了。」¹¹ 阿爹

Yi-seh-lih teng gyi-lah wô Ziah-z ka hao ka tso-fah do-leh ts'-di ting hao
以色列等其拉話：「若是介，好介做法。馱勒此地頂好

tong-si fông-læ ky'i-ming li-hyang ziu-z ih-ngæn jü-hyang teng mih-dông wa-yiu
東西，放來器皿裏向，就是一眼乳香，等蜜糖；還有

hyiang-liao meh-yiah fi-ts 'ang-nying keh-sing ta-loh-ky'i song-peh keh-go nying tso
香料、沒藥、榲子、杏仁箇星，帶落去送撥箇個人做

li-veh Siu-li yi ta ih-be nying-ts lin zin-deo dæ-li ta-kyü-læ-go nying-ts
禮物。¹² 手裏又帶一倍銀子，連前頭袋裏帶歸來個銀子，

yia siu-li ta-ky'i wæn gyi k'ong-p'ô gyi 'ôh-tsia yiu c'ün-ts'oh Wa-yiu be ng-lah ah-di
也手裏帶去還其。恐怕其或者有舛錯。還有陪爾拉阿弟，

dong-sing tsæ tao keh-go nying di-fông ky'i Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming peh ng-lah
動身，再到箇個人地方去。¹⁴ 但願全能個神明撥爾拉

teh-djoh keh-go nying eng-we ts'a ng-lah hyüong-di teng Bin-yüô-ming kyü-læ ziah-z sông-diao
得着箇個人恩惠，差爾拉兄弟等便雅憫歸來。若是喪掉

ng-ts yia tsih-hao sông-diao-de
兒子，也只好喪掉了。」

15 Gyi-lah ziu do keh-go li-veh siu-li ta kô-be-go nying-ts teng
其拉就馱箇個禮物，手裏帶加倍個銀子，等

Bin-yüô-ming dong-sing tseo-loh Yîæ-gyih lih-læ Iah-seh min-zin Iah-seh k'en-kyin
便雅憫，動身走落埃及，立來約瑟面前。¹⁶ 約瑟看見

Bin-yüô-ming dô-kô læ ziu teng oh-li-go tsong-kwun wô Ling keh-sing nying tao
便雅憫大家來，就等屋裏個總管話：「領箇星人到

oh-li sah sang-k'eo be-bæn ing-we tsiu-ko keh-sing nying iao teng ngô dô-kô
屋裏，殺牲口備辦，因為晝過箇星人要等我大家

ky'üoh-væn 17 Keh-go nying i Iah-seh-go feng-fu ling gyi-lah tseo-tsing Iah-seh
喫飯。」¹⁷ 箇個人依約瑟個吩咐，領其拉走進約瑟

oh-li 18 Gyi-lah k'en-kyin ling tsing Iah-seh oh-li ziu ky'ih-hoh wô We-leh
屋裏。¹⁸ 其拉看見領進約瑟屋裏，就喫惟，話：「爲了

deo-tsao də-li ta-kyü-go nying-ts keh-lah ling ah-lah tsing dōng-deo iao zing pæn-deo 'æ
頭遭袋裏帶歸個銀子，箇勒領阿拉進蕩頭，要尋扳頭，害
ah-lah k'ô ah-lah tso nu-boh deh ah-lah-go li-ts Gyi-lah ziu tseo-long
阿拉，柯阿拉做奴僕，奪阿拉個驢子。」¹⁹ 其拉就走攏
lah-seh oh-li-go tsong-kwun læ meng-k'eo-den teng gyi siang-liang wô Cü ah-lah
約瑟屋裏個總管，來門口頭等其商量，話：「主，阿拉
deo-tsao tseo-loh ma liang-ts'ao læ kyü-ky'i tao 'ô-c'ü-li ka-k'æ də k'en-kyin
頭遭走落買糧草來，²¹ 歸去到下處裏，解開袋，看見
koh-nying nying-ts læ gyi də-k'eo-li long-tsong tsiao-su næn-kæn ah-lah siu-li ta-læ wæn
各人銀子來其袋口裏，攏總照數。難間阿拉手裏帶來還
ng Wa-yiu siu-li ling-nga ta-leh nying-ts ma liang-ts'ao jü fōng ah-lah nying-ts læ
爾。²² 還有手裏另外帶勒銀子買糧草。誰放阿拉銀子來
də-li ah-lah z feh teh-cü Gyi wô Ng-lah fōng-sing hao-vong p'ô
袋裏，阿拉是弗得知。」²³ 其話：「爾拉放心，好甯怕。
ng-go Jing-ming teng ng ah-tia-go Jing-ming læ də-li s-peh ng dzæ-veh ng-go nying-ts ngô
爾個神明等爾阿爹個神明來袋裏賜撥爾財物。爾個銀子我
yi-kying siu-tao-de Ziu ling Si-min c'ih-læ peh gyi-lah kyin-min Keh-go nying ling
已經收到了。」就領西緬出來撥其拉見面。²⁴ 箇個人領
gyi-lah tsing lah-seh oh-li do shü peh gyi-lah gyi-lah gyiang-gyang kyiah ping-ts'ia ü
其拉進約瑟屋裏，馱水撥其拉，其拉澆澆腳，並且餵
gyi-lah li-ts Keh-go li-veh gyi-lah yü-sin be-bæn teng lah-seh tsiu-ko kyü-læ
其拉驢子。²⁵ 箇個禮物其拉預先備辦等約瑟晝過歸來，
ing-we t'ing-meng gyi-lah z iao læ keh-deo ky'üoh-væn
因為聽聞其拉是要來箇頭喫飯。

lah-sah kyü oh-li z'eo gyi-lah siu-li do-leh li-veh song gyi tseo-tsing
²⁶ 約瑟^[1]歸屋裏時候，其拉手裏馱勒禮物送其，走進
oh-li dziao gyi boh-tao di-ying-li lah-seh meng-meng gyi en wô Ng
屋裏，朝其伏倒地垵裏。²⁷ 約瑟問問其安，話：「爾
zin-deo sô wô-go lao-dzing nying ziu-z ng-lah ah-tia gyin-go feh wa læ-tong
前頭所話個老成人，就是爾拉阿爹，健個弗，還來東
feh Gyi-lah we-teh wô Ng-go nu-boh ah-lah ah-tia gyin-go wa
弗？」²⁸ 其拉回答話：「爾個奴僕阿拉阿爹健個，還
læ-kæn ziu deo eo-tæn-tao pa gyi lah-seh ngæn-tsing də-ky'i k'en-kyin dong-meo
來間。」就頭偃帶倒拜其。²⁹ 約瑟眼睛抬起，看見同母
ng-ts ah-di Bin-yüô-ming ziu wô Ng-lah zin-deo teng ngô wô-go ting siao ah-di
兒子阿弟便雅憫，就話：「爾拉前頭等我話個頂小阿弟，

z keh-go nying feh Yi z-ka wô Ngô ng-ts dæn-nyün Jing-ming s eng-we
 是箇個人弗？」又是介話：「我兒子，但願神明賜恩惠
 peh ng lah-seh kw'a-kw'a zing hao k'oh-go di-fông tseo-tsing vông-li ky'i k'oh
 撥爾。」³⁰ 約瑟快快尋好哭個地方，走進房裏去哭。
 ing-we æ-sih ah-di sing-li ziang ho me ka Gyang-leh min tseo-c'ih-læ zi
 因為愛惜阿弟心裏像火焅介，³¹ 澆了面走出來，自
 tso-gyi wô Pa 'ô-væn Ziu pa-ky'i-læ gyi-zi ih-coh gyi hyüong-di
 做其，話：「擺下飯。」³² 就擺起來，其自一桌，其兄弟
 ih-coh Yiæ-gyih nying ih-coh ing-we Yiæ-gyih nying feh teng Hyi-pah-læ nying dong-zih teng
 一桌，埃及人一桌。因為埃及人弗等希伯來人同食，等
 gyi dong-zih z Yiæ-gyih nying u-su-go P'a gyi-lah zo-we læ lah-seh min-zin tu tsiao
 其同食是埃及人惡憐個。³³ 派其拉坐位來約瑟面前，都照
 gyi-lah nyin-kyi do-siao-go ts'jü keh-sing nying dô-kô hyi-gyi lah-seh pô gyi-zi-go
 其拉年紀大小個次序。箇星人大家稀奇。³⁴ 約瑟把其自個
 min-zin ts'æ-su feng peh keh-sing nying tsih-z teng peh Bin-yüô-ming-go ts'æ-su pi bih-nying to
 面前菜蔬分撥箇星人，只是等撥便雅憫個菜蔬，比別人多
 s-be gyi-lah teng lah-seh dô-kô ky'üoh-tsiu kw'a-loh
 四倍。其拉等約瑟大家喫酒快樂。

[1] 原文此處錯印爲 lah-sah，前後文均爲 lah-seh

Ts. XLIV.

lah-seh feng-fu oh-li-go tsong-kwun wô Do liang-zih tsi-mun keh-sing nying-go
 約瑟吩咐屋裏個總管，話：「馱糧食齒滿箇星人個
 dæ-li tsiao gyi-lah sô pe-leh-dong-go yia fông koh-nying-go nying-ts læ gyi dæ-k'eo-li
 袋裏，照其拉所措勒動個，也放各人個銀子來其袋口裏。」²
 Wa-yiu do ngô-go tsiah-pe ziu-z nying-ts tsiah-pe teng gyi dih-koh-go nying-ts fông-læ
 還有馱我個爵杯，就是銀子爵杯，等其糴穀個銀子，放來
 ting siao-go nying dæ-k'eo-li gyi ziu i lah-seh sô-wô ka tso
 頂小個人袋口裏。其就依約瑟所話介做。」

T'in kông-kông liang ts'a keh-sing nying teng li-ts ky'i C'ih-dzing wa feh-yün Iah-seh
3 天剛剛亮差箇星人等驢子去。4 出城還弗遠，約瑟

teng tsong-kwun wô Ky'i tse keh-sing nying tse-djoh-ts hao teng gyi-lah wô Ng
等總管話：「去追箇星人。追着仔，好等其拉話：『爾

dza-we jün tsiang oh pao ni Keh ky'i-feh-z ngô cü-nying-kô sô ky'üoh-go tsiah-pe ma Ky'i
咋會善將惡報呢？5 箇豈弗是我主人家所喫個爵杯嗎？豈

feh-z yüong gyi ky'i-k'o-go ma Ng ka tso z tsoh-ôh Ziu tse-djoh gyi-lah
弗是用其起課個嗎？爾介做是作惡。』」6 就追着其拉，

pô keh-go shih-wô teng gyi-lah kông Gyi-lah teng gyi wô Cü dza-we z-ka
把箇個說話等其拉講。7 其拉等其話：「主，咋會是介

wô ng-go nu-boh tön feh ka tso Zin-deo læ dæ-k'eo-li teh-djoh-go nying-ts ah-lah
話？爾個奴僕斷弗介做。8 前頭來袋口裏得着個銀子，阿拉

dzong Kyüô-nen di-fông ta-læ wæn ng dza-we dzong ng cü-nying-kô oh-li t'eo kying-ts nying-ts
從迦南地方帶來還爾。咋會從爾主人家屋裏偷金子銀子

ni Ng nu-boh cong-nyiang feh-leng læ jü di-fông zing-djoh gyi pih-ding si ah-lah yia
呢？9 爾奴僕中央弗論來誰地方尋着，其必定死，阿拉也

tso ng cü-go nu-boh Gyi wô Næn-kæntsiao ng shih-wô ka tso læ jü-go
做爾主個奴僕。」10 其話：「難間照爾說話介做，來誰個

di-fông zing-djoh gyi we tso ngô-go nu-boh yü-to tu sôn m-ze Cong-nying
地方尋着，其會做我個奴僕，餘多都算無罪。」11 衆人

ziu kw'a-kw'a pô dæ fông-loh di-ying-li tu ka-k'æ gyi-go dæ Tsong-kwun seo
就快快把袋放落地垵裏，都解開其個袋。12 總管搜

gyi-lah dzong do-go ky'i-deo tao siao-go we-ts zing-djoh tsiah-pe læ Bin-yüô-ming
其拉，從大個起頭，到小個爲止，尋着爵杯來便雅憫

dæ-li
袋裏。

Cong-nying ziu c'ô-k'æ i-zông tu pô gyi-lah sô pe-go fông-læ li-ts
13 衆人就扯開衣裳，都把其拉所揷個放來驢子

zông-teng tseo-cün dzing-li Yiu-da teng hyüong-di tseo-tao Iah-seh oh-li Iah-seh wa
上頂，走轉城裏。14 猶大等兄弟走到約瑟屋裏。約瑟還

læ-kæn gyi-lah dziao gyi p'oh-tao di-ying-li Iah-seh teng gyi-lah wô Ng sô-tso
來問。其拉朝其撲倒地垵裏。15 約瑟等其拉話：「爾所做

z dza-go Næn-dao feh hyiao-teh ziang ngô ka nying jih-dzæ z we ky'i-k'o-go ma
是咋個？難道弗曉得像我介人實在是會起課個嗎？」16

Yiu-da wô Ah-lah teng ng cü yiu soh-go hao kông yiu soh-go hao bin yiu soh-go
猶大話：「阿拉等爾主有啥個好講？有啥個好辯？有啥個

hao feng-p'eo Jing-ming z yi-kying dzô-ts'ah ng nu-boh-go ze-ming næn-kæn ah-lah teng læ
好分割？神明是已經查察爾奴僕個罪名。難間阿拉等來

gyi di-fông zing-djoh tsiah-pe-go nying tu tso ng cü-go nu-boh lah-seh wô
其地方尋着爵杯個人，都做爾主個奴僕。」¹⁷ 約瑟話：

Ngô tön feh ka tso täen-tsih læ gyi siu-li zing-djoh tsiah-pe-go we tso ngô-go nu-boh
「我斷弗介做。單只來其手裏尋着爵杯個會做我個奴僕。

ng-lah hao en-en-wëng-wëng kyü ah-tia di-fông ky'i
爾拉好安安穩穩歸阿爹地方去。」

¹⁸ Yiu-da tseo-long z-ka wô Cü ng teng Fah-lao ih-ying-go gyiu ng
猶大走攏，是介話：「主，爾等法老一樣個。求爾

cing nu-boh kao-su ih-kyü shih-wô peh ng cü t'ing m-nao sang-ho ô-wông ng-go
准奴僕告訴一句說話，撥爾主聽。嚟得好生火啞喺爾個

nu-boh Zin-deo ng cü meng nu-boh wô Ng-lah yiu ah-tia teng hyüong-di
奴僕。¹⁹ 前頭爾主問奴僕，話：『爾拉有阿爹等兄弟

feh Ah-lah we-teh cü wô Ah-lah yiu ah-tia z lao-dzing nying wa-yiu
弗？』²⁰ 阿拉回答主話：『阿拉有阿爹，是老成人，還有

lao-nyin sô sang-go siao ng-ts gyi ah-ko yi-kying si-de gyi ah-nyiang doh-doh dzing-loh keh
老年所生個小兒子，其阿哥已經死了，其阿孃獨獨剩落箇

ih-go ah-tia ting dzih-din gyi Ng teng nu-boh wô Ta gyi loh tao ngô di-fông
一個，阿爹頂值鈿其。²¹ 爾等奴僕話：『帶其落到我地方

læ s-teh ngô ts'ing-ngæn moh-tu Ah-lah teng cü wô Siao-nying feh-neng-keo
來，使得我親眼目睹。』²² 阿拉等主話：『小人弗能夠

li-k'æ ah-tia ziah-z li-k'æ gyi ah-tia pih-ding we si Ng teng nu-boh
離開阿爹。若是離開其，阿爹必定會死。』²³ 爾等奴僕

wô Ziah-z ng-lah ting siao ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao tsæ kyin
話：『若是爾拉頂小阿弟弗等爾大家來，爾拉嚟得好再見

ngô-go min Ka-ni ah-lah tseo-cün tao ng nu-boh ngô ah-tia di-fông pô ng
我個面。』²⁴ 介呢，阿拉走轉到爾奴僕我阿爹地方，把爾

cü-go shih-wô kao-su gyi 'Eo-deo ah-tia z-ka wô Ng-lah tsæ ky'i teng
主個說話告訴其。²⁵ 後頭阿爹是介話：『爾拉再去，等

ah-lah ma-tin liang-zih Ah-lah wô Ky'i-feh-læ-go ziah-z ting siao ah-di
阿拉買點糧食。』²⁶ 阿拉話：『去弗來個。若是頂小阿弟

teng ah-lah dong-de z hao loh-ky'i ziah ting siao ah-di feh teng ah-lah dong-de ah-lah
等阿拉同隊，是好落去。若頂小阿弟弗等阿拉同隊，阿拉

m-neh hao teng keh-go nying kyin-min Ng-go nu-boh ngô ah-tia teng ah-lah wô
嚟得好等箇個人見面。』²⁷ 爾個奴僕我阿爹等阿拉話：

Ng-lah hyiao-teh ngô ts'i-ts teng ngô sang liang-go ng-ts
『爾拉曉得我妻子等我生兩個兒子。』²⁸ Ih-go li-k'æ ngô ky'i ngô
是介話，其必定是被咬煞，到如今嘸得看見其。²⁹ Ziah-z
ng-lah yi ta-leh keh ih-go li-k'æ ngô ky'i gyi 'oh-tsia ziu 'æ z s-teh ngô bah
爾拉又帶勒箇一個離開我去，其或者受害，是使得我白
deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i tao ing-s-li ky'i
頭髮孤孤悽悽到陰司裏去。』³⁰ Z-ka ah-tia-go sing-ming teng keh
小人個性命連攏掉個，難間我歸到爾奴僕我阿爹地方，箇
siao-nying feh teng ah-lah dô-kô ky'i gyi k'en-kyin keh siao-nying feh teng ah-lah dong-de
小人弗等阿拉大家去。³¹ 其看見箇小人弗等阿拉同隊，
pih-ding we si z ah-lah s-teh ng-go nu-boh ah-lah ah-tia bah deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i
必定會死，是阿拉使得爾個奴僕阿拉阿爹白頭髮孤孤悽悽
tao ing-s-li ky'i
到陰司裏去。³² Ping-ts'ia ng-go nu-boh læ ah-tia min-zin pao keh siao-nying wô
並且爾個奴僕來阿爹面前保箇小人話：
Ngô ziah-z feh ta gyi kyü-læ ka-ni ngô z üong-yün teh-ze ah-tia Næn-kæn
『我若是弗帶其歸來，介呢我是永遠得罪阿爹。』³³ 難間
gyiu ng cing ngô dæ-teng siao-nying tso ngô cü-go nu-boh peh keh siao-nying teng hyüong-di
求爾，准我代等小人做我主個奴僕。撥箇小人等兄弟
kyü-ky'i
歸去。³⁴ Ing-we gyi ziah feh dong-de ky'i ngô dza hao tseo-cün teng ah-tia kyin-min
因為其若弗同隊去，我咋好走轉等阿爹見面。
k'ong-p'ô k'en-kyin ah-tia tsao-djoh 'o-se
恐怕看見阿爹遭着禍祟。」

Ts. XLV.

Iah-seh læ keh-sing bông-pin lih-tong nying-go min-zin tso-gyi feh-læ ziu wô
約瑟來箇星旁邊立東人個面前做忌弗來，就話：
Keh-sing nying tu hao li-k'æ ngô tseo-c'ih-ky'i Iah-seh s-teh hyüong-di nying-teh gyi-go
「箇星人都好離開我走出去。」約瑟使得兄弟認得其個

z-‘eo m-nying teng gyi dô-kô lih-tong 2 lah-seh ‘ao-li-da-k’oh Yiaë-gyih nying teng
時候， 無人等其大家立東。 2 約瑟號淚大哭， 埃及人等

Fah-lao oh-li tu t’ing-meng-go lah-seh teng hyüong-di wô Ngô z lah-seh Ngô
法老屋裏都聽聞個。 3 約瑟等兄弟話： 「我是約瑟。我

ah-tia wa weh-tong feh Hyüong-di we-teh feh-c’ih ing-we læ gyi min-zin ling-ling-dong
阿爹還活東弗？」兄弟回答弗出，因為來其面前慄慄動。

lah-seh teng hyüong-di wô Ts’ing ng-lah tseo-long-læ gyi-lah ziu tseo-long-ky’i gyi
4 約瑟等兄弟話： 「請爾拉走攏來。」其拉就走攏去。其

wô Ngô z ng-lah ah-di lah-seh ziu-z ng-lah ma-peh Yiaë-gyih nying-go
話： 「我是爾拉阿弟約瑟， 就是爾拉賣撥埃及人個。 5

Næn-kæn hao-vong we-leh ma ngô tao dông-deo iu-meng zi ‘eng zi keh z Jing-ming ts’a ngô
難間好留爲了賣我到蕩頭憂悶， 自恨自。 箇是神明差我

pi ng-lah zông-zin læ hao pao-djün sing-ming Ing-we tao-c’ü yi-kying yiu liang-nyin
比爾拉上前來好保全性命。 6 因為到處已經有兩年

hwông-nyin wa-yiu ng-nyin m-neh kang-cong m-neh siu-keh 7 Jing-ming ts’a ngô pi
荒年， 還有五年無得耕種， 無得收割。 7 神明差我比

ng-lah zông-zin læ hao pao-djün ng-lah ‘eo-dæ læ shü-kæn-zông yi do-nyiang kyi ng-lah
爾拉上前來， 好保全爾拉後代來世間上， 又大樣救爾拉

sing-ming Ka-ni ts’a ngô tao dông-deo feh-z ng-lah z Jing-ming Gyi z s-teh ngô
性命。 8 介呢差我到蕩頭弗是爾拉， 是神明。 其是使得我

tông Fah-lao ah-tia teng gyi ‘eh-kô-go cü wa-yiu pin Yiaë-gyih-go tsong-toh Ng-lah
當法老阿爹， 等其合家個主， 還有遍埃及個總督。 9 爾拉

soh-soh zông-ky’i tao ngô ah-tia di-fông teng gyi wô Ng-go ng-ts lah-seh z-ka
速速上去到我阿爹地方， 等其話： 『爾個兒子約瑟是介

wô Jing-ming yi-kying shih-lih ngô tso pin Yiaë-gyih-go cü ts’ing tseo-loh tao ngô di-fông læ
話： 神明已經設立我做遍埃及個主。 請走落到我地方來。

m-nao nga-nga ts’i-ts’i Ng teng ts-seng ngeo-ying væn-pah sô yiu-go hao
無得好捱捱棲棲。 10 爾等子孫、牛羊、凡百所有個， 好

deng-læ Ko-sæn di-fông teng ng siang-gying Læ keh-deo ngô we iang ng ing-we wa-yiu
庵來歌珊地方， 等爾相近。 11 來箇頭我會養爾（因為還有

ng-nyin hwông-nyin sæn-leh ng teng ng-go kô-kyün lin væn-pah sô yiu-go
五年荒年） 。 省勒爾等爾個家眷， 連凡百所有個

ky’üih-siao-dziang-tôn Ng-lah ts’ing-ngæn moh-tu ngô ah-di Bin-yüô-ming yia ts’ing-ngæn
缺少長短。 12 爾拉親眼目睹， 我阿弟便雅憫也親眼

moh-tu z ngô ts’ing-k’eo teng ng-lah kông-go Ng-lah pih-ding pô ngô læ Yiaë-gyih-go
目睹， 是我親口等爾拉講個。 13 爾拉必定把我來埃及個

yüong-wô teng ng-lah sô k'en-kyin-go tu wô hyiang ah-tia dao soh-soh be ngô ah-tia
榮華，等爾拉所看見個，都話向阿爹道。速速陪我阿爹
tao dông-deo læ Ziu bao-leh ah-di Bin-yüô-ming deo-kying k'oh-de Bin-yüô-ming yia
到蕩頭來。」¹⁴ 就抱勒阿弟便雅憫頭頸哭了。便雅憫也
læ gyi deo-kying-yin di-k'oh Yi teng cong hyüong-di ts'ing-ts'ing cü k'oh-de 'eo-deo
來其頭頸沿啼哭。¹⁵ 又等衆兄弟親親嘴，哭了，後頭
hyüong-di teng gyi kông-kông
兄弟等其講講。

16 Yiu nying djün peh Fah-lao oh-li t'ing-go wô lah-seh-go hyüong-di
有人傳撥法老屋裏聽個話：「約瑟個兄弟
læ-tong Fah-lao teng gyi dzing-ts tu hwun-hyi Fah-lao teng lah-seh wô Ng hao
來東。」法老等其臣子都歡喜。¹⁷ 法老等約瑟話：「爾好
wô hyiang hyüong-di dao Z-ka tso-fah peh sang-k'eo pe-leh tong-si tao Kyüô-nen di-fông
話向兄弟道，是介做法，撥牲口措勒東西，到迦南地方
ky'i tsih ng-lah ah-tia teng ng-lah oh-li-go nying tao ngô di-fông læ ngô pô
去。¹⁸ 接爾拉阿爹，等爾拉屋裏個人，到我地方來。我把
Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si s-peh ng ng ziu hao ky'üoh keh di-t'u-go 'eo-jih
埃及地方好個東西賜撥爾。爾就好喫箇地土個厚實。」¹⁹
Næn-kæn ng i ngô-go feng-fu ka tso ziu-z dzong Yiæ-gyih di-fông do ts'ô-ts tsæ
難間爾依我個吩咐介做，就是，從埃及地方馱車子，再
ng-lah-go kô-siao tsih ng ah-tia læ Yia m-nao feh-sô-teh oh-li-go
爾拉個家小，接爾阿爹來。²⁰ 也無得好弗捨得屋裏個
tong-si ing-we 'en Yiæ-gyih di-fông-go hao-c'ü tu joh-ü ng
東西，因為咸埃及地方個好處都屬於爾。」

21 Yi-seh-lih ng-ts ziu-z ka tso Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu be ts'ô-ts
以色列兒子就是介做。約瑟照法老個吩咐，備車子
peh gyi-lah teng lu-zông ing-yüong-go liang-ts'ao Ping-ts'ia song gyi-lah koh-nying i-zông
撥其拉，等路上應用個糧草。²² 並且送其拉各人衣裳
kyi-t'ao tsih-yiu song Bin-yüô-ming-go nying-ts sæn-pah kw'e i-zông ng-t'ao Gyi
幾套。只有送便雅憫個，銀子三百塊，衣裳五套。²³ 其
ta-peh ah-tia-go ziu-z yüong li-ts jih-tsah pe Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si ts'
帶撥阿爹個就是，雄驢子十隻，措埃及地方好個東西，雌
li-ts jih-tsah pe koh teng ping teng 'ô-væn be-bæn ah-tia lu-zông ing-yüong Ziu ts'a
驢子十隻，措穀等餅等下飯，備辦阿爹路上應用。²⁴ 就差

gyi hyüong-di kyü-ky'i Ling dong-sing lah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah lu-zông ts'ih feh-k'o
其兄弟歸去。臨動身，約瑟等其拉話：「爾拉路上切弗可
tsang-zao
爭造。」

25 Gyi-lah ziu dzong Yiæ-gyih zông-ky'i tao Kyüô-nen di-fông kyin ah-tia Yüô-koh 26
其拉就從埃及上去。到迦南地方見阿爹雅各，
teng gyi wô lah-seh wa weh-kæn tso djün Yiæ-gyih di-go tsong-toh Yüô-koh sing-hwe
等其話：「約瑟還活間，做全埃及地個總督。」雅各心灰
i-læn feh siang-sing gyi-lah 27 Gyi-lah pô lah-seh teng gyi kông-go shih-wô wô hyiang gyi
意懶，弗相信其拉。其拉把約瑟等其講個說話話向其
dao ah-tia Yüô-koh k'en-kyin lah-seh ts'a-læ tsih gyi-go ts'ô-ts sing ziu weh-dong-de 28
道。阿爹雅各看見約瑟差來接其個車子，心就活動了。
Yi-seh-lih z-ka wô Keo-de ngô ng-ts lah-seh wa weh-tong ts'ing ngô feh-zing si
以色列是介話：「夠了，我兒子約瑟還活東，請我弗曾死
pih-ding ky'i k'en gyi
必定去看其。」

Ts. XLVI.

Yi-seh-lih ta-leh væn-pah sô-yiu-go dong-sing tao Bih-z-pô hyin-tsi peh ah-tia
以色列帶勒凡百所有個動身到別是巴，獻祭撥阿爹
Yi-sah-go Jing-ming 2 Yia-tao Jing-ming hyin-c'ih peh Yi-seh-lih k'en teng gyi wô
以撒個神明。夜到神明顯出撥以色列看，等其話：
Yüô-koh Yüô-koh Gyi wô Ngô læ-tong Yi wô Ngô z
「雅各，雅各！」其話：「我來東。」³又話：「我是
Jing-ming ziu-z ng ah-tia-go Jing-ming ng tseo-loh tao Yiæ-gyih ky'i feh fông-teh læ
神明，就是爾阿爹個神明。爾走落到埃及去弗妨得。來
keh-deo Ngô we s-teh ng dzing-we ih-go do koh 4 Ngô we teng ng dô-kô tseo-loh
箇頭我會使得爾成爲一個大國。⁴我會等爾大家走落
Yiæ-gyih Ngô pih-ding ling ng kyü-læ lah-seh we ts'ing-siu en ng ngæn-tsing
埃及。我必定領爾歸來。約瑟會親手安爾眼睛。」

5 ^{Yüô-koh dzong Bih-z-pô dong-sing Yi-seh-lih ng-ts pô Fah-lao ts'a-læ tsih gyi-go} 雅各從別是巴動身。以色列兒子把法老差來接其個

^{ts'ô-ts tsæ ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah kô-siao Yüô-koh teng gyi long-tsong 'eo-dæ} 車子，載阿爹雅各，等其拉家小。6 雅各等其攏總後代

^{ta-leh Kyüô-nen di-fông sô teh-djoh-go sang-k'eo ho-veh tao Yiæ-gyih ky'i ziu-z gyi-go} 帶勒迦南地方所得着個牲口貨物到埃及去。7 就是其個

^{ng-ts seng-ts gyi-go nön teng seng-nyü long-tsong 'eo-dæ tu teng gyi dong-de tao} 兒子、孫子、其個囡，等孫女，攏總後代都等其同隊到

^{Yiæ-gyih ky'i} 埃及去。

8 ^{Yi-seh-lih go ts-seng ziu-z tao Yiæ-gyih ky'i-go Yüô-koh teng gyi ng-ts} 以色列個子孫，就是到埃及去個，雅各等其兒子，

^{ming-z læ 'ô-veng Yüô-koh do ng-ts Liu-bin Liu-bin-go ng-ts Ha-noh} 名字來下文。雅各大兒子流便。9 流便個兒子，哈諾、

^{Fah-lu Hyi-s-leng Kyüô-mi Si-min-go ng-ts Yiæ-meo-li Yüô-ming} 法路、希斯崙、迦米。10 西緬個兒子，耶母利、雅憫、

^{O-'eh Yüô-kying So-'eh teng Kyüô-nen nyü-nying sang-go Siao-lo Li-vi-go} 阿轄、雅斤、瑣轄，等迦南女人生個少羅。11 利未個

^{ng-ts Keh-jing Ko-'eh Mi-lah-li Yiu-da-go ng-ts R O-nen} 兒子，革順、哥轄、米拉利。12 猶大個兒子，珥、阿南、

^{Z-lah Feh-leh-z Sah-lah Tsih-yiu R teng O-nen z si-læ Kyüô-nen di-fông-de} 示拉、法勒士、撒拉。只有珥等阿南是死來迦南地方了。

^{Fah-leh-z-go ng-ts Hyi-s-leng Ha-me-leh Yi-seh-kyüô-go ng-ts Do-lah} 法勒士個兒子希斯崙、哈母勒。13 以薩迦個兒子，陀拉、

^{Fu-üô lah-pah Sing-leng Si-pu-leng-go ng-ts Si-lih Yi-leng} 孚亞、約伯、伸崙。14 西布倫個兒子，西烈、以倫、

^{Yüô-li Keh-sing z Li-üô læ Pô-t'æn-üô-læn sang-peh Yüô-koh-go ng-ts wa-yiu} 雅利。15 箇星是利亞來巴坦亞蘭，生撥雅各個兒子，還有

^{gyi nön Ti-nô t'ong-gong ng-ts nön sæn-jih-sæn nying} 其囡底拿。統共兒子囡三十三人。

16 ^{Kyüô-teh-go ng-ts Si-fi-ong Ha-kyi Jü-nyi Yi-z-peng} 迦得個兒子，洗非翁、哈基、如尼、以士本、

^{Yi-li Üô-lo-ti Üô-li-li Üô-shih-go ng-ts Ing-nô Yi-shü-üô} 以利、亞羅底、亞利利。17 亞設個兒子，音拿、以書亞、

^{Yi-shü-yi Pi-li-üô teng ah-me Si-lah Pi-li-üô-go ng-ts Hyi-pah} 以書以、比利亞，等阿妹西拉。比利亞個兒子，希百、

Mah-kyih Keh-sing z Sih-p'ô-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Li-üô-go
麥結。18 箇星是悉怕個兒子，就是拉班賜撥其因利亞個。
gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong jih-loh-go nying
其所生撥雅各個統共十六個人。

19 Yüô-koh ts'i-ts Lah-kyih-go ng-ts lah-seh Bin-yüô-ming 20 lah-seh læ
雅各妻子拉結個兒子，約瑟、便雅憫。20 約瑟來
Yiæ-gyih z'eo En-go tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go ng-ts
埃及時候，安個祭司波提非拉個因亞西納生撥其個兒子，
Mô-nô-si Yi-fah-lin Bin-üô-ming-go ng-ts Pi-lah Pi-kyih
瑪拿西、以法蓮。21 便雅憫個兒子，比拉、比結、
Üô-jih-bih Gyi-lah Næ-mæn Yi-hyi Lo-jih Meo-bing Wu-bing Üô-leh
亞實別、其刺、乃幔、以希、羅實、母平、戶平、亞勒。
22 Keh-sing z Lah-kyih sang-peh Yüô-koh-go ng-ts t'ong-gong jih-s-go nying
22 箇星是拉結生撥雅各個兒子，統共十四個人。

23 Dæn-go ng-ts Wu-sing Neh-da-li-go ng-ts Yüô-sih Kwu-nyi
23 但個兒子，戶伸。24 納大利個兒子，雅薛、沽尼、
Yiæ-seh Z-lin Keh-sing z Pih-lah-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön
耶色、示臉。25 箇星是辟拉個兒子，就是拉班賜撥其因
Lah-kyih-go gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong ts'ih-go nying
拉結個。其所生撥雅各個統共七個人。

26 Z-ka teng Yüô-koh dong-de tao Yiæ-gyih læ-go djü-leh Yüô-koh sing-vu ts-nga
26 是介等雅各同隊到埃及來個，除了雅各新婦之外，
dzong gyi iao-bo-li sang-loh-læ-go t'ong-gong loh-jih-loh-go nying Wa-yiu lah-seh læ
從其腰縛裏生落來個，統共六十六個人。27 還有約瑟來
Yiæ-gyih sang liang-go ng-ts ka-ni Yüô-koh ih-kô læ Yiæ-gyih go t'ong-gong ts'ih-jih-go
埃及生兩個兒子。介呢雅各一家來埃及個，統共七十個
nying
人。

28 Yüô-koh ts'a Yiu-da sin tao lah-seh di-fông ling-leh gyi hyiang Ko-sæn ka ky'i
28 雅各差猶大先到約瑟地方，領勒其向歌珊介去。
cong-nying ziu tseo-tao Ko-sæn di-fông lah-seh be-leh ts'ô-ts zông-ky'i tao Ko-sæn
衆人就走到歌珊地方。29 約瑟備勒車子，上去到歌珊，
nying-tsih ah-tia Yi-seh-lih k'en-kyin-leh gyi ziu bao-leh deo-kying læ gyi deo-kying-yin
迎接阿爹以色列，看見了其，就抱勒頭頸，來其頭頸沿

k'oh-leh d'ziang-kyiu Yi-seh-lih teng lah-seh wô Næn-kæn ngô si yia en-sing
 哭了長久。 30 以色列等約瑟話：「難間我死也安心，
 ing-we ng wa læ-tong ngô teng ng kyin-min-de lah-seh teng hyüong-di teng ah-tia
 因為爾還來東，我等爾見面了。」 31 約瑟等兄弟等阿爹
 ih-kô wô Ngô ky'i tseo-ming Fah-lao teng gyi wô Ngô hyüong-di teng ngô ah-tia
 一家話：「我去奏明法老，等其話：『我兄弟等我阿爹
 ih-kô zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go næn-kæn tao ngô di-fông læ-de Keh-sing
 一家，前頭來迦南地方個，難間到我地方來了。」 32 箇星
 nying tu z k'en-ying-go ü sang-k'eo we-nyih z ta-leh ngeo-ying teng væn-pah sô
 人都是看羊個，餵牲口爲業。是帶勒牛羊，等凡百所
 yiu-go læ-de T'ông-jün Fah-lao dziao ng-lah meng Ng-lah soh-go z-nyih
 有個來了。」 33 倘然法老朝爾拉，問：『爾拉啥個事業？』
 ng-lah ziu k'o-yi wô Ng-go nu-boh dzong siao-læ tao jü-kying lin zi teng tsu-tsung tu
 34 爾拉就可以話：『爾個奴僕從小來到如今連自等祖宗都
 z k'en sang-k'eo we-nyih ka hao s-teh ng-lah deng-læ Ko-sæn di-fông ing-we væn-pah k'en
 是看牲口爲業。介好使得爾拉來歌珊地方，因為凡百看
 yang nying z Yäe-gyih nying sô u-su-go
 羊人是埃及人所惡憐個。』」

Ts. XLVII.

Iah-seh tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia teng ngô hyüong-di lin gyi ngeo yang
約瑟奏明法老話：「我阿爹等我兄弟，連其牛羊，
 væn-pah sô yiu-go dzong Kyüô-nen di-fông læ næn-kæn z læ Ko-sæn di-fông
 凡百所有個，從迦南地方來。難間是來歌珊地方。」 2
 Iah-seh læ hyüong-di cong-nyiang ling ng-go nying ky'i kyin Fah-lao Fah-lao teng gyi hyüong-di
約瑟來兄弟中央領五個人去見法老。 3 法老等其兄弟
 wô Ng-lah tso soh-go z-nyih yia Gyi-lah we-teh Fah-lao wô Ng-go
 話：「爾拉做啥個事業耶？」其拉回答法老話：「爾個
 nu-boh lin zi teng tsu-tsung tu z k'en-ying-go Yi teng Fah-lao wô Ah-lah
 奴僕，連自等祖宗都是看羊個。」 4 又等法老話：「阿拉

læ tæ̃n-koh ts' -di ing-we Kyüô-nen di-fông do hwông-nyin ng-go nu-boh m-neh ts'ao-liao
來耽擱此地，因為迦南地方大荒年，爾個奴僕嘸得草料

hao ü sang-k'eo næn-kæ̃nts'ing ng cing ng-go nu-boh deng-læ Ko-sæn di-fông
好餵牲口。難間請爾，准爾個奴僕庵來歌珊地方。」⁵

Fah-lao teng lah-seh wô Ng ah-tia teng hyüong-di tao ng-go di-fông læ Yiã-gyih
法老等約瑟話：「爾阿爹等兄弟到爾個地方來。」⁶ 埃及

di-fông læ ng min-zin hao kæn 'eo-jih-go di-t'u peh ng ah-tia hyüong-di deng ziu-z hao
地方來爾面前。好揀厚實個地土撥爾阿爹兄弟庵，就是好

djü-læ Ko-sæn di-fông ping-ts'ia ng hyiao-teh gyi-lah cong-nyiang yiu dzæ-neng-go nying hao
住來歌珊地方。並且爾曉得其拉中央有才能個人，好

kyü-tsin gyi-lah cong-kwun ngô-go sang-k'eo lah-seh ling-leh ah-tia Yüô-koh tsing ky'i
舉薦其拉掌管我個牲口。」⁷ 約瑟領勒阿爹雅各進去，

lih-læ Fah-lao min-zin Yüô-koh coh-foh Fah-lao Fah-lao teng Yüô-koh wô Ng to-siao
立來法老面前。雅各祝福法老。⁸ 法老等雅各話：「爾多少

kwe-kang Yüô-koh teng Fah-lao wô Ngô tæ̃n-koh læ shü-kæn-zông nyih-ts ih-pah
貴庚？」⁹ 雅各等法老話：「我耽擱來世間上日子一百

sæn-jih shü ngô tso-nying nyih-ts m-neh to m-neh hao yia feh gyih-jü ngô tsu-tsong tso
三十歲。我做人日子嘸得多，嘸得好，也弗及如我祖宗做

c'ih-meng nying-go nyih-ts Yüô-koh yi coh-foh Fah-lao dzong Fah-lao min-zin tseo-c'ih
出門人個日子。」¹⁰ 雅各又祝福法老，從法老面前走出。

11 lah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu kæn Yiã-gyih koh 'eo-jih di-t'u ziu-z Læn-seh
約瑟照法老個吩咐，揀埃及國厚實地土，就是蘭塞

di-fông peh gyi ah-tia hyüong-di deng-loh tso ts'æn-nyih lah-seh iang gyi ah-tia
地方，撥其阿爹兄弟庵落做產業。¹² 約瑟養其阿爹

hyüong-di teng ah-tia 'o-kô lao-siao tsiao gyi-lah kô-tang-kô kong-ing gyi-lah liang-zih
兄弟，等阿爹和家老小。照其拉家打家，供應其拉糧食。

13 Ka z-'eo hwông-nyin yü-kô li-'æ tao-c'ü m-neh liang-zih Yiã-gyih teng
介時候荒年愈加厲害，到處嘸得糧食。埃及等

Kyüô-nen di-fông we-leh hwông-nyin kw'eng-kw'u lah-seh t'iao koh peh cong-nying siu-long 'en
迦南地方爲了荒年困苦。¹⁴ 約瑟糶穀撥衆人，收攏咸

Yiã-gyih teng Kyüô-nen di-fông sô yiu-go nying-ts lah-seh pô keh-go nying-ts do-tsing Fah-lao
埃及等迦南地方所有個銀子。約瑟把箇個銀子馱進法老

wông-kong-li Yiã-gyih teng Kyüô-nen di-fông nying-ts wun-de Yiã-gyih nying tu tseo-tao
王宮裏。¹⁵ 埃及等迦南地方銀子換了，埃及人都走到

lah-seh di-fông wô Ts'ing ng peh ah-lah liang-zih dza-we iao ah-lah si læ ng-go
約瑟地方，話：「請爾撥阿拉糧食。咋會要阿拉死來爾個

min-zin ing-we nying-ts yi-kying wun-de
 面前？因為銀子已經換了。」¹⁶ 約瑟話：「好馱牲口撥

ngô ziah-z nying-ts wun-de ngô we-leh sang-k'eo k'eng peh ng-lah Koh-nying ziu
 我。若是銀子換了，我爲了牲口肯撥爾拉。」¹⁷ 各人就

ky'in sang-k'eo tao lah-seh di-fông lah-seh we-leh gyi-lah mô ngeo yang li-ts keh-sing diao
 牽牲口到約瑟地方：約瑟爲了其拉馬牛羊驢子箇星調

liang-zih peh gyi-lah keh-nyin we-leh keh-sing sang-k'eo pô liang-zih yang gyi-lah Keh-nyin
 糧食撥其拉。箇年爲了箇星牲口把糧食養其拉。¹⁸ 箇年

ko-de di-nyi nyin cong-nying yi læ teng lah-seh wô Ah-lah feh-ken ing-mun ng
 過了，第二年衆人又來，等約瑟話：「阿拉弗敢隱瞞爾

cü nying-ts yi-kying wun-de sang-k'eo tu kwe-peh ng cü-de læ ng cü-go min-zin
 主，銀子已經換了，牲口都歸撥爾主了，來爾主個面前，

m-kao bih-yang tong-si dzing-loh tsih-yiu ah-lah kyi-sing teng din-di z-de Dza-we
 嚙告別樣東西剩落，只有阿拉肌身等田地是了。」¹⁹ 咋會

iao ah-lah teng din-di tu hwe-diao læ ng-go min-zin ni Ts'ing ng pô liang-zih ma ah-lah teng
 要阿拉等田地都毀掉來爾個面前呢？請爾把糧食買阿拉等

ah-lah din-di ka-ni ah-lah teng ah-lah din-di tu kwe-peh Fah lao yüong ping-ts'ia pô
 阿拉田地。介呢阿拉等阿拉田地都歸撥法老用。並且把

iang-ts peh ah-lah s-teh ah-lah hao yiu sing-ming feh we si din-di yia feh we
 秧子撥阿拉，使得阿拉好有性命，弗會死，田地也弗會

hwông-ko lah-seh dæ Fah-lao ma pin Yiæ-gyih-go din-di ing-we Yiæ-gyih nying be
 荒過。²⁰ 約瑟待法老買遍埃及個田地：因為埃及人被

hwông-nyin tse-loh-læ koh-nying ma-diao gyi-go din-di sô-yi din-di tu kwe-peh
 荒年追落來，各人賣掉其個田地，所以田地都歸撥

Fah-lao-de Yi s-teh Yiæ-gyih dông-pin ts-ka tao keh-pin ts-ka-go pah-sing tu pun-tsing
法老了。²¹ 又使得埃及蕩邊址界到箇邊址界個百姓都搬進

dzing-li Tsih-yiu tsi-s-go din-di feh ma ing-we Fah-lao s-peh tsi-s yiu
 城裏。²² 只有祭司個田地弗賣，因為法老賜撥祭司有

ih-ding-go ngah-ts gyi-lah hao ky'üoh Fah-lao sô s-peh gyi-go fong-loh keh-lah feh ma-diao
 一定個額子。其拉好喫法老所賜撥其個俸祿。箇勒弗賣掉

gyi-lah din-di lah-seh teng pah-sing wô Kyih-mih ngô ma ng-lah teng ng-go din-di
 其拉田地。²³ 約瑟等百姓話：「今末我買爾拉等爾個田地

kwe-peh Fah-lao dông-deo yiu iang-ts læ-tong peh ng-lah hao ky'i cong-din Gyi c'ih-ts'æn
歸撥法老。蕩頭有秧子來東撥爾拉好去種田。」²⁴ 其出產

pih-ding kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao keh s-kwu hao kwe-peh ng-lah zi tso ng-lah
 必定歸五股得一撥法老。箇四股好歸撥爾拉自，做爾拉

din-li-go iang-ts wa-yiu ng-lah lin oh-li ng-nô keh-sing-go k'eo-liang Pah-sing
田裏個秧子，還有爾拉連屋裏兒因箇星個口糧。」²⁵ 百姓

wô Ng yi-kying kyi ah-lah-go sing-ming dæn-nyün ah-lah teh-djoh eng-we læ ng cü-go
話：「爾已經救阿拉個性命。但願阿拉得着恩惠來爾主個

min-zin ah-lah dzing-nyün tso Fah-lao-go nu-boh Iah-seh ziu shih-lih lih-fah pin
面前。阿拉情願做法老個奴僕。」²⁶ 約瑟就設立律法遍

Yiæ-gyih-go din-di tu iao kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao ih-dzih tao næn-kæn z-ka
埃及個田地都要歸五股得一撥法老，一直到難間是介。

tsih-yiu tsi-s-go din-di feh kwe-peh Fah-lao
只有祭司個田地弗歸撥法老。

Yi-seh-lih deng-læ Yiæ-gyih-go Ko-sæn di-fông læ keh-deo teh-djoh ts'æn-nyih
²⁷ 以色列庵來埃及個歌珊地方。來箇頭得着產業。

gyi-lah sang-loh-læ do-nyiang hying-wông Yüô-koh læ Yiæ-gyih deng-leh jih-ts'ih nyin
其拉生落來，大樣興旺。²⁸ 雅各來埃及庵勒十七年。

z-ka Yüô-koh ziu-shü long-tsong ih-pah s-jih-ts'ih shü Yi-seh-lih si-go nyih-ts
是介雅各壽歲攏總一百四十七歲。²⁹ 以色列死個日子

kw'a-tao eo ng-ts Iah-seh teng gyi wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go
快到，謳兒子約瑟，等其話：「我若是得着恩惠來爾個

min-zin ka-ni ng-go siu en-læ ngô do-t'e-ô ng yiu hao-i dzing-sing dæ ngô
面前，介呢爾個手安來我大腿下，爾有好意誠心待我，

m-nao tsông ngô læ Yiæ-gyih Dæn-z ngô iao tengtsu-tsong tso-t'ah kw'eng ng yüong
嚙得好葬我來埃及。」³⁰ 但是我要等祖宗做墳厝。爾用

ta ngô c'ih Yiæ-gyih tsông ngô læ gyi-lah tsông-kæn-go di-fông Iah-seh wô Ngô
帶我出埃及，葬我來其拉葬間個地方。」約瑟話：「我

pih-ding i ng-go shih-wô ka tso Gyi wô Ng hao vah-tsiu peh ngô
必定依爾個說話介做。」³¹ 其話：「爾好罰咒撥我。」

Iah-seh ziu teng gyi vah-tsiu Yi-seh-lih k'ao-leh min-zông go bing-fong deo eo-tæn-tao
約瑟就等其罰咒。以色列靠勒眠牀個屏風，頭偃帶倒。

Ts. XLVIII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying teng Iah-seh wô Ng ah-tia yiu bing Iah-seh
箇星事幹後頭有人等約瑟話：「爾阿爹有病。」約瑟

ziu ta-leh liang-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin dô-kô ky'i Yiu nying t'ong-cü
就帶勒兩個兒子，瑪拿西、以法蓮，大家去。² 有人通知

Yüô-koh wô Ng k'en ng-go ng-ts Iah-seh tao ng di-fông lă-de Yi-seh-lih
雅各話：「爾看，爾個兒子約瑟到爾地方來了。」以色列

ziu ts'ang-tæn-ky'i zo-lă min-zông-li Yüô-koh teng Iah-seh wô Zin-deo lă Kyüô-nen
就撐帶起，坐來眠牀裏。³ 雅各等約瑟話：「前頭來迦南

di-fông-go Lu-s djün-neng-go Jing-ming hyin-c'ih peh ngô k'en s-foh peh ngô teng ngô
地方個路斯全能個神明顯出撥我看，賜福撥我。⁴ 等我

wô Ngô we s-teh ng meo-meo zing-zing to-ky'i-lă yia we s-teh ng dzing-we
話：『我會使得爾茂茂盛盛多起來，也會使得爾成爲

ih-do-dziao pah-sing ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng tsiang-lă-go 'eo-dă tso üong-yün-go
一大潮百姓。並且把箇個地方賜撥爾將來個後代做永遠個

ts'æn-nyih Næn-kæn ng liang-go ng-ts Yi-fah-lin Mô-nô-si ziu-z ngô feh-zing
產業。』⁵ 難間爾兩個兒子以法蓮、瑪拿西，就是我弗曾

tao Yîe-gyih lă-go z-'eo ng lă Yîe-gyih di-fông sô sang-go hao kwe-peh ngô tsing-ziang
到埃及來個時候爾來埃及地方所生個，好歸撥我，正像

Liu-bin Si-min kwe-peh ngô ka 'Eo-deo ng sô sang-go ng-ts kwe-peh ng lă gyi
流便、西緬，歸撥我介。⁶ 後頭爾所生個兒子歸撥爾，來其

ah-ko go ming-'ô teh-djoh ts'æn-nyih Kông-tao ngô ngô dzong Pô-t'æn lă-go z-'eo lă
阿哥個名下得着產業。⁷ 講到我，我從巴坦來個時候，來

Kyüô-nen di-fông-go lu-zông teng Yi-fah-da siang-gying Lah-kyih si-lă ngô-go sing-pin
迦南地方個路上，等以法大相近，拉結死來我個身邊。

ngô tsông gyi lă tao Yi-fah-da ky'i-go keh-da lu-li Yi-fah-da ziu-z
我葬其來到以法大去個箇埠路裏（以法大就是

Pah-li-'eng
伯利恆）。』

Yi-seh-lih k'en-k'en Iah-seh-go ng-ts wô Keh-sing z jü Iah-seh
⁸ 以色列看看約瑟個兒子，話：「箇星是誰？」⁹ 約瑟

teng ah-tia wô Z ngô-go ng-ts Jing-ming lă dông-deo s-peh ngô-go Gyi
等阿爹話：「是我個兒子，神明來蕩頭賜撥我個。」其

wô Ling gyi-lah long ngô-go di-fông lă ngô ziu coh-foh gyi-lah Yi-seh-lih
話：「領其拉攏我個地方來，我就祝福其拉。」¹⁰ 以色列

ngæn-tsing lao-hwô m-neh k'en-kyin Iah-seh lin ng-ts long-lă gyi ziu ts'ing gyi-lah
眼睛老花，嘸得看見。約瑟連兒子攏來。其就親其拉

cü bao-leh gyi-lah Yi-seh-lih teng lah-seh wô Ngô feh-siang tsæ teng ng
嘴， 抱勒其拉。 11 以色列等約瑟話： 「我弗想再等爾

kyin-min næn-kæn Jing-ming wa we peh ngô k'en-kyin ng-go ng-ts lah-seh ling
見面。 難間神明還會撥我看見爾個兒子。」 12 約瑟領

gyi-lah li-k'æ gyi-go kyiah-k'o-deo zi boh-tao di-jiang-li lah-seh ta keh liang
其拉離開其個腳骹頭， 自伏倒地垵裏。 13 約瑟帶箇兩

ng-ts jing-siu nyiah-leh Yi-fah-lin dziao-leh Yi-seh-lih-go tsia-siu tsia-siu nyiah-leh
兒子， 順手捏勒以法蓮朝勒以色列個借手， 借手捏勒

Mô-nô-si dziao-leh Yi-seh-lih-go jing-siu z-ka ling gyi-lah long-ky'i Yi-seh-lih
瑪拿西朝勒以色列個順手。 是介領其拉攏去。 14 以色列

sing-c'ih jing-tsah siu en-læ di-nyi ng-ts Yi-fah-lin-go deo-zông tsia-tsah siu en-læ
伸出順隻手， 安來第二兒子以法蓮個頭上， 借隻手安來

Mô-nô-si-go deo-zông gyi deh-we z-ka diao-ts'o gyi-go siu ing-we Mô-nô-si z do
瑪拿西個頭上。 其特爲是介調錯其個手， 因爲瑪拿西是大

ng-ts Ping-ts'ia teng lah-seh coh-foh wô Ngô tsu-tsong Üô-pah-lah-hen Yi-sah
兒子。 15 並且等約瑟祝福， 話： 「我祖宗亞伯拉罕、 以撒

læ gyi min-zin tseo-lu-go Jing-ming dzong ngô sang-c'ih tao jü-kying iang ngô-go Jing-ming
來其面前走路個神明， 從我生出到如今養我個神明， 16

kyiu ngô c'ih ih-ts'ih næn-deo-go T'in-s dæn-nyün Gyi s-foh peh keh-sing siao-nying wa-yiu pô
救我出一切難頭個天使， 但願其賜福撥箇星小人。 還有把

ngô-go ming-z teng ngô tsu-tsong Üô-pah-lah-hen Yi-sah-go ming-z kwe-peh gyi-lah
我個名字， 等我祖宗亞伯拉罕、 以撒個名字， 歸撥其拉。

s-teh gyi-lah læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ dzing-we ih-do-dziao pah-sing lah-seh
使得其拉來世間上多起來， 成爲一大潮百姓。」 17 約瑟

k'en-kyin ah-tia en jing-tsah siu læ Yi-fah-lin deo-zông sing-li feh hwun-hyi ziu tông-leh
看見阿爹安順隻手來以法蓮頭上， 心裏弗歡喜， 就擋勒

ah-tia-go siu iao dzong Yi-fah-lin-go deo-zông tsæn-ko tao Mô-nô-si-go deo-zông lah-seh
阿爹個手要從以法蓮個頭上攆過到瑪拿西個頭上。 18 約瑟

teng ah-tia wô Ah-tia feh-z ka-go keh z do-go ts'ing ng en jing-tsah
等阿爹話： 「阿爹， 弗是介個， 箇是大個。 請爾， 安順隻

siu læ gyi-go deo-zông Ah-tia feh-k'eng z-ka wô Ngô ng-ts ngô
手來其個頭上。」 19 阿爹弗肯， 是介話： 「我兒子， 我

hyiao-teh-go ngô hyiao-teh-go gyi yia we tso ih-go dzoh-veng yia we hying-wông
曉得個， 我曉得個。 其也會做一個族份， 也會興旺。

dæn-z gyi ah-di jih-dzæ we pi gyi yü-kô do ping-ts'ia gyi-go 'eo-dæ we tso hyü-to
但是其阿弟實在會比其愈加大， 並且其個後代會做許多

koh-veng Tòng-nyih coh-foh gyi-lah wô Tsiang-lâe Yi-seh-lih pah-sing coh-foh
國份。」²⁰ 當日祝福其拉，話：「將來以色列百姓祝福
ning-kô we ts-tin ng wô Jing-ming s-teh ng ziang Yi-fah-lin Mô-nô-si
人家會指點爾，話：『神明使得爾像以法蓮、瑪拿西
ka keh-tsao kyü-zông Yi-fah-lin lâe Mô-nô-si-go zin-deo
介。』箇遭舉上以法蓮來瑪拿西個前頭。」

²¹ Yi-seh-lih teng lah-seh wô Ngô kw'a si-de dæn-z Jing-ming we teng ng
以色列等約瑟話：「我快死了。但是神明會等爾
dô-kô lâe-tong ling ng kyü-ky'i tao ng tsu-tsang-go di-fông Zin-deo ngô yüong kong teng tao
大家來東，領爾歸去到爾祖宗個地方。²² 前頭我用弓等刀
dzong Üô-mo-li nying siu-li deh-lâe-go di-fông ngô peh ng s-teh ng pi hyüong-di to
從亞摩利人手裏奪來個地方，我撥爾，使得爾比兄弟多
ih-be
一倍。」

Ts. XLIX.

Yüô-koh eo-long ng-ts wô Ng-lah jü-long-lâe s-teh ngô hao wô hyiang
雅各謳攏兒子，話：「爾拉聚攏來，使得我好話向
ng-lah dao 'eo-deo nyih-ts sô p'ong-djoh z-ken Yüô-koh-go ng-ts hao jü-long-lâe
爾拉道後頭日子所碰着事幹。² 雅各個兒子，好聚攏來
t'ing liu-sing t'ing ng-lah ah-tia Yi-seh-lih-go shih-wô
聽，留心聽爾拉阿爹以色列個說話。」

³ Liu-bin 'ô ng z ngô do ng-ts ngô shü-dao ngô ky'i-lih-go ky'i-deo yiu
流便！爾是我大兒子，我勢道，我氣力個起頭，有
ting do wê-fong yiu ting do neng-ken Ng ziang shü ka feh-ding feh-neng-keo hao-jü
頂大威風，有頂大能幹。⁴ 爾像水介弗定，弗能夠好聚
ning-kô ing-we ng tseo-zông ah-tia-go min-zông u-wê gyi gyi tseo-zông ngô-go
人家，因為爾走上阿爹個眠牀污壞其。其走上我個
min-zông-de
眠牀了。

5 ^{Si-min}西緬、^{Li-vi z-go hyüong-di}利未是個兄弟。^{gyi-lah pao-kyin z hyüong-ky'i}其拉寶劍是兇器。^{Ngô-go}6 我個
^{sing}心，^{m-nao teng gyi-lah dong-de siang-liang}嘸得好等其拉同隊商量，^{ngô-go yüong-wô}我個榮華，^{m-nao teng gyi-lah}嘸得好等其拉
^{dong-de jü we}同隊聚會。^{ing-we gyi-lah fah-ông sah nying}因為其拉發快殺人，^{'eo zi-go sing-siang keh-dön ngeo-go}後自個心想割斷牛個
^{kyiah-kying}腳筋。^{Gyi-lah dong-nu z kâ tsiu-mô-go}7 其拉動怒是該咒罵個，^{ing-we z-ka mang}因為是介猛。^{gyi-lah 'eng-sing z}其拉恨心是
^{kâ tsiu-mô-go}該咒罵個，^{ing-we z-ka hyüong}因為是介兇。^{ngô we lâ Yüô-koh cong-nyiang feng-gyi-c'ih}我會來雅各中 央分其出，來
^{Yi-seh-lih cong-nyiang sâen-gyi-k'æ}以色列中 央散其開。

^{Yiu-da 'ô}8 猶大噯！^{ng-go hyüong-di we tsæn-me ng}爾個兄弟會讚美爾。^{ng-go siu we k'ô-djü dziu-dih-go}爾個手會柯住仇敵個
^{deo-kying}頭頸。^{ng ah-tia-go ng-ts we lâ ng-go min-zin pa ng}爾阿爹個兒子會來爾個面前拜爾。^{Yiu-da z siao}9 猶大是小
^{s-ts}獅子。^{ngô ng-ts}我兒子，^{ng li-k'æ-leh sô lo-liah-go tseo-zông-ky'i}爾離開勒所擄掠個走上去。^{gyi boh-kæn}其伏間，其
^{gwu-kæn}跼間，^{ziang s-ts}像獅子，^{ziang ts'-go s-ts}像雌個獅子。^{jü ken dong gyi}誰敢動其。^{Kwe-pih feh li-k'æ}10 圭必弗離開
^{Yiu-da}猶大，^{shih-lih lih-fah-go nying feh li-k'æ gyi-go kyiah-'ô}設立律法個人弗離開其個腳下，^{teng-tao S bing-en go}等到賜平安個^[1]
^{lâ}來。^{cong pah-sing tu kwe-voh Gyi}衆百姓都歸服其。^{Bo gyi-go li-ts lâ bu-dao-jü-li}11 縛其個驢子來葡萄樹裏，^{yia bo}也縛
^{gyi-go siao li-ts lâ ting hao bu-dao-jü-li}其個小驢子來頂好葡萄樹裏，^{gyi yüong tsiu gyiang gyi-go i-zông}其用酒澆其個衣裳，^{yüong}用
^{bu-dao tsih-shü gyiang gyi-go bao-ts}葡萄汁水澆其個袍子。^{Gyi ngæn-tsing we-leh tsiu 'ong-'ong-go}12 其眼睛爲了酒紅紅個，^{gyi ngô-ts'}其牙齒
^{we-leh na bah-bah-go}爲了奶白白個。

[1] Ziu-z Z-lo. 就是土羅。（原註）

13 Si-pu-leng we deng læ hæ-pin-yin boh jün-go di-fông gyi ts-ka ih-dzih tao
西布倫會庵來海邊沿，泊船個地方。其址界一直到

Si-teng
西頓。

14 Yi-sah-kyüô z yiu gyng-dao-go li-ts læ yang-gyin cong-nyiang boh-tih Gyi
以薩迦是有勁道個驢子，來羊圈中央伏的。15 其
teh-cü en-tæn z hao di-t'u 'eo-jih ziu eo-tao kyin-kah-deo pe-ts ky'i tsing-kong tông
得知安耽是好，地土厚實，就偃倒肩胛頭背仔，去進貢當
ts'a-s
差使。

16 Dæn we p'un-tön gyi-go pah-sing ziang Yi-seh-lih cong-nyiang ih-go ts-p'a
但會判斷其個百姓，像以色列中央一個支派。17

Dæn we tso do-ka-li-go dzô lu-zông-go doh-dzô ngao-sông mô-go kyiah-'eo-keng
但會做大街裏個蛇，路上個毒蛇，咬傷馬個腳後跟，
s-teh gyi-tih-go nying we tih-loh 'eo-pe Yia-'o-wô ngô z siang-vông Ng-go
使得騎的個人會跌落後背。18 耶和華！我是相望爾個
kyiu-fah
救法！

19 Kyüô-teh we be ping-tsiang tang-ba dæn-z 'eo-deo fæn-cün we teh-sing
迦得會被兵將打敗，但是後頭反轉會得勝。

20 Dzong Üô-shih c'ih-læ-go liang-zih fu-tsoh yia we c'ih-ts'æn wông-go ky'üoh-zih
從亞設出來個糧食富足，也會出產王個喫食。

21 Neh-da-li z fông-c'ih-læ-go ts'-loh gyi kông-c'ih hao-hao-go shih-wô
納大利是放出來個雌鹿。其講出好好個說話。

22 Iah-seh z meo-zing ô-ts meo-zing ô-ts læ tsing pin-yin ô-ts ts'ô-c'ih
約瑟是茂盛極枝。茂盛極枝來井邊沿。極枝岔出

ziang nga ky'i Zih-tsin-go kw'eng-kw'u gyi zih gyi 'eng gyi dæn-z k'ao-djoh
牆外去。23 射箭個困苦其，射其，恨其，24 但是靠着

Yüô-koh Djün-neng Cü-go siu-li gyi kong wa ngang go gyi siu-kwang wa gyin go Dzong
雅各全能主個手裏，其弓還硬個，其手梗還健個（從

gyi ka c'ih-læ tso Yi-seh-lih-go Moh-s teng Bun-zah K'ao-djoh Ng ah-tia-go Jing-ming
其介出來做以色列個牧師等磐石）。25 靠着爾阿爹個神明

we pông-dzu ng Djün-neng-go Cü we s-foh peh ng pô zông-deo t'in-li-go foh-ky'i
會幫助爾。全能個主會賜福撥爾。把上頭天裏個福氣，
'ô-deo shü-li-go foh-ky'i gwa-li teng t'æ-li-go foh-ky'i s-peh ng
下頭水裏個福氣，懷裏等胎裏個福氣賜撥爾。

26 Ng ah-tia sô coh-go foh we ko-jü ngô tsu-tsong sô coh-go foh ih-dzih tao
爾阿爹所祝個福會過如我祖宗所祝個福，一直到
üong-yün sæng gyih yün-go di-fông tu we kwe-tao lah-seh-go deo-teng ziu-z teng gyi hyüong-di
永遠山極遠個地方，都會歸到約瑟個頭頂，就是等其兄弟
li-yün-go deo-ting-zông
離遠個頭頂上。

27 Bin-yüô-ming ziang za-lông ting we ngao t'in-liang we ky'üoh gyi sô k'ô-læ-go
便雅憫像豺狼頂會咬。天亮會喫其所扼來個，
yia-tao we feng gyi sô t'a-læ-go
夜到會分其所拖來個。

28 Keh-sing tu z Yi-seh-lih jih-nyi-go ts-p'a keh z gyi-lah ah-tia teng gyi-lah
箇星都是以以色列十二個支派。箇是其拉阿爹等其拉
kông-go shih-wô coh-foh gyi-lah koh-nying tsiao gyi-lah zi-go foh-ky'i coh-foh peh gyi
講個說話，祝福其拉。各人照其拉自個福氣祝福撥其。29

Yi feng-fu gyi-lah wô Ngô kw'a-iao kyü zi-go dzoh-cong yüong tsông ngô teng tsu-tsong
又吩咐其拉，話：「我快要歸自個族種。用葬我等祖宗
tso-t'ah læ Heh nying Yi-feh-leng din-li-go yüih Ziu-z Kyüô-nen di-fông Mæn-li-go
做墳，來赫人以弗崙田裏個穴。」30 就是迦南地方慢利個

te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso
對面，麥比拉田裏個穴。亞伯拉罕向赫人以弗崙買來做
veng-di-go Læ keh-deo Üô-pah-lah-hen teng gyi ts'i-ts Sah-lah tsông-kæn Yi-sah teng gyi
墳地個。31 來箇頭亞伯拉罕等其妻子撒拉葬間，以撒等其

ts'i-ts Li-pah-kyüô yia tsông-kæn ngô yia pô Li-üô tsông-kæn Keh-go din teng gyi-go
妻子利百加也葬間，我也把利亞葬間。32 箇個田等其個
yüih z dzong Heh nying ma-læ-go Yüô-koh feng-fu gyi ng-ts wun-de kyiah shoh-long
穴是從赫人買來個。」33 雅各吩咐其兒子完了，腳縮攏

min-zông-li ky'i dön-de kyü zi-go dzoh-cong ky'i
眠牀裏，氣斷了，歸自個族種去。

Ts. L.

Iah-seh boh-tao læ ah-tia min-k'ong-li ngæn-li c'ih ts'ing gyi-go cü Iah-seh
約瑟伏倒來阿爹面孔裏，眼淚出，親其個嘴。² 約瑟

feng-fu gyi joh-'ô-go i-sang do hyiang-liao yin gyi ah-tia keh-sing i-sang ziu yin
吩咐其屬下個醫生馱香料鹽其阿爹。 箇星醫生就鹽

Yi-seh-lih Ping-ts'ia teng gyi mun-tsoh s-jih nyih kong-fu ing-we yin nying z iao ka-go
以色列。³ 並且等其滿足四十日工夫。因為鹽人是要介個

nyih-su hao mun-tsoh Yiæ-gyih nying we-leh gyi k'oh ts'ih-jih nyih
日數好滿足。埃及人爲了其哭七十日。

Gyi k'oh-go nyih-ts mun-de Iah-seh teng Fah-lao-go dzing-ts wô Ngô ziah-z
⁵ 其哭個日子滿了，約瑟等法老個臣子話：「我若是

teh-djoh eng-we læ ng-lah ngæn-zin ts'ing ng-lah teng ngô tseo-ming Fah-lao wô Ngô
得着恩惠來爾拉眼前，請爾拉等我奏明法老，話：⁵ 我

ah-tia eo ngô vah-tsiu wô Ngô kw'a si-de ng pih-ding tsông ngô læ Kyüô-nen
阿爹謳我罰咒，話：『我快死了。爾必定葬我來迦南

di-fông ngô-zi sô gyüih-c'ih-go veng-mo Næn-kæn ts'ing ng peh ngô zông-ky'i tsông
地方，我自所掘出個墳墓。』難間，請爾，撥我上去，葬

ngô ah-tia 'eo-deo ngô kyü-læ Fah-lao wô Hao zông-ky'i tsông ng
我阿爹，後頭我歸來。」⁶ 法老話：「好上去，葬爾

ah-tia tsiao gyi sô eo ng vah-tsiu-go shih-wô
阿爹，照其所謳爾罰咒個說話。」

Iah-seh ziu zông-ky'i tsông gyi ah-tia yiu Fah-lao-go dzing-ts teng gyi oh-li-go
⁷ 約瑟就上去葬其阿爹。有法老個臣子，等其屋裏個

tsiang-lao lin Yiæ-gyih di-fông-go tsiang-lao tu teng gyi dô-kô zông-ky'i Iah-seh-go
長老，連埃及地方個長老，都等其大家上去。⁸ 約瑟個

ih-kô teng gyi hyüong-di teng gyi ah-tia ih-kô long-tsông zông-ky'i tsih-yiu gyi-lah
一家，等其兄弟，等其阿爹一家，攏總上去。只有其拉

siao-nying ngeo-yiang keh-sing dzing-loh læ Ko-sæn di-fông Wa-yiu ts'ô-ts teng gyi-mô-go
小人、牛羊箇星剩落來歌珊地方。⁹ 還有車子等騎馬個

dô-kô ky'i keng-dzong go nying ih-do-dziao Tao Iah-dæn 'o-nga Üô-dah-go
大家去。跟從個人一大潮。¹⁰ 到約但河外，亞達個

sa-dziang gyi-lah læ keh-deo ting pe-shông 'ao-li-da-k'oh Iah-seh we-leh ah-tia pe-shông
曬場。其拉來箇頭頂悲傷，號淚大哭。約瑟爲了阿爹悲傷

ts'ih nyih Keh Kyüô-nen di-fông-go pah-sing k'en-kyin Üô-dah sa-dziang-li-go pe-shông
 七日。¹¹ 箇迦南地方個百姓，看見亞達曬場裏個悲傷，
 z-ka wô Keh z Yiæ-gyih nying-go 'ao-li-da-k'oh keh-lah eo keh di-ming
 是介話：「箇是埃及人個號淚大哭。」箇勒謳箇地名
 Üô-pah-mah-si ziu-z læ lah-dæn 'o nga Gyi-go ng-ts tsiao ah-tia sô
 亞伯麥西^[1]，就是來約但河外。¹² 其個兒子照阿爹所
 feng-fu-go ka tso Dæ gyi tao Kyüô-nen di-fông tsông-læ Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah
 吩咐個介做。¹³ 抬其到迦南地方，葬來幔利個對面麥比拉
 din-li-go yüih gyi yüih teng din z Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso
 田裏個穴。其穴等田是亞伯拉罕向赫人以弗崙買來做
 veng-di-go
 墳地個。

[1]Ziu-z Yiæ-gyih nying-go di-k'oh. 就是埃及人個啼哭。（原註）

Iah-seh tsông ah-tia ts'eo teng gyi-go hyüong-di lin væn-pah dong-de zông-ky'i
¹⁴ 約瑟葬阿爹之後，等其個兄弟，連凡百同隊上去
 tsông gyi ah-tia go tu kyü-tao Yiæ-gyih
 葬其阿爹個，都歸到埃及。

Iah-seh-go hyüong-di k'en-kyin ah-tia yi-kying si-de z-ka wô Iah-seh
¹⁵ 約瑟個兄弟看見阿爹已經死了，是介話：「約瑟
 'ôh-tsia we 'eng ah-lah we-leh ah-lah zin-deo tao gyi-go wä-c'ü iao wæn-pao Ziu
 或者會恨阿拉，爲了阿拉前頭到其個壞處要還報。」¹⁶ 就
 ts'a ih-go nying tao Iah-seh di-fông ky'i wô Ng ah-tia feh-zing si-go z'eo z-ka
 差一個人到約瑟地方去，話：「爾阿爹弗曾死個時候是介
 coh-t'oh wô Ng-lah hao ky'i teng Iah-seh wô Zin-deo ng-go hyüong-di tao
 囑託，話：『¹⁷ 爾拉好去等約瑟話：「前頭爾個兄弟到
 ng-go wä-c'ü ts'ing ng nyiao-sô gyi-lah ze-ôh Næn-kæn ah-lah ts'ing ng
 爾個壞處，請爾饒恕其拉罪惡。」』難間阿拉請爾，
 kw'un-shü ng ah-tia Jing-ming-go nu-boh keh-go ts'o-c'ü Hyüong-di teng gyi kông-go
 寬恕爾阿爹神明個奴僕箇個錯處。」兄弟等其講個
 z'eo Iah-seh ziu k'oh-de Cong hyüong-di yia tseo-tao gyi min-zin boh-tao wô
 時候，約瑟就哭了。¹⁸ 衆兄弟也走到其面前，伏倒話：

Ng k'en ah-lah z ng-go nu-boh Iah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah
 「爾看，阿拉是爾個奴僕。」¹⁹ 約瑟等其拉話：「爾拉

fông-sing ngô næn-dao hao də Jing-ming ka tso ma Kông-tao ng-lah ng-lah z iao 'æ
放心，我難道好代神明介做嗎？²⁰ 講到爾拉，爾拉是要害
ngô dæn-z Jing-ming i-s z hao-go s-teh pao-djün-hyü-to nying-go sing-ming ziang
我，但是神明意思是好個，使得保全許多人個性命，像
kyih-mih-ts ka Næn-kæn ng-lah hao-vong p'ô ngô we iang ng-lah teng ng-lah
今末仔介。²¹ 難間爾拉好甯怕，我會養爾拉，等爾拉
siao-nying Gyi ziu kông hao-hao shih-wô en-ŵe gyi-lah
小人。」其就講好好說話安慰其拉。

22 Iah-seh teng ah-tia keh-kô deng-læ Yiæ-gyih Iah-seh ziu-shü ih-pah-ling-jih shü
約瑟等阿爹箇家庵來埃及。 約瑟壽歲一百零十歲。

23 Iah-seh k'en-kyin Yi-fah-lin-go ts-seng tao di-sæn də Mô-nô-si-go ng-ts Mô-kyih
約瑟看見以法蓮個子孫到第三代。 瑪拿西個兒子瑪吉，
gyi-go ng-nô yia bao-læ Iah-seh-go kyiah-k'o-deo Iah-seh teng gyi hyüong-di wô Ngô
其個兒因也抱來約瑟個腳胛頭。²⁴ 約瑟等其兄弟話：「我
kw'a si-de Jing-ming pih-ding we tsiao-kwu ng-lah ling ng-lah tseo-c'ih ts'-di tao Gyi sô
快死了。神明必定會照顧爾拉，領爾拉走出此地，到其所
vah-tsiu s-peh Üô-pah-lah-hen Yi-sah Yüô-koh-go di-fông Iah-seh eo
罰咒賜撥亞伯拉罕、以撒、雅各個地方。」²⁵ 約瑟謳
Yi-seh-lih-go ng-ts vah-tsiu wô Jing-ming pih-ding tsiao-kwu ng-lah ng-lah iao dzong
以色列個兒子罰咒話：「神明必定照顧爾拉，爾拉要從
ts'-di ta-leh ngô kweh-deo c'ih-ky'i Ka-ni Iah-seh si-de nyin-kyi ih-pah ling jih
此地帶勒我骨頭出去。」²⁶ 介呢約瑟死了，年紀一百零十
shü gyi-lah do hyiang-liao yin gyi læ Yiæ-gyih di-fông loh-lin
歲。其拉馱香料鹽其，來埃及地方落殮。